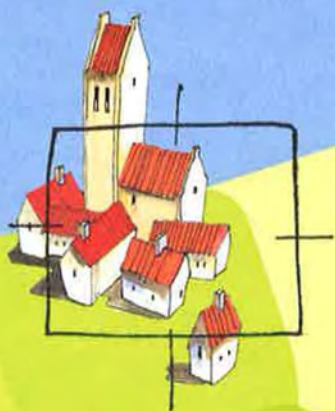


MER Bestemmingsplan Buitengebied

Gemeente **Echt-Susteren**

2764-05

ONTWERP



BügelHajema

Plek voor ideeën

MER Bestemmingsplan Buitengebied

ONTWERP

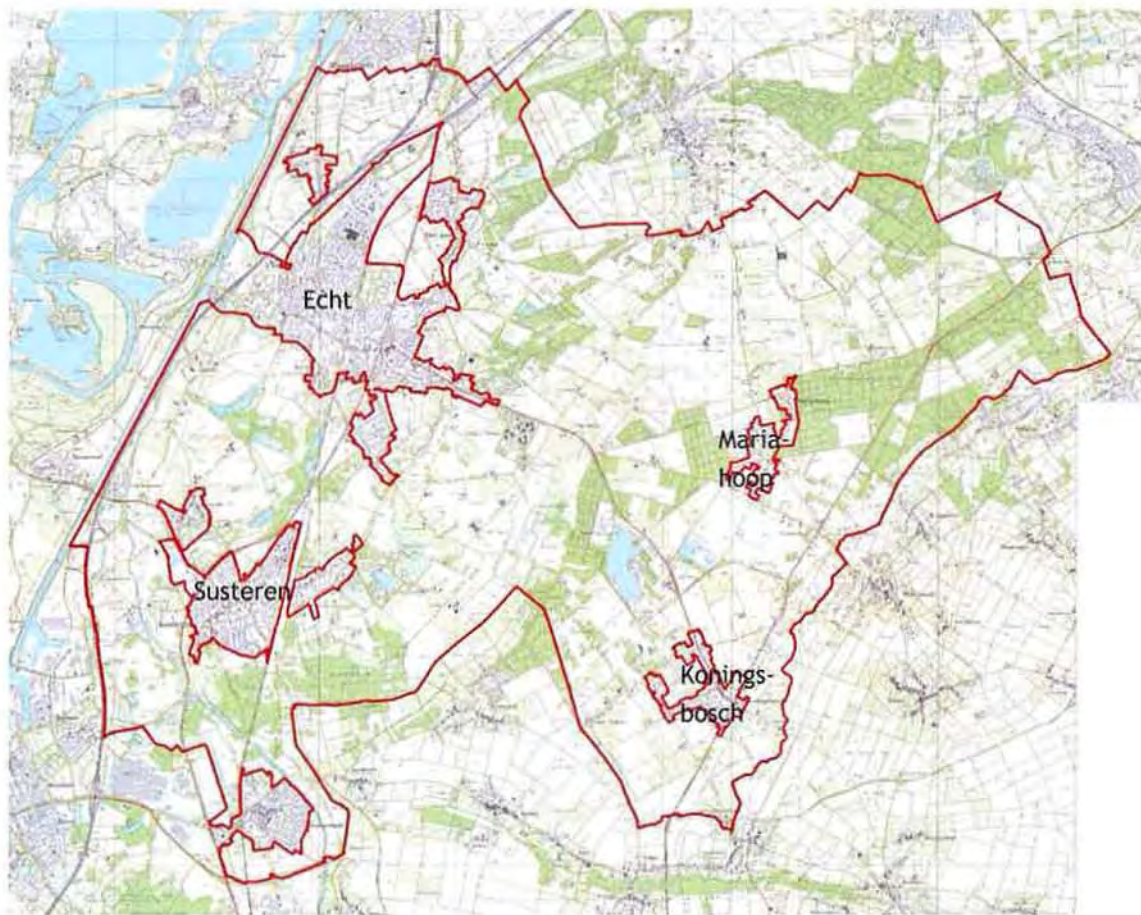
18 februari 2013

Projectnummer 071.00.01.00.00.08



Ideeen voor een plek

Overzichtskaart



Inhoudsopgave

1	Samenvatting	9
2	Inleiding	17
2.1	Aanleiding	17
2.2	Plan-m.e.r. (de procedure)	19
2.3	PlanMER (het rapport)	20
2.4	Leeswijzer	22
3	Voornemen, alternatieven en uitgangspunten	25
3.1	Inleiding	25
3.2	Context van het voornemen	26
3.3	Het voornemen: ontwerpbestemmingsplan	27
3.4	Alternatieven	31
3.5	Referentiesituatie	32
3.6	Methode geur- en ammoniakberekeningen	37
4	Beleid en wetgeving	39
4.1	Inleiding	39
4.2	Beleid	39
4.2.1	Provinciaal Omgevingsplan 2006	39
4.2.2	Limburgs Kwaliteitsmenu	43
4.2.3	Gemeentelijke 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit'	44
4.3	Wetgeving	48
5	Beoordeling van de milieueffecten	53
5.1	Aanpak	53
5.2	Natuur	54
5.2.1	Referentiesituatie beschermde gebieden: Natura 2000-gebieden	54
5.2.2	Referentiesituatie beschermde gebieden: Ecologische hoofdstructuur	62
5.2.3	Referentiesituatie beschermde soorten	65
5.2.4	Referentiesituatie ammoniak	66
5.2.5	Omschrijving van de milieueffecten	73
5.2.6	Beoordeling van de milieueffecten	92
5.2.7	Maatregelen	93
5.2.8	Leemten in kennis	93
5.3	Geurhinder	94
5.3.1	Referentiesituatie	98
5.3.1	Omschrijving van de milieueffecten	102
5.3.2	Beoordeling van de milieueffecten	103
5.3.3	Maatregelen	103
5.3.4	Leemten in kennis	103

5.4	Landschap en cultuurhistorie en archeologie	105
5.4.1	Referentiesituatie	105
5.4.2	Omschrijving van de milieueffecten	110
5.4.3	Beoordeling van de milieueffecten	116
5.4.4	Maatregelen	117
5.4.5	Leemten in kennis	119
5.5	Water en bodem	119
5.5.1	Referentiesituatie	119
5.5.2	Omschrijving van de milieueffecten	122
5.5.3	Beoordeling van de milieueffecten	123
5.5.4	Maatregelen	124
5.5.5	Leemten in kennis	124
5.6	Verkeer	125
5.6.1	Referentiesituatie	125
5.6.2	Omschrijving van de milieueffecten	126
5.6.3	Beoordeling van de milieueffecten	127
5.6.4	Maatregelen	127
5.6.5	Leemten in kennis	127
5.7	Geluid	128
5.7.1	Referentiesituatie	128
5.7.2	Omschrijving van de milieueffecten	129
5.7.3	Beoordeling van de milieueffecten	130
5.7.4	Maatregelen	130
5.7.5	Leemten in kennis	131
5.8	Luchtkwaliteit	131
5.8.1	Referentiesituatie	131
5.8.2	Stikstofdioxide	131
5.8.3	Fijn stof	132
5.8.4	Omschrijving van de milieueffecten	133
5.8.5	Beoordeling van de milieueffecten	135
5.8.6	Maatregelen	136
5.8.7	Leemten in kennis	136
5.9	Gezondheid	137
5.9.1	Referentiesituatie	137
5.9.2	Omschrijving van de milieueffecten	140
5.9.3	Beoordeling van de milieueffecten	141
5.9.4	Maatregelen	141
5.9.5	Leemten in kennis	141
6	Passende beoordeling	143
6.1	Inleiding	143
6.2	Toegelaten ontwikkelingen	143
6.3	Natura 2000-gebieden	146
6.4	Effectbeoordeling ammoniak en Natura 2000-gebieden	147
6.5	Conclusie Passende beoordeling	155
6.6	Uitvoerbaarheid regeling	155

7	Conclusies en verantwoording	159
7.1	Samenvatting effecten	159
7.2	Conclusie en aanbevelingen	160
7.3	Monitoring en evaluatie	161

Bijlagen

- Bijlage 1: Beschrijving overige Natura 2000-gebieden
- Bijlage 2: Middelzwaar en streng beschermde soorten die de laatste vijf jaar zijn aangetroffen in de gemeente Echt-Susteren.
- Bijlage 3: Notitie effectbeoordeling natuur en ammoniak studiealternatief (=voorontwerpbestemmingsplan)
- Bijlage 4: Verantwoording reacties notitie Reikwijdte en detailniveau

S a m e n v a t t i n g

Aanleiding en voornemen

De gemeente Echt-Susteren herzielt de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied tot één nieuw, digitaal en actueel Bestemmingsplan Buitengebied, exclusief het Grensmaasgebied. Het doel van het bestemmingsplan primair om de bestaande situatie in het plangebied adequaat te regelen en op onderdelen ruimte te bieden voor ontwikkelingen.

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied dient een Milieueffectrapport (MER) voor plannen te worden opgesteld. Deze verplichting komt met name voort uit het feit dat het bestemmingsplan de ruimte biedt voor vergroting van agrarische bedrijven en met name veehouderijen. De omvang van de uitbreidingsmogelijkheden is zodanig, dat bedrijven kunnen ontstaan, die m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig kunnen zijn. In zo'n geval moet er bij het bestemmingsplan een planMER worden opgesteld.

Daarnaast is op voorhand niet uit te sluiten dat de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden in en nabij het plangebied. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) te worden opgesteld. Als er een Passende beoordeling moet worden opgesteld, is ook dat aanleiding voor het opstellen van een MER. Deze dient namelijk in een MER te worden opgenomen.

Doel planMER

In het planMER dienen de ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan te worden beoordeeld op hun milieugevolgen. Op die manier kan het milieubelang volwaardig worden meegewogen in de besluitvorming omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan.

Ontwikkelingsmogelijkheden bestemmingsplan

De belangrijkste ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan, die mogelijk grote milieueffecten kunnen hebben, betreffen de volgende:

Uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen:

- Bestaande grondgebonden agrarische bedrijven het bedrijf vergroten door middel van wijzigingsbevoegdheden. Binnen de bestemming Agrarisch geldt een maximum bouwvlak van 2,0 ha en elders maximaal 1,5 ha, met dien verstande dat bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven in het landbouwon ontwikkelingsgebied niet mogen worden vergroot.
- In de landbouwon ontwikkelingsgebieden kunnen de grondgebonden agrarische bedrijven zonder meer omschakelen naar intensieve veehouderij en daarnaast hun bouwvlak vergroten tot 2,0 ha.

- Bestaande intensieve bedrijven (met de aanduiding intensieve veehouderij) groeien alleen binnen hun bouwvlak in het verwevingsgebied. In het extensiveringsgebied is toename van het aantal dieren voor intensieve veehouderij niet toegestaan.
- In het extensiveringsgebied kunnen intensieve veehouderijen niet vergroten, maar wel is doorgroei mogelijk als grondgebonden bedrijf tot 1,5 ha, tenzij het bedrijf ligt binnen de aanduiding 'ehs'.

In het bestemmingsplan bevindt zich een kalkzandsteenfabriek en bijbehorende ontzanding ten noorden van Koningsbosch. Voor dit bedrijf bevat het bestemmingsplan twee wijzigingsbevoegdheden om de aangrenzende gronden te kunnen ontzanden en om de fabriek te kunnen uitbreiden. Ook deze ontwikkeling is meegenomen in het planMER.

Beleidskader

Het MER dient een overzicht te bevatten van eerder vastgestelde wetten, regels en plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.

Voor het voorliggende MER is daarbij het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2006) van belang. In het POL zijn verschillende perspectieven per zone of deelgebied aangegeven. Deze perspectieven zijn van invloed geweest op de in het bestemmingsplan opgenomen ontwikkelingsmogelijkheden.

Ook het Limburgs Kwaliteitsmenu heeft doorwerking gekregen in het bestemmingsplan, om te regelen dat ontwikkelingen gepaard gaan met landschappelijke kwaliteitsverbetering, natuurontwikkeling en ontstening.

Daarnaast vormt de gemeentelijke 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit' een belangrijke onderlegger voor het Bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan is een Nota van Uitgangspunten opgesteld, waarin de uitkomsten van het onderzoek en de inventarisatie zijn verwerkt. In de nota heeft de gemeente haar ruimtelijk beleid voor het landelijke gebied van de gemeente uiteengezet. Deze nota is op 26 april 2012 door de gemeenteraad vastgesteld.

Huidige situatie landbouw in Echt-Susteren

Onderstaande tabel geeft een beeld van het aantal agrarische bedrijven in het buitengebied van Echt-Susteren.

	Extensiveringsgebied	Verwevingsgebied	Landbouwonwikkelingsgebied
Grondgebonden Agrarische bedrijven	15	118	14
Intensieve veehouderij	1	37	0

Alternatieven

In een MER wordt een beschrijving van de voorgenomen activiteit (ontwerpbestemmingsplan), alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen.

In het voorliggende MER is daar als volgt vorm aan gegeven.

Bij de voorbereiding van het planMER is eerst een studiealternatief uitgewerkt. Dit betreft de mogelijkheden van het voorontwerpbestemmingsplan, waarin de mogelijkheden van de Nota van Uitgangspunten zijn vertaald. Voor de belangrijkste milieuthema's (ammoniak en natuur, geurhinder en luchtkwaliteit) zijn de effecten in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat met name de effecten van het bestemmingsplan ten aanzien van ammoniakemissie en ammoniakdepositie in omliggende natuurgebieden een groot negatief effect hebben.

Omdat dit in de Passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 zou leiden tot onaanvaardbare negatieve effecten en het bestemmingsplan daarmee niet uitvoerbaar zou zijn op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, is dit voor de gemeente aanleiding geweest om het bestemmingsplan (het voornemen) aan te passen. De volgende aanpassingen in het bestemmingsplan zijn daarom doorgevoerd bij de ombouw van het voorontwerpbestemmingsplan naar ontwerpbestemmingsplan:

- De opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van grondgebonden agrarische bedrijven is aangepast. De mogelijkheid om tot 2 ha te vergroten is beperkt tot de bestemming Agrarisch. In de andere bestemmingen geldt als maximum 1,5 ha.
- De opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten intensieve veehouderijen in het verwevingsgebied is uit het bestemmingsplan geschrapt;
- Vanwege de mogelijke effecten op omliggende Natura 2000-gebieden is de bouw van veestallen in het bestemmingsplan niet meer als recht mogelijk gemaakt, maar door middel van een afwijkingsbevoegdheid bij omgevingsvergunning. In de afwijking wordt getoetst of er geen sprake is van negatieve effecten in omliggende Natura2000-gebieden. Door het opnemen van deze regeling zijn effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Om het planMER de rol te geven, waarvoor deze bedoeld is (inzichtelijk maken milieueffecten) is in het voorliggende planMER uitgegaan van een alternatief waarbij in het voornemen de mogelijkheden zijn opgenomen voor ontwikkeling van de veehouderij zonder waarborgen m.b.t. de omliggende Natura 2000-gebieden (alternatief worst case bestemmingsplan) en een alternatief waarbij deze mogelijkheden alleen zijn toegestaan onder de voorwaarde dat er negatieve effecten mogen optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Dit laatste alternatief vormt het voorkeursalternatief en is opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.

Naar de mening van de gemeente is het verder uitwerken van alternatieven niet nodig en niet zinvol. Het meest bepalende milieuaspect betreft de gevolgen van de natuurwaarden op basis van de toename van ammoniakemissie en ammoniakdepositie. Bekeken is of het zinvol is om naast de al opgenomen zonering van het POL en het Reconstructieplan nog een nadere zonering op te nemen. Aangezien de beschermde natuurgebieden (met name Natura 2000-gebieden) verspreid rondom de gemeente aanwezig zijn, wordt de meerwaarde daarvan niet ingezien.

Verdere inperking van de mogelijkheden van het ontwerp bestemmingsplan wordt uit oogpunt van politiek en maatschappelijk draagvlak niet wenselijk geacht. Zo is in de gemeentelijke Structuurvisie en in de Nota van Uitgangspunten afgesproken dat de agrarische sector de ruimte moet houden om verder te ontwikkelen en dat aan bestaande rechten niet zal worden getornd.

Samengevat zijn derhalve de volgende alternatieven onderzocht:

- **Studie alternatief** (mogelijkheden voorontwerpbestemmingsplan). Voor het studiealternatief zijn alleen ammoniak en natuurwaarden, geurhinder en luchtkwaliteit beschouwd;
- **Alternatief worst case bestemmingsplan** (mogelijkheden ontwerpbestemmingsplan zonder voorwaarden m.b.t. Natura2000), en
- **Voorkeursalternatief** (mogelijkheden ontwerpbestemmingsplan, d.w.z. incl. voorwaarden m.b.t. Natura2000).

Effectbeoordeling

Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuonderdelen verwacht worden. De 'm.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten' waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt (met name de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen) in overweging nemende zijn vooral milieueffecten te verwachten op of van:

- de natuur;
- geurhinder; en
- landschap en cultuurhistorie.

Het onderzoek voor het MER is dan ook vooral op deze drie milieuonderdelen gericht. De beschrijving van deze drie milieuthema's komt daarom onderstaand het meest uitgebreid aan de orde.

Andere milieuonderdelen die in het onderzoek beoordeeld zijn, zijn:

- water en bodem;
- verkeer;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- gezondheid.

De te verwachten effecten op de verschillende milieuthema's van de onderzochte alternatieven kunnen als volgt worden samengevat:

Tabel: Samenvatting beoordeling effecten

	Studie-alternatief (voorontwerp bestemmingsplan)	Alternatief worst case bestemmingsplan	Voorkeurs-Alternatief (ontwerp bestemmingsplan)
Effecten op Natura2000-gebieden	--	--	0
Effecten op EHS-gebieden	--	--	0
Effecten op natuurgebieden buiten de EHS	-	-	0
Effecten op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	--	--	0
Toe- en afname aantal geurgehinderden en geuremissie	--	-	0
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap:		-/0	-/0
Effecten op cultuurhistorische waarden		-	-
Effecten op archeologische waarden		0	0
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.		0	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.		0	0
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.		0	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater		0	0
Effecten op de bodemkwaliteit		0	0
Verandering van verkeersintensiteiten		0/-	0
Verandering in de verkeersveiligheid		0/-	0/-
Toe/afname aantal geluidsgehinderden		0/-	0/-
Toe/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0	0	0
Toe/afname knelpunten fijn stof bedrijfsvoering	-	-	0/-
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen		0/-	0/-

Het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief kunnen op meerdere thema's negatieve effecten hebben door de in het bestemmingsplan opgenomen uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen.

De effecten zijn vooral groot voor de onderdelen natuur en geurhinder. De effecten zullen vooral kunnen optreden bij toepassing van de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan voor vergroting van agrarische bouwvlakken. Op basis van de resultaten van dit MER zijn in het bestemmingsplan de nodige voorwaarden opgenomen bij de betreffende afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden. Deze voorwaarden betreffen:

- effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden;
- bescherming van streng en middelzwaar beschermde soorten;
- een zorgvuldige inpassing in het landschap;
- er mogen geen knelpunten ontstaan in de verkeersafwikkeling of ten aanzien van de verkeersveiligheid;
- toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij.

In geval van uitbreiding van of omschakeling naar intensieve veehouderijen binnen 250 m. van burgerwoningen wordt in overweging gegeven om te risico's

voor de volksgezondheid nader in kaart te brengen en zo nodig de GGD daarbij te betrekken.

Om te kunnen groeien zullen agrarische bedrijven in de sommige gevallen salderingsruimte nodig hebben vanuit de provinciale toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Gelet op de potentiële salderingsmogelijkheden is het van belang dat gestopte bedrijven zo snel mogelijk hun milieuvergunning intrekken. Het is daarom gewenst dat de gemeente hiertoe een actief intrekingsbeleid voert of gaat voeren.

Passende beoordeling

Een Passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is aan de orde indien één of meerdere activiteiten die in een plan worden voorzien, significante gevolgen kunnen hebben op een Natura 2000-gebied.

Dit geldt voor zover de gebieden in Nederland liggen, want die zijn beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998. Niet in Nederland gelegen Natura 2000-gebieden vallen niet onder de reikwijdte van deze wet. Bij de voorbereiding van een besluit voor een Nederlands plan of Nederlandse activiteit dient voor buitenlandse beschermde gebieden te worden getoetst aan de Habitatrichtlijn (artikel 6, derde lid). Deze bepaalt dat voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar significante gevolgen kan hebben voor het gebied, een passende beoordeling wordt gemaakt van de gevolgen voor het gebied en dat door de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor het plan of project wordt gegeven nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten.

In totaal zijn er 39 gebieden binnen een zone van 30 km van het plangebied te vinden. De ervaring leert dat externe effecten van met name de toe te laten ontwikkeling van de agrarische sector zo ver kunnen doorwerken, dat er significant negatieve effecten kunnen optreden.

Van die 39 gebieden ligt er een groot aantal in België en Duitsland. Dat maakt de toetsing van het voornemen wat complexer. In deze MER wordt onder meer aan de hand van de stikstofmodelberekeningen uiteen gezet hoe het voornemen kan uitwerken. In elk van de drie betrokken landen is in elke richting het dichtst bij het plangebied gelegen Habitatrichtlijngebied met het meest gevoelige habitatype geselecteerd om te toetsen aan het voornemen en het alternatief. Immers, wanneer een dicht bij de bron gelegen gebied met een lage kritische depositiewaarde geen effecten laat zien zal een verder weg gelegen gebied dat ook niet doen. Dit resulteert in 14 relevante Natura 2000-gebieden, waarvan zes in Nederland, drie in België en vijf in Duitsland liggen. Als het voornemen voor deze gebieden uitvoerbaar zou zijn, dan is het dat waarschijnlijk tevens voor alle overige gebieden het geval.

Jurisprudentie biedt nog geen zekerheid hoe de toetsing van buitenlandse gebieden moet plaatsvinden. Dat er zorgvuldig naar gekeken moet worden, is wel vastgelegd. Op dit moment biedt het zo veel mogelijk toepassen van de Nederlandse systematiek de meeste zekerheid dat voldoende onderzoek is gedaan. Daarom is daar voor gekozen.

De ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden is als gevolg van de huidige situatie zeer groot. Er is al sprake van een overbelaste situatie in de huidige toestand. Dit betekent dat elke toename van depositie op een Natura 2000-gebied een significant negatief effect kan hebben.

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt, zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Dat is in het voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van het alternatief worst case bestemmingsplan.

Daarom is in het ontwerpbestemmingsplan de keuze gemaakt dat bij recht geen uitbreiding van een veehouderij is toegestaan, maar alleen door middel van een afwijkingsprocedure waarbij moet worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de ammoniakdepositie. Daarmee is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig geclausuleerd dat er geen negatieve effecten kunnen optreden.

Doordat het ontwerpbestemmingsplan op deze manier is ingericht, kan worden geconcludeerd dat het voorkeursalternatief geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op beide ingelezen Natura 2000-gebieden en 12 Natura 2000-gebieden direct rond de gemeente.

Ten gevolge van de autonome ontwikkeling (reeds vergunde, maar nog niet gerealiseerde veehouderijen) kan er in enkele Natura2000-gebieden sprake zijn van een licht negatief effect. Dit is een effect dat niet door het bestemmingsplan wordt beïnvloed.

Het voorkeursalternatief (het bestemmingsplan) is daarmee uitvoerbaar conform artikel 19 lid j van de Natuurbeschermingswet 1998 en de gemeenteraad kan dit overwegen bij de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied.

I n l e i d i n g

2.1

Aanleiding

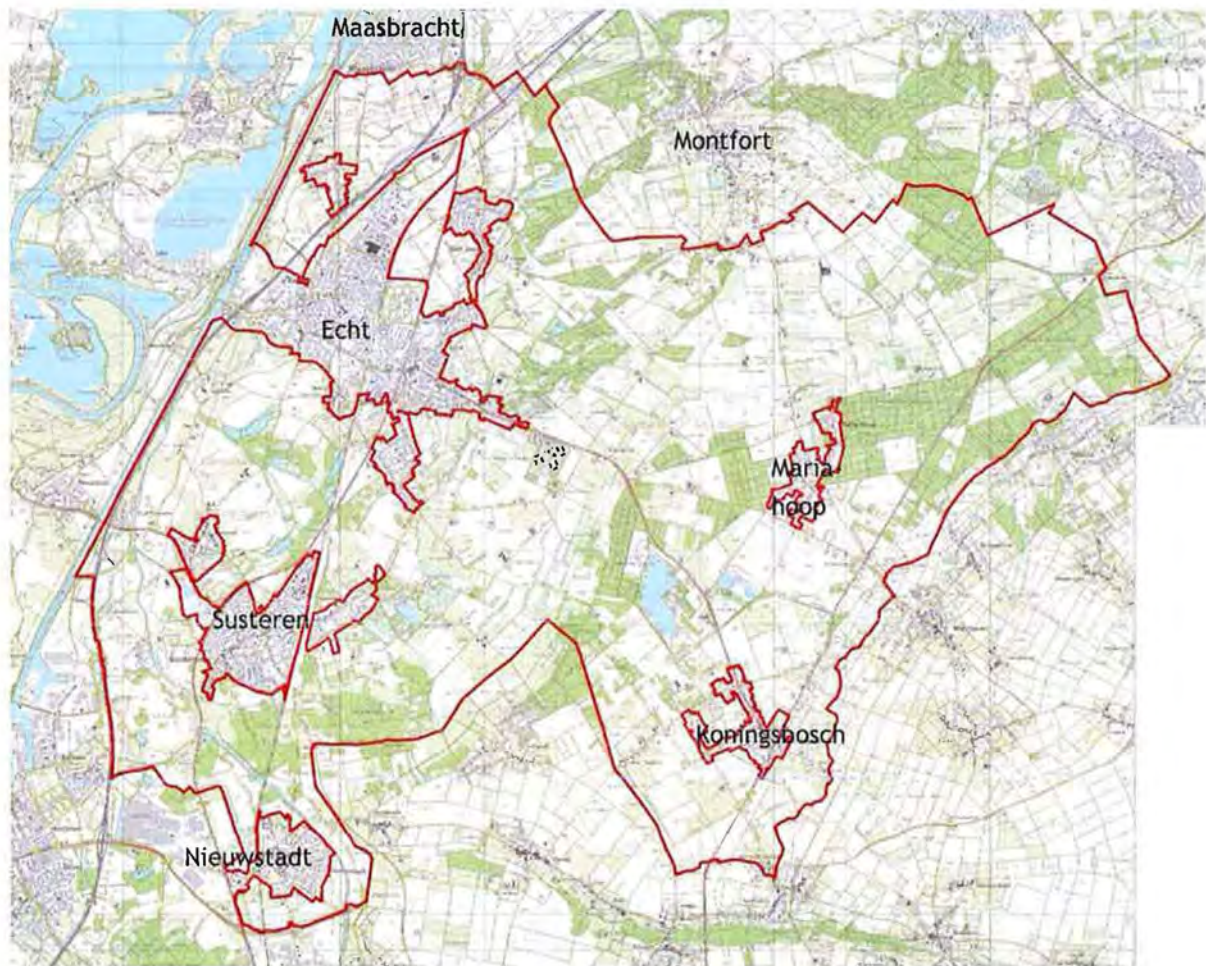
Gemeente Echt-Susteren herzielt de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied tot één nieuw, digitaal en actueel Bestemmingsplan Buitengebied, exclusief het Grensmaasgebied. Het doel van het bestemmingsplan is primair om de bestaande situatie in het plangebied adequaat te regelen en op onderdelen ruimte te bieden voor ontwikkelingen.

De gemeente heeft daartoe besloten, omdat enerzijds op grond van de Wet ruimtelijke ordening de gemeente over een actueel, digitaal en digitaal gepubliceerd bestemmingsplan dient te beschikken en anderzijds de wens leeft de bestemmingsplannen te uniformiseren en te standaardiseren. De geldende bestemmingsplannen zijn voor een deel ouder dan tien jaar. Gezien de wettelijke eisen en de huidige stand van zaken in Gemeente Echt-Susteren is in 2011 voortvarend gestart met de actualisering en digitalisering van alle bestemmingsplannen voor het buitengebied.

Er is niet alleen een formele plicht de geldende bestemmingsplannen te herzien. Het geldende bestemmingsplanbeleid is voor het deelgebied voormalig gemeente Susteren onvoldoende toegerust om een goed antwoord te geven op de hedendaagse ruimtelijke vraagstukken. Voor het overige gebied, namelijk voormalige gemeente Echt kan het geldende bestemmingsplan als basis goed worden gebruikt. Voortschrijdend inzicht maakt het noodzakelijk dit bestemmingsplan op enkele onderdelen te actualiseren. Uitgangspunt is daarbij dat geldende rechten worden gerespecteerd.

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied dient een Milieueffectrapport (MER) voor plannen te worden opgesteld. Deze verplichting komt met name voort uit het feit dat het bestemmingsplan de ruimte gaat bieden voor vergroting van agrarische bedrijven. Grote veehouderijen kunnen m.e.r.- (beoordelings)-plichtig zijn en als dat zo is, dan moet er bij het bestemmingsplan een MER worden opgesteld.

Daarnaast is op voorhand niet uit te sluiten dat de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden in en nabij het plangebied. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet 1998) te worden opgesteld. Als er een Passende beoordeling moet worden opgesteld, is ook dat aanleiding voor het opstellen van een MER. Deze dient namelijk in een MER te worden opgenomen.



Kaart begrenzing plangebied

Kader 1. In dit planMER gebruikte begrippen

In het voorliggende planMER worden de volgende begrippen gebruikt:

- m.e.r.: milieueffectrapportage (de procedure);
- MER: milieueffectrapport (het rapport);
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r.): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader bieden voor zogenoemde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Hier moet altijd de uitgebreide procedure voor gevolgd worden;
- m.e.r. voor besluiten (besluit-m.e.r.): de procedure voor besluiten die op grond van Wet milieubeheer zogenoemd m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Of het volgen van een uitgebreide of beperkte procedure gevolgd moet worden is hangt af van het project en de plaats van het project.

Een besluit-m.e.r. wordt vaak als project-m.e.r. aangeduid om het verschil tussen een plan en een project duidelijk te maken. Om dit verschil goed te kunnen onderscheiden worden in dit rapport bij het MER ook de begrippen planMER en project-MER (besluit-MER) gebruikt.

Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten waarvoor volgens de Wet milieubeheer (Wm) een besluit-m.e.r.(beoordeling) verplicht is, met name in de vorm van uitbreiding van bestaande veehouderijen.

Plangebied

Het plangebied bestaat uit het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren, exclusief het Grensmaasgebied (zie 'Kaart begrenzing Plangebied').

2.2

Plan-m.e.r. (de procedure)

De planMER procedure kent verschillende stappen, gebaseerd op hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. De procedure bestaat uit de volgende zeven stappen:

1. Kennisgeving van het voornemen.
"Zo spoedig mogelijk nadat een bestuursorgaan het voornemen heeft opgevat tot het voorbereiden van een plan, geeft het kennis van dat voornemen."
In de kennisgeving wordt onder andere uiteengezet:
 - a. "dat stukken betreffende het voornemen openbaar zullen worden gemaakt, en waar en wanneer;
 - b. dat er gelegenheid wordt geboden zienswijzen over het voornemen naar voren te brengen, aan wie, op welke wijze en binnen welke termijn;
 - c. of de commissie of een andere onafhankelijke instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen over het voornemen" (artikel 7.9).
2. Raadplegen van adviseurs en besturen.
"Alvorens het milieueffectrapport op te stellen, raadpleegt het bevoegd gezag de adviseurs en de bestuursorganen die ingevolge het wettelijke voorschrift waarop het plan berust bij de voorbereiding van het plan worden betrokken over de reikwijdte en het detailniveau van informatie die gericht is op wat relevant is voor het plan en die op grond van artikel 7.7 in het milieueffectrapport moet worden opgenomen" (artikel 7.8).
3. Opstellen van het planMER (artikel 7.7).
4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan.
 - Ter inzage leggen van planMER en ontwerpbestemmingsplan.
"Een milieueffectrapport is gereed op het moment dat het ontwerp van het plan ter inzage wordt gelegd" (artikel 7.10).
 - Toetsing van planMER door de Commissie voor de m.e.r.
"Indien het milieueffectrapport betrekking heeft op een plan als het bestemmingsplan Buitengebied Zaltbommel, wordt de commissie uiterlijk op het moment dat de in artikel 7.11 genoemde stukken ter inzage worden gelegd in de gelegenheid gesteld advies uit te bren-

gen over dat rapport overeenkomstig de termijn die geldt voor het inbrengen van zienswijzen" (artikel 7.12).

5. Onderbouwen van de gevolgen van het planMER, de zienswijzen op het planMER en het advies van de Commissie voor de m.e.r. voor het bestemmingsplan.
"In of bij het plan wordt in ieder geval vermeld:
 - a. de wijze waarop rekening is gehouden met de in het milieueffectrapport beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de activiteit waarop het plan betrekking heeft;
 - b. hetgeen is overwogen omtrent de bij het ontwerp van het plan ter zake van het milieueffectrapport naar voren gebrachte zienswijzen;
 - c. hetgeen is overwogen omtrent het door de commissie overeenkomstig artikel 7.12 uitgebrachte advies' (artikel 7.14)."
6. Bekendmaking en mededeling van het bestemmingsplan.
"Het plan wordt bekend gemaakt op de wijze, voorzien in artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht" (artikel 7.15).
7. Onderzoeken van de gevolgen van de activiteit.
"Het bevoegd gezag dat een plan heeft vastgesteld of een besluit heeft genomen, onderzoekt de gevolgen die de uitvoering van dat plan, dan wel van dat besluit heeft voor het milieu, wanneer de in het plan, dan wel in het besluit voorgenomen activiteit wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen" (artikel 7.39).

Voor het MER bestemmingsplan buitengebied zijn de stappen 1 en 2 samen uitgevoerd. Daarnaast heeft de notitie 'Notitie reikwijdte en detailniveau planMER bestemmingsplan buitengebied' van 31 augustus 2012 tot en met 27 september 2012 ter inzage gelegen (tegelijk met het voorontwerp-bestemmingsplan).

Tijdens deze termijn kon iedereen een zienswijze indienen bij het college van burgemeester en wethouders. Hiervan is door een aantal personen en/of instanties gebruikgemaakt. De ontvangen opmerkingen zijn meegenomen in de uitwerking van het voorliggende planMER. In bijlage 4 is hier nader op ingegaan.

2.3

PlanMER (het rapport)

Het doel van een plan-m.e.r. is om de milieugevolgen van een plan, in voorliggend geval een bestemmingsplan, in beeld te brengen voordat er een besluit over wordt genomen. Zo kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming door het 'bevoegd gezag' (de overheid die het besluit moet nemen).

Het College van B&W van de gemeente Echt-Susteren is voor deze planMER de initiatiefnemer en de gemeenteraad vormt het bevoegd gezag.

De plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor het bestemmingsplan buitengebied een planMER wordt opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog project-m.e.r.- (beoordeling)plichtig zijn, omdat er besluiten aan zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

Belangrijk bij het opstellen van het MER voor een bestemmingsplan is een goede beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit (in dit geval het opstellen van het bestemmingsplan) wordt beoogd. Daarbij moeten ook alternatieven voor de voorgenomen activiteit die redelijkerwijs in beschouwing kunnen worden genomen, worden beschreven en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven. Op de keuze van de verschillende alternatieven wordt in hoofdstuk 6 ingegaan. Op basis hiervan kan een keuze gemaakt worden in de ontwikkelingen die wel en die niet op grond van het bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden.

De inhoudelijke eisen aan het planMER zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm (m.e.r.-plichtige plannen): "Het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan (...) bevat ten minste:

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijk gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;

- h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.”

Het planMER is overeenkomstig deze inhoudelijke eisen opgesteld.

Onderzoeksgebied en -periode

Het onderzoeksgebied van de planMER betreft het bestemmingsplangebied en, afhankelijk van het te onderzoeken milieuonderdeel, mogelijk ook gebieden buiten het plangebied.

Het bestemmingsplangebied betreft het landelijk gebied van de gemeente, uitgezonderd het Grensmaasgebied, zie kaart Begrenzing plangebied.

Milieueffecten kunnen ook buiten het bestemmingsplangebied plaatsvinden. Om deze reden ligt een deel van het onderzoeksgebied ook buiten het plangebied. Als voorbeeld: door de toename van rundvee op een veehouderijbedrijf is er mogelijk sprake van een toename van de emissie van ammoniak. Door deze toename van de emissie kan er sprake zijn van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, gelegen buiten het plangebied.

Het bestemmingsplan wordt in beginsel voor een periode van tien jaar vastgesteld. Naar aanleiding hiervan betreft ook de onderzoeksperiode een periode van tien jaar. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan in 2013 wordt vastgesteld. Hiermee is het zogenoemde ‘zichtjaar’ 2023.

2.4

Leeswijzer

Na de inleiding in dit hoofdstuk volgen de andere hoofdstukken van dit planMER in hoofdlijnen de inhoudelijke eisen aan het MER zoals die zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm. Dit betekent dat in hoofdstuk 3 het voornemen en de alternatieven zijn uiteengezet. In hoofdstuk 4 is een overzicht van de vastgestelde wet- en regelgeving en het vastgestelde beleid opgenomen zoals dat van toepassing is op de activiteiten zoals voorzien in het voornemen en de alternatieven. Een omschrijving van de referentiesituatie en de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven zijn voor de afzonderlijke aspecten uiteengezet in hoofdstuk 5. Hierbij is ook een beoordeling van de milieueffecten en een overzicht van de mogelijke maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu te voorkomen of te beperken opgenomen. Ook is een overzicht van de zogenoemde leemten in de kennis opgenomen in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 6 bevat de Passende beoordeling, die is opgesteld in het kader van verplichtingen voortvloeiend uit de Natuurbeschermingswet 1998.

Als laatste zijn in hoofdstuk 7 de conclusies en het advies opgenomen over op welke manier de resultaten van het planMER in het bestemmingsplan Buitengebied 2013 kunnen worden verwerkt. Verder is in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de evaluatie van dit planMER.

Voornemen, alternatieven en uitgangspunten

3.1

Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet. Het betreft de volgende inhoudelijke eisen:

- a. 'een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven'.

In paragraaf 3.3 is een omschrijving van het voornemen opgenomen. Hierbij is uiteengezet waar het voornemen op is gericht en is een overzicht van de ontwikkelingen opgenomen die op grond van het Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk worden gemaakt. Ook is het voornemen verder uitgewerkt in verschillende uitgangspunten op basis waarvan de milieueffecten van het voornemen worden beoordeeld.

In de voorbereiding van het bestemmingsplan en naast het bestemmingsplan zijn ook andere plannen door de gemeente opgesteld die mede van invloed zijn op het opgestelde bestemmingsplan. Deze zijn in paragraaf 3.2 beschreven.

Bij de voorbereiding van het planMER is eerst een studiealternatief uitgewerkt. Dit betreft de mogelijkheden van het voorontwerpbestemmingsplan. Voor de belangrijkste milieuthema's (ammoniak en natuur, geurhinder en luchtkwaliteit) zijn de effecten in kaart gebracht. Op basis van de uitkomsten hiervan heeft de gemeente besloten om het bestemmingsplan (het voornemen) aan te passen.

Vanwege de effecten van het bestemmingsplan ten aanzien van ammoniakemissie en ammoniakdepositie zijn de volgende aanpassingen in het bestemmingsplan doorgevoerd:

- De opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van grondgebonden agrarische bedrijven is aangepast. De mogelijkheid om tot 2 ha te vergroten is beperkt tot de bestemming Agrarisch. In de andere bestemmingen geldt als maximum 1,5 ha.
- De opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten intensieve veehouderijen in het verwevingsgebied is uit het bestemmingsplan geschrapt;

- Vanwege de mogelijke effecten op omliggende Natura 2000-gebieden is de bouw van veestallen in het bestemmingsplan niet meer als recht mogelijk gemaakt, maar door middel van een afwijkingsbevoegdheid bij omgevingsvergunning. In de afwijking wordt getoetst of er geen sprake is van negatieve effecten in omliggende Natura2000-gebieden. Door het opnemen van deze regeling zijn effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

3.2

Context van het voornemen

NOTA VAN UITGANGSPUNTEN

Ter voorbereiding op de actualisering van het Bestemmingsplan Buitengebied is onderzoek verricht om tot een goede afweging van ruimtelijke belangen te komen. Voorts heeft er een zorgvuldige inventarisatie plaatsgevonden van de in het plangebied aanwezige functies op de bebouwde percelen. De uitkomsten van het onderzoek en de inventarisatie zijn verwerkt in een Nota van Uitgangspunten. In de nota heeft de gemeente haar ruimtelijk beleid voor het landelijke gebied van de gemeente voor de voorliggende periode van 10 jaar uiteengezet. Deze nota is op 26 april 2012 door de gemeenteraad vastgesteld. De beschrijving van de huidige situatie in het planMER is ontleend aan de Nota van Uitgangspunten.

STRUCTUURVISIE 2025 ONTWIKKELEN MET KWALITEIT

Het voorontwerp van het Bestemmingsplan Buitengebied is op basis van de Nota van Uitgangspunten opgesteld. De uitgangspunten zijn mede bepaald op basis van de structuurvisie van de gemeente op de ontwikkelingsmogelijkheden in het landelijk gebied. De 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit', is nagenoeg gelijktijdig met de actualisering van het Bestemmingsplan Buitengebied uitgewerkt. In deze visie geeft de gemeente koers en richting aan van de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van gemeente (zie ook paragraaf 4.2.3).

Het bestemmingsplan is vooral een beherend bestemmingsplan. Het bestemmingsplan bevat een actuele planologische regeling van de bestaande situatie. Bestaande rechten en plichten uit de geldende regelingen zijn zoveel mogelijk overgenomen en waar nodig aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd. Het bestemmingsplan maakt ontwikkelingen via afwijkingsregels en wijzigingsregels mogelijk. Initiatieven worden getoetst aan voorwaarden. In enkele gevallen dient aangetoond te worden dat de inpassing in het landschap op zorgvuldige wijze dient plaats te vinden, waarbij -voor zover van toepassing- met behulp van een landschappelijk inpassingsplan wordt aangetoond op welke wijze wordt voldaan aan de betreffende voorwaarde. De gemeente toetst het landschappelijk inpassingsplan aan de ontwerprichtlijnen uit de structuurvisie.

Overige ontwikkelingen worden, gelet op de veelal omvangrijke ruimtelijke ingrepen in het plangebied, de gewenste afstemming op en inpassing in het omringende landschap en de financiële en juridische complicaties, alleen mogelijk gemaakt via een afzonderlijke ruimtelijke procedure. De gemeentelijke structuurvisie biedt hiervoor het ruimtelijk afwegingskader.

3.3

Het voornemen: ontwerpbestemmingsplan

Het doel van het project is te komen tot een 'actueel, digitaal en in hoofdzaak beherend bestemmingsplan voor het buitengebied':

- om te beschikken over een degelijk toetsingskader ten behoeve van de ontwikkeling van al bestaande functies (bebouwing en gebruik) en waarden in het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren;
- om ruimte te creëren voor kleine ontwikkelingen die in de komende termijn te verwachten zijn of om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden, mede gebaseerd op het ruimtelijk relevante beleid zoals omschreven in de gemeentelijke 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit', zie paragraaf 3.2;
- dat rekening houdt met de relevante milieuhygiënische en planologische aspecten en de gemeentelijke mogelijkheden en middelen om de uitvoering van het plan te waarborgen.

In het ontwerpbestemmingsplan zijn de volgende ontwikkelingen mogelijk gemaakt:

Uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven

- uitbreiding van veehouderijen binnen agrarische bouwvlakken;
- niet grondgebonden bedrijven, waaronder begrepen intensieve veehouderijbedrijven kunnen als volgt vergroten;

	Extensiveringsgebied	Verwevingsgebied	Landbouwonwikkelingsgebied
Uitbreiding binnen bestaand bouwvlak mogelijk	Ja, uitsluitend t.b.v. dierenwelzijn of milieuwinst	Ja	Ja
Uitbreiding van bouwvlak tot maximaal 10%	Ja, via afwijkingsregel en uitsluitend t.b.v. dierenwelzijn of milieuwinst	Nee	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden
Uitbreiding van bouwvlak > 10%	Nee	Nee	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 2 ha
Nieuw bouwvlak mogelijk	Nee	Nee	Nee

Hierbij is van belang om te benoemen dat het bouwen van stallen in meerdere bouwlagen in de regels van het bestemmingsplan expliciet is uitgesloten.

grondgebonden agrarische bedrijven kunnen als volgt vergroten;

	Agrarisch met waarden EHS (P1 POL)	Agrarisch met waarden (P2, P3, P4 POL)	Agrarisch (P5 POL)
Uitbreiding van bouwvlak tot maximaal 10%	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden
Uitbreiding bouwvlak mogelijk	Ja, via wijzigingsregel onder voorwaarden tot maximaal 1,5 ha	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 1,5 ha	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 2 ha, uitgezonderd in het LOG
Nieuw bouwvlak mogelijk	Nee	Nee	Nee

mestvergistingsinstallaties

In het landbouwontwikkelingsgebied is mestvergisting als nevenactiviteit toegestaan (max. 500 m²) bij een intensieve veehouderij. Dit heeft echter geen gevolgen voor de worst case alternatief, omdat de milieueffecten hiervan voor de te onderzoeken milieuonderdelen, in vergelijking met het model veehouderijbedrijf, als te verwaarlozen wordt geacht. Als voorbeeld wat betreft het milieuonderdeel natuur: de emissie van ammoniak van een mestvergistingsinstallatie is, in vergelijking met het aantal stuks vleesvarkens dat op het model veehouderijbedrijf wordt gehouden maar zeer beperkt. Hierbij moet ook in overweging genomen worden dat door het bouwen van een mestvergistingsinstallatie binnen het bouwvlak de ruimte voor het houden van vee op het model veehouderijbedrijf afneemt.

Dit onderdeel is dan ook verder in het MER buiten beschouwing gelaten, maar volledigheidshalve wel meegenomen in de Passende beoordeling.

Nevenactiviteiten

De milieueffecten van de meeste nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven zijn naar verwachting erg klein. In geval van functieverandering zal er naar verwachting sprake zijn van een vermindering van de milieubelasting ten opzichte van de milieubelasting van de agrarische activiteit. Ook de ontwikkeling van agrarische grond naar natuur ter plaatse van de EHS heeft naar verwachting nauwelijks milieueffecten of hooguit dat er sprake is van een verbetering van de milieusituatie. Daarom worden deze ontwikkelingen buiten beschouwing gelaten in het planMER.

Kleinschalig kamperen

Onder voorwaarden is in het buitengebied van Echt-Susteren kleinschalig kamperen mogelijk bij agrarische bedrijven, maar niet binnen de zone 'provinciale ontwikkelingszone groen' en niet in de EHS (afwijkingsbevoegdheid). In de voormalige gemeente Echt zijn maximaal 25 kampeermiddelen toegestaan; in de voormalige gemeente Susteren zijn dat er maximaal 15. Voorwaarden betreft onder andere een goede landschappelijke inpassing.

In een worstcase-scenario gaat het om maximaal 185 minicampings die kunnen worden opgericht verspreid over de gemeente Echt-Susteren. Het merendeel daarvan liggen in de voormalige gemeente Echt (maximum aantal kampeermiddelen van 25). Voor het oprichten van deze mini-campings is een landschappelijk inpassingsplan vereist. Bovendien dient het kleinschalige kampeerterrain binnen of direct aansluitend aan het bouwvlak te worden gerealiseerd. Een grote landschappelijke impact wordt om die reden niet verwacht.

Uitgaande van circa 2,5 extra ritten per 10 standplaatsen betekent dit circa 1.000 ritten/etmaal verspreid over het gehele buitengebied van Echt-Susteren. Voor de extra depositie van NOx en de geluidsbelasting van wegen, is dit een te verwaarlozen hoeveelheid. Daarom is dit onderdeel in het MER verder buiten beschouwing gelaten.

Volledigheidshalve is dit onderdeel wel betrokken bij de Passende beoordeling.

Uitbreiding kalkzandsteenfabriek

In het bestemmingsplan bevindt zich een kalkzandsteenfabriek en bijbehorende ontzanding ten noorden van Koningsbosch (zie kaartje, paarse vlek is de bestemming Bedrijf - Grondstoffenwinning). Voor dit bedrijf bevat het bestemmingsplan twee wijzigingsbevoegdheden om de aangrenzende gronden te kunnen ontzanden en om de fabriek te kunnen uitbreiden.



Overige ontwikkelingen

Voor het overige bevat het bestemmingsplan nog een mogelijkheid om natuur te ontwikkelen op agrarische gronden ter plaatse van de EHS en een mogelijkheid om functieverandering mogelijk te maken voor stoppende agrarische bedrijven naar wonen of niet-agrarische bedrijfsfuncties.

Van deze ontwikkelingen wordt ingeschat dat deze geen belangrijke nadelige milieugevolgen zullen hebben in vergelijking met de huidige situatie. In de meeste gevallen zal er sprake zijn van een gunstigere situatie, bijvoorbeeld als een veehouderij wordt beëindigd en in plaats daarvan een woonbestemming wordt gelegd. Om die reden blijven deze ontwikkelingsmogelijkheden in het voorliggende MER verder buiten beschouwing.

Conclusie

Conclusie van het bovenstaande is dat in het MER vooral ingezoomd moet worden op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen en op de uitbreidingsmogelijkheid van de kalkzandsteenfabriek.

Naast de ontwikkelingen die op basis van het bestemmingsplan mogelijk zijn, is overwogen of in het planMER ook de relatie gelegd moet worden met bekende ruimtelijke ontwikkelingen in en nabij het plangebied die niet in het bestemmingsplan buitengebied worden geregeld. Dergelijke ontwikkelingen zijn niet aan de orde.

Worst case milieueffecten van het voornemen

Een verplicht onderdeel van een MER is het in beeld brengen van de milieugevolgen van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan. Zoals hiervoor onderbouwd, zijn de grootste milieugevolgen te verwachten bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen.

In dit zogenaamde 'worst case alternatief' wordt daarom uitgegaan van maximale groei van de grondgebonden en intensieve veehouderijen op basis van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan (d.w.z. incl. de mogelijkheden via afwijking of wijziging). Daarbij zijn voor het rekenmodel aannames gedaan van redelijke gemiddelden voor de invulling van een bouwvlak in geval van de maximale mogelijkheden.

De maximale mogelijkheden in termen van milieugevolgen betreffen:

- Bestaande grondgebonden agrarische bedrijven groeien tot bedrijven met een bouwvlak van 2,0 ha binnen de bestemming Agrarisch en 1,5 ha elders, met dien verstande dat bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied niet mogen worden vergroot.
- Bestaande intensieve bedrijven (met de aanduiding intensieve veehouderij) groeien alleen binnen hun bouwvlak in het verwevingsgebied en groeien tot 2,0 ha in het landbouwontwikkelingsgebied. In het extensiveringsgebied is toename van het aantal dieren niet toegestaan.
- Voor de grondgebonden bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied geldt dat hier zonder meer een intensieve veehouderij is toegestaan. Voor alle bouwvlakken in het landbouwontwikkelingsgebied wordt daarom voor het planMER ervan uitgegaan van een groei naar 2 ha. intensieve veehouderij.
- In het extensiveringsgebied kunnen intensieve veehouderijen niet vergroten, maar wel is doorgroei mogelijk als grondgebonden bedrijf tot 1,5 ha, tenzij het bedrijf ligt binnen de aanduiding 'ehs'. Voor deze bedrijven

wordt uitgegaan van de huidige omvang van de intensieve veehouderij, tenzij de ammoniakuitstoot van een bedrijf van 1,5 ha groter is.

- Uitbreidingsmogelijkheden voor de kalkzandsteenfabriek en de bijbehorende ontgronding.

3.4

Alternatieven

Door in de voorbereiding te werken met een studie alternatief (mogelijkheden voorontwerpbestemmingsplan) is vooral duidelijk geworden dat de ontwikkelingsmogelijkheden die leiden tot een toename van de ammoniakemissie (met name de uitbreidingen van veehouderijen) tot negatieve effecten in omliggende Natura2000-gebieden kunnen leiden.

Dit is voor de gemeente aanleiding geweest om in de regels van het bestemmingsplan waarborgen op te nemen om negatieve effecten in omliggende Natura2000-gebieden te voorkomen (zie paragraaf 3.1).

Om niettemin het planMER de rol te geven, waarvoor deze bedoeld is (inzichtelijk maken milieueffecten) is in het voorliggende planMER uitgegaan van een alternatief waarbij in het voornemen de mogelijkheden zijn opgenomen voor ontwikkeling van de veehouderij zonder waarborgen m.b.t. de omliggende Natura 2000-gebieden en een alternatief waarbij deze mogelijkheden alleen zijn toegestaan onder de voorwaarde dat er negatieve effecten mogen optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Dit laatste alternatief vormt het voorkeursalternatief en is opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.

Naar de mening van de gemeente is het verder uitwerken van alternatieven niet nodig en niet zinvol. Het meest bepalende milieuaspect betreft de gevolgen van de natuurwaarden op basis van de toename van ammoniakemissie en ammoniakdepositie. Bekeken is of het zinvol is om naast de al opgenomen zonering van het POL en het Reconstructieplan nog een nadere zonering op te nemen. Aangezien de beschermde natuurgebieden (met name Natura 2000-gebieden) verspreid rondom de gemeente aanwezig zijn, wordt de meerwaarde daarvan niet ingezien.

Verdere inperking van de mogelijkheden van het ontwerp bestemmingsplan wordt uit oogpunt van politiek en maatschappelijk draagvlak niet wenselijk geacht.

Zo is in december 2012 de gemeentelijke structuurvisie vastgesteld. Deze heeft o.a. betrekking op het buitengebied. Hij kan rekenen op zeer veel draagvlak. Afsproken is dat het bestemmingsplan in lijn is met de hoofdlijnen uit de structuurvisie. Eén van die hoofdlijnen was dat de agrarische sector de ruimte moet houden om verder te ontwikkelen.

Daarnaast wordt opgemerkt dat in de Nota van Uitgangspunten is vastgelegd, dat aan bestaande rechten niet zal worden getornd. Dit mede ook ter voorkoming van planschadeverzoeken. Ook dit is een reden om het bestemmingsplan niet verder in te perken.

Samengevat zijn derhalve de volgende alternatieven onderzocht:

- **Studie alternatief** (mogelijkheden voorontwerpbestemmingsplan). Voor het studiealternatief zijn alleen ammoniak en natuurwaarden, geurhinder en luchtkwaliteit beschouwd;
- **Alternatief worst case bestemmingsplan** (mogelijkheden ontwerpbestemmingsplan zonder voorwaarden m.b.t. Natura2000), en
- **Voorkeursalternatief** (mogelijkheden ontwerpbestemmingsplan, d.w.z. incl. voorwaarden m.b.t. Natura2000).

Het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief verschillen met name in milieueffecten voor zover dat een relatie heeft met de ammoniakemissie en -depositie, zoals voor de natuur en voor geurhinder.

3.5

Referentiesituatie

In het MER worden de milieueffecten van het voornemen (en de alternatieven) vergeleken met de referentiesituatie. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen.

Het toetsingskader voor de milieueffecten in het MER vormt de referentiesituatie. Conform de eisen in de Natuurbeschermingswet 1998 vormt alleen de huidige situatie het kader voor het bepalen van de effecten in de Passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

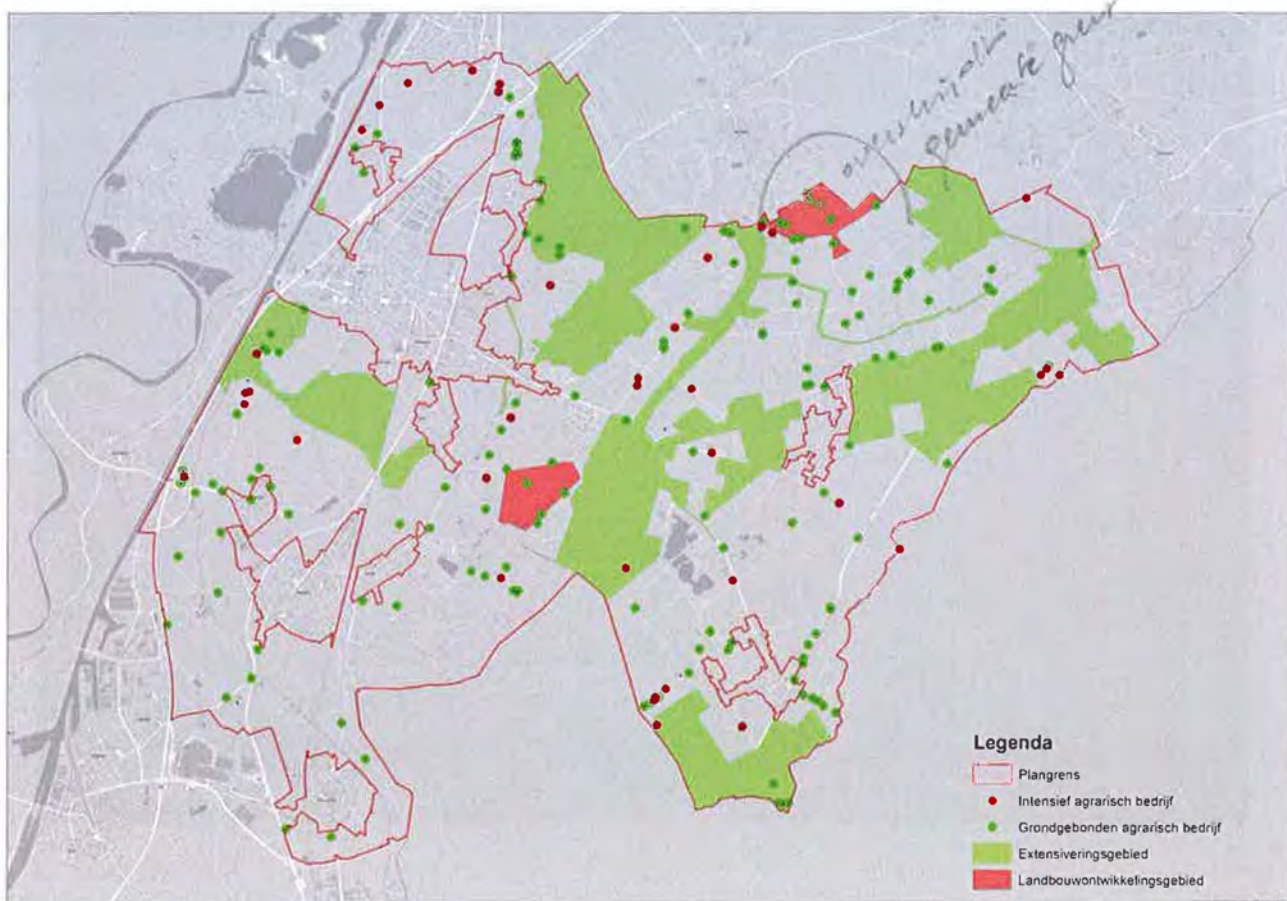
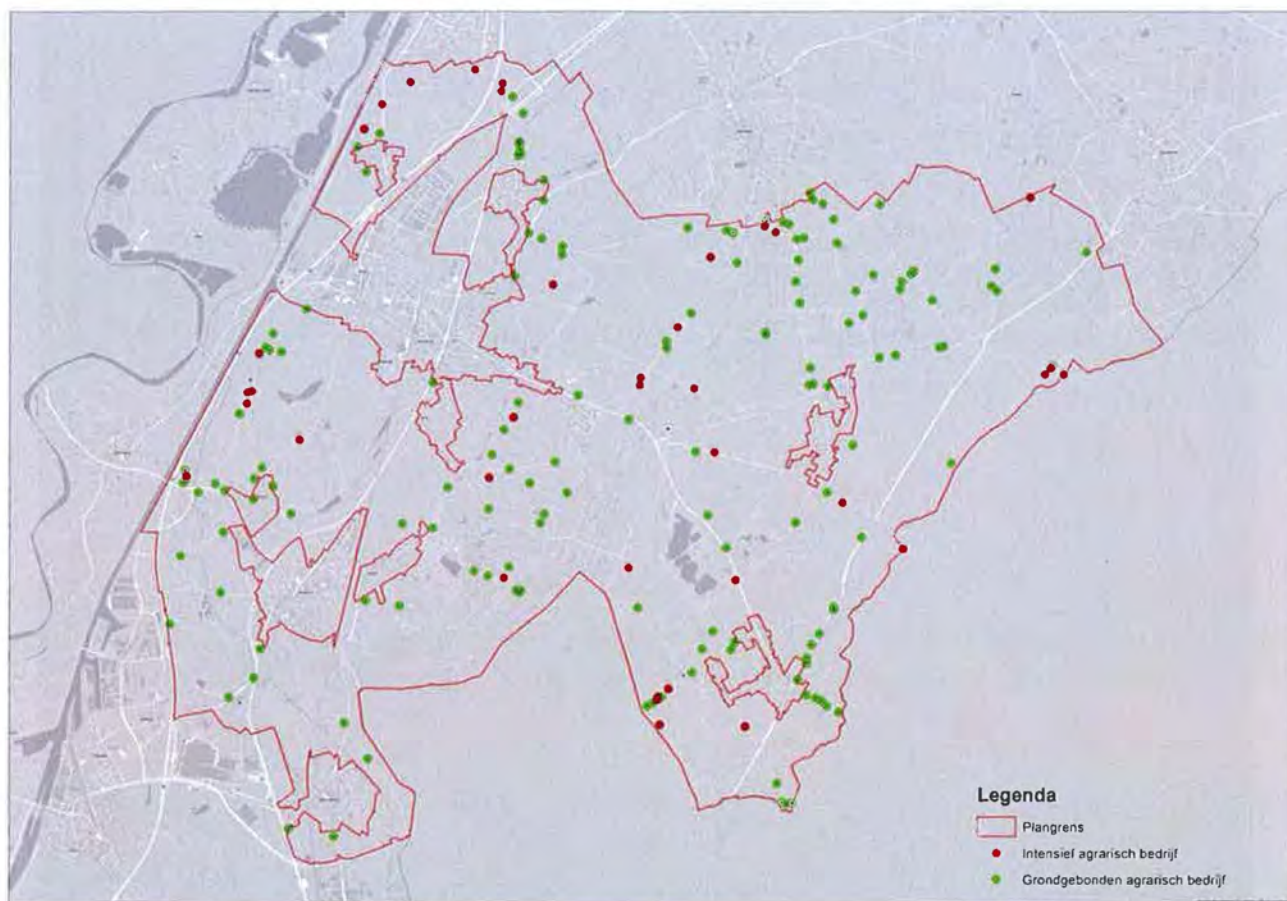
Huidige situatie landbouw in Echt-Susteren

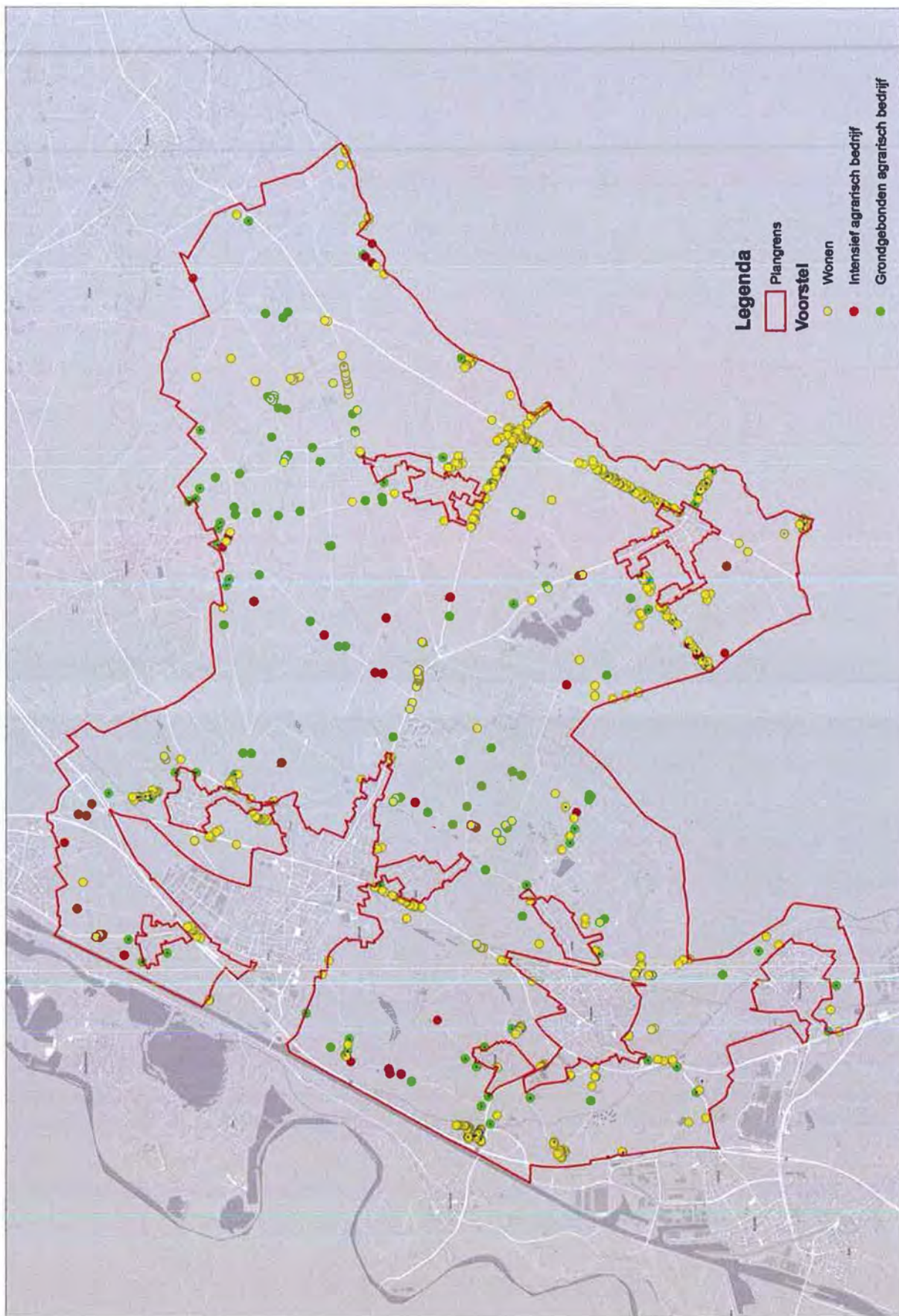
Onderstaande tabellen en afbeeldingen geven een beeld van het aantal agrarische bedrijven in het buitengebied van Echt-Susteren.

	Extensiveringsgebied	Verwevingsgebied	Landbouwontwikkelingsgebied
Grondgebonden agr. bedrijven	15	118	14
Intensieve veehouderij	1	37	0

Onderstaande afbeeldingen geven een beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen. De aanwezigheid van burgerwoningen in de directe omgeving van een veehouderij kunnen de verdere ontwikkeling van een veehouderij belemmeren.

Uit de afbeeldingen is af te leiden dat de milieuruimte in de buurt van de bebouwingslinten met veel burgerwoningen, zoals de Molenweg en de Prinsenbaan bij Koningsbosch, de Waldfeuchterbaan bij Maria Hoop en de Brachterzijde bij Sint Joost beperkt is door de grote hoeveelheid burgerwoningen.





Ontwikkeling aantal bedrijven

Het aantal agrarische bedrijven is in de gemeente Echt-Susteren tussen 2003 en 2010 afgenomen van circa 243 naar circa 185 (18%). De afname in Limburg is circa 16%.

In dezelfde periode is het areaal landbouwgrond beperkt verlaagd van 5.801 ha naar 5.776 ha. Hieruit blijkt dat de gestopte bedrijven waarschijnlijk nagenoeg al hun agrarische cultuurgrond overgedragen hebben (in de vorm van pacht of verkoop) aan de bedrijven die doorgegaan zijn. Het gemiddelde bedrijfsoppervlakte is in die periode gestegen van 23,9 ha naar 27,9 ha.

Ontwikkeling dieraantallen

Het aantal runderen, waaronder melk- en kalfkoeien is licht gedaald in Echt-Susteren. Dit komt overeen met het beeld in de regio waar ook sprake is van een beperkte daling. Het aantal varkens en kippen is licht toegenomen.

Tabel 1. Ontwikkeling dieraantal provincie Limburg en gemeente Echt-Susteren

Jaar	Limburg		Echt-Susteren	
	2003	2010	2003	2010
Rundvee, totaal	144.277	147.261	7.952	7.588
Melk- en kalfkoeien (>=2jaar)	48.990	48.220	2.869	2.788
Varkens, totaal	1.579.518	1.794.385	50.133	51.668
Kippen, totaal	13.186.563	15.692.451	228.530	279.000

Ook hieruit is af te leiden dat het proces van stoppende en groeiende bedrijven per saldo ertoe leidt dat de veestapel nagenoeg gelijk blijft. Alleen bij de kippen is een lichte stijging waar te nemen.

Uitgangspunten referentiesituatie landbouw

Om de bestaande situatie te bepalen zou gebruik gemaakt kunnen worden van de feitelijke stalbezetting gebaseerd op de individuele bedrijfsgegevens van de meitellingen (CBS). Deze zijn echter niet openbaar en dus niet direct bruikbaar voor de berekeningen in het planMER.

Omdat het in de praktijk zeer lastig is om exact na te gaan wat de feitelijke situatie op elk bedrijf in de praktijk is en dit bovendien voortdurend aan verandering onderhevig is, wordt veelal uitgegaan van de verleende milieuvergunningen en meldingen als basis voor het bepalen van de huidige situatie. Dat is ook in Echt-Susteren gebeurd.

Om te controleren of de milieuvergunningen redelijkerwijs overeenkomen met de feitelijke situatie zijn de gegevens uit de milieuvergunningen vergeleken met de CBS-cijfers. In de meeste gemeenten is de totale vergunde omvang van de veestapel enkele tientallen procenten groter dan de totale veestapel volgens de CBS meitelling. Veehouderijbedrijven kennen, als normaal onderdeel van het bedrijfsproces, altijd een gemiddelde jaarlijkse onderbezetting ten opzichte van het vergunde aantal dierplaatsen. Er is bijvoorbeeld per jaar een aantal weken leegstand doordat slachtvee wordt afgevoerd en de stallen wor-

den schoongemaakt. Deze functionele leegstand verschilt per diersoort en bedraagt gemiddeld circa 5 à 10 procent.

In nauw overleg met de gemeentelijke afdeling milieu zijn de vergunning gegevens geanalyseerd. Dit heeft geleid tot onderstaande tabel.

	CBS *	Vergunningen
Paarden	763	1.120
Rundvee	7.543	8.222
Schapen	3.729	1.476
Varkens	53.207	59.541
Kippen	196.000	248.200

* op basis cijfers CBS 2011

De verschillen tussen de vergunninggegevens en de CBS-cijfers zijn terug te voeren op het vervallen van de vergunning voor Kerkstraat 10 (115.000 vleeskuikens) en de reeds vergunde aantallen van Saeffelderstraat 40 (152.500 legkippen), die nog niet in de CBS-cijfers van 2011 zijn opgenomen. Ook bij de varkens zijn enkele vergunningen opgenomen, die nog niet verwerkt zijn in de CBS cijfers (zie hierna).

Gelet op het bovenstaande zijn de vergunde aantallen als basis gebruikt voor de huidige situatie, met een correctie voor Kerkstraat 10. Op vier locaties waren wel vergunningen verleend, maar deze zijn nog niet gerealiseerd en zijn dus niet meegenomen in de huidige situatie:

- Beuningenstraat 9 (730 varkens)
- Donckerstraat 30 (400 varkens)
- Beuningenstraat 11 (2.000 varkens)
- Saeffelderstraat 40 (152.500 legkippen)

Omdat het wel vergund is en op korte termijn wordt gerealiseerd, is hiermee in de autonome ontwikkeling wel rekening gehouden.

Autonome ontwikkeling

Dit betreft:

- a) (het gedeelte van) de vergunningen voor veehouderijen in het plangebied die nog niet ingevuld zijn maar die op korte termijn wel worden benut. Andere situaties dan hierboven genoemd komen in Echt-Susteren niet voor;
- b) Het voldoen aan vastgestelde wet- en regelgeving voor veehouderijen. Hierbij is met name het Besluit Huisvesting van belang. Dit houdt in dat autonoom alle veehouderijen gedurende de looptijd van het bestemmingsplan buitengebied moeten voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting. In de referentiesituatie heeft daarom een correctie plaatsgevonden van staltypes, die niet voldoen aan het Besluit Huisvesting. Hierbij is ook nagegaan of er BedrijfsOntwikkelingsPlannen (BOP) zijn opgesteld en ingediend. Dat is betrokken bij het overleg met de afdeling milieu en bij de uitgangspunten voor de huidige situatie, zoals hiervoor beschreven.

3.6

Methode geur- en ammoniakberekeningen

Voor het berekenen van de maximale mogelijkheden is gebruik gemaakt van een rekenmodelbedrijf voor zowel een grondgebonden agrarisch bedrijf als een intensieve veehouderij. Aan de hand van het rekenmodelbedrijf is de hoeveelheid dieren bepaald die op een dergelijke oppervlakte zou passen bij een efficiënte invulling van het bouwvlak.

Rekenmodel grondgebonden agrarisch bedrijf

Bij grondgebonden veehouderijen is de ammoniakemissie het grootst bij het houden van melkrundvee (inclusief bijbehorend vrouwelijk jongvee). Voor het modelbedrijf zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Bij een oppervlakte van 1 ha kunnen (uitgaande van praktijkwaarden voor staloppervlaktes, 70 m² per melkkoe¹, met 0,7 stuks jongvee) maximaal 143 melkkoeien met 100 stuks vrouwelijk jongvee worden gehouden. De ammoniakfactor voor melkkoeien bedraagt 9,5 kg/jr. De ammoniakfactor voor vrouwelijk jongvee bedraagt 3,9 kg/jr. De ammoniakemissie bij de genoemde veebezetting bedraagt dus 1.749 kg/jr. Bij een oppervlakte van 1 ha grondgebonden veehouderijen wordt de ammoniakemissie daarom vastgesteld op 1.749 kg/jr.

Rekenmodel intensieve veehouderij

Uit onderstaande tabel blijkt dat de ammoniakemissie per m² stalruimte van andere (intensief gehouden) diersoorten in het algemeen beperkt is in vergelijking met de ammoniakemissie van vleesvarkens. Op basis hiervan wordt voorgesteld om voor een varkenshouderijbedrijf als modelveehouderijbedrijf voor intensieve veehouderijen.

Tabel: ammoniakemissie per m² stalruimte van verschillende diersoorten

	varkens		pluimvee	
	kraamzeugen	vleesvarkens	legkippen	vleeskuikens
dierplaatsen per m ² (stuks) ^A	0,10	0,83	12,50	20,00
emissiewaarde per dierplaats (kg per jaar) ^B	2,900	1,400	0,013	0,045
ammoniakemissie (kg per jaar per m ²)	0,2900	1,162	0,163	0,900

^A op basis van deskundigenoordeel

^B op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Op basis van het uitgangspunt dat voor het houden van vleesvarkens een oppervlakte van 2,5 m² per vleesvarken nodig is, is binnen een agrarisch bouwvlak van 1 hectare het houden van 4.000 vleesvarkens mogelijk met een bijbehorende ammoniakemissie van 5.600 kg/jr.

¹ Zie ook Blanken, K. (2011). Handboek Melkveehouderij 2011. Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011.

Rekenwijze

Conform de worst case bestemmingsplan zijn de volgende aannames gedaan voor de berekeningen.

- De grondgebonden bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied schakelen om naar intensieve veehouderij en groeien naar een bedrijf van 2 ha, met een bijbehorende ammoniakemissie van 11.200 kg/jr.
- Grondgebonden bedrijven elders groeien tot bedrijven met een bouwvlak van 2,0 ha (ammoniakemissie 3.498 kg/jr) binnen de bestemming Agrarisch en 1,5 ha (ammoniakemissie 2.624 kg/jr) elders. In deze categorie zitten enkele bedrijven die in de huidige situatie nog een neventak in de intensieve veehouderij hebben. In het model is er vanuit gegaan dat deze bedrijven groeien in de grondgebonden tak en dan de intensieve tak laten vervallen. In enkele gevallen is daardoor de berekende ammoniakemissie in de worst case iets lager dan in de huidige situatie.
- In het extensiveringsgebied kunnen intensieve veehouderijen niet vergroten, maar wel is doorgroei mogelijk als grondgebonden bedrijf tot 1,5 ha, tenzij het bedrijf ligt binnen de aanduiding 'ehs'. Voor deze bedrijven wordt uitgegaan van de huidige omvang van de intensieve veehouderij, tenzij de ammoniakuitstoot van een bedrijf van 1,5 ha groter is.

Beleid en wetgeving

4.1

Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

- c. 'een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven'.

Het MER dient een overzicht te bevatten van eerder vastgestelde wetten, regels en plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven. In paragraaf 4.2 zijn de belangrijkste integrale beleidskaders en de relevante uitgangspunten weergegeven. In paragraaf 4.3 is de belangrijkste wet- en regelgeving weergegeven.

4.2

Beleid

Hierna is een samenvatting van het relevante integrale beleid opgenomen. Ander meer sectoraal beleid is opgenomen bij de desbetreffende milieuthema's.

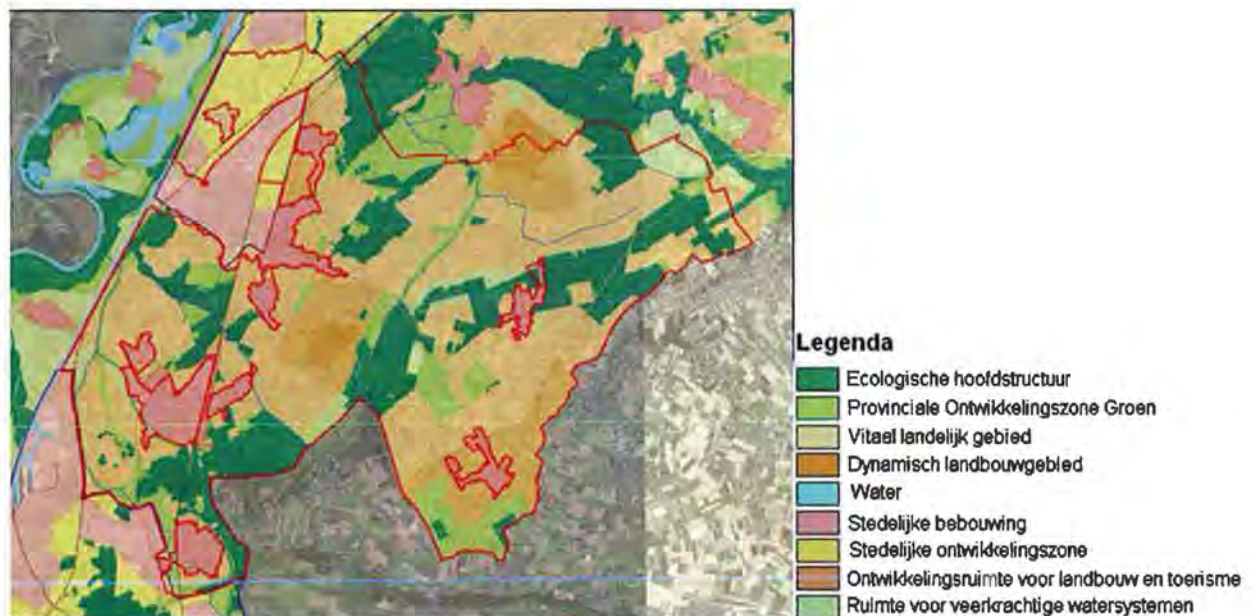
4.2.1

Provinciaal Omgevingsplan 2006

In Limburg is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2006) het overkoepelend Plan op Hoofdpijnen met de status van Structuurvisie, Milieubeleidsplan, Waterhuishoudingsplan, en Verkeer en Vervoersplan, en dat tevens de hoofdpijnen van de fysieke onderdelen van het economisch en sociaalcultureel beleid bevat. Voor bepaalde thema's en gebieden zijn er naast POL2006 óók POL-aanvullingen, Inpassingsplannen, Verordeningen en Beleidsnota's e.d. Er is sprake van een samenhangend planstelsel. Geregeld verschijnen er nieuwe Inpassingsplannen of POL-aanvullingen, die zich meer in detail richten op specifieke thema's of gebieden en dit nader uitwerken tot bijvoorbeeld een nieuw wegtracé, waarmee tevens het POL2006 op onderdelen wordt geactualiseerd.

In het POL zijn verschillende perspectieven per zone of deelgebied aangegeven. De in de navolgende tekstdelen per perspectief geschetste ontwikkelingsvisies zijn hoofdpijnen. Binnen de gebieden kunnen op kleine schaal functies

(woonbebouwing, infrastructuur, bedrijven) voorkomen die niet volledig passen bij het beoogde perspectief. De gebiedsgrenzen zijn eveneens meestal globaal. In het bestemmingsplan vindt nadere detaillering plaats, op de verbeelding en in de regeling.



Figuur 2 'POL actueel met begrenzing plangebied'

P1 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het provinciaal beleid voor de EHS is gericht op het beschermen en realiseren van de samenhangende robuuste structuur van grotere natuur- en bosgebieden en verbindingen daartussen. Er wordt gestreefd naar ecologisch gezond functionerende watersystemen en naar optimale randvoorwaarden voor de natuur door verbetering van de waterhuishouding en de milieukwaliteit. Voor ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aantasten of de nagestreefde natuurontwikkeling belemmeren geldt het "nee, tenzij" regime. Als deze activiteiten toch worden toegestaan, moet compensatie plaatsvinden. Grondgebonden landbouw kan een bijdrage leveren aan de na te streven waarden binnen de EHS. Voor de ontwikkelingsmogelijkheden van dergelijke bedrijven wordt verwezen naar het POL.

P2 Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) vormt samen met de EHS de ecologische structuur in Limburg. De POG betreft zoekgebieden voor beheersgebieden en nieuwe natuur indien herbegrenzing van de EHS plaatsvindt. De POG omvat vooral landbouwgebieden als buffer rond de EHS, delen van steile hellingen met veel natuur en landschapselementen, ecologische verbindingsszones, de beken met een specifiek ecologische functie, hamsterkernleefgebieden, waterwingebieden met een natuurlijk karakter vanwege de waterbescherming en gronden die een natuurkarakter krijgen zoals bepaalde lopende ontgrondingen. Ook groene tegenprestaties dienen bij voorkeur in de

POG terecht te komen. Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor ontwikkelingen in de POG. Ook van belang zijn het in stand houden van een goede toeristisch-recreatieve structuur en een op het landschap georiënteerde landbouw. Belangrijk zijn het behoud en bewerkstelligen van de juiste basiscondities voor de beoogde verbetering van natuur en watersystemen. Het bebouwingsarme karakter van de POG blijft gehandhaafd. Voor het POG geldt het ja-mits principe (ontwikkelingsgerichte basisbescherming). Ruimtelijke ontwikkelingen zijn beperkt mogelijk, indien er een bijdrage wordt geleverd aan de ontwikkeling van de POG ter plekke.

P3 Ruimte voor veerkrachtige watersystemen

Het perspectief Veerkrachtige watersystemen heeft betrekking op de meer open delen van beekdalen, het winterbed van de Maas en steilere hellingen, voor zover deze geen deel uitmaken van P1 (EHS) of P2 (POG). De betreffende gebieden hebben een relatief open karakter en zijn ingericht voor gebruik door vooral grondgebonden landbouw. De ontwikkeling van functies in deze gebieden is mogelijk mits dit aansluit op het bieden van ruimte aan een voldoende veerkrachtig watersysteem voor de opvang van hoge waterafvoeren, het bestrijden van watertekort en verdroging en het voorkomen van erosie in aanvulling op de perspectieven 1 en 2. Binnen de algemene randvoorwaarden, te realiseren via het Limburgs KwaliteitsMenu, zijn er nog steeds mogelijkheden voor ontwikkeling van vooral de grondgebonden landbouw en recreatie, alsmede goed gelegen niet-grondgebonden land- en tuinbouw. Nieuwvestiging van niet-grondgebonden landbouwbedrijven is niet toegestaan.

P4 Vitaal landelijk gebied

Het perspectief Vitaal landelijk gebied omvat overwegend landbouwgebieden met een van gebied tot gebied verschillende aard en dichtheid aan landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Het gaat om gebieden buiten de beekdalen, steile hellingen en de ecologische structuur van Limburg. Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie. De bestaande landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw. In Noord- en Midden Limburg valt het perspectief vrijwel overal samen met verwevingsgebied intensieve veehouderij (zie POL-aanvulling Reconstructieplan, paragraaf 4.4.2).

P5a Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme

Het perspectief Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme omvat gebieden met een overwegend landbouwkundig karakter waarbij plaatselijk ook omgevingskwaliteiten aan de orde kunnen zijn. Dit kunnen oude bouwlanden zijn, waarbij een gaaf cultuurhistorisch kavel-, wegen en bebouwingspatroon samengaat met monumentale bebouwing en/of gebieden met een landschappelijke openheid. Andere kwaliteiten die hier kunnen voorkomen zijn o.a.

stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, hydrologische bufferzones rondom natte natuurgebieden of leefgebied voor ganzen en weidevogels. Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie. Bijvoorbeeld door het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor de toeristische sector, en (onder voorwaarden) voor kleinschalige vormen van bedrijvigheid in vrijkomende agrarische en niet-agrarische gebouwen. De landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw. Nieuwvestiging van niet-grondgebonden landbouw is niet mogelijk in P5a gebieden. Via de systematiek van het Limburgs Kwaliteitsmenu kan de doorontwikkeling van functies gepaard gaan met respect voor cultuurhistorie en landschappelijke kwaliteit én versterking van de omgevingskwaliteiten. In Noord- en Midden Limburg valt het perspectief vrijwel overal samen met verwevingsgebied intensieve veehouderij (zie POL-aanvulling Reconstructieplan, paragraaf 4.4.2).

P5b Dynamisch landbouwgebied

Gestreefd wordt naar een verdere ontwikkeling van de niet-grondgebonden landbouw geconcentreerd in het perspectief Dynamische landbouwgebied (P5). Het betreft de concentratiegebieden en projectvestigingsgebieden voor de glastuinbouw en de landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, en combinaties daarvan. Hier wordt de ruimte geboden voor een duurzame, optimale ontwikkeling van deze vormen van landbouw. Dit is van provinciaal belang. Een goede landschappelijke inpassing van het betreffende concentratiegebied glastuinbouw of landbouwontwikkelingsgebied en bescherming van de aanwezige omgevingskwaliteiten gelden daarbij als randvoorwaarden, net als het bereiken van een basiskwaliteit voor milieu en water. Dit vraagt de nodige aandacht gezien het intensieve karakter van de ontwikkelingen. Bij ontwikkelingen van de landbouw in de landbouwontwikkelingsgebieden wordt bij de toepassing van het Limburgs Kwaliteitsmenu een kwaliteitsbijdrage op gebiedsniveau nagestreefd. Zoals in het Reconstructieplan verder is uitgewerkt wordt in het plangebied slechts incidentele nieuwvestigingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen geboden.

P7 Corridor

De grotere wegen die onderdeel zijn van (inter-)nationale infrastructuurnetwerken, met de bijbehorende vrijwaringstroken, maken deel uit van het perspectief Corridor. Ook bij toenemende verkeersdruk dient het belang van een goede bereikbaarheid van de stadsregio's gewaarborgd te zijn. Een groene inrichting langs de transportassen laat ruimte voor toekomstige uitbreidingen van de infrastructuur en voorkomt de aaneengesloten ontwikkeling van zichtlocaties. Tevens kunnen zo knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, geluidhinder en externe veiligheid en verkeersveiligheid in aangrenzende woon- en werkgebieden worden beperkt.

P8 Stedelijke ontwikkelingszone

Het perspectief Stedelijke ontwikkelingszone omvat landbouwgebieden tussen bestaand stedelijk gebied en de grens stedelijke dynamiek rondom iedere stadsregio. Deze zones bieden allereerst plaats aan mensgerichte natuur. Deze functies zijn belangrijk voor het welzijn van de bewoners en vangen een deel van de stedelijke recreatiedruk op. Deze gebieden kunnen ook ruimte bieden aan stadsuitbreiding. Dergelijke uitbreidingen zijn pas aan de orde als onderbouwd kan worden dat herstructurering van het bestaande gebied, inbreiding of revitalisering geen oplossing kan bieden.

4.2.2

Limburgs Kwaliteitsmenu

Bij realisatie van woningen buiten de rode contour (m.u.v. hergebruik van vrijkomende bebouwing) is het Limburgs Kwaliteitsmenu aan de orde (POL-aanvulling Verstedelijking, gebiedsontwikkeling en kwaliteitsverbetering, 2009; verdere uitwerking in de Beleidsregel Limburgs Kwaliteitsmenu, 2010). Essentie hiervan is dat de beoogde ontwikkelingen gepaard moeten gaan met landschappelijke kwaliteitsverbetering, natuurontwikkeling en ontstening. Dit ter compensatie van het door de ontwikkeling optredende verlies aan omgevingskwaliteit. De beoogde ontwikkelingen moeten niet alleen zelf goed ingepast worden in het landschap en de landbouwstructuur, maar bovendien gepaard gaan met een "compensatie" van het verlies aan omgevingskwaliteiten. Deze kwaliteitsbijdragen dragen bij aan de realisatie van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2) of andere door gemeenten aan te geven omgevingskwaliteiten. In Noord- en Midden-Limburg werkt daarnaast aan de afronding van de Ruimte voor Ruimte-regeling. Naast de realisatie van extra natuur en landschapselementen en het opruimen van ontsierende bouwwerken, worden óók mogelijkheden gezien voor bijdragen aan de realisatie van het gemeentelijk landschapsontwikkelingsplan, recreatieve ontsluiting van de directe dorpsomgeving, herstel van cultuurhistorische waarden e.d.

Het Limburgs Kwaliteitsmenu is ook aan de orde voor ontwikkelingen van andere functies buiten de contour, waarvan na weging van alle relevante aspecten geconcludeerd is dat zo'n ontwikkeling buiten de contour aanvaardbaar is. Het Limburgs Kwaliteitsmenu bestaat om die reden uit meerdere modules, ondermeer voor landbouw, toeristisch-recreatieve functies, landgoederen, woningen, bedrijven, uitbreidingen van werklocaties en woongebieden buiten de contouren. Per module wordt in de Beleidsregel Limburgs Kwaliteitsmenu uitgewerkt hoe de kwaliteitsbijdrage kan worden bepaald, alsmede de aard van de te realiseren kwaliteitsverbeterende maatregelen. Uitvoering van het Limburgs Kwaliteitsmenu gebeurt door de gemeenten in een structuurvisie. De Provincie ondersteunt onder meer in de vorm van jaarlijks te actualiseren normbedragen en bij de organisatie van de monitoring. Een goede inrichting en ontsluiting van het landelijk gebied is belangrijk voor landbouw, toerisme en de bewoners. Dit kan bevorderd worden met instrumenten zoals herverkaveling

en de inzet van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG). Voor initiatieven met betrekking tot agrarische bouw kavels en bouwwerken wordt zoveel mogelijk ontwikkelingsruimte geboden voor volwaardig agrarische bedrijven rekening houdend met de omgevingskwaliteiten, mits de gebiedskwaliteit als geheel er op vooruit gaat. Hergebruik van vrijkomende (agrarische of niet-agrarische) bebouwing in het buitengebied voor wonen, of kleinschalige vormen van bedrijvigheid is mogelijk mits gezorgd voor een goede landschappelijke inpassing, de monumentale/architectonische kenmerken worden gerespecteerd, de bouw massa niet toeneemt, er geen negatieve milieueffecten of belemmeringen optreden voor nabijgelegen functies, en er geen verstoring optreedt van het bundelingsbeleid voor wonen en werken. Uitgangspunt is dat overtollige gebouwen zoveel mogelijk worden gesloopt.

4.2.3

Gemeentelijke 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit'

De gemeentelijke 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit' is opgesteld met het doel een duidelijke en actuele visie te formuleren op het gehele gemeentelijke grondgebied, waaronder begrepen het plangebied. Deze visie, met de daaraan ten grondslag liggende ruimtelijke gebiedsanalyse, is een belangrijke onderlegger voor het Bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren. In de structuurvisie is tevens het Limburgs Kwaliteitsmenu verwerkt. Enerzijds biedt de visie een kader en onderbouwing voor het bestemmingsplan, anderzijds biedt de visie een kader om de 'onbekende toekomst' af te wegen en deze via een afzonderlijke procedure te verwezenlijken.

De dynamiek in het landelijk gebied neemt toe. Sommige veranderingsprocessen zijn voorzienbaar, andere doen zich als het ware 'willekeurig' en 'onvoorspelbaar' voor op basis van initiatieven in het veld.

Waar het bestemmingsplan bij uitstek geschikt voor is, is om bestaande rechten en de voorzienbare ofwel 'bekende' toekomst goed te regelen. Het bestemmingsplan is veel minder in staat om de 'onbekende' toekomst op juiste wijze te geleiden.

De toegenomen dynamiek in het landelijk gebied stelt het gemeentebestuur steeds vaker voor vragen die door het bestemmingsplan niet kunnen worden beantwoord. Vragen die voortvloeien uit initiatieven in het veld waarvan het waard is dat hierop positief kan worden gereageerd, mits zij een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van het gebied.

De structuurvisie kent dan ook 3 tijdshorizonnen, namelijk:

- het visie- en strategiedeel met zes leidende principes die gelden bij de beoordeling van een initiatief;
- het beleidskader waarin de ambities voor de komende 10 jaar staan beschreven, inclusief een landschapskader dat de kernkwaliteiten en ontwikkelingsperspectieven van de zes onderscheiden landschappen beschrijft;

- het uitvoeringsprogramma waarin staat aangegeven wat de concrete acties zijn voor de eerstkomende jaren.

De structuurvisie heeft een globaal karakter en beschrijft niet precies waar wat precies komt en hoe groot iets worden mag of moet. Deze normen worden in het bestemmingsplan opgenomen. De structuurvisie geeft koersen aan op hoofdlijnen en laat daarbij ruimte voor de 'onbekende' toekomst. De structuurvisie maakt ontwikkelingen mogelijk die we nu nog niet kunnen voorzien, maar evengoed (onder voorwaarden) toe willen laten als ze bijdragen aan de centrale doelstelling: de kwaliteit van ons landelijk en stedelijk gebied.

In de structuurvisie staan de volgende kwaliteitscriteria centraal:

1. meer aandacht voor de duurzame ondergrond (lagenbenadering);
2. zorgvuldig ruimtegebruik met aandacht voor (beeld)kwaliteit;
3. grensoverschrijdend denken en handelen;
4. tegengaan van verstening in het buitengebied;
5. kwaliteit belangrijker dan kwantiteit;
6. bereikbaarheid is belangrijker dan aanwezigheid/nabijheid.

De structuurvisie heeft in dit verband een dubbelfunctie. Enerzijds biedt de visie onderbouwing voor het bestemmingsplan, anderzijds geeft de visie de mogelijkheid om initiatieven in de 'onbekende toekomst' af te wegen en via een afzonderlijke procedure mogelijk te maken.

De structuurvisie besteedt op basis van trends en ontwikkelingen uitgebreid aandacht aan het buitengebied. In de structuurvisie staat vermeld dat het buitengebied veel verschillende functies kent, zoals natuur, water, land- en tuinbouw, recreatie, toerisme en kleinschalige bedrijfsfuncties.

"Ten aanzien van natuur geldt dat deze onder druk staat van toenemende verstedelijking, uitbreiding van de landbouw en intensiever gebruik door de recreant. Tevens zijn er door bezuinigingen op rijksniveau flink minder financiële middelen om de gestelde natuurdoelstellingen te halen. Rond het thema water noopt de klimaatverandering tot het nemen van maatregelen om wateroverlast tegen te gaan en zien we verder natuurlijk een blijvende behoefte aan voldoende schoon drinkwater. Ten aanzien van de landbouw geldt dat deze sector van oudsher erg belangrijk is voor de gemeente Echt-Susteren. Zowel in economisch als in sociaal opzicht. De landbouw staat echter onder druk en er doen zich de komende jaren majeure veranderingen voor in de landbouwsector: Europese landbouwsubsidies worden afgebouwd, de grondprijzen stijgen, de overheid neemt maatregelen om milieuproblemen en (verspreiding van) dierziekten tegen te gaan en de consument vraagt om schone, diervriendelijke en veilige productiewijzen. Ook de toenemende waardering voor natuur en landschap, rust en ruimte legt een druk op de landbouw. Daarnaast zijn er mondiale landbouw trends als toenemende schaalvergroting, intensivering van het grondgebruik en mechanisering.

De reacties van boeren op deze ontwikkelingen lopen uiteen. Er is een groep die inzet op intensivering en schaalvergroting. Ook is er een groep die overschakelt op kleinschalige, extensieve of gespecialiseerde vormen van landbouw

zoals boomteelt. Een derde groep zoekt het in de verbrede landbouw, zoals agrarisch natuurbeheer en een boeren erf dat steeds meer ook werkterrein wordt voor zorg, recreatie, zakelijke dienstverlening, horeca en detailhandel. Zowel streekproducten als biologische producten zijn in opkomst. Tot slot is er een groep die emigreert of stopt met het boeren bestaan. Op basis van landelijke inschattingen betreft deze laatste groep naar verwachting zo'n 30-50% van alle veebedrijven. Dit zal leiden tot vrijkomende bedrijfslocaties.

Op het vlak van recreatie valt op dat de burger steeds meer vrije tijd heeft en die steeds vaker doorbrengt in korte vakanties in het buitengebied. Het buitengebied wordt daarbij een soort consumptiegebied voor hem, waar hij volop wil fietsen, paardrijden, wandelen en cultuurhistorisch en landschappelijk gezien wil kunnen genieten." (citaat uit de structuurvisie).

Voor het buitengebied heeft de gemeente een aantal ambities geformuleerd. Het realiseren van deze ambities draagt bij aan het halen van onze algemene doelstelling om ook in 2025 en lang daarna een aantrekkelijke gemeente te zijn waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Het betreft de volgende ambities:

1. de rust en ruimte in het buitengebied behouden en waar mogelijk versterken;
2. verdere versterking tegengaan;
3. vergroting van de contrasten tussen de aanwezige landschappen;
4. komen tot een groen-blauwe ecologische ladder;
5. behoud van een economisch gezonde, duurzame agrarische sector met het juiste bedrijf op de juiste plek;
6. ruimte bieden aan een breed georiënteerde plattelandseconomie;
7. het zijn van een toeristisch-recreatieve schakel in de Euregio.

Ter realisering van voornoemde ambities is het buitengebied in een aantal zones verdeeld. Dat wil zeggen dat het in een aantal gebieden is verdeeld, waarin de ontwikkeling van sommige functies gestimuleerd en die van andere afgeremd wordt. Op deze wijze kunnen de hoofdfuncties natuur, landbouw en recreatie ieder voor zich en in onderling verband ook in de toekomst maximaal tot hun recht komen door deze functies ruimtelijk bij elkaar te brengen waar dat nuttig is en de functies te scheiden waar ze elkaar dwars (dreigen te) zitten.

In de structuurvisie is een kaart 'Functionele Zoneringskaart Buitengebied' opgenomen. Deze kaart bevat een ruimtelijk-functionele zonering die aangeeft welke functies in de verschillende gebieden worden toegelaten of gestimuleerd en welke moeten worden geweerd en teruggedrongen.

Grofweg zijn twee hoofdzones te onderscheiden: een groene zone en een agrarische zone. Aan het buitengebied gebonden recreatie kan zich, onder voorwaarden, meestal zowel in de groene als in de agrarische zone bevinden. Dit sluit aan bij de gedachte dat de economische kracht van het buitengebied ook bij de in de toekomst verwachte afname van agrarische bedrijven moet worden behouden en de vrijkomende agrarische bebouwing een nieuwe functie moet worden geven. Met behulp van de structuurvisie biedt de gemeente daarom in

het gehele buitengebied ruimte voor nieuwe economische dragers, zoals (aan het buitengebied gerelateerde) recreatieve ontwikkelingen.

Voorts is van belang dat de gemeente op termijn streeft naar het realiseren van een 'groen-blauwe ecologische ladder' die bestaat uit met elkaar verbonden natuurgebieden. Deze dient aan te sluiten op gemeentegrens overschrijdende delen van deze ladder. Niet alleen flora en fauna zijn bij deze ecologische ladder gebaat, ook de recreant en de bewoner zal deze landschappelijke versterking waarderen. De ladder omvat de gehele ecologische hoofdstructuur (EHS, P1 in POL2006), het Provinciaal OmgevingsGroen (POG, P2 in POL2006) en de Wensen Groene Waarden uit de Gebiedsvisie Groene Waarden Westelijke Mijnstreek. Buiten de groen-blauwe ladderstructuur wordt gestreefd naar een aantrekkelijk agrarisch cultuurlandschap.

Voor de onderdelen EHS geldt altijd de vigerende (provinciale) EHS als uitgangspunt. Mocht in de planperiode sprake zijn van een aanpassing van de EHS ten opzichte van de EHS uit 2006, dan blijft voor de gehele in deze structuurvisie aangeduide ecologische ladder gelden dat nieuwvestiging van agrarische en niet-aan-het-buitengebied gebonden bedrijven er ongewenst is.

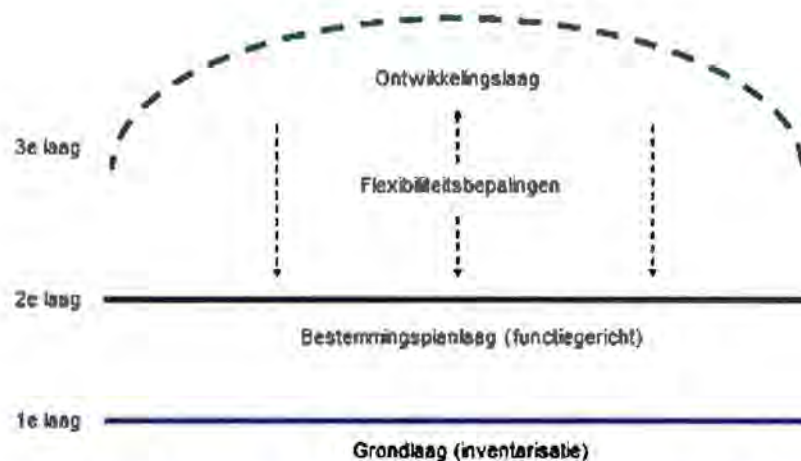
De gemeente is zich er van bewust dat er in de huidige tijd een tekort is aan financiële middelen om de ecologische ladder te ontwikkelen en realiseren. In het bestemmingsplan wordt ingezet op de bescherming van de gebieden waaruit de ladder is opgebouwd.

Relatie met het bestemmingsplan

De structuurvisie voorziet niet in extreme ontwikkelingen en grootschalige plannen. Niettemin treedt de gemeente met de visie en de erin opgenomen afwegingskaders particuliere initiatieven die zich aandienen met een open houding tegemoet.

Daarbij doet zich de vraag voor, indien een ontwikkeling past binnen de kaart 'Functionele Zoneringskaart Buitengebied', hoe deze ontwikkeling kan worden ingepast in het landschap en kan bijdragen aan de kwaliteiten van dat landschap. Hiertoe dient te worden ingezoomd op de kenmerken en ontwikkeldoelen van het omliggend landschap. Van belang is daarbij de rol van het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan zelf regelt de feitelijke situatie. Deze feitelijke situatie is zorgvuldig in kaart gebracht (1e laag 'Grondlaag'). Een burgerwoning krijgt in het bestemmingsplan vervolgens een woonbestemming met bouw- en gebruiksrechten (2e laag 'Bestemmingsplanlaag'). Een agrarisch bedrijf krijgt een agrarisch bouwvlak met bouw- en gebruiksrechten. Daarnaast biedt het bestemmingsplan twee typen ontwikkelingsmogelijkheden (3e laag 'Ontwikkelingslaag'), namelijk afwijkings- en wijzigingsregels. Kleinschalige plannen, bijvoorbeeld vormverandering van een bouwvlak of het realiseren van een voorziening ten behoeve van mantelzorg worden via afwijkingsregels mogelijk gemaakt. Grotere, te voorziene, plannen, bijvoorbeeld vergroting van agrarische bouwvlakken of de mogelijkheid van een extra woning ter behoud van een cultuurhistorisch waardevol gebouw, zijn mogelijk via het toepassen van een wijzigingsregel. In onderstaande figuur is het voorgaande verbeeld.



De ruimtelijk-functionele en landschappelijke zonering in relatie tot het bestemmingsplan

Grotere niet-voorzienbare ontwikkelingen zoals nieuwvestiging van een agrarische bedrijf is niet in het bestemmingsplan opgenomen. Hiervoor geldt de structuurvisie als kader.

4.3

Wetgeving

In het voorgaande hoofdstuk zijn de ontwikkelingen in het bestemmingsplan beschreven. De mogelijkheden voor deze ontwikkelingen worden vooral bepaald door:

- Flora- en faunawet;
- Natuurbeschermingswet 1998;
- Wet ammoniak en veehouderij;
- Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij;
- Wet geurhinder en veehouderij;
- Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Echt-Susteren.

Onderstaand zijn deze wetten en regels kort benoemd. Bij de relevante milieuthema's komen onderdelen van deze wetten weer terug.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ffw) in werking getreden. De Ffw is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 22 januari 1999 is de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) in werking getreden. De Nbw is gericht op het beschermen van (natuur)gebieden. Deze natuur-

gebieden betreffen onder andere de zogenoemde Speciale Beschermingzones op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Samen worden deze gebieden aangeduid als het Natura 2000 netwerk.

Op grond van de Nbw moet wanneer er bij ontwikkelingen sprake is van een mogelijk 'significant negatief effect' op een Natura 2000 gebied een zogenoemde 'passende beoordeling' worden uitgevoerd.

Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is er op gericht de zogenoemde ammoniakemissie van veehouderijbedrijven in een zone van 250 meter bij zogenoemde kwetsbare gebieden (Wavgebieden) te beperken.

In beginsel mogen in deze Wav gebieden en de zone van 250 meter geen nieuwe veehouderijbedrijven gevestigd worden. Op bestaande veehouderijbedrijven in een Wav gebied of zone van 250 meter is een ten hoogste toegestane ammoniakemissie van toepassing. Binnen deze ten hoogste toegestane ammoniakemissie is de diersoort en het te houden aantal dieren een keuze van de agrarische ondernemer.

Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Op 1 april 2008 is het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Bahv) in werking getreden. Op grond van het Bahv moeten diervverblijven, waarvoor zogenoemde emissiearme huisvestingsystemen beschikbaar zijn, emissiearm zijn.

Wet geurhinder en veehouderij

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Op grond van de Wgv is ter plaatse van geurgevoelige gebouwen (zoals woningen) een ten hoogste in de Wgv bepaalde geurbelasting vanwege diervverblijven van veehouderijbedrijven toegestaan. De waarde van deze ten hoogste toegestane geurbelasting wordt uitgedrukt in zogenoemde odeur units (ou). Voor een aantal diersoorten zoals melkrundvee zijn geen waarden opgenomen maar afstanden. Tussen de stalgebouwen van deze diersoorten en een geurgevoelig gebouw moet ten minste deze afstand gewaarborgd worden.

Op grond van de Wgv kan door een gemeente eigen beleid worden opgesteld om de in de wet opgenomen ruimte verder uit te werken. Hiermee is het voor een gemeente mogelijk om gebiedsgericht geurbeleid op te stellen.

Verordening geurhinder en veehouderij 2009

Op 16 december 2009 is door de gemeenteraad de Verordening Wet geurhinder en veehouderij 2009 vastgesteld. De verordening is op 22 april 2010 in werking getreden. Hiermee heeft de gemeente gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de in de Wet geurhinder en veehouderij ruimte verder uit te werken om zo gebiedsgericht geurbeleid vast te kunnen stellen.

In de verordening is vooral rekening gehouden met de te ontwikkelen gebieden in de gemeente.

Door de vaststelling van de Verordening geurhinder en veehouderij 2009 gelden er in de gemeente de volgende (afwijkende) geurwaarden.

Vastgestelde afwijkende geurwaarden	
Locatie	geurwaarde
- bebouwde kommen	3 ou _E /m ³
- project "Kloostertuin Koningsbosch"	6 ou _E /m ³
- buitengebied	14 ou _E /m ³
- log Slek en log Montfort	25 ou _E /m ³
- zone rondom log Slek en log Montfort	20 ou _E /m ³

ou_E/m³ = odour units per kubieke meter lucht

Wet geluidhinder

In het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) bevinden zich langs wegen geluids-zones. In buitenstedelijk gebied geldt voor wegen, bestaande uit vijf of meer rijstroken een zone van 600 m, voor drie of vier rijstroken een zone van 400 m en voor wegen bestaande uit één of twee rijstroken een zone van 250 m, ge-meten vanuit de as van de weg. Binnen de zone moet in het geval van een nieuwe situatie met een geluidsgevoelige bestemming onderzoek worden ver-richt naar de optredende geluidsbelasting. Een aantal wegen heeft geen zone, te weten:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt.

Wet luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht-kwaliteit (NSL). Daarbinnen werken het rijk, de provincies en gemeenten sa-men om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren. Verder staat er in wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aange-pakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouw-projecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit pro-gramma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL.

Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden. Vanaf die datum is het NSL van kracht en dat betekent dat voor de onderbouwing van NSL-projecten kan worden verwezen naar het NSL wanneer het gaat om de effecten op luchtkwa-liteit. Vanaf 1 augustus 2009 geldt ook de uitvoeringsplicht van de NSL-maatregelen voor alle NSL-partners.

De luchtkwaliteit is afhankelijk van de mate van verontreiniging door diverse luchtverontreinigende stoffen, waarbij de voornaamste bronnen van luchtver-ontreiniging het wegverkeer, industriële bronnen en de landbouw zijn. Voor intensieve veehouderij is alleen fijnstof (PM10) een relevante stof. In de Wet

luchtkwaliteit is de volgende grenswaarde voor fijnstof concentratie opgenomen;

- 40 mg/m³ als jaargemiddelde concentratie;
- 50 mg/m³ als 24 uurgemiddelde concentratie waarbij geldt dat deze maximaal 35 maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporenbeleid om de fijnstof-problematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen.

In het kader van vergunningverlening zullen de gemeenten rekening moeten houden met nieuwste wet- en regelgeving met betrekking tot fijnstof. Er wordt door VROM gewerkt aan het opstellen van een toetsingskader, verspreidingsmodel en handreiking 'fijnstof in de landbouw'. Het is nog onduidelijk wanneer het toetsingskader en verspreidingsmodel voldoende zijn ontwikkeld om te worden gebruikt.

Beoordeling van de milieueffecten

5.1

Aanpak

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijk gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.

In paragraaf 5.2 tot en met 5.9 zijn de verschillende milieuonderdelen onderscheiden. In elke paragraaf is achtereenvolgens:

- uiteengezet op basis van welke kenmerken en op welke wijze de milieueffecten zijn beoordeeld;
- de referentiesituatie voor het milieuonderdeel op basis van de algemene uitgangspunten, waar nodig, verder uitgewerkt;
- uiteengezet wat de milieueffecten zijn;
- de beoordeling van de milieueffecten opgenomen;
- een omschrijving opgenomen van de mogelijke maatregelen om (zeer) negatieve milieueffecten te voorkomen of te beperken;
- een omschrijving opgenomen van de zogenoemde leemten in de kennis.

De uiteenzettingen en omschrijvingen zijn beperkt tot die onderwerpen van een milieuonderdeel die belangrijk zijn voor de beoordeling van de milieueffecten.

Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuonderdelen verwacht worden. De 'm.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten' waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt in overweging nemende worden vooral milieueffecten verwacht op of van:

- de natuur;
- geurhinder; en
- landschap en cultuurhistorie.

Het onderzoek voor het MER is dan ook vooral op deze drie milieuonderdelen gericht. De beschrijving van deze drie milieuthema's komt daarom onderstaand het meest uitgebreid aan de orde.

Andere milieuonderdelen die in het onderzoek beoordeeld zijn, zijn:

- water en bodem;
- verkeer;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- gezondheid.

5.2

Natuur

IN deze paragraaf wordt onderscheid gemaakt in de ecologisch waardevolle gebieden met een beschermende status enerzijds (Natura 2000-gebieden en EHS) en de overige gebieden die waardevol zijn door hoge natuurlijke en ecologische waarde vanwege de aanwezigheid van soorten die beschermd worden onder de Flora- en faunawet. Onderstaand zijn aldus eerst behandeld beschermde gebieden: Natura 2000, beschermde gebieden: EHS en Flora- en faunawetsoorten.

Aansluitend wordt ook ingegaan op de situatie op het gebied van ammoniak, aangezien veel natuurgebieden kwetsbaar zijn voor verzuring en vermesting.

5.2.1

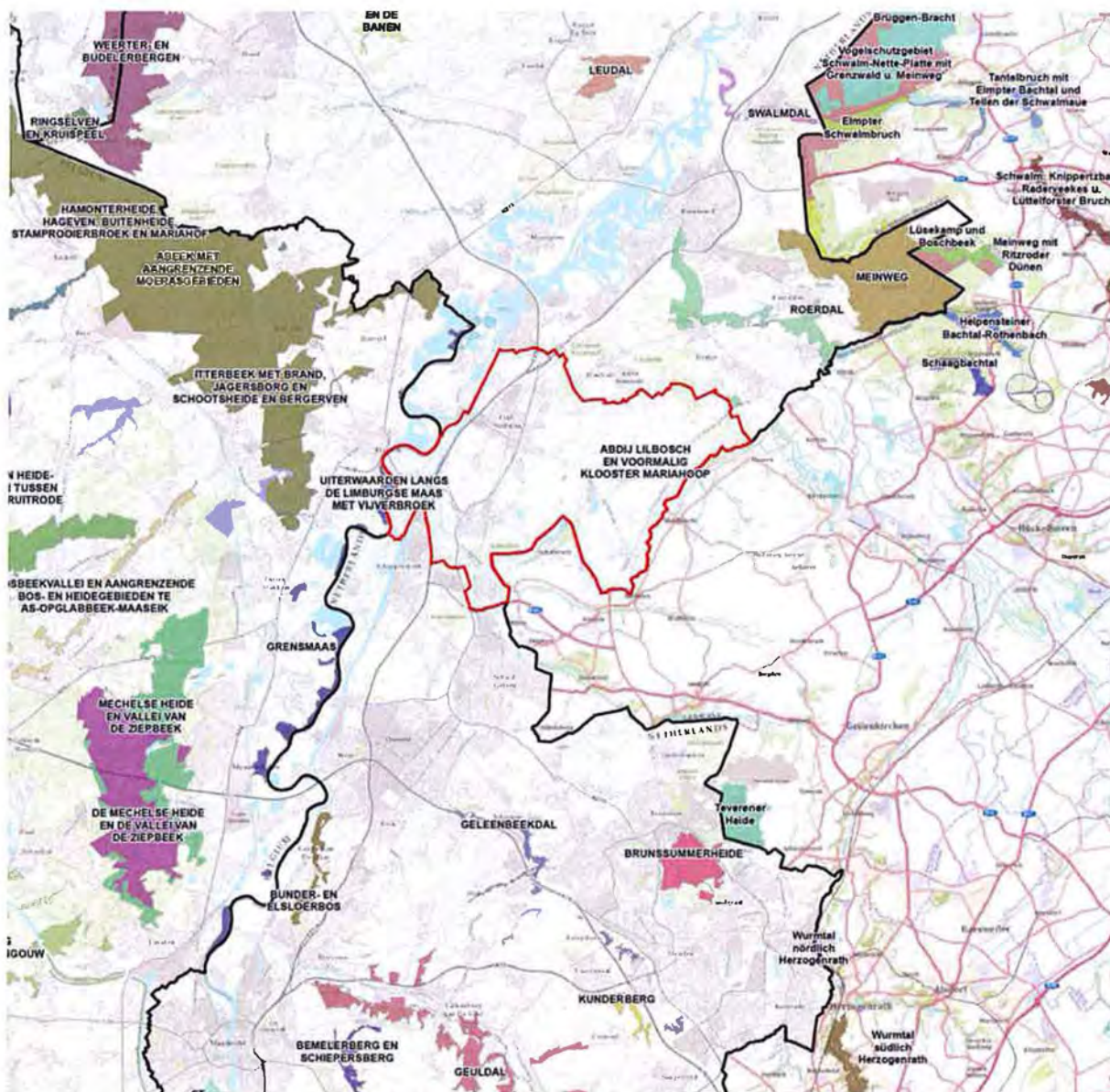
Referentiesituatie beschermde gebieden:

Natura 2000-gebieden

Inleiding

Het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren omvat twee kleinere objecten die met hun erf en directe omgeving samen het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop vormen. Een deel van terrein van Klooster Mariahoop maakt geen deel uit van het plangebied. Een tweede Natura 2000-gebied ligt aan de westzijde tegen de grens van de gemeente, namelijk het Natura 2000-gebied Grensmaas.

In totaal zijn er 39 gebieden binnen een zone van 30 km van het plangebied te vinden. De ervaring leert dat externe effecten van met name de toe te laten ontwikkeling van de agrarische sector zo ver kunnen doorwerken, dat er significant negatieve effecten kunnen optreden.



Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rode lijn is plangebied; zwarte lijn is landsgrens)

Van die 39 gebieden ligt er een groot aantal in België en Duitsland. Dat maakt de toetsing van het voornemen wat complexer. In deze milieueffectrapportage wordt onder meer aan de hand van de stikstofmodelberekeningen uiteen gezet hoe het voornemen kan uitwerken. In elk van de drie betrokken landen is in elke richting het dichtst bij het plangebied gelegen Habitatrichtlijngebied met het meest gevoelige habitattypen geselecteerd om te toetsen aan het voornemen en het alternatief. Immers, wanneer een dicht bij de bron gelegen gebied met een lage kritische depositiewaarde geen effecten laat zien zal een verder weg gelegen gebied dat ook niet doen. Dit resulteert in 14 relevante Natura 2000-gebieden, waarvan zes in Nederland, drie in België en vijf in Duitsland liggen. Als het voornemen voor deze gebieden uitvoerbaar zou zijn, dan is het dat waarschijnlijk tevens voor alle overige gebieden het geval.

Jurisprudentie biedt nog geen zekerheid hoe de toetsing van buitenlandse gebieden moet plaatsvinden. Dat er zorgvuldig naar gekeken moet worden, is wel vastgelegd. In bijlage 3 is nader gemotiveerd dat het zo veel mogelijk toepassen van de Nederlandse systematiek de meeste zekerheid biedt dat voldoende onderzoek is gedaan.

Van de Natura 2000-gebieden in de drie landen zijn de status en gegevens niet geheel overeenkomstig beschikbaar. In dit rapport is zo veel mogelijk geprobeerd om de gebieden op een vergelijkbare manier te beschrijven en te toetsen. Zo zijn gevoeligheid voor stikstof en achtergronddeposities voor min of meer overeenkomstige jaren gekozen en berekend in mol per hectare per jaar.

In onderstaande tabel zijn enkele kenmerken weergegeven van de gekozen 14 Natura 2000-gebieden. De dichtst bij het plangebied gelegen vier Natura 2000-gebieden worden vervolgens beschreven. Voor de leesbaarheid is de beschrijving van de overige 10 gebieden in een bijlage opgenomen.

Natura 2000-gebied	Afstand tot gemeentegrens (km)	Status aanwijzingsbesluit	Gevoelig voor stikstof
Nederland			
Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop	0	Definitief aangewezen	Nee
Grensmaas	0	Ontwerpbesluit	Ja
Roerdal	0,11	Ontwerpbesluit	Ja
Meinweg	6,69	Ontwerpbesluit	Ja
Geleenbeekdal	9,05	Ontwerpbesluit	Ja
Brunsummerheide	13,37	Ontwerpbesluit	Ja
België			
Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek	0,04	Ontwerpbesluit	Ja
Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven	3,16	Ontwerpbesluit	Ja

Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek	8,90	Ontwerpbesluit	Ja
Duitsland			
Lüsekamp und Boschbeek	7,68	Definitief aangewezen	Ja
Schaagbachtal	9	Definitief aangewezen	Ja
Meinweg mit Ritzroder Dunen	10,79	Definitief aangewezen	Ja
Helpensteiner Bachtal-Rothenbach	10,92	Definitief aangewezen	Ja
Teverener Heide	15,81	Definitief aangewezen	Ja

Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

Het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch en het voormalig Klooster Mariahoop bestaat uit twee delen. Ten eerste de Abdij Lilbosch dat is gelegen binnen de begrenzing van het plangebied en te midden van landbouwgronden en het broekbos Haeselaarsbroek in de loop van de Pepinusbeek. Ten tweede het voormalig klooster Mariahoop dat hemelsbreed ongeveer 4 km oostelijk van de Abdij Lilbosch en gedeeltelijk in het plangebied ligt. Rondom het gebouwencomplex liggen enkele boscomplexen en landbouwgronden. De zolders van de abdij en het voormalig klooster Mariahoop en de abdij Lilbosch herbergen kraamkolonies van ingekorven vleermuis. Die soort is daarmee het enige instandhoudingsdoel. Sinds de jaren '80 is de kolonie op deze twee locaties gestegen van 100 naar ongeveer 800 dieren. Het is hiermee de grootste kraamkolonie van vleermuizen in Nederland. In 2012 vond een verschuiving plaats, waarbij ongeveer de helft van de kolonie niet meer werd aangetroffen op deze locaties (Buys et al 2012).²

Natura 2000-gebied #151 Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop



² (bron: Buys, J., J. Dekker, H. Heijligers, R. Janssen, J. Regelink, L. Verheggen 2012. VLEN nieuwsbrief 69, 2012)

Instandhoudingsdoelstellingen					
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitatrichtlijnsoort					
Ingekorven vleermuis		+	=	=	=

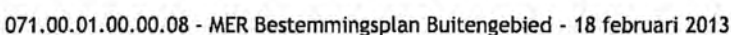
Grensmaas

Het Natura 2000-gebied Grensmaas ligt deels binnen het plangebied, aan de westzijde van de gemeente Echt-Susteren. Binnen het rivierengebied neemt de Grensmaas, die in Limburg tussen Wessem en Maastricht de grens met België vormt, een bijzondere positie in omdat deze het karakter heeft van een heuvelandrivier. Het landschap van de Grensmaas wordt gekenmerkt door een smalle, diep ingesneden bedding, tussen de oudere van oorsprong hogere gronden. Dit deel van de sterk meanderende en betrekkelijk ondiepe rivierloop is mede door de aanwezigheid van zand- en grindbanken onbevaarbaar. De oevers worden gekenmerkt door soorten van het habitattype Slikkige oevers. Ten zuiden van Wessem, waar de Maas het laagland binnentreedt en uiterwaarden vormt, bevinden zich als resultante van vroegere ontgroningen ten behoeve van klei- en grindwinning enkele moerasgebieden (waaronder Koningssteen). Hier is ooibos en zachthoutooibos aanwezig, dat van belang is voor de hier voorkomende bever.

De ontwikkelingsdoelen richten zich op de vorming van nieuwe natuur in combinatie met hoogwaterbestrijding en grindwinning. Hierdoor kan er een gevarieerd landschap ontstaan met voedselrijke plassen, ruigten, graslanden en rivierbossen.

Instandhoudingsdoelstellingen						
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	KDW in mol N/ha.j
Habitattypen						
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	-	>	=		>2.400
H3270	Slikkige rivieroevers	-	=	>		>2.400
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=		>2.400
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	-	=	>		2.410
Habitatrichtlijnsoorten						
Gaffellibel (complementair)		--	=	>	>	
Rivierprik		-	=	=	>	
Zalm		--	=	=	>	
Rivierdonderpad		-	=	=	=	
Bever		-	=	=	>	

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Roerdal ligt voor een klein deel bijna tegen de gemeentegrens en voor het grootste deel op ruim 2 km ten noorden van het plangebied. De Centrale slenk (of Roerdalslenk) is ontstaan door de opheffing van de omliggende gebieden (de horsten) langs aardbreuken. Het Nederlandse deel van Roer ligt daardoor in een vrij vlak gebied en heeft grote meanders. Langs de oevers bevinden zich plaatselijk grindbanken en er zijn steile oeverwallen aanwezig. Het gebied bestaat uit de Roer, waarin de gemeenschap van vlottende waterranonkel aanwezig is, met de omliggende gronden, bestaande uit landbouwgronden en natuurterreinen met bossen, geïnundeerde graslanden, afgesloten meanders, plassen en poelen en floristisch waardevolle wegbermen. Een groot deel van de oevers bestaat uit Ruigten en zomen. Daarnaast zijn terreinen aanwezig met elzenbroekbos, al dan niet met overgangen naar elzenvogelkersbos en wilgenstruweel, natte graslanden, gaelstruweel, berkenbos en zeggemoeras.



Instandhoudingsdoelstellingen						
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	KDW in mol N/ha.j
Habitattypen						
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	=		>2.400
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	>	>		1.250
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	--	>	>		1.540
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>		1.800
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=		1.860
Habitatrichtlijnsoorten						
Zeggekorfslak		--	=	=	=	
Gaffelibel		--	=	=	=	
Pimpernelblauwtje (complementair)		--	>	>	>	
Donker pimpernelblauwtje		--	>	>	>	
Zeeprik		-	=	>	>	
Beekprik		--	=	=	=	
Rivierprik		-	=	>	=	
Bittervoorn		-	=	=	=	
Rivierdonderpad		-	=	=	=	
Kamsalamander		-	=	=	=	
Bever		-	=	=	>	

Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht.

Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek

Het Belgische Natura 2000-gebied Limburgse Maas met Vijverbroek is gelegen op ongeveer 40 m ten westen van het plangebied. Het betreft het Belgische deel van de Maasvallei, tegen de grens van Nederland. Het gebied bestaat uit 12 deelgebieden.

Ondanks de aanzienlijke oppervlakte groene bestemmingen op het gewestplan en de voorziene natuurontwikkeling met het grensoverschrijdende Grensmaas-project, bestaat het overgrote deel van de overstromingsvlakte nog uit intensief gebruikte landbouwgrond. Vanwege van de verscheidenheid aan dynamiek (onder andere overstromingsinvloed en grondwatercontact), bodemopbouw (van grind tot klei), kalkrijkdom en de vochtvoorziening, bevat het gebied veel potenties voor een breed scala aan soorten.



Samengevatte weergave van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen van toepassing in dit gebied ('=' behoud van de huidige situatie of '+' verbetering) en het belang van het gebied voor de realisatie ervan ('***' essentieel, '**' zeer belangrijk of '*' belangrijk).

Instandhoudingsdoelstellingen						
		Belang gebied	Areaal (verspreidingsgebied)	Doelstelling opp.	Doelstelling kwal.	KDW in mol N/ha.j
Habitattypen						
H3150	Meren met krabben-scheer en fonteinkruiden	*	=	+	+	2.100
H3260	Beken en rivieren met waterplanten	*	+	+	=	>2.400
H3270	Slikkige rivieroever	***	+	+	+	>2.400
H6120	Stroomdalgraslanden	***	=	+	+	1.250
H6430	Ruigten en zomen	**	=	+	+	1.870
H6510	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	**	=	+	=	1.400
H7140	Overgangs- en trilveen	**	+	+	+	700
H9160	Eiken-haagbeukenbossen	*	=	+	+	1.400
H91E0	Vochtige alluviale bossen	**	=	+	+	1.860
H91F0	Droge hardhoutoibossen	***	+	+	+	2.080
Habitatrichtlijnsoorten						
Bittervoorn		*	=	=	=	
Bever		***	=	=	+	
Kamsalamander		*	+	+	+	
Kleine modderkruiper		*	=	+	+	
Otter		***	+	+	+	
Rivierprik		**	+	+	+	
Rivierrombout		***	+	=	+	

Rivierdonderpad	**	=	+	+	
Laatvlieger	*	=	=	+	
Ruige dwergvleermuis/gewone dwergvleermuis/kleine dwergvleermuis	*	=	=	+	
Boomkikker	***	+	+	+	
Poelkikker	*	=	=	+	
Rosse vleermuis	*	=	=	+	
Atlantische zalm	***	+	+	+	
Broedvogels					
A229 IJsvogel	*	=	=	=	
A122 Kwartelkoning	***	+	+	+	
A338 Grauwe klauwier	***	+	+	+	
A272 Blauwborst	*	=	=	+	
A193 Visdief	*	=	=	+	
Doortrekkende en overwinterende watervogels					
A051 Kraakeend	***	=	=	+	
A041 Kolgans	***	=	=	+	
A043 Grauwe gans	***	=	=	+	
A039 Rietgans	***	=	=	+	
A059 Tafeleend	***	=	=	+	

Daarnaast vormt de brede riviervallei een verzamelpunt voor soorten, zowel van omliggende regio's van Kempisch plateau en Mergelland, alsook via de rivier vanuit het gehele stroomgebied, vanuit de hoge Ardennen, de Kalkstreek, de Condroz en het Brabants plateau.

5.2.2

Referentiesituatie beschermde gebieden: Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van met elkaar samenhangende natuurgebieden met belangrijke natuurwaarden. De Ecologische Hoofdstructuur vormt de ruggengraat voor de ontwikkeling van natuur in de provincie. Ecologische verbindingzones (EVZ's) verbinden de grotere natuurgebieden van de Ecologische Hoofdstructuur met elkaar. Het stelsel loopt door heel Nederland.

Voor de 'één op één begrensde beheergebieden' binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt op grond van artikel 8.1.6 een minder strikt beschermingsregime dan voor de overige EHS-gebieden. In deze gebieden - meestal graslanden met natuurlijke waarden - is normaal agrarisch gebruik mogelijk. Bij de waterhuishouding-kundige inrichting, bij ingrepen in de bodemstructuur en de helingsgradiënt dient echter rekening te worden gehouden met de natuurwaarden.

Ecologische verbindingzones

De beoogde EVZ's zoals opgenomen in de Provinciale Ontwikkelingszone Groen zijn indicatief van karakter. Dit betekent dat er ruimte is om op basis van lokaal maatwerk en in overleg met betrokkenen, de meest optimale ligging van een EVZ ter plaatse te bepalen. Realisering van de EVZ's geschiedt op basis van vrijwilligheid.

Inventarisatie

De provincie verdeelt de natuurgebieden in zogenaamde perspectieven (P). Op het gemeentelijk grondgebied van Echt-Susteren zijn de perspectieven P1 tot en met P5 te vinden, waarbij de laatste nog weer een onderverdeling krijgt, met onder meer perspectief P5a.

Ecologische Hoofdstructuur (P1)

In de gemeente Echt-Susteren liggen veel natuurterreinen die zijn opgenomen in de EHS. De belangrijkste natuurterreinen binnen de EHS worden hierna kort besproken. De grond rond het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Dat geldt ook voor het open gebied Grensmaas buiten het plangebied.

Het grootste deel van de EHS is een massa opgaand groen die bestaat uit bij elkaar 7,5 km² bos. Kern hiervan zijn de boscomplexen op de steilrand (zie hoofdstuk landschap) met Het Haeselaarbos, Bos en Broek, De Kuijper, Annendaalsbosch (gemengd bos), Nieuw Annendaalsbosch en verder verspreid in de gemeente het Munningsbosch (deels droog Beuken-Zomereikenbos) Het Sweeltje, Het Marissen, het Schrevenhof en Taterbosch, De Doort (Eiken-Haagbeukenbos en Essensbos), 't Hout en IJzerenbos.

Bij De Doort en Taterbosch liggen ook kleiwinningsgaten die samen met de kleinschalige omgeving met poelen en hagen van belang zijn voor boomkikker. De meer open en gemengde gebieden als het Slekkerhout kennen tevens grote natuurwaarden.

Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2)

Koningsbosch

In het uiterste zuidoosten van de gemeente ligt tegen de Duitse grens het akkerbouwgebied dat is vernoemd naar het daar gelegen Koningsbosch. Dat gebied is aangewezen als Hamsterkernleefgebied. Dit betreft een aangepast agrarisch systeem waarin voldoende graan als voedselgewas en dekking van niet productieve randen wordt gegarandeerd door middel van beheersovereenkomsten. Behalve de korenwolf profiteren hiervan ook diverse soorten akker-vogels.

Beken

Integraal onderdeel van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) zijn de vijf beeksystemen in de gemeente: Putbeek, Pepinusbeek, Middelsgraaf, Rode Beek en Geleenbeek. Alle beken hebben deels voormalige nevengeulen en kolken die samen een voor de natuur waardevol watersysteem vormen. Samen

met een meer of minder verbrede oeverzone en aangrenzende (natuur)gebieden maken ze deel uit van de bufferzones van de Ecologische Hoofdstructuur, maar ook van de vlieg- en foerageergebieden van ingekorven vleermuis rond de Abdij Lilbosch en het voormalig Klooster Mariahoop. Met name de beekdalen van Putbeek, Pepinusbeek en Rode Beek kennen belangrijke natuurwaarden, zoals voor roofvogels en akkervogels. De POG vormt daarmee ook de bufferzone rond Natura 2000.

Agrarisch gebied (P3, P4, P5)

In de gemeente Echt-Susteren is het areaal cultuurlandschap veel groter dan het areaal natuurgebied. Dit cultuurlandschap vormt het leefgebied van veel zeldzame en bedreigde soorten. Het kleinschalig cultuurlandschap met minder intensieve landbouw is waardevol als overwinterings- en foerageergebied voor akker- en watervogels en vogels van bos en struweel. Tevens is het gebied langs de Maas en de jonge ontginningen van waarde als suboptimaal biotoop voor weidevogels, waarbij vooral minder kritische soorten als scholekster en kievit profiteren. Holle knotbomen, boomgaarden en rommelige erven zijn belangrijke landschappelijke elementen voor soorten als steenuil en groene specht. Structurerende elementen zoals de houtsingels, bermen en slootkanten zijn als linten in het landschap belangrijke trekroutes voor kwetsbare vlinders en vormen vliegroutes voor vleermuissoorten. De meer open gebieden vormen 's winters foerageergebied voor grote groepen toendrarietganzen. Meer over deze gebieden staat bij de bespreking van de beschermde soorten.

Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme (P5a)

Het perspectief Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme omvat gebieden met een overwegend landbouwkundig karakter waarbij plaatselijk ook omgevingskwaliteiten aan de orde kunnen zijn. Dit kunnen oude bouwlanden zijn, waarbij een gaaf cultuurhistorisch kavel-, wegen-, hellingen- en bebouwingspatroon samengaat met monumentale bebouwing en/of gebieden met een landschappelijke open- of beslotenheid. Andere kwaliteiten die hier kunnen voorkomen zijn onder meer hydrologische bufferzones rondom natte natuurgebieden of leefgebied voor ganzen en weidevogels.

5.2.3

Referentiesituatie beschermde soorten

De grote variatie van landschappen in de gemeente vertaalt zich in een grote diversiteit aan soorten. Alleen al op basis van betrouwbare verspreidingsgegevens die de laatste 5 jaar zijn opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna kan worden gesteld dat er 57 soorten voorkomen, waarmee op grond van de Flora- en faunawet rekening moet worden gehouden bij de vaststelling van het bestemmingsplan (zie ook de tabel in bijlage 2).

Vaatplanten

Binnen het plangebied is het voorkomen bekend van verschillende wettelijk beschermde plantensoorten. Dit betreffen licht beschermde soorten als grote kaardenbol, kleine maagdenpalm, brede wespenorchis en akkerklokje en de middelzwaar beschermde soorten daslook, gulden sleutelbloem, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan, maretak, rapunzelklokje, rietorchis, steenanjer, waterdrieblad en wilde marjolein. Deze soorten worden met name gevonden in de natuurgebieden binnen het plangebied. Soorten als grote kaardenbol, akkerklokje, maretak, rapunzelklokje en rietorchis komen ook verspreid buiten de natuurgebieden voor. Naast de genoemde wettelijk beschermde plantensoorten komen ook enkele andere zeldzame soorten voor binnen de gemeente, waaronder grote watereppe (De Doort) en moeraskartelblad (Haeselaarsbroek).

Zoogdieren

Onder de zoogdieren zijn dat de middelzwaar beschermde damhert, eekhoorn, steenmarter en wild zwijn en de streng beschermde das, bever, hamster. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van de vleermuissoorten bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. De soorten steenmarter, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis en laatvlieger zijn geheel of gedeeltelijk gebouwbewoners, waardoor ze kwetsbaar zijn voor aan- en uitbouwen. Dat geldt ook voor slopen, maar dat is geen activiteit in het kader van het bestemmingsplan. De andere vleermuissoorten verblijven vooral in bomen, waardoor kappen een risico vormt. De overige zoogdiersoorten zijn ten minste deels afhankelijk van bos en opgaande beplantingen.

Vogels

Voor een aantal vogelsoorten geldt, dat hun nestplaatsen jaarrond beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. In de gemeente Echt-Susteren betreft dit nesten van de roofvogelsoorten boomvalk, buizerd, havik, sperwer en slechtvalk, de uilensoorten kerkuil, ransuil en steenuil en overige soorten als ooievaar, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus en roek. Een aantal van deze soorten gebruikt in de gemeente gebouwen om in te broeden (bijvoorbeeld kerkuil, huismus, slechtvalk en gierzwaluw), andere soorten zijn afhankelijk

van bomen om in te broeden, waaronder buizerd, boomvalk, ransuil en roek. Hoewel de broedlocatie van slechtvalk binnen de bebouwde kom van Echt ligt, en daarmee buiten het plangebied, vormt het omliggende gebied een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van deze soort in de vorm van foerageergebied. Tijdens het broedseizoen broeden binnen de gemeente naast algemeen voorkomende soorten ook soorten als groene specht, spotvogel, kwartel, patrijs, roodborsttapuit, wielewaal, blauwborst en zomertortel.

Reptielen en amfibieën

Naast enkele licht beschermde amfibiesoorten als bruine kikker, kleine watersalamander, gewone pad en bastaardkikker, vormt het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren tevens leefgebied van enkele middelzwaar en streng beschermde amfibieën- reptielensoorten. Dit betreft de middelzwaar beschermde alpenwatersalamander en levendbarende hagedis en de streng beschermde boomkikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad, en hazelworm. Deze soorten worden met name aangetroffen binnen de natuurgebieden binnen de gemeente. Soorten als levendbarende hagedis en alpenwatersalamander worden tevens buiten deze gebieden aangetroffen. Rugstreeppad wordt onder andere aangetroffen in Groeve Geraedts ten noorden van Koningsbosch.

Vissen

De wateren van de gemeente Echt-Susteren maken onderdeel uit van het verspreidingsgebied van de middelzwaar beschermde kleine modderkruiper en rivierdonderpad en de streng beschermde bittervoorn. Met name de kleine modderkruiper kan worden aangetroffen in diverse agrarische sloten binnen het gebied. Rivierdonderpad heeft een voorkeur voor zuurstofrijke plaatsen met voldoende schuilmogelijkheden, bijvoorbeeld tussen stenen en holten in houten beschoeiing. Bittervoorn is afhankelijk van de aanwezigheid van grote zoetwatermosselen voor de voortplanting en komt voor in schone, liefst licht stromende wateren.

5.2.4

Referentiesituatie ammoniak

Ammoniakbeleid

Het ammoniakbeleid kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van kwetsbare gebieden.

De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB-huisvesting). Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie. Grotere bedrijven moeten eerder aan die eisen voldoen en hebben een extra taakstelling met betrekking tot de inzet van emissiearme systemen (stalsystemen en/of luchtwassers). De verwachting is dat als gevolg van verscherpte wetgeving de ammoniakemissie gaat dalen, waardoor ook de belasting op natuurterreinen afneemt.

Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).

Daarnaast zijn er nog gebieden die op basis van de Nbw 1998 worden beschermd. Deze worden als Natura 2000-gebieden aangeduid. Indien ammoniakbelasting de instandhoudingdoelstellingen van de natuurwaarden van die gebieden bedreigt, kan dat leiden tot vergaande beperkingen ten aanzien van de uitbreiding van ammoniakdepositie op die gebieden en daarmee op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen nabij die gebieden.

PAS

Hierbij is van belang dat er zowel door het Rijk als de provincies gewerkt wordt aan de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Dit houdt onder meer in dat de overheid generieke maatregelen neemt om de stikstofdepositie te verlagen en zo de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op termijn te behalen. De uitwerking hiervan ligt deels bij de provincies. Zo passen sommige provincies de saldobenadering toe: Door het beëindigen van bepaalde bedrijven en door het strikt toepassen van de best beschikbare technieken op het gebied van emissiebeperking, ontstaat ruimte die door bedrijven met uitbreidingsplannen deels weer mag worden opgevuld. Voorwaarde is dat de depositie op Natura 2000-gebieden op lange termijn een dalende trend vertoont. In de praktijk zal dit betekenen dat er voor bedrijven die dicht tegen Natura 2000-gebieden aanliggen, minder ruimte zal zijn dan elders.

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft, inmiddels een concept van het definitieve PAS voorjaar 2012 ter beoordeling voorgelegd aan de Raad van State en de Commissie voor de Milieueffectrapportage. Beide instellingen hebben in de zomer van dat jaar een kritische rapportage uitgebracht. Om de gesignaleerde tekortkomingen op te lossen is tijd nodig en de invoering van dit beleid wordt daarom niet voor 1 januari 2014 verwacht (november 2012). De staatssecretaris vindt daarbij echter wel dat de colleges van Gedeputeerde Staten in de systematiek van de PAS vergunningen kunnen afgeven.

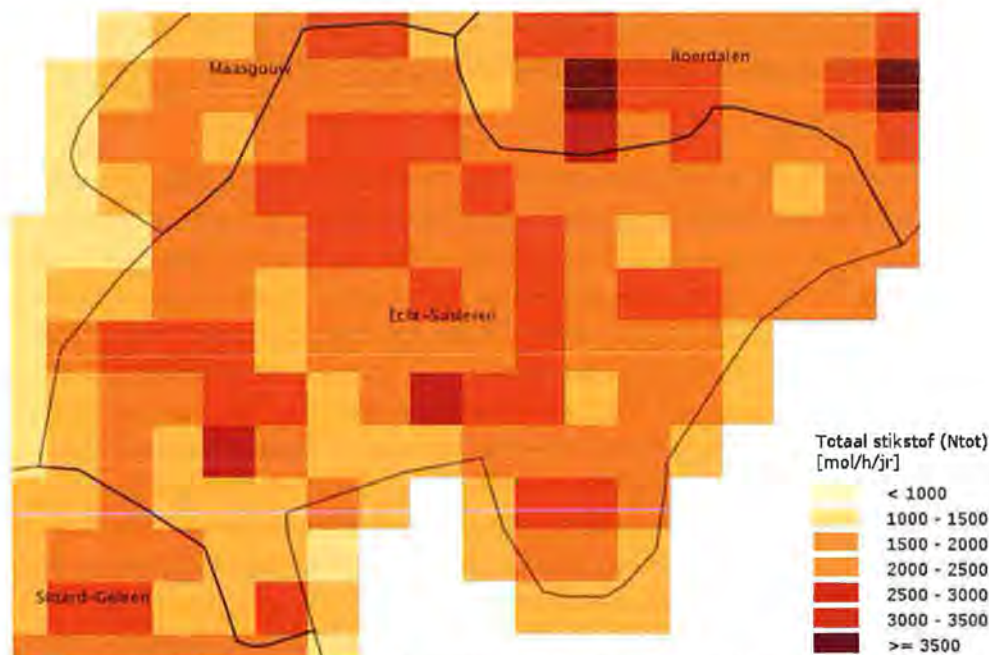
De concept-PAS bestaat uit:

- het systeem en de werking van de programmatische aanpak stikstof, met inbegrip van het rekeninstrument AERIUS7 en de herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitats;
- de regels voor het verdelen van ontwikkelingsruimte;
- de maatregelen die de betrokken partijen afzonderlijk zullen nemen;
- het beoogde effect van de uit te voeren maatregelen;
- het monitoringsprogramma;
- de regels voor bijsturing.

Op een aantal onderdelen vindt nog nadere invulling en uitwerking van het concept-PAS plaats. Daarom kon in het voorliggend planMER (nog) niet uitgegaan worden van de kaders die het PAS biedt voor het bestemmingsplan. Conform de kamerbrief van 2 november 2012 wordt het van kracht worden van de PAS voor 1 januari 2014 verwacht.

Achtergrondwaarden ammoniakdepositie

In Nederland wordt door het RIVM min of meer jaarlijks bepaald wat er aan een aantal stoffen in de lucht zit. De waarden voor ammoniak daarvan, weergegeven per kilometerhok in een kaart, gelden als achtergrondwaarden voor elke modelstudie, zoals hier voor het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren. Het deel van die kaart voor de gemeente staat hieronder.



Achtergrondwaarde stikstofdepositie in Echt-Susteren in 2011
(bron: Grootchalige concentratie- en depositiekaarten RIVM 2013).

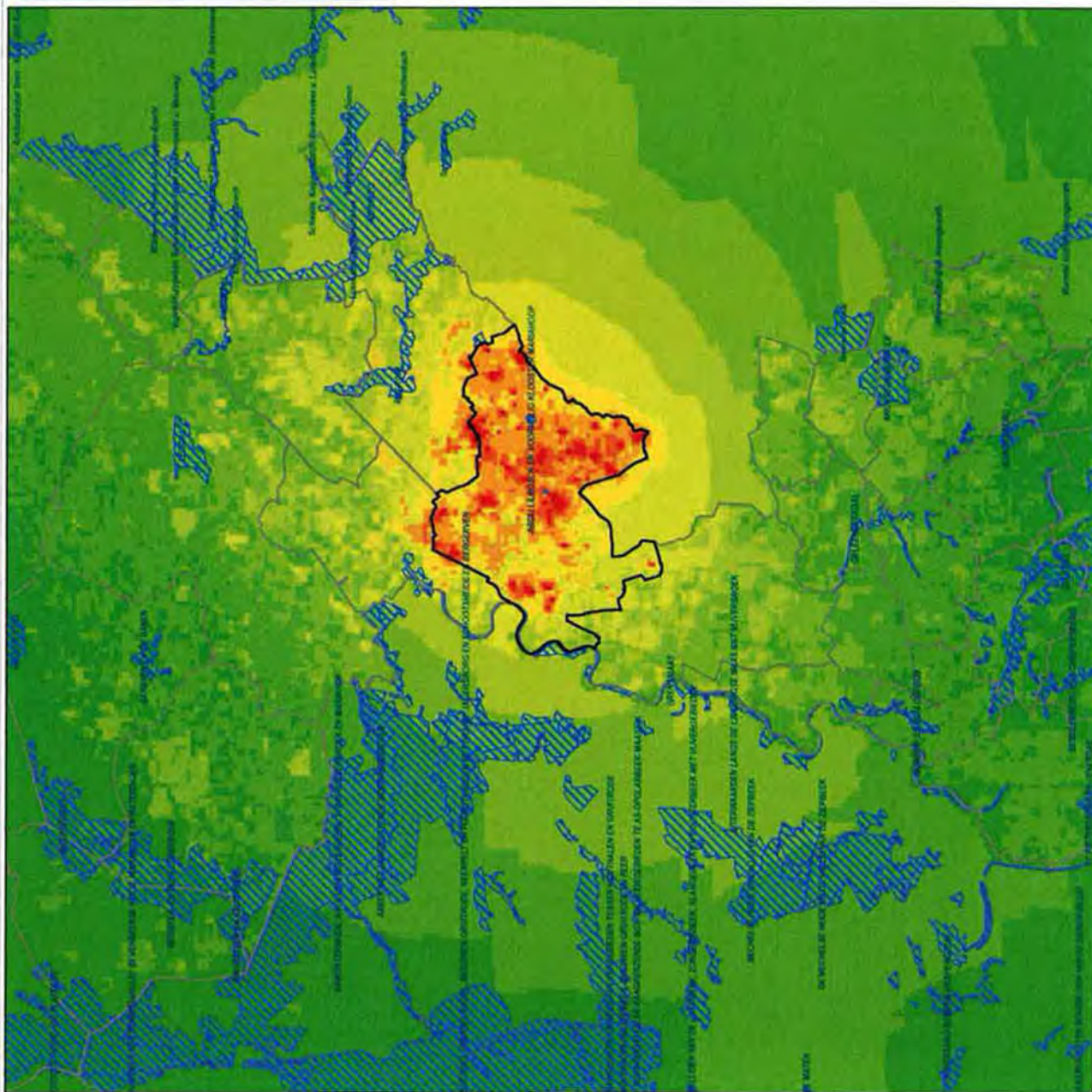
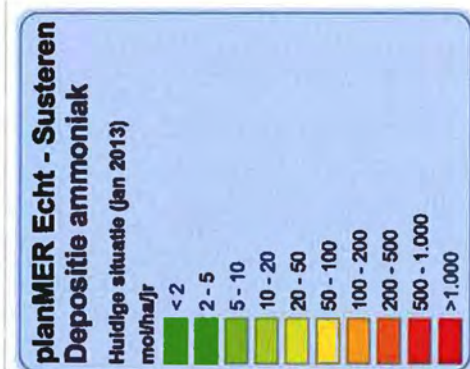
Huidige situatie ammoniakdepositie

De hoeveelheid depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde of kritische belasting genoemd. Bij alle in beschouwing genomen Natura 2000-gebieden overschrijdt de huidige belasting met ammoniak in ruime mate de kritische depositiewaarde, zowel voor het habitattypen dat het gevoeligst is voor de invloed van ammoniak, als voor diverse (iets) minder gevoelige habitattypen. De te hoge stikstofdepositie, ook wel vermestende depositie genoemd, kan leiden tot verslechtering van de biodiversiteit van deze ecosystemen.

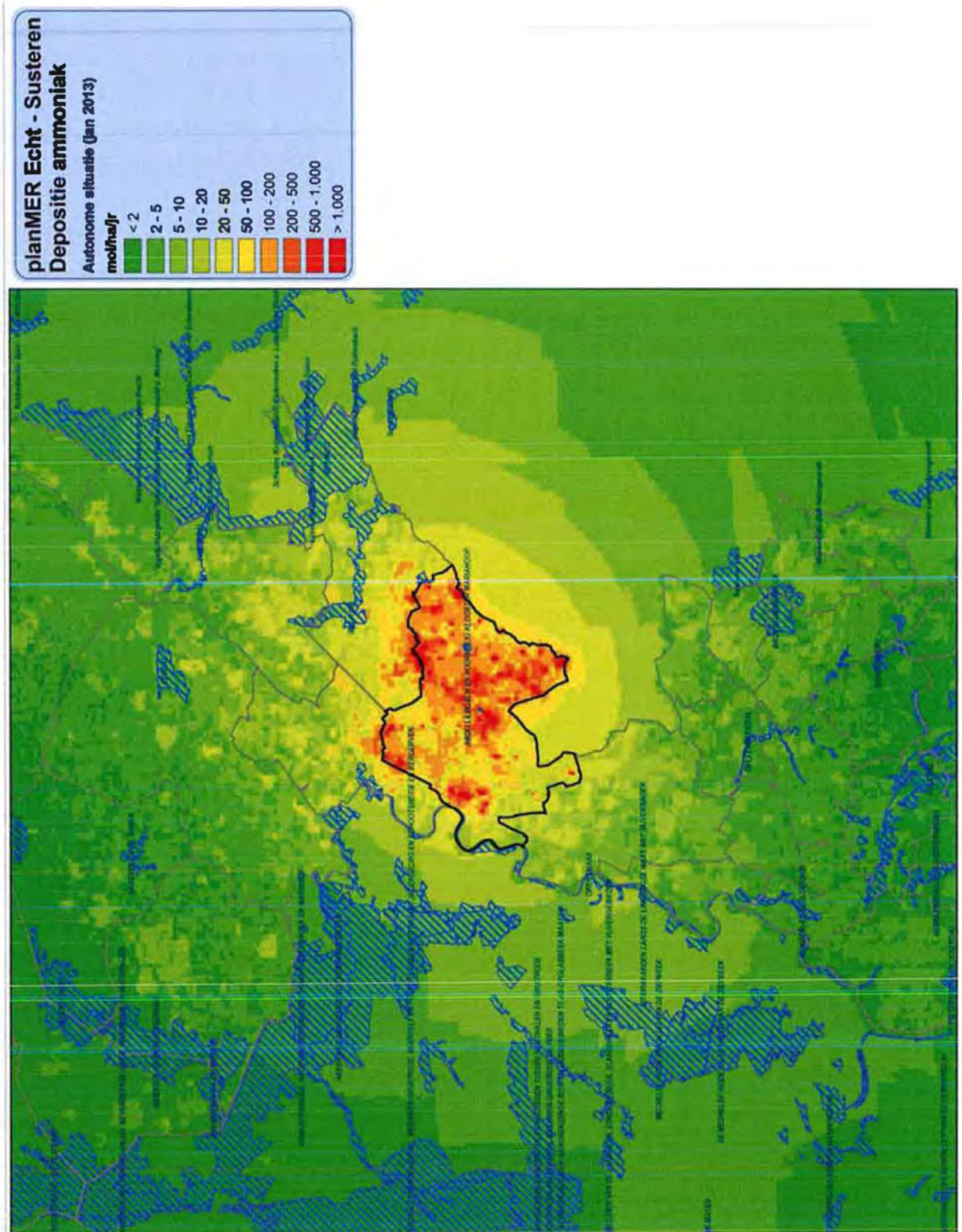
Het bovenstaande betekent dat elke toename van depositie op een Natura 2000-gebied een significant negatief effect kan hebben.

Voor de huidige situatie ten aanzien van de ammoniakdepositie is een verspreidingsberekening uitgevoerd met behulp van de pc-applicatie OPS-Pro 4.3 en gevisualiseerd op kaarten. Dit verspreidingsmodel is gericht op grote gebieden en berekent de toe- of afname van ammoniakdepositie.

Aangezien in het planMER het voornemen en alternatieven vergeleken moeten worden met de referentiesituatie is ook deze in beeld gebracht. Hierbij is in de invoergegevens uitgegaan van de uitvoering van het Besluit huisvesting. De bijbehorende kaarten zijn hierna opgenomen.



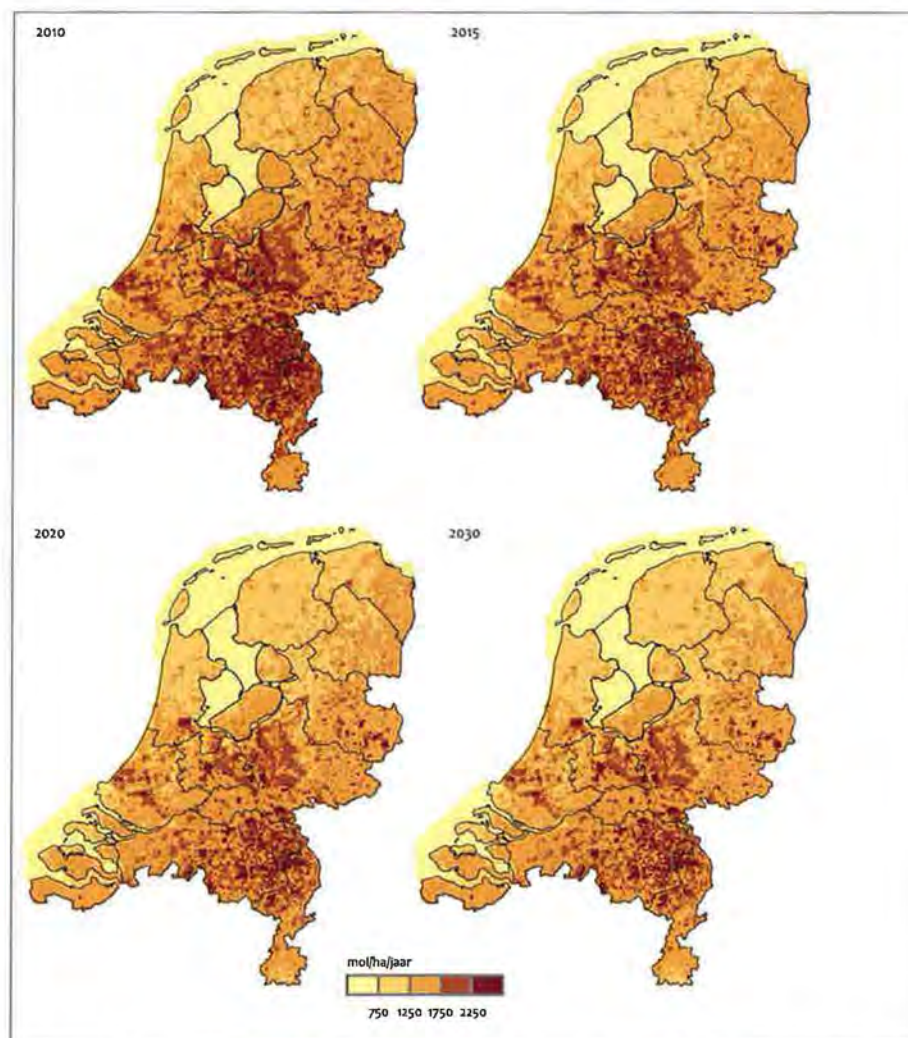
Gemeentelijke bijdrage aan de stikstofdepositie in de huidige situatie
 (zwarte lijn: gemeente Echt-Susteren)



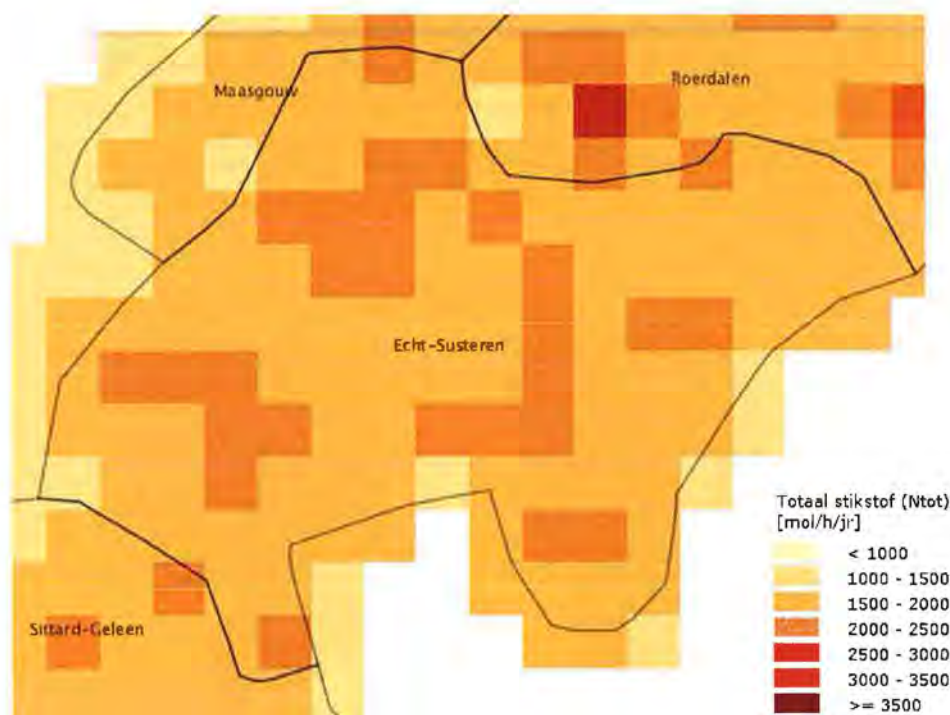
Gemeentelijke bijdrage aan de stikstofdepositie in de huidige situatie + autonome ontwikkeling (referentiesituatie)
 (zwarte lijn: gemeente Echt-Susteren, blauwe lijn: Natura 2000-gebieden)

Autonome ontwikkeling

Volgens de door het RIVM geprognostiseerde ammoniakdepositie in 2020 en 2030 is er een afname van de stikstofneerslag te verwachten en zullen de vegetaties op termijn deels mogelijk niet verder vermesten, verzuren en verdrogen. Verminderde depositie is gunstig voor schrale vegetatietypen met de meer zeldzame soorten en de kritische soorten onder de dieren. Zie onderstaande afbeeldingen.



Grootschalige stikstofdepositie in Nederland. Herkomst en ontwikkeling in de tijd (Bron: © Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) Den Haag-Bilthoven, 2010)



Achtergrondwaarde stikstofdepositie in Echt-Susteren in 2020 (bron: Grootchalige concentratie- en depositiekaarten RIVM 2013).

Het Planbureau voor de leefomgeving en RIVM voorzien een landelijke daling: In de gemeente Echt-Susteren zal de achtergronddepositie tot 2020 dalen naar circa 1.140 tot 2.440 mol N/ha.j (zie bovenstaand figuur). Dat is een daling in de orde van 170 tot 1.000 mol N/ha.j.

Met deze prognose wordt echter in deze milieueffectrapportage geen rekening gehouden. De effecten worden uitsluitend aan de eigen berekening voor Echt-Susteren ontleend. De prognose van het RIVM wordt vooralsnog als niet betrouwbaar beschouwd. Ter illustratie wordt die wel genoemd.

Met behulp van een verspreidingsmodel is wel een eigen berekening gemaakt van de verwachte autonome ontwikkeling in het plangebied (zie afbeelding op blz. 59). Daarin is verwerkt dat agrarische bedrijven moeten voldoen het de eisen van het Besluit Huisvesting. Dat leidt niet of nauwelijks tot een verschil in de ammoniakdepositie in en rond de gemeente Echt-Susteren.

Conclusie milieugebruiksruimte ammoniak

In beginsel is er op het gebied van ammoniakdepositie geen milieuruimte aanwezig omdat er al sprake is van overbelasting van natuurgebieden. Dat wil echter niet in alle gevallen zeggen dat voor individuele bedrijven geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Door middel van de toepassing van emissie-arme technieken en van de mogelijkheden om te salderen kan er mogelijk wel enige milieuruimte ontstaan.

De mate waarin er op die manier milieugebruiksruimte kan ontstaan, is op gebiedsniveau niet mogelijk omdat dit sterk afhankelijk is van de individuele bedrijfsvoering per veehouder en van de mate waarin gesaldeerd kan worden. Wel kan in z'n algemeenheid worden gesteld dat naarmate de afstand tot een Natura 2000-gebied groter is, de kans op uitbreidingsruimte ook groter is.

5.2.5

Omschrijving van de milieueffecten

Activiteiten die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt hebben met name tot gevolg dat de hoeveelheid stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden verandert. Aan dit aspect wordt in dit MER dan ook de meeste aandacht besteed.

BELANGRIJKSTE EFFECT

Beoordelingscriteria zijn:

BEOORDELINGSCRITERIA

- effecten op Natura 2000-gebieden;
- effecten op gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur;
- effecten op natuurgebieden buiten de Ecologische Hoofdstructuur;
- effecten op beschermde soorten.

Om de milieueffecten te kunnen bepalen, zijn deze natuurwaarden en hun gevoeligheden, in en in de directe omgeving van het bestemmingsplangebied in het voorgaande geïnventariseerd.

Milieueffecten op natuurwaarden kunnen over enige afstand plaatsvinden. Dit betekent dat milieueffecten van het voornemen en de alternatieven ook buiten het bestemmingsplangebied kunnen optreden. Uit het onderzoek blijkt dat het dan met name om de effecten van de emissie van ammoniak gaat. Uit ervaring blijkt dat de milieueffecten van ontwikkelingen zoals die gebruikelijk op grond van een bestemmingsplan voor het landelijk gebied mogelijk worden gemaakt, nog tot op een afstand van 30 kilometer duidelijk (of zoals op basis van de Nbw aangeduid: significant) zijn waar te nemen. Op basis hiervan is het onderzoeksgebied in beginsel beperkt tot het bestemmingsplangebied en een zone van 30 kilometer in aansluiting hierop. In totaal zijn er 39 gebieden binnen een zone van 30 km van het plangebied te vinden.

STUDIEGEBIED

In paragraaf 5.2.1 is onderbouwd waarom niet al deze 39 gebieden zijn beoordeeld, maar de beoordeling is beperkt tot 14 relevante Natura 2000-gebieden, waarvan zes in Nederland, drie in België en vijf in Duitsland liggen.

Voor de ecologische Hoofdstructuur, andere natuurgebieden en beschermde soorten geldt geen externe werking. Daarom is het plangebied voor die aspecten beperkt tot het plangebied binnen het gemeentelijk grondgebied.

Ontwikkelingen in het plangebied

Zoals in paragraaf 3.3. nader in onderbouwd wordt in de effectbeoordeling vooral ingegaan op de effecten van de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen. Twee andere ontwikkelingen kunnen ook effecten hebben op natuurwaarden. Die worden onderstaand kort behandeld.

Kamperen bij de boer/kleinschalig kamperen

De meeste agrarische bedrijven liggen niet in de "provinciale ontwikkelingszone groen" of "ecologische hoofdstructuur" en mogen dus een minicamping starten. Kamperen bij de boer is toegestaan door middel van een afwijkingsbevoegdheid, waarbij:

- maximaal 25 kampeermiddelen zijn toegestaan bij ongeveer 140 bedrijven in de voormalige gemeente Echt;
- maximaal 15 kampeermiddelen zijn toegestaan bij ongeveer 40 bedrijven in de voormalige gemeente Susteren;

onder nadere voorwaarden zoals landschappelijke inpassing.

Uitgaande van 200 m² per kampeerplaats geeft dit maximaal ruimtebeslag van respectievelijk 70 en 12 hectare. Gezien de landschappelijke inpassingseisen zal het landschap en zullen daarmee de mogelijkheden voor natuurwaarden niet wezenlijk veranderen. Met 82 ha blijft het bestemmingsplan in elk geval onder de drempel die een MER-plicht geeft. Het gebruik van minicampings is veelal niet jaarrond en redelijk extensief. Doordat het daardoor in natuurgebieden drukker kan worden, kan dit negatieve gevolgen hebben voor sommige soorten verstoringgevoelige broedvogels (met name groundbroeders) en zoogdieren (ree en das). Dit doet zich vooral voor als de toegankelijkheid van natuurgebieden groot is en de dichtheid aan paden, vergeleken met de schaal van het gebied, hoog is. In de natuurgebieden wordt de recreatie geleid via paden, dus de betredingsdruk op kwetsbare habitattypen zal niet toenemen. Verder wordt er geen recreatieve infrastructuur aangelegd, en zullen in fysieke zin de natuurgebieden onaangetast blijven. Door de kleinschaligheid en spreiding van de locaties, zullen de effecten gering zijn.

Ontgroning

Ten behoeve van de kalkzandsteenfabriek zijn in het plan wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de fabriek en het ontgrondingsgebied te kunnen vergroten. De betreffende gebieden zijn als wijzigingsgebied op de plankaart van het bestemmingsplan aangegeven (zie afbeeldingen hierna). Voor de vergroting van de ontgroning is een zogenaamd zoekgebied opgenomen, waarbinnen maximaal 60% van de gronden mag worden gewijzigd.

Het zoekgebied voor de ontgroning ligt deels binnen de Ecologische Hoofdstructuur en deels binnen de Provinciale Ontwikkelingszone Groen. Dit zijn onder meer een bosperceel en opgaande landschapselementen in de vorm van bosjes en houtsingels die belangrijk bijdragen aan de kleinschaligheid van het landschap ter plaatse. Die opgaande structuren maken de vliegroutes en foera-

geergebied van een aantal streng beschermde soorten vleermuizen, waaronder het instandhoudingsdoel van het Natura 2000-gebied ingekorven vleermuis. Ook gaat een deel van het leefgebied, zoals foerageergebied, van meerdere soorten beschermde zoogdieren, amfibieën en vogels verloren.

Het is dus mogelijk dat het tot een negatief effect leidt. Echter voor de ontgronding is een ontgrondingsvergunning van Gedeputeerde Staten vereist, die daarin de belangen van de Ecologische Hoofdstructuur en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen zal meewegen. Bovendien is de wijzigingsbevoegdheid omkleed met de nodige voorwaarden. Negatieve effecten zijn daarom niet te verwachten.



Fragment plankaart rond ontgrondingsgebied: zoekgebied vergroting ontgronding rode arcering ten zuidwesten; wijzigingsgebied voor vergroting kalkzandsteenfabriek en ontgronding: rode arcering aan oostzijde.

Effecten op natuurwaarden

Ten aanzien van de te onderzoeken effecten is het van belang, welke effecten op kunnen treden ten gevolge van het bestemmingsplan op: de Natura 2000-gebieden, de Ecologische Hoofdstructuur (P1), de natuurgebieden buiten de Ecologische Hoofdstructuur (P2, P3, P4 en P5) en beschermde soorten.

Andere effecten dan effecten ten gevolge van verzuring en vermesting zijn niet te verwachten. Bij andere effecten zou het kunnen gaan om oppervlakteverlies, verdroging, verontreiniging, optische verstoring e.d. Door de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen zullen dergelijke effecten niet optreden. Dergelijke effecten treden alleen op als er ontwikkelingen plaats-

vinden binnen de natuurgebieden zelf. Daarvan is in het bestemmingsplan geen sprake.

Onderstaand wordt daarom de effecten beschreven ten gevolge van verzuring en vermesting.

De Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, toets van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie, is voor het voorkeursalternatief als een apart hoofdstuk aan dit rapport toegevoegd (zie hoofdstuk 6).

Effecten op Natura 2000-gebieden ten gevolge van verzuring en vermesting

De hoeveelheid depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde (KDW) of kritische belasting genoemd. Bij alle in beschouwing genomen Natura 2000-gebieden overschrijdt de huidige belasting met ammoniak in ruime mate de kritische depositiewaarde, zowel voor het habitatype dat het gevoeligst is voor de invloed van ammoniak, als voor diverse (iets) minder gevoelige habitattypen. De te hoge stikstofdepositie, ook wel vermestende depositie genoemd, kan leiden tot verslechtering van de biodiversiteit van deze ecosystemen. Overmatige depositie van stikstof leidt tot verstoring van de voedingstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater, wat kan leiden tot de achteruitgang of zelfs het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. Voor de Natura 2000-gebieden in en nabij Echt-Susteren hebben Van Dobben en Hinsberg (2008) de kritische depositie waarden (KDW) opgesteld, die zijn vermeld in onderstaande tabel. Voor de Duitse en Belgische gebieden is op grond van de overeenkomstige habitattypen of instandhoudingsdoelen de bijbehorende kritische depositiewaarde opgezocht.

In onderstaande tabel worden de voor dit onderzoek meest relevante kenmerken weergegeven van de geselecteerde 14 Natura 2000-gebieden.

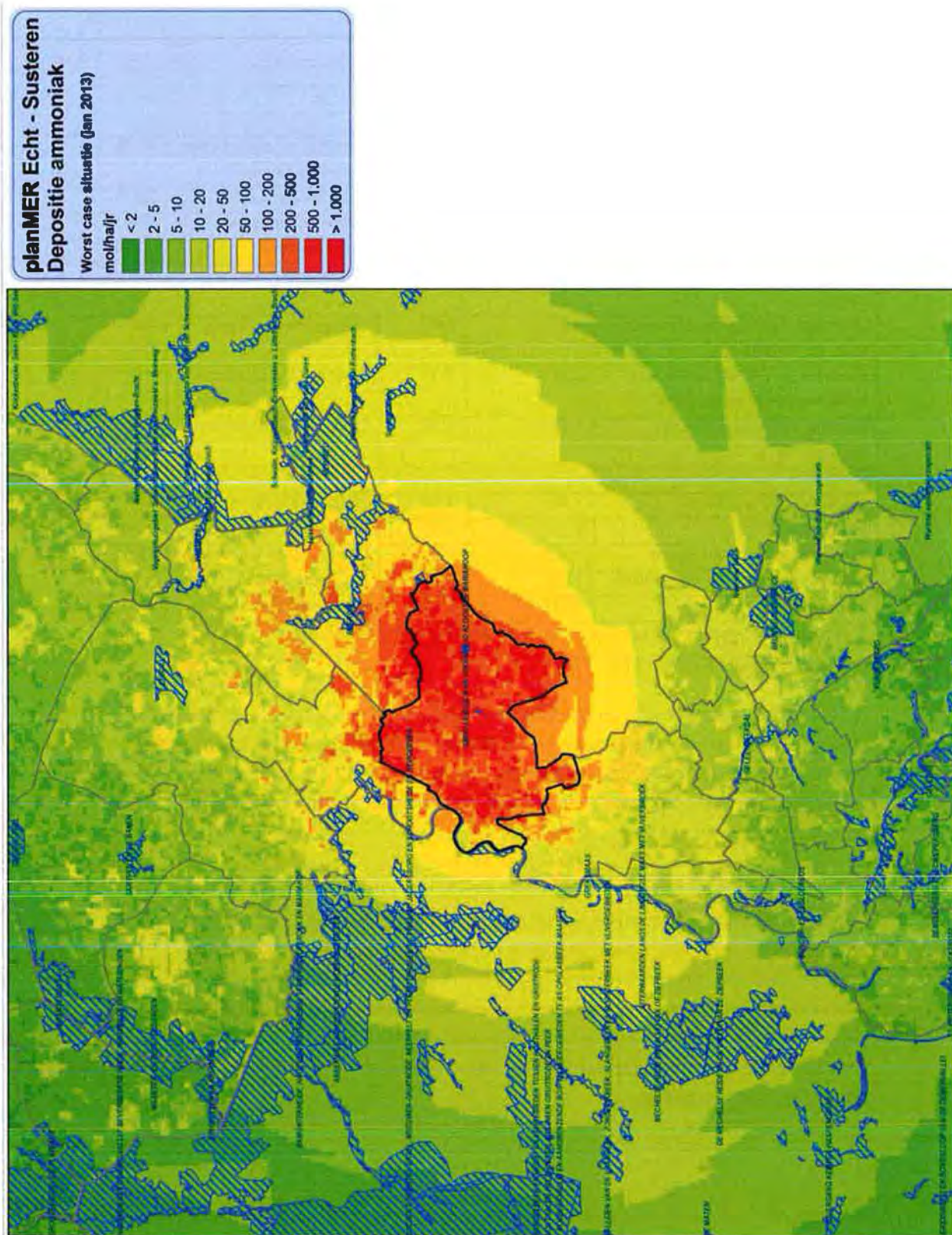
Natura 2000-gebied	Afstand tot Gemeente- Grens in km	Meest gevoelige habitatype		KDW in mol N/ha.j
Nederland				
Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop	0	-	-	nvt
Grensmaas	0	91E0a	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	2.410
Roerdal	0,11	6120	Stroomdalgraslanden	1.250
Meinweg	6,69	7110b	Stroomdalgraslanden	400
Geleenbeekdal	9,05	7230	Kalkmoerassen	1.100
Brunsummerheide	13,37	7110b	Stroomdalgraslanden	400
België				
Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek	0,04	7140	Overgangs- en trilveen	700
Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven	3,16	3130	Zwakgebufferde vennen	410
Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek	8,90	3130	Zwakgebufferde vennen	410
Duitsland				
Lüsekamp und Boschbeek	7,68	3130	Zwakgebufferde vennen	410
Schaagbachtal	9	9190	Oude eikenbossen	1.100
Meinweg mit Ritzroder Dunen	10,79	7140	Overgangs- en trilveen	700
Helpensteiner Bachtal-Rothenbach	10,92	9190	Oude eikenbossen	1.100
Teverener Heide	15,81	3130	Zwakgebufferde vennen	410

Kritische depositiewaarde van de gevoeligste habitattypen van 14 onderzochte Natura 2000-gebieden.

De huidige stikstofdepositie op de natuurgebieden rond Echt-Susteren ligt aanzienlijk boven de kritische depositiewaarden van de meest gevoelige habitattypen in de betreffende natuurgebieden (Natura 2000). Het grootste deel hiervan is overigens afkomstig uit emissie vanuit andere gemeenten en het aangrenzende buitenland.

Onderstaand zijn de effecten op de beschermde gebieden beschreven waarbij de effecten van het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief is vergeleken met de referentiesituatie. De ammoniakdepositiekaarten van de referentiesituatie is hiervoor opgenomen op blz. 62. De depositiekaart van het alternatief worst case bestemmingsplan is op de volgende bladzijde opgenomen. Tevens is een afbeelding opgenomen waarin het verschil tussen de referentiesituatie en het alternatief worst case bestemmingsplan is weergegeven.

De effectbeschrijving van het studie alternatief is opgenomen in bijlage 3.



Berekende ammoniakdepositie als gevolg van het alternatief worst case bestemmingsplan.

Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

De zolders van de abdij en het voormalig klooster Mariahoop en enkele andere deels nog onbekende locaties herbergen kraamkolonies van ingekorven vleermuis. Rondom het genoemde gebouwencomplex liggen enkele boscomplexen (broekbos Haeselaarsbroek) en landbouwgronden. Het samenstel daarvan is essentieel foerageergebied voor deze soort die verder uitsluitend buiten de landsgrens voorkomt. Volgens de effectenindicator is ingekorven vleermuis niet gevoelig voor verzuring of vermesting, maar de prooien en de aangeduide landschapselementen zijn dat deels wel. De huidige achtergronddepositie ligt tussen 2.240 en 2.760 mol N/ha.j, waaraan het buitengebied van de gemeente zelf 55 tot 764 mol N/ha.j bijdraagt. De autonome ontwikkeling laat slechts een afname van 1 tot 4 mol zien. Het voorkeursalternatief heeft daarbij geen effect (neutraal).

Het alternatief worst case bestemmingsplan zorgt echter voor een toename van 150 tot 300 mol N/ha.j. Dit betekent dat het alternatief worst case bestemmingsplan voor een depositie van ruim 3.000 mol N/ha.j gaat zorgen, wat voor het leefgebied van opgaande landschapselementen en de insecten die vleermuizen als prooi gebruiken een veel te hoge belasting zou betekenen. Voor het voortbestaan van de populatie vleermuizen moet daarom worden gevreesd. Daarnaast is het onbekend over welke gebouwen de kolonie vleermuizen verspreid is geraakt. Daardoor is het aan- en verbouwen zoals nodig bij de beoogde bedrijfsontwikkeling een potentiële bedreiging van het instandhoudingsdoel ingekorven vleermuis. Dit alternatief worst case bestemmingsplan is beoordeeld als een zeer negatief effect.

Grensmaas

De heuvellandrivier kent een smalle, diep ingesneden bedding met slikkige oevers en op vroegere ontgrondingen moerasgebieden, oobos en zachthoutoobos met bevers. Het habitattype Vochtige alluviale bossen (zachthoutoobos) is het meest gevoelig met een kritische depositiewaarde van 2.410 mol N/ha.j. In de huidige situatie ligt de achtergronddepositie tussen 1.320 en 2.360 mol N/ha.j, waarmee alle habitattypen veilig zijn. Het alternatief worst case bestemmingsplan verhoogd echter deze waarden met maximaal 256 mol N/ha.j, waarmee de Vochtige alluviale bossen in gevaar komen. Verder zijn volgens de effectenindicator Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden), Slikkige rivieroevers, Ruigten en zomen (moerasspirea) zeer gevoelig voor verzuring. Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) en Gaffellibel zijn gevoelig voor verzuring. Gaffellibel is zeer gevoelig voor vermesting. Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen), Zalm, Rivierdonderpad en Rivierprik zijn gevoelig voor vermesting. Daarmee kan het alternatief worst case bestemmingsplan gekwalificeerd worden als veroorzaker van een negatief effect.

Het voorkeursalternatief laat geen toename zien, waarmee geen effecten worden veroorzaakt.

Roerdal

Het Nederlandse Natura 2000-gebied in de Roerdalslenk ligt voor een klein deel, het Vlootbeekdal met leefgebied van het pimpernelblauwtje, op zeer korte afstand van het plangebied. Het grootste deel van het gebied ligt op een paar kilometer van de gemeentegrens en bevat natuurwaarden die volgens de effectenindicator zeer gevoelig zijn voor verzuring: Beken en rivieren met waterplanten (met een KDW van 1.250 mol N/ha.j), Stroomdalgraslanden en Pimpernelblauwtje. Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart), Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen), beekprik, Donker pimpernelblauwtje, gaffellibel, kamsalamander en zeggekorfslak zijn gevoelig voor verzuring. Hoogveenbossen, beekprik, gaffellibel en pimpernelblauwtje zijn zeer gevoelig voor vermisting. Stroomdalgraslanden, Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart), Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen), bittervoorn, donker pimpernelblauwtje, kamsalamander, rivierdonderpad, rivierprik, zeeprik en zeggekorfslak zijn gevoelig voor vermisting. Gezien de relatief grote afstand tot de in het voorkeursalternatief toe te laten activiteiten in het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. Het gebied kent in de huidige situatie een achtergronddepositie van 1.790 tot 3.160 mol N/ha.j, waar de autonome ontwikkeling maximaal 111 mol N/ha.j aan toevoegt. Daar boven op mag van het alternatief worst case bestemmingsplan van Echt-Susteren nog eens een extra depositie van 22 tot 357 mol N/ha.j worden verwacht. Het habitatype Beken en rivieren met waterplanten is nu al niet veilig maar zal door een toename van 468 mol N/ha.j tot in totaal 3.628 mol N/ha.j volledig verloren gaan. Dat is beoordeeld als een zeer negatief effect voor het alternatief worst case bestemmingsplan en geen effect voor het voorkeursalternatief (neutraal).

Meinweg

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg ligt ruim 6,5 km ten noordoosten van het plangebied en vormt een onderdeel van het grensoverschrijdend natuurgebied Meinweg. Het gebied sluit aan op de Duitse Natura 2000-gebieden 'Meinweg mit Ritzroder Dunen' en 'Lüsekamp und Boschbeek' (zie hierna). Het gebied kent een achtergronddepositie tussen 1.630 en 3.050 mol N/ha.j. Voor tussen 4 en 28 mol N/ha.j hiervan is, aldus het gebruikte model, de gemeente Echt-Susteren verantwoordelijk.

Volgens de effectenindicator is drijvende waterweegbree zeer gevoelig voor verzuring. Pioniervegetaties met snavelbiezen, Vochtige alluviale bossen, beekprik, kamsalamander, boomleeuwerik en nachtzwaluw zijn gevoelig voor verzuring. Vochtige heiden, droge heiden, actieve hoogvenen (KDW 400 mol N/ha.j), oude eikenbossen, hoogveenbossen, beekprik en drijvende waterweegbree zijn zeer gevoelig voor vermisting. Zure vennen (KDW 410 mol N/ha.j), Pioniervegetaties met snavelbiezen, Vochtige alluviale bossen, kamsalamander, boomleeuwerik, nachtzwaluw en roodborsttapuit zijn gevoelig voor vermisting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht.

Daarmee is de achtergronddepositie vier tot zeven keer hoger dan toelaatbaar en het alternatief worst case bestemmingsplan voegt daar 14 tot 66 mol N/ha.j aan toe. Dat is beoordeeld als een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en geldt derhalve als neutraal.

Geleenbeekdal

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Geleenbeekdal ligt ongeveer 9 km ten zuidoosten van het plangebied als zijrivier van de Maas. Het gebied kent een achtergronddepositie tussen 1.690 en 2.500 mol N/ha.j, waarvan 2 tot 8 mol N/ha.j van het buitengebied Echt-Susteren afkomstig is.

Volgens de effectenindicator zijn Kalkmoerassen met een kritische depositiewaarde van 1.100 mol N/ha.j en nauwe korfslak zeer gevoelig voor verzuring. Eiken-haagbeukenbossen, vochtige alluviale bossen en zeggekorfslak gevoelig voor verzuring. Nauwe korfslak is zeer gevoelig voor vermesting. Kalkmoerassen, beuken-eikenbossen met hulst, Eiken-haagbeukenbossen, vochtige alluviale bossen en zeggekorfslak zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De achtergronddepositie ligt ook hier ruim boven de kritische depositiewaarde zodat een verdere verhoging van de bijdrage uit het te onderzoeken buitengebied van 5 tot 27 mol N/ha.j uit het alternatief worst case bestemmingsplan een zeer negatief effect oplevert. Het neutrale voorkeursalternatief heeft geen effecten.

Brunsummerheide

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Brunsummerheide ligt op ruim 13 km ten zuidoosten van het plangebied. Het tertiair zilverzand is uiterst voedselarm en daarmee gevoelig voor vermesting met een kritische depositiewaarde van 740 mol N/ha.j, evenals het actief hoogveen met 400 mol N/ha.j. Volgens de effectenindicator zijn verder Pioniervegetaties met snavelbiezen, Spaanse vlag en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Vochtige heiden, Droge heiden, Actieve hoogvenen (heideveentjes) en Hoogveenbossen zijn te kwalificeren als zeer gevoelig voor vermesting. Zure vennen, Heischrale graslanden, Pioniervegetaties met snavelbiezen, Spaanse vlag en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De huidige en autonoom ontwikkelende achtergronddepositie ligt tussen 1.620 en 2.620 mol N/ha.j, waaraan het plangebied 2 tot 8 mol N/ha.j bijdraagt. Door het alternatief worst case bestemmingsplan komt daar 6 tot 23 mol N/ha.j bij. De huidige droge en natte neerslag is al twee tot acht keer hoger dan veilig is voor de habitattypen. Daarmee is ook een geringe toename door het alternatief worst case bestemmingsplan een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief is neutraal en heeft geen effecten.

Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek

De 12 deelgebieden van het Belgische Natura 2000-gebied Limburgse Maas met Vijverbroek liggen al op ongeveer 40 m ten westen van het plangebied. Volgens de effectenindicator zijn van de aanwezige habitattypen en andere in-

standhoudingsdoelen Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, Beken en rivieren met waterplanten, Slikkige rivieroeveren, Ruigten en zomen, Stroomdalgraslanden en Droge hardhoutooibossen zeer gevoelig voor verzuring. Laaggelegen schraal hooiland, Overgangs- en trilveen met een KDW van 1.200 mol N/ha.j, Vochtige alluviale bossen, Eiken-haagbeukenbossen, kamsalamander, blauwborst, grauwe klauwier, ijsvogel, kwartelkoning, krakeend, kolgans, grauwe gans, rietgans, tafeleend zijn gevoelig verzuring. Laaggelegen schraal hooiland is zeer gevoelig vermesting. Vochtige alluviale bossen, Eiken-haagbeukenbossen, Stroomdalgraslanden, Overgangs- en trilveen, Droge hardhoutooibossen, bittervoorn, kamsalamander, rivierdonderpad, rivierprik, zalm en grauwe klauwier zijn gevoelig vermesting. De achtergronddepositie is voor de Belgische gebieden minder nauwkeurig bepaald maar ligt tussen 1.071 en 2.857 mol N/ha.j, daarvan is 2 tot 30 mol N/ha.j afkomstig uit Echt-Susteren. Autonom lijkt de hoogste waarde een paar mol af te nemen. Door het alternatief worst case bestemmingsplan stijgt de depositie echter weer met 3 tot 85 mol N/ha.j. De huidige achtergronddepositie is op veel plaatsen al te hoog voor het meest kritische instandhoudingsdoel. Een toename van de depositie is daarom een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en is neutraal.

Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven

Het Natura 2000-gebied Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven ligt op 3,2 km ten westen van het plangebied. Volgens de effectenindicator zijn Laaggelegen schraal hooiland, Beken en rivieren met waterplanten, Ruigten en zomen en drijvende waterweegbree zeer gevoelig voor verzuring. zwakgebufferde vennen, Vochtige alluviale bossen, Laaggelegen schraal hooiland, beekprik en kamsalamander zijn gevoelig voor verzuring. Vochtige heiden, Droge heide, Oude eikenbossen, beekprik, drijvende waterweegbree zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Heischrale graslanden, Laaggelegen schraal hooiland, Beuken-eikenbossen met hulst, Vochtige alluviale bossen, bittervoorn, kamsalamander en rivierdonderpad zijn gevoelig voor vermesting. Daarvan hebben de Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie met waterlobelia, oeverkruid en biesvaren, een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De achtergronddepositie ligt tussen 1.071 en 2.143 mol N/ha.j, daarvan is 3 tot 10 mol N/ha.j afkomstig uit Echt-Susteren. Autonom lijkt de hoogste waarde een paar mol toe te nemen. Door het alternatief worst case bestemmingsplan stijgt de depositie echter weer met 11 tot 40 mol N/ha.j. De huidige achtergronddepositie is overal al meer dan twee tot vijf keer te hoog voor het meest kritische instandhoudingsdoel. Alle habitattypen worden door het betreffende bevoegde gezag in Vlaanderen echter gekwalificeerd als in goede tot uitstekende staat van instandhouding. Een verdere toename van de depositie in het alternatief worst case bestemmingsplan is volgens de Nederlandse normen

evenwel een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek

Het Belgische Natura 2000-gebied Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek ligt op ongeveer 9 km ten zuidwesten van het plangebied. Volgens de effectenindicator zijn Drijvende waterweegbree en gevlekte witsnuitlibel zeer gevoelig voor verzuring. Zwakgebufferde vennen, Vochtige alluviale bossen, Slenken in veengronden, Overgangs- en trilveen, beekprik, blauwborst, boomleeuwerik, bruine kiekendief, korhoen, nachtzwaluw en roerdomp zijn gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Vochtige heiden, Droge heide, Oude eikenbossen, beekprik, drijvende waterweegbree en gevlekte witsnuitlibel zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Heischrale graslanden, Overgangs- en trilveen, Slenken in veengronden, Vochtige alluviale bossen, blauwe kiekendief, boomleeuwerik, korhoen, kraanvogel, nachtzwaluw, roerdomp en wespandief zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. Daarvan hebben de Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobelia, oeverkruid en biesvaren, een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De achtergronddepositie ligt tussen minder dan 1.071 en 2.143 mol N/ha.j, daarvan is 3 tot 7 mol N/ha.j afkomstig uit Echt-Susteren. Autonoom lijkt de hoogste waarde een paar mol toe te nemen. Door het alternatief worst case bestemmingsplan stijgt de depositie echter weer met 10 tot 25 mol N/ha.j. De huidige achtergronddepositie is overal al twee tot vijf keer te hoog voor het meest kritische instandhoudingsdoel, daarmee is een verdere toename van de depositie door het alternatief worst case bestemmingsplan een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en kwalificeert als neutraal.

Lüsekamp und Boschbeek

Het Natura 2000-gebied Lüsekamp und Boschbeek ligt op 7,7 km ten noord-noordoosten van het plangebied, tegen de Nederlands-Duitse grens en het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg.

Volgens de effectenindicator zijn Zwakgebufferde vennen, Overgangs- en trilvenen, Slenken in veengronden en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Droge heide, Vochtige heiden, Stuifzandheiden met struikheide, Veldbiesbeukenbossen, Hoogveenbossen en Oude eikenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Zure vennen, Overgangs- en trilvenen, Slenken in veengronden en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De instandhoudingsdoelstelling betreft het behoud van een natuurlijk voedselarm hoogveen-, heide- en moerasboscomplex, met preventie van depositie van nutriënten zoals stikstofverbindingen. Hiertoe behoren habitattypen als Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobe-

lia, oeverkruid en biesvaren, een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j en overgangs- en trilvenen met 700 mol N/ha.j als KDW en oude eikenbossen met 1.100 mol N/ha.j als maximaal toe te laten depositiewaarde. De actuele en autonome achtergrondwaarde ligt tussen 2.000 en 2.143 mol N/ha.j, waarvan 6 tot 15 mol N/ha.j nu en in de nabije toekomst afkomstig is uit Echt-Susteren. Het alternatief worst case bestemmingsplan maakt hier 19 tot 49 mol N/ha.j van. Aangezien de achtergronddepositie al het dubbele tot vijfvoudige van de acceptabele depositie is, is de toename door het alternatief worst case bestemmingsplan een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

Schaagbachtal

Het Duitse Natura 2000-gebied Schaagbachtal is gelegen ten zuiden van de Meinweg op ongeveer 9 km ten noordoosten van het plangebied. De ontwikkelingsdoelstelling voor de Schaagbachtal is het behoud en de bevordering van de verschillende structuren binnen het beekdalsysteem met zijn bossen. Hieronder valt de bescherming tegen eutrofiëring invloeden en het behoud van de aanwezige typische habitattypen. Volgens de effectenindicator is het habitatype Beken en rivieren met waterplanten zeer gevoelig voor verzuring. Eiken- en haagbeukenbos, Vochtige alluviale bossen en ijsvogel zijn gevoelig voor verzuring. Veldbies-beukenbossen en Hoogveenbossen zijn zeer gevoelig voor vermessing. Vochtige alluviale bossen en Eiken- en haagbeukenbos zijn gevoelig voor vermessing. Het gevoeligste habitatype is oude eikenbossen met een kritische depositiewaarde van 1.100 mol N/ha.j. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren zoals via het grondwatersysteem niet verwacht. De achtergronddepositie is in het gehele gebied eensluidend 1.857 mol N/ha.j, waarvan zowel nu als aan het eind van de planperiode in elk geval tussen 8 en 11 mol N/ha.j afkomstig is uit Echt-Susteren. Het alternatief worst case bestemmingsplan verhoogd dit tot 25 tot 34 mol N/ha.j. Bij een als autonoom verwachte depositie die al tegen de twee keer zo groot is als de kritische depositie, is elke toename een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en geldt als neutraal.

Meinweg mit Ritzroder Dunen

Het Duitse Natura 2000-gebied Meinweg mit Ritzroder Dunen ligt ruim 10 km ten noordoosten van het plangebied. Het gebied grenst aan het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg. Het gebied vormt door de mineraalarme bodem met stuifzanden een voor vermessing gevoelig terrein. Volgens de effectenindicator zijn Overgangs- en trilvenen, boomleeuwrik en nachtzwaluw gevoelig voor verzuring. Droge heide, Oude eikenbossen en Veldbies-beukenbossen zijn zeer gevoelig voor vermessing. Overgangs- en trilvenen (KDW 700 mol N/ha.j), boomleeuwrik, nachtzwaluw en wespandief zijn gevoelig voor vermessing. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De huidige achtergronddepositie ligt tussen 1.786 tot 2.000 mol N/ha.j, waarvan 7 tot 12 (nu) of 13 (straks) mol N/ha.j uit het buitengebied van Echt-Susteren afkomstig is. Het

alternatief worst case bestemmingsplan maakt 22 tot 42 mol N/ha.j van die bijdrage. Bij een achtergronddepositie die het drievoudige is van wat toelaatbaar is voor de beoogde instandhouding van het meest kritische habitatype is dit een zeer negatief effect van het alternatief worst case bestemmingsplan. Het voorkeursalternatief is neutraal want het heeft geen effecten.

Helpensteiner Bachtal-Rothenbach

Het Duitse Natura 2000-gebied Helpensteiner Bachtal-Rothenbach ligt ruim 10 km ten noordoosten van het plangebied. De ontwikkelingsdoelstelling is gericht op het behoud en de bevordering van loofbos-gemeenschappen. Hierbij is onder andere bescherming tegen eutrofiërende invloeden nodig. Volgens de effectenindicator zijn Eiken-haagbeukenbossen, Vochtige alluviale bossen en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Veldbies-beukenbossen, Oude eikenbossen (met een kritische depositiewaarde van 1.100 mol N/ha.j) en Hoogveenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Eiken-haagbeukenbossen, Vochtige alluviale bossen en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De huidige achtergronddepositie ligt tussen nauwe grenzen van 1.786 en 1.857 mol N/ha.j. Daaraan draagt het plangebied Echt-Susteren nu en aan het eind van de planperiode 7 tot 12 mol N/ha.j bij. Het alternatief worst case bestemmingsplan verhoogd deze bijdrage tot 22 tot 38 mol N/ha.j. Bij een aanwezige depositie die tegen het dubbele is van wat als dragelijk voor de instandhoudingdoelen wordt beschouwd is de verdere toename een zeer negatief effect. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

Teverener Heide

Het Duitse Natura 2000-gebied Teverener Heide ligt ruim 13 km ten zuidoosten van het plangebied. De ontwikkelingsdoelstelling voor de Teverener Heide betreft onder meer het behoud en de optimalisatie van de gemeenschappen en biotopen van droge- en natte heiden, schrale graslanden en oligotrofe stilstaande wateren. Volgens de effectenindicator zijn Zwakgebufferde vennen, Overgangs- en trilvenen, Pioniersvegetaties met snavelbiezen, blauwborst, boomleeuwerik, kamsalamander en nachtzwaluw gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Droge heide, Oude eikenbossen en Vochtige heiden zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Zure vennen, Overgangs- en trilvenen (met een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j), Pioniersvegetaties met snavelbiezen, boomleeuwerik, kamsalamander, nachtzwaluw en wespandief zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. In dit heidegebied is de droge en natte neerslag van ammoniak al tussen 1.828 en 2.000 mol N/ha.j. Daarvan kan nu al 2 tot 9 mol N/ha.j worden toegeschreven aan het buitengebied van Echt-Susteren en dat blijft in de autonome ontwikkeling hetzelfde. Het alternatief worst case bestemmingsplan verhoogd dit tot 7 tot 27 mol N/ha.j. Dat is teveel aangezien de zonder ontwikkelingen te verwachten achtergronddepositie al vier tot vijf keer de waarde waarbij het meest kritische habitatype in stand blijft

overschrijdt. Daarom is er ook voor de Teverener Heide een zeer negatief effect als gevolg van het alternatief worst case bestemmingsplan. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en kwalificeert als neutraal.

Conclusie Natura 2000-gebieden

Samengevat geldt voor de effecten van het alternatief worst case bestemmingsplan van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Echt-Susteren dat deze zijn aan te merken als zeer negatief voor alle 14 onderzochte gebieden: Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop, Grensmaas, Roerdal, Meinweg, Geleenbeekdal, Brunsummerheide, Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek, Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven, Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek, Lüsekamp und Boschbeek, Schaagbachtal, Meinweg met Ritzroder Dunen en Helpensteiner Bachtal-Rothernbach.

Hierbij moet evenwel de kanttekening worden geplaatst dat de beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de Nederlandse wet- en regelgeving. Op basis van de eisen uit België en Duitsland zouden de effecten minder groot zijn.

Het voorkeursalternatief heeft voor alle gebieden geen effect en kwalificeert als neutraal.

Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur

Provinciale natuurvisie

De provincie verdeelt de natuurgebieden in zogenaamde perspectieven (P). Op het gemeentelijk grondgebied van Echt-Susteren zijn de perspectieven P1 tot en met P5 te vinden. Voor het planMER is alleen de Ecologische Hoofdstructuur binnen de gemeente van belang, omdat deze niet beschermd is tegen externe effecten (Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte).

Ecologische Hoofdstructuur (P1)

De grond rond het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop en het open gebied Grensmaas buiten het plangebied maken integraal deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur, maar zijn als Natura 2000-gebied voldoende behandeld.

Bosgebieden als De Kuijper, Haeselaarbos, Annendaalsbosch, Nieuw Annendaalsbosch, Munningsbosch Putbroekerbos, Schrevenhof, kennen een achtergronddepositie van 1.660 tot 3.440 mol N/ha.j waaraan het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren zelf tussen 20 en meer dan 500 mol N/ha.j bijdraagt. De te verwachten toename ten opzichte van de autonome ontwikkeling van het alternatief worst case bestemmingsplan ligt nog eens tussen 20 en meer dan 500 mol N/ha.j. De gevoeligheid van de verschillende bostypen ligt in de orde van 1.400 tot 1.860 N/ha.j, zodat in de huidige situatie, maar zeker in die van het alternatief worst case bestemmingsplan voor de soortenrijkdom van de opgaande elementen moet worden gevreesd. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

Het IJzerenbos en 't Hout en omgeving hebben nu een achtergronddepositie van 1.840 tot 3.030 mol N/ha.j waarvan tussen 20 en meer dan 40 mol N/ha.j afkomstig is uit het buitengebied van de gemeente. De te verwachten toename in het alternatief worst case bestemmingsplan ligt tussen 40 en 500 mol N/ha.j. De kritische depositiewaarde van deze bostypen is 1.400 of 1.860 N/ha.j. Daarom moet ook hier voor het goede voortbestaan van dit ecosysteem worden gevreesd. Dat is niet het geval bij het voorkeursalternatief. Dat heeft geen effecten en kwalificeert neutraal.

Bij De Doort en Taterbosch met naast een vegetatie van Eiken-Haagbeukenbos en Essenbos, kleiwinningsgaten, poelen en hagen met boomkikker, is de achtergronddepositie van 1.310 tot 2.830 mol N/ha.j waarvan tussen 40 en meer dan 500 mol N/ha.j afkomstig is uit het buitengebied van de gemeente. De in het alternatief worst case bestemmingsplan te verwachten toename ligt tussen 40 en meer dan 500 mol N/ha.j. De kritische depositiewaarde van deze bostypen is 1.860 N/ha.j. Daarom moet ook hier in het alternatief worst case bestemmingsplan voor het goede voortbestaan van dit ecosysteem worden gevreesd. In het voorkeursalternatief zijn er geen effecten (neutraal).

Bij elkaar heeft het alternatief worst case bestemmingsplan zeer negatieve effecten op gebieden binnen de perspectieven P1 van de Ecologische Hoofdstructuur. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en geldt als neutraal.

Effecten op de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2)

Koningsbosch

Het kleinschalig akkerbouwgebied en Hamsterkernleefgebied Koningsbosch dat van belang is voor korenwolf en akkervogels kent een achtergronddepositie tussen 1.660 en 2.790 mol N/ha.j waaraan de gemeente zelf tussen 20 en meer dan 500 mol N/ha.j bijdraagt. Doordat hier in het gebruikte rekenmodel voor beide alternatieven een neventak intensieve veeteelt verdwijnt, is de te verwachten toename ten opzichte van de autonome ontwikkeling tussen -300 (een afname) en meer dan 500 N/ha.j in het alternatief worst case bestemmingsplan. De gevoeligheid van de verschillende bostypen ligt in de orde van 1.400 tot 1.860 N/ha.j, zodat in de huidige situatie al voor de soortenrijkdom van de opgaande elementen moet worden gevreesd. Aangezien de belangrijkste rol van de landschapselementen toch dekking voor de burchten betekenen is het effect van verzuring of vermesting waarschijnlijk niet groot. Het is slechts een neutraal tot licht negatief effect in het alternatief worst case bestemmingsplan en een positief effect in het voorkeursalternatief.

Beken

Integraal onderdeel van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) zijn vijf beeksystemen. De beekdalen van Putbeek, Pepinusbeek en Middelsgraaf kennen een achtergronddepositie van 1.660 tot 3.440 mol N/ha.j waaraan het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren zelf tussen 20 en meer dan 500 mol N/ha.j bijdraagt. De te verwachten toename ten opzichte van de autonome ontwikkeling ligt in het alternatief worst case bestemmingsplan nog eens op 20 tot meer dan 500 mol N/ha.j. De gevoeligheid van de verschillende wa-

tersystemen ligt in elk geval boven 2.400 mol N/ha.j, maar oevervegetaties, poelen, vissen en amfibieën zijn deels veel gevoeliger. Het voorkeursalternatief geeft geen toename en daarmee geen effecten (neutraal).

De Rode Beek en Geleenbeek kennen nu een achtergronddepositie van 1.840 tot 3.440 mol N/ha.j waarvan tussen 20 en 40 mol N/ha.j afkomstig is uit het buitengebied van de gemeente. De meeste watervegetaties zijn pas boven 2400 mol N/ha.j gevoelig voor verzuring of vermesting, maar oevervegetaties, poelen en de waterfauna zijn deels kritischer. De te verwachten toename uit het alternatief worst case bestemmingsplan ligt tussen 40 en 500 mol N/ha.j. Zeker cumulatief op de hoogste depositiewaarden lijkt dit toch kwalijk, maar de precieze omvang is niet aan te geven. Daarom wordt dit beoordeeld als een negatief effect van het alternatief worst case bestemmingsplan. Het voorkeursalternatief veroorzaakt geen effecten en kwalificeert als neutraal.

Agrarisch gebied (P3, P4, P5)

In de gemeente Echt-Susteren vormt het areaal kleinschalig cultuurlandschap onder meer foerageergebied voor akker- en watervogels en vogels van bos en struweel, suboptimaal weidevogelgebied en foerageergebied voor ganzen. De achtergronddepositie in Echt-Susteren valt tussen 1.310 en 3.440 mol N/ha.j en daar voegt het alternatief worst case bestemmingsplan tussen 20 en meer dan 500 mol N/ha.j aan toe. De landschapsstructuur zal hierdoor niet wezenlijk veranderen, maar bij een ammoniakdepositie van 4.000 mol N/ha.j zullen veel soorten verdwijnen, waardoor zowel de vegetatie als de soortenrijkdom onder de fauna sterk afneemt. Daarmee verdwijnen trekroutes voor kwetsbare vlinders, raken vliegroutes voor vleermuissoorten en groene specht zonder geschikte prooien en zal het prooi-aanbod voor weidevogels en steenuil afnemen. Verzuring bij dergelijke ammoniakniveaus heeft gevolgen voor de kalkhuishouding in een gebied. Daardoor krijgen vogels problemen met hun eischalen, waardoor het broedsucces wordt aangetast. Daarnaast zullen door de in het voorkeursalternatief beoogde bedrijfsontwikkeling op de agrarische bouwpercelen bedrijfsgebouwen worden aan- en bijgebouwd, waardoor verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw verdwijnen en foerageergebied word aangetast. Omdat het effect van alternatief worst case bestemmingsplan niet nauwkeurig valt te kwantificeren wordt het beoordeeld als negatief. Het voorkeursalternatief veroorzaakt geen verandering en daarmee geen effecten (neutraal).

Effecten op de beschermde soorten

Planten

Van de in de gemeente aangetroffen planten zijn de middelzwaar beschermde gulden sleutelbloem, rietorchis (verspreid door gemeente), steenanjer en wilde marjolein her en der in het buitengebied aangetroffen en te verwachten. Uitbreiding van bebouwing zoals beoogd in het alternatief worst case bestemmingsplan of werkzaamheden aan infrastructuur vormen daarvoor een risico. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

Van de middelzwaar beschermde planten Daslook, Waterdrieblad en Rietorchis (De Doort, Peij), kleine zonnedauw (Haeselaarsbroek), steenanjer (Echterbroek), rapunzelklokje ('t Hout) of klokjesgentiaan en maretak is het waarschijnlijk dat ze in gebieden voorkomen die ook al bescherming genieten van de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast zijn ook de zeldzame grote watereppe en de licht beschermde soort kleine maagdenpalm te vinden in De Doort.

De achtergronddepositie in Echt-Susteren beloopt het traject tussen 1.310 en 3.440 mol N/ha.j en het alternatief worst case bestemmingsplan legt daar een depositie van 20 tot meer dan 500 mol N/ha.j boven op. De samenstelling van de vegetatie zal hierdoor aanmerkelijk veranderen en bij een ammoniakdepositie van 4.000 mol N/ha.j zullen veel van de genoemde beschermde plantensoorten verdwijnen. Verzuring en vermesting is voor eigenlijk al deze plantensoorten een zeer negatief effect van het alternatief worst case bestemmingsplan ten opzichte van de autonome ontwikkeling of het neutrale voorkeursalternatief.

Zoogdieren

Onder de zoogdieren zijn dat de middelzwaar beschermde damhert, eekhoorn, steenmarter en wild zwijn en de streng beschermde das, bever, hamster en de vleermuissoorten bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. Daarvan zijn steenmarter, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis en laatvlieger geheel of gedeeltelijk gebouwbewoners, waardoor ze kwetsbaar zijn voor aan- en uitbouwen. Dat geldt ook voor slopen, maar dat is geen activiteit in het kader van het bestemmingsplan. De andere vleermuissoorten verblijven vooral in bomen, waardoor kappen bijvoorbeeld ten behoeve van het vergroten van agrarische bouwpercelen een risico vormt. De overige zoogdiersoorten zijn ten minste deels afhankelijk van bos en opgaande beplantingen.

De deels (das) of obligate insectenetters ingekorven vleermuis, bosvleermuis, franjestaart, watervleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis, hebben al gauw te lijden van verzuring en vermesting via de invloed van ammoniak op de aan water, bodem of vegetatie gebonden insecten. Daarom is een toename van 20 tot meer dan 500 mol N/ha.j in alternatief worst case bestemmingsplan een zeer negatief effect ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Daarnaast zal de agrarische bedrijfsontwikkeling als gevolg van het alternatief worst case bestemmingsplan leiden tot sloop, verbouwen en aanbouwen, wat eerder dan nieuwbouw, nadelig kan zijn voor jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter in de bestaande bebouwing. Tot slot kan het vergroten van de bouwvlakken gevolgen hebben voor de erfbeplanting en andere opgaande landschapselementen als lanen en singels die als vliegroute en foerageergebied worden gebruikt door vleermuizen.

Eekhoorn, steenmarter, wild zwijn en das hebben niet direct veel van vermessing en verzuring te vrezen, maar de kwaliteit en omvang van de voor het voortbestaan van deze soorten noodzakelijke bossen en opgaande structuren in het kleinschalig landschap is wel een cruciale factor. Voor zoogdieren heeft de toe laten ontwikkeling van het alternatief worst case bestemmingsplan daarom zeer negatieve effecten. Het voorkeursalternatief veroorzaakt geen effecten op zoogdieren en kwalificeert daarmee als neutraal.

Vogels

In de gemeente Echt-Susteren komt een groot aantal vogelsoorten van open weidegebied, moerasgebied, struweel, opgaand bos als bebouwd gebied voor. Die zijn alleen in het broedseizoen beschermd. Voor het bestemmingsplan zijn soorten van belang waarvan het nest jaarrond is beschermd, omdat ze worden aangemerkt als vaste verblijfplaatsen. Daardoor zijn deze jaarrond beschermd, ook als ze tijdelijk niet in gebruik zijn als broedplaats. Dit geldt voor de soorten ooievaar, havik, sperwer, buizerd, boomvalk, kerkuil, steenuil, bosuil, ransuil, groene specht, gierzwaluw, roek en huismus.

Van de genoemde soorten broeden kerkuil, steenuil, gierzwaluw en huismus in bebouwing en zijn daarmee gevoelig voor slopen voor vernieuwbouw, verbouwen en aanbouwen, waarmee de toe te laten bedrijfsontwikkeling in het alternatief worst case bestemmingsplan gepaard gaat. Een aantal van de roofvogels en uilen is mede afhankelijk van het prooiaanbod in erfbeplanting en andere opgaande groenelementen, die bij bedrijfsontwikkeling en intensivering van het landgebruik in de knel kunnen komen. Daarbij is de verhoogde ammoniakdepositie in het alternatief worst case bestemmingsplan weer van invloed op het voedselaanbod aan kruiden en insecten van deze prooidieren, waardoor ze ook in aantal zullen afnemen. Verzuring en vermesting zal ook reducerend werken op het aanbod aan amfibieën en eventueel vissen onder de prooien. Verzuring bij ammoniakniveaus rond 4.000 mol N/ha.j heeft gevolgen voor de kalkhuishouding waardoor vogels problemen krijgen met hun eischalen en het broedsucces wordt aangetast. Daarmee heeft het alternatief worst case bestemmingsplan zeer negatieve effecten. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

Amfibieën, reptielen en vissen

*** Amfibieën**

In de gemeente komen de middelzwaar beschermde alpenwatersalamander en levendbarende hagedis en de streng beschermde boomkikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad, en hazelworm voor. Alle deze soorten zijn gevoelig voor verzuring en boomkikker zeker ook voor vermesting. Verzuring heeft onder meer invloed op de overleving van eieren en larven. Vermesting heeft invloed via de waterkwaliteit en het daarin voorkomende voedselaanbod voor vooral het larvestadium.

Rugstreeppad duikt vaak op, op plaatsen waar bodemwerkzaamheden plaats vinden en heeft dan speciaal belangstelling voor plasvorming en tijdelijke wtertjes. Bij de in het alternatief worst case bestemmingsplan beoogde be-

drijfsontwikkeling kan deze streng beschermde soort daarmee ernstig in het gedrang komen.

Dit zijn allemaal zeer negatieve effecten. Het voorkeursalternatief veroorzaakt geen effecten en kwalificeert daarmee als neutraal.

* reptielen

De middelzwaar beschermde levendbarende hagedis en de streng beschermde hazelworm zijn bij uitstek soorten van schrale droge gebieden als heidevelden en bossen. Vermesting en verzuring zijn daarom vooral bedreigingen van hun leefgebied. Intensivering van bedrijfsvoering zoals beoogd in het alternatief worst case bestemmingsplan zal zowel via landgebruik als via verkeer (versnippering en barrièrewerking) nadelig zijn voor deze soorten wat benoemd kan worden als zeer negatieve effecten. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten (neutraal).

*vissen

Bittervoorn, grote modderkruiper, zalm, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, beekprik en rivierprik zijn gevoelig voor vermisting en zeer gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering van hun water. Het voorkomen in de gemeente hangt daarom samen met een goede waterkwaliteit op veel plekken en die kwaliteit wordt door ammoniakdepositie bedreigt. Daarnaast zal een intensiever landgebruik effecten hebben op de verbindingen tussen watergangen en daarmee op het leefgebied van deze soorten. Voor al deze vissoorten heeft het alternatief worst case bestemmingsplan van het bestemmingsplan zeer negatieve effecten. Het voorkeursalternatief heeft geen effecten en kwalificeert als neutraal.

5.2.6

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel zijn de beoordeling van het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief (= voornemen) weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	alternatief worst case bestemmingsplan	Voorkeurs- alternatief
Effecten op Natura 2000-gebieden	--	0
Effecten op gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur	--	0
Effecten op natuurgebieden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	-	0
Effecten op flora en fauna, met name gericht beschermde soorten	--	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.2.7

Maatregelen

Doordat de achtergronddepositie van stikstof ver boven de kritische depositiewaarde van habitattypen van in- en omliggende Nature 2000-gebieden ligt, is elke bedrijfsontwikkeling uitgesloten. Strikt genomen geldt dat zelfs voor het opnieuw vastleggen van de huidige situatie, maar met planologische middelen is in de nu toegelaten situatie de emissie niet terug te dringen. De belangrijkste boodschap blijft echter dat er geen ontwikkelingsmogelijkheden bij recht voor veehouderijen kunnen worden opgenomen in het plan. De ontwikkelingsruimte kan alleen worden opgenomen door een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid waarin wordt beoordeeld of de uitbreiding leidt tot negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden.

Op die manier kan maatwerk per situatie worden geleverd. Mogelijkheden voor ontwikkeling zijn onder andere:

1. Een uitruil van emissie tussen diersoorten is op een bedrijf mogelijk.
2. Een andere vorm van maatwerk is die waarbij de dierplaatsen en emissie van een stoppend bedrijf, per stuk worden overgenomen door één of meer van de overblijvers.
3. Een derde vorm van maatwerk is het benutten van technische mogelijkheden in stal- en bedrijfssystemen zodat een grotere veestapel bij dezelfde of een kleinere emissie kan worden gehouden.
4. Een vierde vorm is dat op termijn van de planperiode een generieke afname van de achtergronddepositie wordt verwacht in een omvang die, zelfs als er afroming plaats vindt, een behoorlijke agrarische bedrijfsontwikkeling toelaat.

5.2.8

Leemten in kennis

Groei veehouderijen

Ten aanzien van de uitbreiding van de veehouderijen is in het voornemen een aanname gedaan van de groei van de omvang van veehouderijen. In de praktijk zullen hier vele varianten op bestaan en bieden de alternatieven gezien de ontwikkelingen in de afgelopen periode geen reëel beeld. Eerder is de verwachting dat de groei van agrarische bedrijven gelijk op zal gaan met het stoppen van agrarische bedrijven.

Mineralen via bodem en water

Ten aanzien van de kwaliteit van bodem, grond- en oppervlaktewater is onbekend in hoeverre in de huidige situatie veehouderijen de ruimte hebben om nog mest op hun eigen land te gebruiken. Het is aannemelijk dat veehouderijen nog ruimte hebben, maar het is onbekend hoeveel dit zijn en hoe groot de ruimte is. De mineralenbelasting die hiervan eventueel het gevolg is werkt door in effecten op natuurwaarden.

Stikstof

Bij de modelberekeningen voor depositie van stikstof bestaat er een zekere onzekerheidsmarge. Onbekend is hoe groot deze marge precies is. Voor de effecten van de uitbreiding de landbouw is de keuze voor het type stalsysteem van groot belang. Afhankelijk van het type stalsysteem kan de emissie van ammoniak, geur en fijn stof worden bepaald. Omdat er veel verschillende stalsystemen beschikbaar zijn, zijn er ook veel mogelijkheden om de emissie van ammoniak, geur en fijn stof te beïnvloeden.

Vanuit de wetgeving (Besluit huisvesting) worden eisen gesteld aan de maximale ammoniakemissie van stalsystemen. Voor de berekeningen in dit MER is ervan uitgegaan dat in de toekomstige situatie hetzelfde stalsysteem wordt gebruikt als vergelijkbare bedrijven in de huidige situatie, zolang het stalsysteem voldoet aan het Besluit huisvesting. In veel gevallen kan ook met een andere configuratie van stalsystemen worden voldaan aan wettelijke vereisten. Wanneer sprake is van een concrete uitbreiding van een veehouderij, zal in meer detail moeten worden gekeken naar de gewenste stalsystemen. Er kan bijvoorbeeld met luchtwassers meer gedaan worden dan alleen de wettelijke vereisten. Uiteindelijk zijn er veel componenten van belang voor de daadwerkelijke emissie van ammoniak, geur en fijn stof. Daarbij gaat het bijvoorbeeld ook om afvoer van mest, het al dan niet drogen van mest, dieraantallen, ventilatie en locatie en hoogte van emissiepunten.

Tot slot is het PAS beleid van belang. Het ligt in de verwachting dat bij de implementatie van het definitieve PAS, er meer uitbreidingsruimte voor veehouderijen ontstaan. Het is vooralsnog onduidelijk wanneer de PAS wordt vastgesteld en wat daar dan de gevolgen van zullen zijn.

5.3

Geurhinder

Geurnormen

De Wet geurhinder en veehouderij is sinds 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor geur vanwege dierenverblijven. Er wordt gerekend met "odour units" (ou) en geurgevoelige objecten, zoals huizen, krijgen een norm toegewezen voor de geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken.

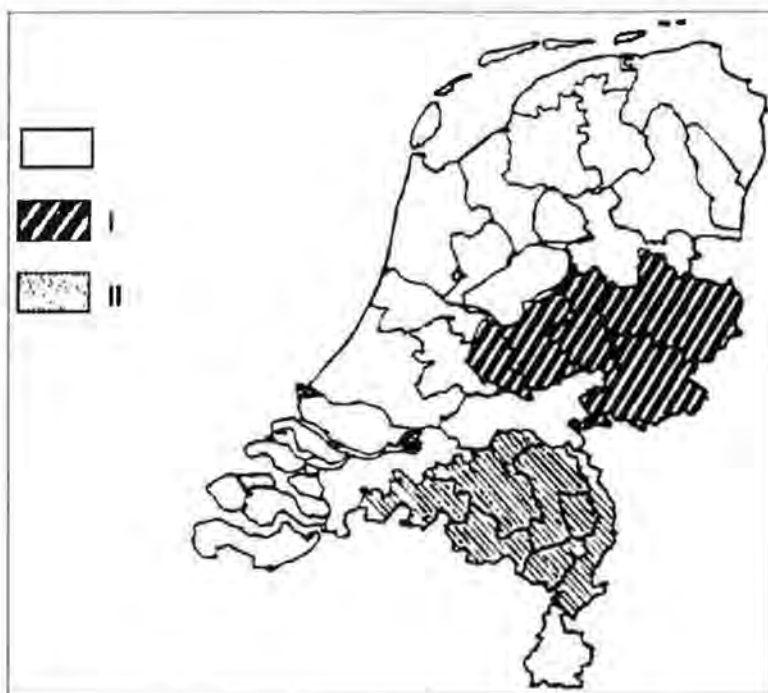
De hoogte van de norm is afhankelijk van de locatie. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (I en II) en de rest van Nederland. In concentratiegebieden zijn de normen wat betreft geur minder streng dan in de gebieden buiten de concentratiegebieden.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen situaties binnen en buiten de bebouwde kom.

In onderstaande tabel zijn de normen voor de concentratiegebieden en de gebieden daarbuiten, alsmede die voor de situatie binnen en buiten de bebouwde kom weergegeven.

Normen geur		
Locatie	binnen bebouwde kom	buiten bebouwde kom
buiten concentratiegebied	2 ou _E /m ³	8 ou _E /m ³
concentratiegebied	3 ou _E /m ³	14 ou _E /m ³

Het buitengebied van gemeente Echt-Susteren ligt deels in het zogenaamd "Concentratiegebied II" (zie onderstaande kaart) en deels niet.



Concentratiegebieden I en II behorende bij de artikelen 1, eerste lid, en 26 van de Meststoffenwet

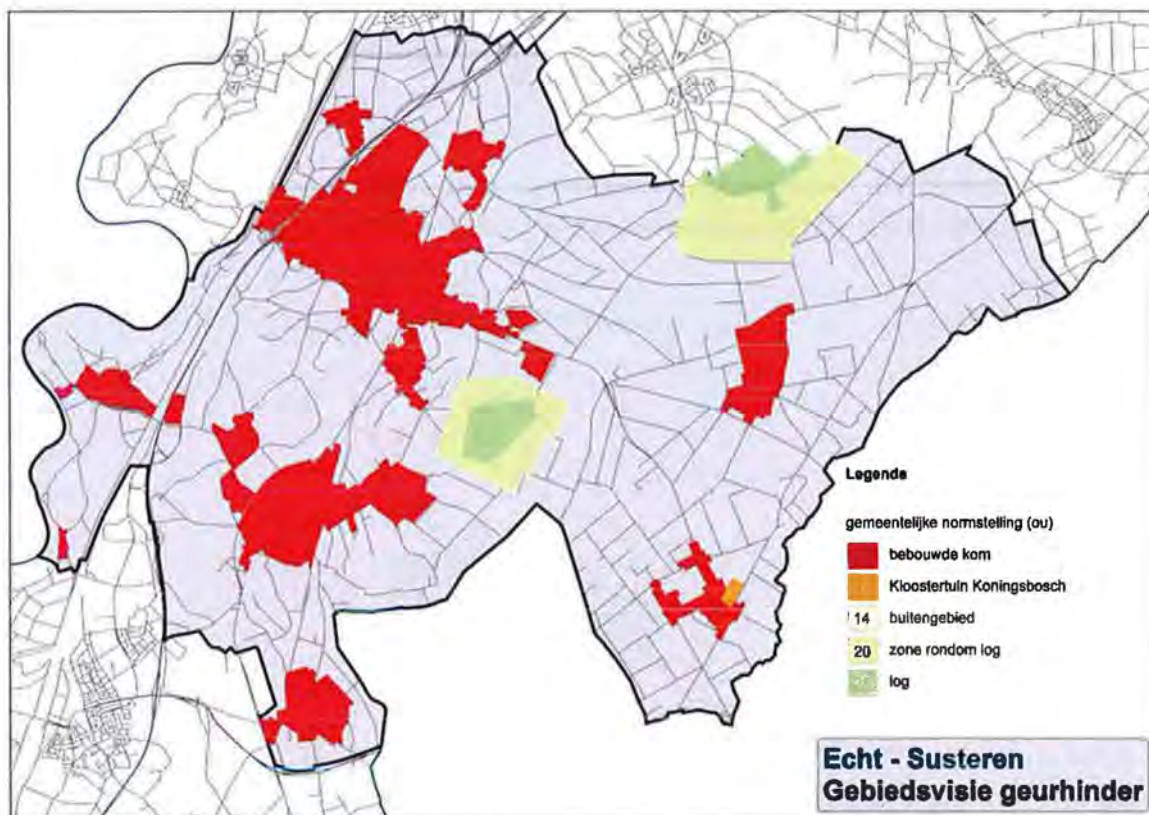
Indien de gemeente een actief beleid voert ten aanzien van de geurproblematiek, kan van deze normen afgeweken worden. Binnen de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 0,1 - 14,0 ou_E/m³. Buiten de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 3,0 - 35,0 ou_E/m³.

De gemeente Echt-Susteren heeft een eigen geurbeleid vastgesteld waarbij de volgende geurnormen worden gehanteerd. Dit mede om verschillende normen tussen gebieden die wel en niet onder het concentratiegebied vallen te voorkomen.

- Binnen de bebouwde kom: 3 ou_E/m³
- Buiten de bebouwde kom: 14 ou_E/m³

Voor de volgende gebieden zijn aanvullende waarden vastgesteld:

1. project "Kloostertuin Koningsbosch": 6 ou_E/m³
2. LOG Sleik en LOG Montfort: 25 ou_E/m³
3. zone rondom LOG Sleik en LOG Montfort: 20 ou_E/m³



Het doel van de gemeente met de geurverordening was om agrariërs extra mogelijkheden te bieden om hun agrarisch bedrijf uit te breiden en ruimte te bieden voor nieuwe intensieve veehouderijen in de LOG's (uit oogpunt van geurruimte).

Voor veehouderijen zonder geuremissiefactor en welke vallen onder de werking van het besluit Landbouw milieubeheer wordt, met toepassing van artikel 6, derde lid van de Wet geurhinder en veehouderij, een minimale afstand van 50 meter gehanteerd ten opzichte van een geurgevoelig object, voor zover deze gelegen zijn in de kernen Maria Hoop, Sleik, Berkelaar en in het project "Kloostertuin Koningsbosch".

Geurgevoelige objecten

Toetsing van de Wet geurhinder vindt plaats bij geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.

Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelige objecten zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;

- als het een woning betreft die gebouwd is op basis van functieveranderingsbeleid voor voormalig agrarische bedrijven met een milieuvergunning.

Cumulatie

De Handreiking van de Wet geurhinder en veehouderij maakt onderscheid tussen de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting van geurhinder:

- de voorgrondbelasting is de geurbelasting die veroorzaakt wordt door de voor een geurgevoelig object dominante veehouderij;
- de achtergrondbelasting is de totale geurbelasting die veroorzaakt wordt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object (cumulatie).

De achtergrondbelasting is derhalve altijd hoger dan de voorgrondbelasting. Deze begrippen zijn overigens niet in de wet opgenomen.

De voorgrondbelasting is uitsluitend relevant voor het bepalen van de verwachte mate van hinder bij een individueel geurgevoelig object. Een berekening is dan nodig, omdat uit onderzoek (PRA Odournet, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting vanwege één veehouderij (voorgrondbelasting) meer hinder geeft dan de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting), zelfs als achtergrondbelasting en voorgrondbelasting dezelfde waarde kennen.

Het MER dient inzicht in de cumulatieve milieueffecten van de onderscheiden alternatieven. Daarom is er voor gekozen om berekeningen te maken van het achtergrondniveau. Hoewel dit voor individuele geurgevoelige objecten gevoelsmatig meer hinder kan geven, geven deze berekeningen een beter inzicht in het totale effect van de onderscheiden alternatieven en varianten. Uiteraard zal bij het vaststellen van een nieuwe milieuvergunning in individuele gevallen bezien moeten worden of de voorgrondbelasting niet te hoog is (ongeveer de helft van de achtergrondbelasting).

Milieukwaliteitseisen voor geurhinder

Daarbij wordt het leefklimaat beoordeeld aan de hand van onderstaande 'milieukwaliteitscriteria', die het RIVM hanteert voor haar milieukwaliteitsrapportages en toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder. Deze geven de relatie weer tussen de achtergrondbelasting, de kans op geurhinder en een classificatie van het woon- en leefmilieu.

Milieukwaliteitscriteria voor geurhinder

Achtergrondbelasting in ou _E /m ³	Kans op geurhinder in %	Beoordeling leefklimaat
0-3.0	<5	Zeer goed
3.1-7.4	5-10	Goed
7.5-13.1	10-15	Redelijk goed
13.2-20.0	15-20	Matig
20.1-28.3	20-25	Tamelijk slecht
28.4-38.5	25-30	Slecht
38.6-50.7	30-35	Zeer slecht
>50.8	>35	Extreem slecht

Voor de agrarische bedrijven die niet tot de intensieve veehouderij behoren (bijvoorbeeld melkrundveehouderij) geldt een afstandsnorm tot gevoelige objecten. Bij deze veehouderijen blijft de beoordeling van het leefklimaat gelijk.

5.3.1

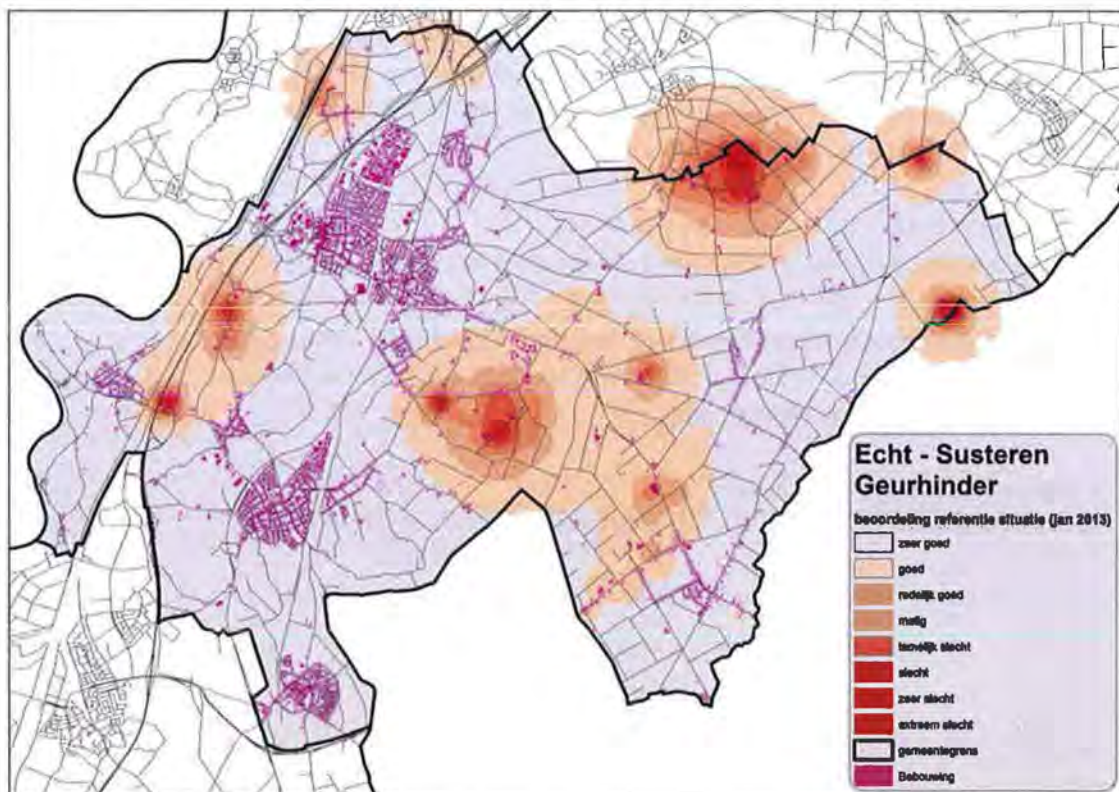
Referentiesituatie

Van het plangebied zijn de geurcontouren berekend met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.

Bij de berekeningen is als uitgangspunt genomen dat ieder agrarisch bedrijf één emissiepunt heeft waarvan de coördinaten zijn bepaald (één punt binnen het bouwvlak). Het kan daarom zijn dat de situatie iets afwijkt van de werkelijke situatie. Echter gaat het bij de bepaling van de geursituatie om een inschatting van de effecten c.q. verandering in de geursituatie, niet om het exacte aantal geurgehinderden.

De berekening van de referentiesituatie betreft de huidige situatie waarbij een correctie is toegepast voor veranderende situaties als gevolg van het Besluit Huisvesting. Dat wil zeggen dat bestaande stalsystemen die niet voldoen aan de eisen van het Besluit Huisvesting zijn omgezet naar een stalsysteem dat daar wel onder valt.

De resultaten van de berekening zijn opgenomen in de onderstaande afbeelding.



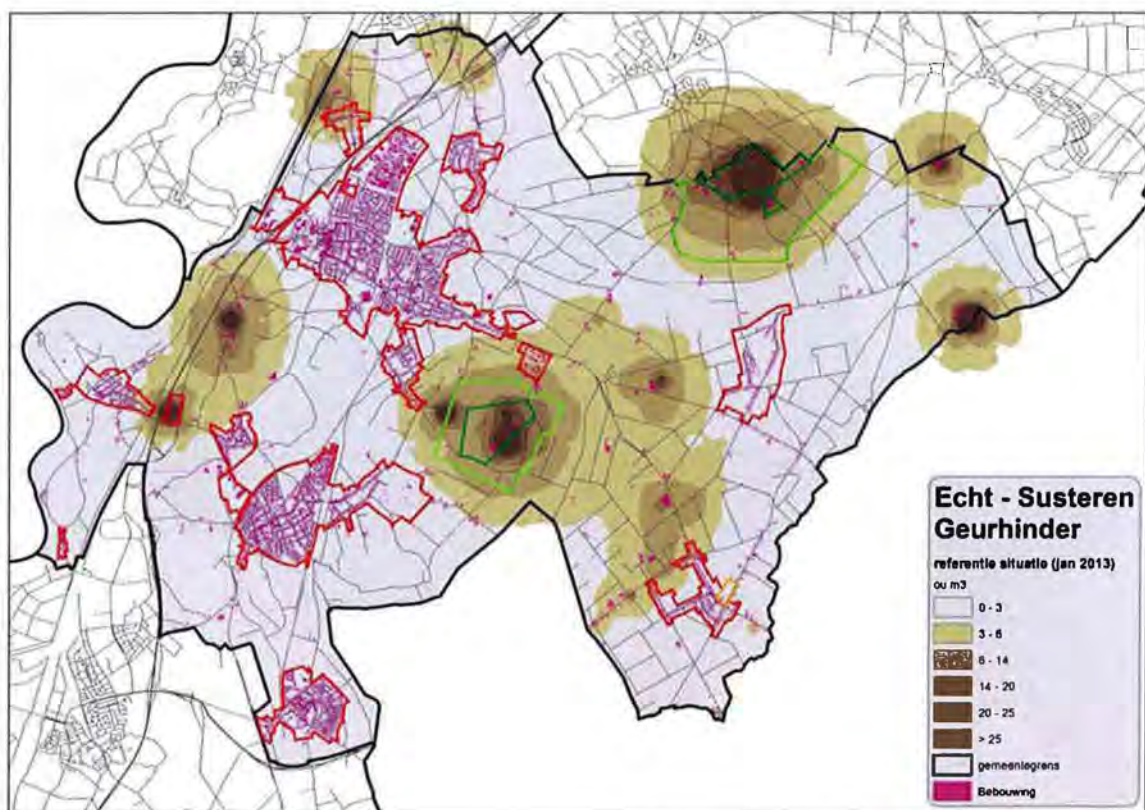
Tevens is op deze afbeelding de bebouwing in de gemeente weergegeven. Dit geeft een goed beeld van het aantal geurgehinderden. Door voor de alternatieven een vergelijkbaar kaartbeeld te maken, zijn conclusies te trekken met betrekking tot de toe- of afname van het aantal geurgehinderden.

Milieugebruiksruimte

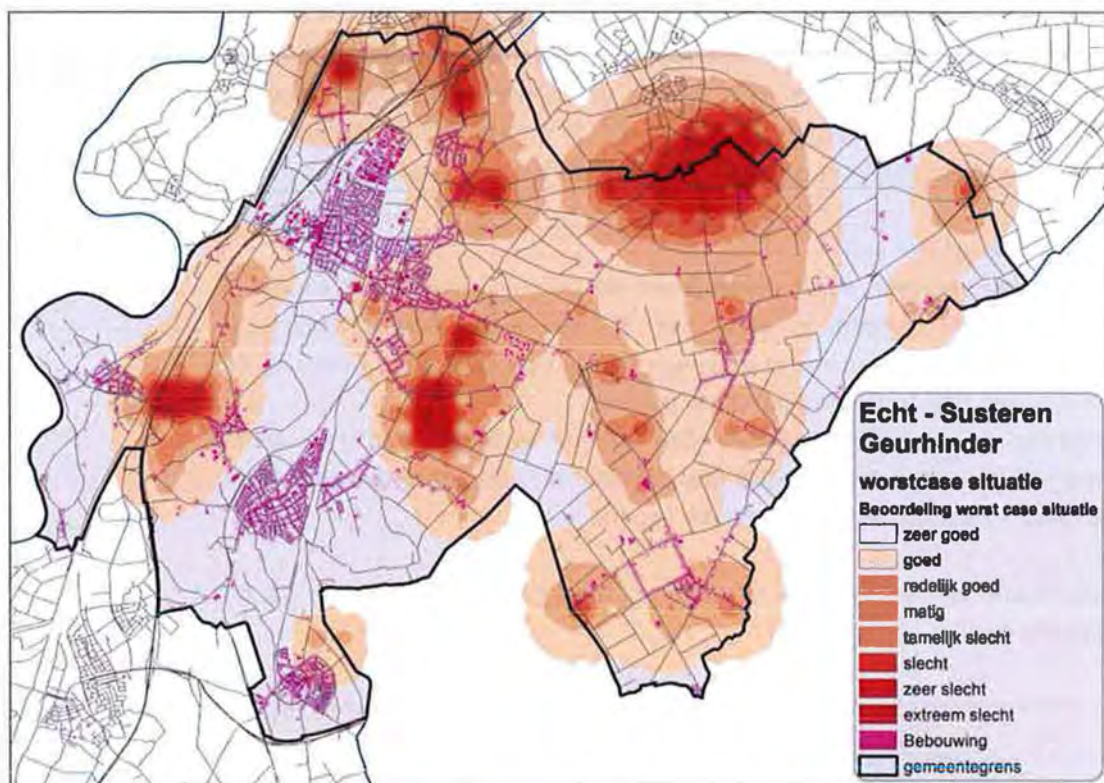
Ten aanzien van geur wordt duidelijk dat de milieugebruiksruimte wisselend ruim dan wel beperkt is door het al dan niet aanwezig zijn van (woon)bebouwing. Met name in de omgeving van Oud Roosteren, Berkelaar en een deel van Echt is de gebruiksruimte beperkt.

Aangezien de uitbreidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven gebaseerd wordt op de voorgrondbelasting, betekent dit niet per se dat de ontwikkelruimte vanuit het aspect geurhinder beperkt is.

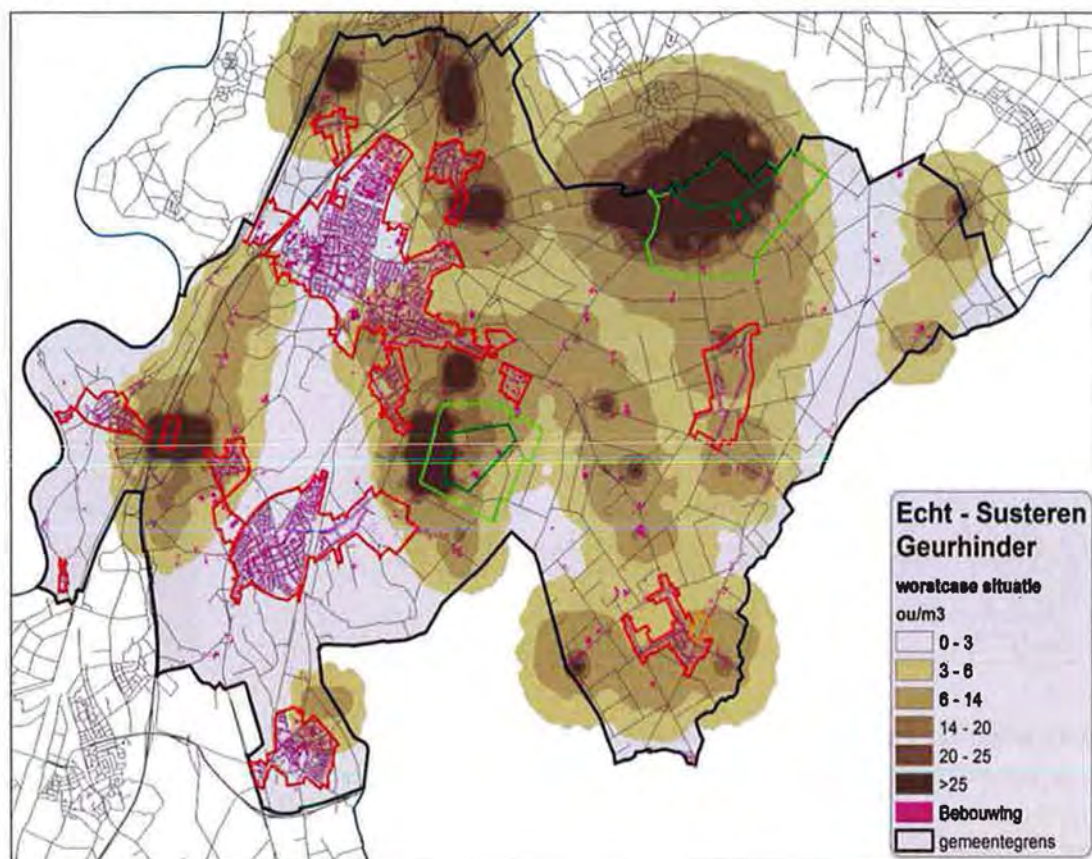
Onderstaand zijn de geurcontouren geconfronteerd met de gebieden uit de geurverordening.

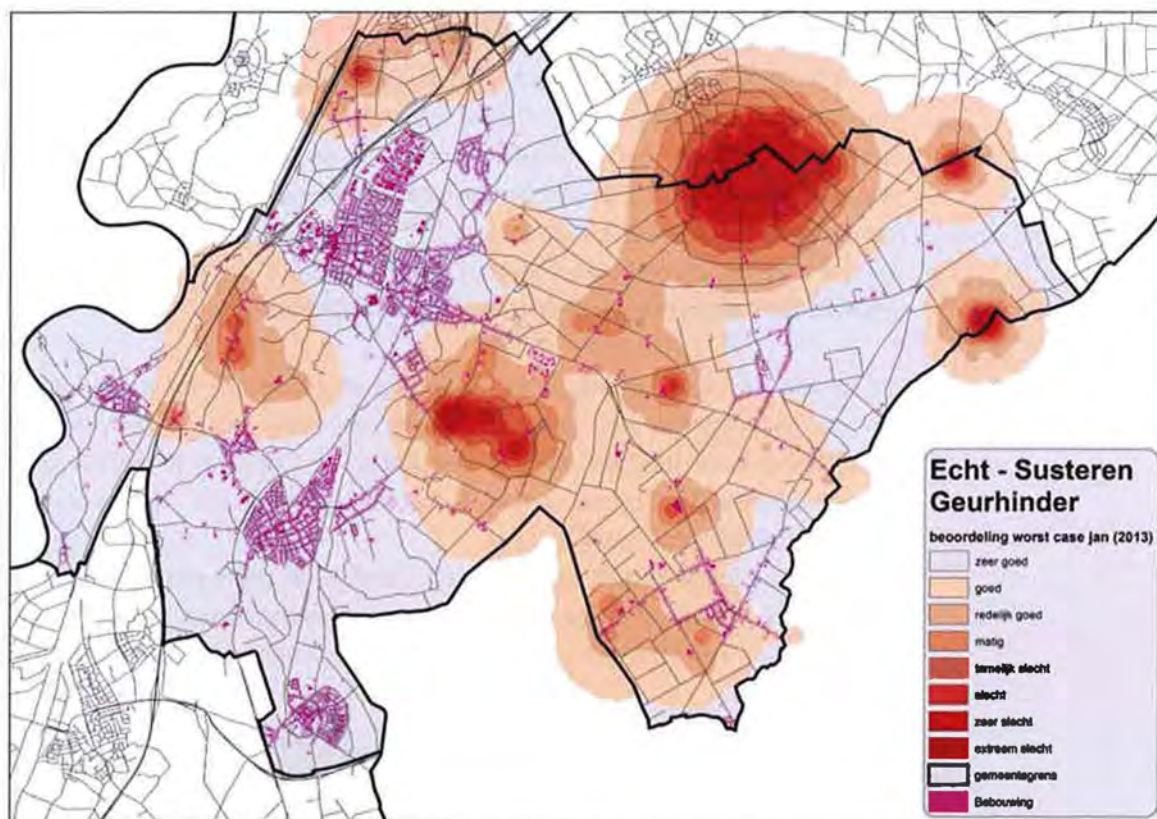


Hieruit blijkt dat in de referentiesituatie de achtergrondbelasting zodanig is, dat in het buitengebied over het algemeen wordt voldaan aan de gestelde norm van 14 ou_E/m³. Binnen de bebouwde kom voldoen (delen van) Oud Roosteren, Dieteren, Echt, Koningsbosch, Berkelaar en Maria Hoop niet aan de normen van de geurverordening. Voor het overige is er geen sprake van knelpunten.

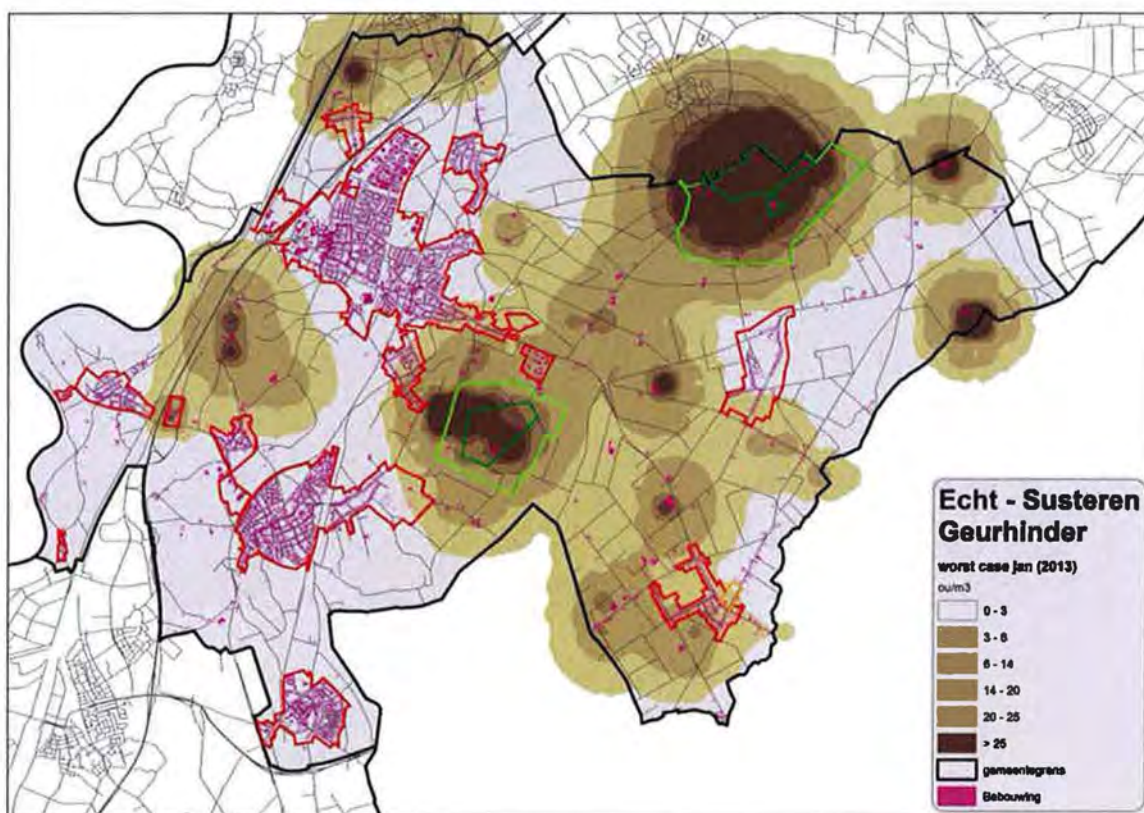


Geurcontouren studiealternatief (voorontwerp bestemmingsplan)





Geurcontouren worst case bestemmingsplan



5.3.1

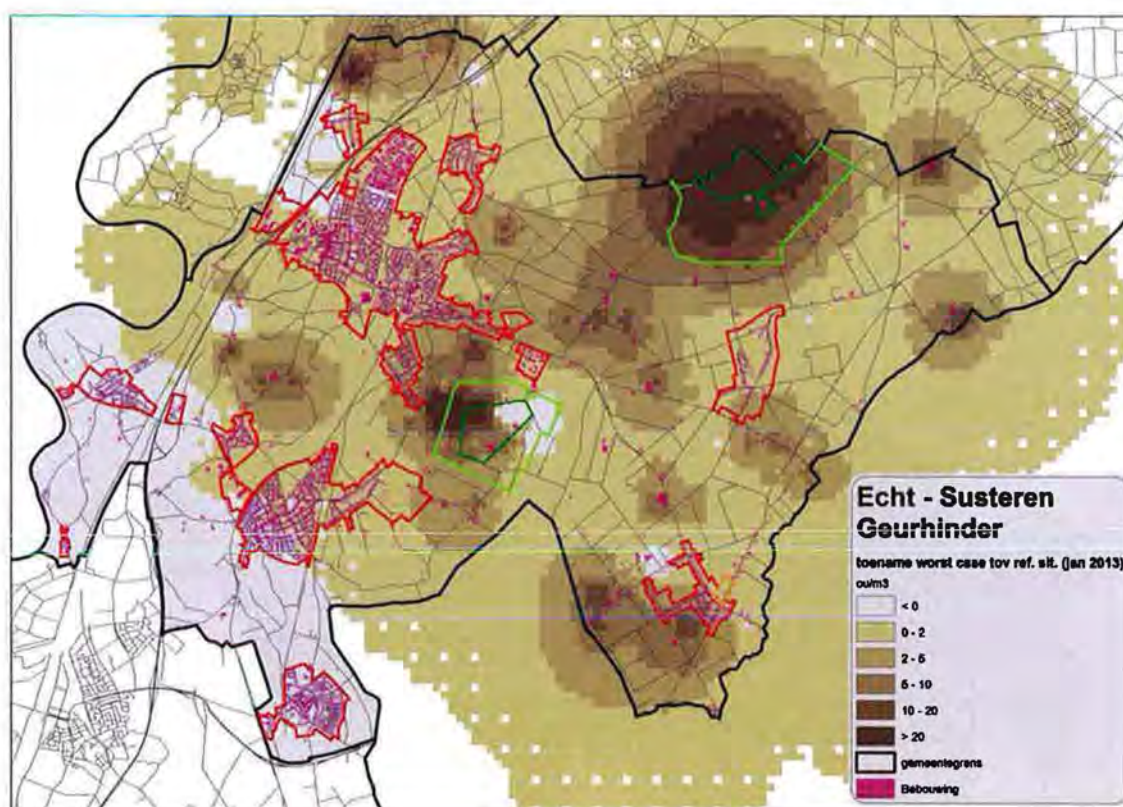
Omschrijving van de milieueffecten

Van het plangebied zijn de effecten berekend in $\text{ou}_\text{E}/\text{m}^3$ contouren met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010, voor zowel het studiealternatief als het alternatief worst case bestemmingsplan. De resultaten van de berekening zijn opgenomen in onderstaande afbeelding aan de hand van de eerder genoemde beoordeling.

Tevens zijn de geurcontouren opnieuw geconfronteerd met de bestaande burgerwoningen en met de gebieden van de geurverordening.

Uit de afbeeldingen kan worden afgeleid dat in dit alternatief binnen de bebouwde kommen van met name Oud Roosteren, Maria Hoop en een deel van Echt, Berkelaar en Koningsbosch het leefklimaat verslechterd en dat het aantal geurgehinderden fors zal toenemen. Buiten de bebouwde kom neemt het aantal geurgehinderden minder fors toe.

Verder is duidelijk te zien dat met name binnen de bebouwde kom de geurnormen uit de vastgestelde gemeentelijke geurverordening zullen worden overschreden. Een en ander is ook weergegeven in onderstaande afbeelding.



Voorkeursalternatief

In het voorkeursalternatief is alleen uitbreiding van de veestapel mogelijk indien er (per saldo) geen toename van de ammoniakdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden optreedt. Dat betekent dat uitbreiding alleen uitge-

voerd kan worden bij toepassing van de best beschikbare technieken of door middel van saldering met een stoppend bedrijf. Daarmee zullen de geurcontouren ten opzichte van de referentiesituatie niet of nauwelijks wijzigen. In geval van saldering kan er wel sprake zijn van een lichte toename van de geurhinder op de groeilocatie en een afname op de stoppende locatie. Per saldo wordt dit echter beoordeeld als neutraal effect ten opzichte van de referentiesituatie.

Nuancering

Daarbij moet de wel nuancering worden aangegeven dat de conclusies zijn gebaseerd op de achtergrondbelasting op basis van een modelbedrijf. De milieutoetsing bij uitbreiding van agrarische bedrijven vindt echter plaats aan de hand van de voorgrondbelasting op basis van de specifieke bedrijfsvoering per geval. De werkelijke geurbelasting zal daarom minder negatief zijn, dan hierboven aangegeven.

5.3.2

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de verschillende alternatieven weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Studie-alternatief	Alternatief worst case bestemmingsplan	Voorkeurs-alternatief
Toe- en afname aantal geurgehinderden en geuremissie	--	-	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.3.3

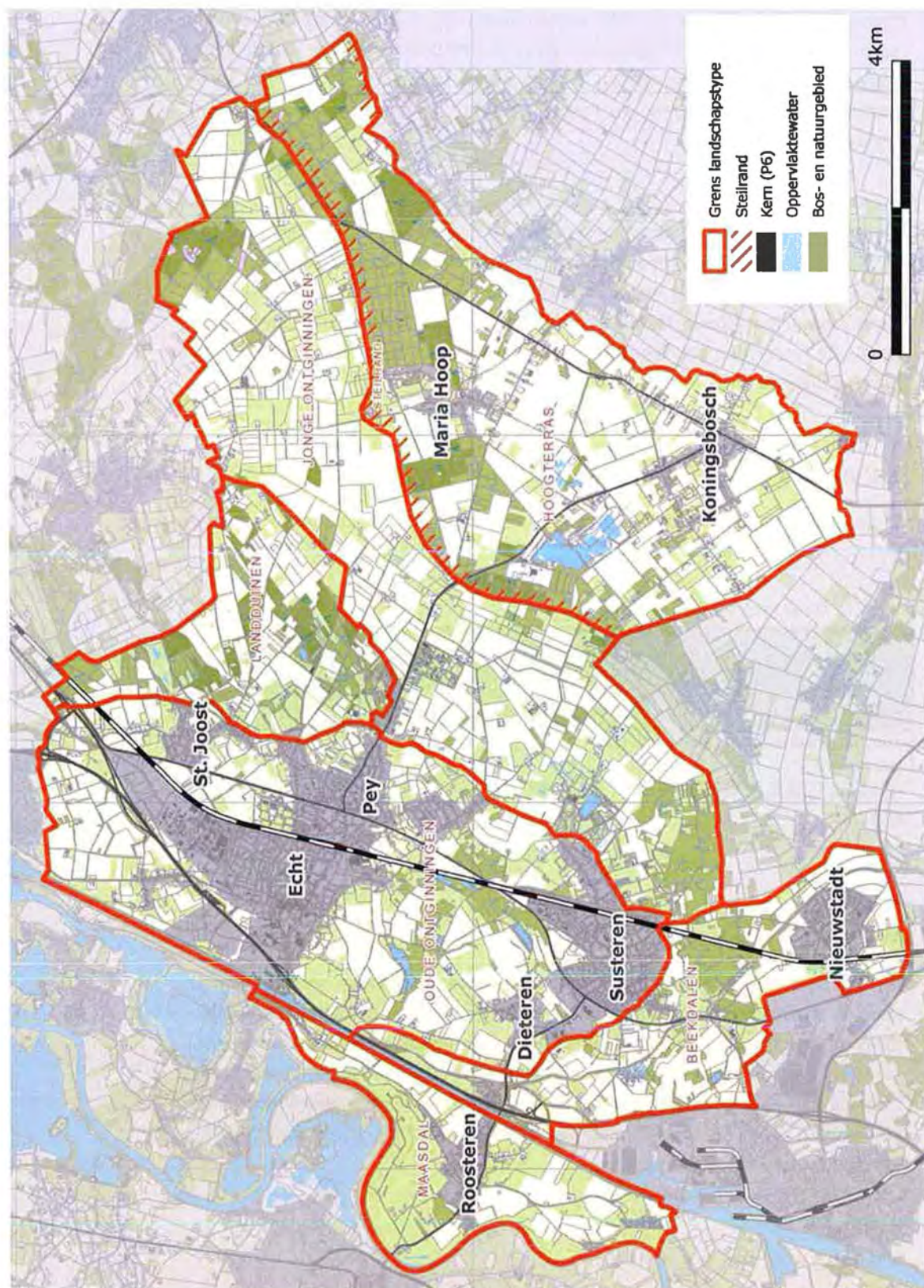
Maatregelen

De effecten in het alternatief worst case bestemmingsplan ontstaat vooral door de wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan om agrarische bouwvlakken te vergroten. Daarom is in het bestemmingsplan op basis van de uitkomsten van het MER een specifieke voorwaarde opgenomen dat op basis van toetsing aan de Wet geurhinder in dat specifieke geval geen geurnormen mogen worden overschreden, alsmede dat er in de omgeving sprake kan zijn van een goed woon- en leefklimaat.

5.3.4

Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.



Kaart met de 6 verschillende landschapstypen van Echt-Susteren

5.4

Landschap en cultuurhistorie en archeologie

5.4.1

Referentiesituatie

Landschap

De gemeente Echt-Susteren heeft een omvangrijk buitengebied, met daarin een grote diversiteit. Deze diversiteit leidt tot verschillende deelgebieden met elk hun eigen kernkwaliteiten. Deze staan uitvoerig beschreven in de gemeentelijke 'Structuurvisie Echt-Susteren 2025. Ontwikkelen met kwaliteit'. In deze paragraaf zullen we essentie van de landschappelijke deelgebieden beschrijving en samenvatten in enkele kernkwaliteiten. Het gaat hierbij om de volgende deelgebieden:

1. Het Maasdal
2. De Beekdalen
3. De Oude Ontginningen
4. De Landduinen
5. De Jonge Ontginningen
6. Het Hoogterras

1. Het Maasdal

De rivier de Maas heeft door het continue verleggen van haar loop gezorgd voor een afwisselend landschap, bestaande uit Maasgeulen en hogere ruggen (de Oeverwallen). Van oudsher wonen mensen op deze hogere en drogere gronden. Het gebied werd met name agrarisch gebruikt of voor de zand- of grindwinning. Tegenwoordig spelen natuurontwikkeling en ruimte voor de rivier een grote rol bij de inrichting van het landschap. De kernen op de oeverwallen hebben een zachte groene rand, bestaande uit hagen en hoogstamboomgaarden. Hierdoor liggen ze als groene eilanden in een open akkerlandschap. Er is sprake van een hard overgang richting de andere landschappelijke deelgebieden, door de aanleg van het Julianakanaal en de A2.

Kernkwaliteiten

- De natuurlijke dynamiek van de rivier de Maas.
- Openheid in de uiterwaarden.
- Oude Maasmeanders- en geulen.
- Natte natuurontwikkeling.
- Bossages en populierenaanplant in natte laagtes.
- Terrasranden.
- Groene zachte rand rondom de bebouwingskernen, zoals boomgaarden.
- Oude bouwlanden met karakteristieke openheid.
- Zichtbaarheid dijklichamen.

2. De Beekdalen

Het landschap wordt gekenmerkt door een drietal stromen: de Geleenbeek, de Rode Beek en de Vloedgraaf. De Geleenbeek en de Rode Beek hebben een brede laagte uitgesneden door de terrassen van de Maas. In het lager gelegen gebied is het weidse Maaskarakter dan ook overheersend. In de hogere delen is sprake van een kleinschaliger bekendalenstructuur met beekbegeleidende beplanting. De verkaveling is daardoor kleinschalig en divers. Er komt hier weinig bebouwing voor. De aanwezige bebouwing is veelal omgeven door fruitboomgaarden en akkers. De akkers zijn hier kleinschaliger dan in bijvoorbeeld het Maasdal. Dit komt mede door de aanwezigheid van enkele boskernen. In het uiterste zuiden ligt een wat grotere historische kern, Nieuwstadt, met een duidelijke stadsstructuur. Onder invloed van schaalvergroting zijn de beken rechtgetrokken en minder zichtbaar in het landschap. Tegenwoordig krijgt het gebied plaatselijk een natuurlijker karakter door natuurontwikkelingsprojecten.

Kernkwaliteiten

- Kleinschaligheid/Beslotenheid van het landschap (met name de bovenloop).
- Beekbegeleidende beplanting, zoals knotboomrijen, Elzenbroekbossen en meidoornhagen.
- Ruimtelijke dynamiek van de beken.
- Boskernen.
- Weinig bebouwing in de beekdalen.
- Historische bouwelementen, zoals watermolens en oude hoeves.
- Kleinschalige akkers.

3. De Oude Ontginningen

Dit deelgebied is het oudste cultuurlandschap van de gemeente Echt-Susteren. De belangrijkste nederzettingen dateren vanaf de vroege Middeleeuwen. De hogere vruchtbare en goed bewerkbare zavelgronden boden goede leefomstandigheden. Daarnaast is het deelgebied vlak bij de beken gelegen. De oude bewoningskernen liggen in een krans rondom oude bouwlanden. Deze bouwlanden kenmerken zich door hun openheid en bolle ligging. De randen van de bouwlanden werden veelal aangeplant met bomenrijen, -singels of erfbeplanting. De veldwegen (over de akkers) waren onbeplant. Tegenwoordig is de maat en schaal van de bouwlanden sterk afgenomen door de toename van bebouwingsconcentraties. Daarnaast domineren 'harde' grootschalige lijnstructuren, zoals het Julianakanaal, de A2 en de spoorweg Roermond-Maastricht.

Kernkwaliteiten

- Openheid van de oude (bolle) akkers.
- Groene randen rondom de akkers, als contrast met de openheid.
- Bebouwing als een krans rondom de open bouwlanden.
- In open velden beperkt beplanting, in de vorm van solitaire bomen of bomengroepjes.

- Zichtlijnen op de open velden vanuit bebouwingslinten.
- Oude stroomgeulen van de Maas over en door de open velden.
- Boskernen in oude Maasrelicten, zoals Doort en Taterbosch.

4. De Landduinen

Oorspronkelijk bestond dit gebied uit duinkoppen en -ruggen, met daartussen vochtige laagtes met vennen. Vanaf de tweede helft van de 18^e eeuw zijn grote delen van deze gronden ontgonnen in kleine velden, omzoomd door houtwallen en/of boscomplexjes. Tegenwoordig kenmerkt het gebied zich met name door de variatie in open en beslotenheid. De kleine open ruimten bestaan met name uit akkers, weilanden en vennen. Plaatselijk is er sprake van een fraai uitzicht op de steilrand. Karakteristiek is het wegenpatroon van brede (Y-vormige) veedriften met laanbeplanting en bosontginningsstructuren.

Kernkwaliteiten

- Zichtbare landduinen.
- Reliëf.
- Afwisseling in besloten en openheid.
- Waardevolle landschapselementen, zoals houtwallen, -singels, lanen en bossen
- Heide en vennen.
- Beperkte hoeveelheid bebouwing (doorgaans zeer groen karakter).
- Karakteristieke wegenpatroon van veedriften en bosontginningsstructuren.

5. De Jonge Ontginningen

Dit zijn de meest recente ontginningen op de zandgronden en vormen het grootste oppervlakte aan landbouwgrond binnen de gemeente. Tot in de 19^e eeuw lagen hier uitgestrekte kwelmoerassen. De grootschalige ontginningen zijn pas vanaf 1880 opgepakt en de nieuwe grote ontginningsboerderijen werden niet eerder dan begin 20^e eeuw gesticht. Er waren grote investeringen nodig om het gebied te ontwateren. Dit is op een planmatige wijze, met een grootschalige opzet gedaan. In deze delen zijn de kaarsrechte sloten en greppels en de openheid karakteristiek. Enkele gebieden kenmerken zich door een meer besloten karakter door dichtere beplanting en reliëf in het terrein. Dit is bijvoorbeeld het geval nabij het Beekdalenlandschap.

Kernkwaliteiten

- Rationele verkavelingspatroon van de grootschalige ontginningen.
- Openheid en natte karakter.
- Wegbeplanting.
- Zichtlijnen op de steilrand.
- Groene meer besloten uitstraling, met name in het zuiden.

6. Het Hoogterras

Het Hoogterras bestaat uit een nagenoeg vlak plateau met aan de rand een markante overgang, een steilrand, richting het Jonge Ontginningenlandschap.

Het gebied is sterk onderhevig geweest aan erosie. Er zijn diverse erosiegeulen te herkennen. Het kwel en afstromingswater verzamelt zich aan de voet van het plateau, in een lager gelegen moeras. De steilrand is sterk bebost en kent grote hoogteverschillen. Het reliëf maakt dit gebied ongeschikt om als landbouwgrond in gebruik te nemen. Hiervoor is het vlakkere plateau geschikter. Hier is sprake van een rationeel ingericht landbouwgebied en grote blokken bos. In het Hoogterras liggen twee grotere nederzettingen: Maria Hoop en Koningsbosch. In de omgeving van Koningsbosch (ten noorden) is sprake van grootschalige delfstofwinning. Het gebied wordt doorsneden door enkele hoofdwegen, zoals de N572, de N274 en de Waldfeuchterbaan. Langs deze lijnen vindt men een concentratie van bebouwing.

Kernkwaliteiten

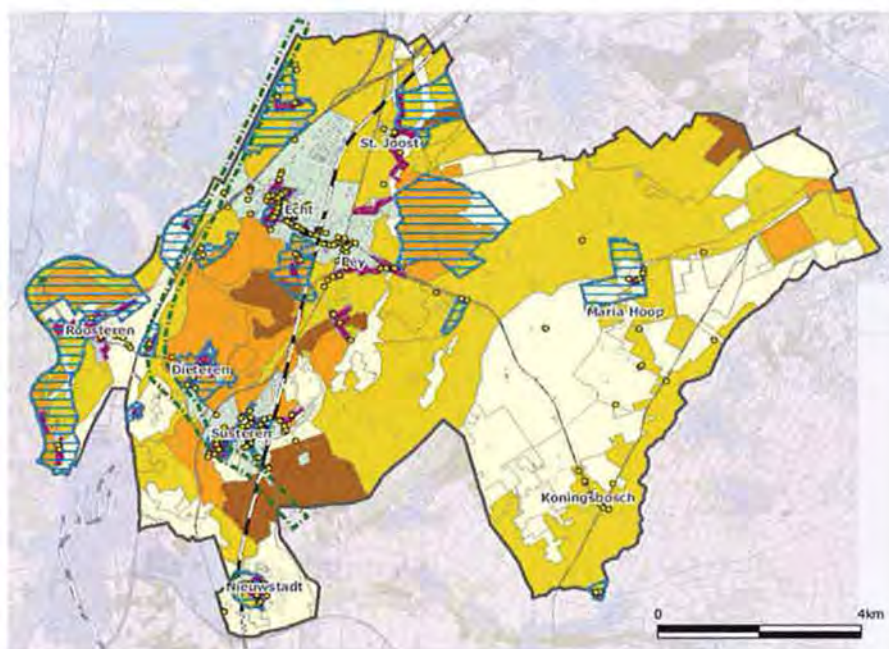
- Rationale verkavelingspatroon.
- Markante aanwezigheid van de steilrand.
- Bosopstanden die de steilrand accentueren.
- Erosiegeulen.
- Diversie blokken bos, die beslotenheid vergroten.
- Zichtlijnen en panorama's door variatie in open- en beslotenheid.

Cultuurhistorie

De gemeente Echt-Susteren is rijk aan cultuurhistorische waarden (zie onderstaande kaart). Deze waarden variëren in omvang en schaal. Op kleine schaal kunnen dit individuele elementen zijn, zoals Rijksmonumenten, maar ook historische kernen. De grotere schaal betreft waardevolle ensembles en cultuurhistorische waardevolle landschappen.

Waardevolle ensembles worden gekenmerkt door een samenhang tussen cultuurhistorische waarden, waarbij het gaat om zowel het landschap, als erfgoed en (steden)bouwkunst. Cultuurhistorisch waardevolle landschappen zijn landschappen die van oudsher gunstige leefomstandigheden boden. De nederzettingen en ontginningen gaan hier al vele jaren terug, waardoor het landschap een hoge cultuurhistorische betekenis heeft. Het deelgebied De Oude Ontginningen is bijvoorbeeld een landschap met een zeer hoge cultuurhistorische waarde.

In het rapport 'Fraaie landstreken, belangrijke wandelingen en indrukwekkende gedenksteden, een cultuurhistorische en aardkundige waardenkaart van de gemeente Echt-Susteren' (RAAP, rapport 2556, 20 juli 2012) zijn de cultuurhistorische waarden uitgebreid beschreven.



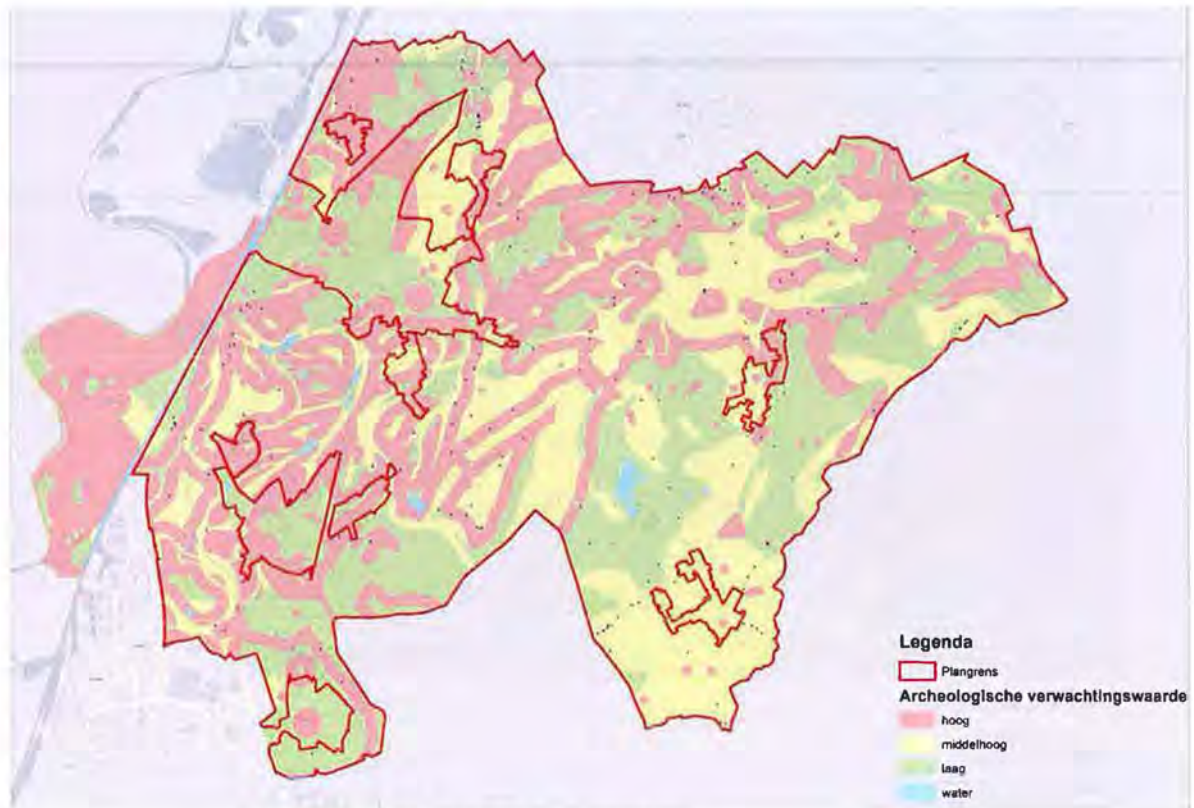
Kaart 4: Cultuurhistorie

- Rijksmonument
- Historische kern
- Waardevol ensemble
- Frontlinie 1944-1945
- Landschappelijke waarde**
- zeer laag
- laag
- laag gemiddeld
- hoog gemiddeld
- hoog
- zeer hoog

Cultuurhistorische waardenkaart Echt-Susteren

Archeologie

De gemeente heeft op 24 februari 2011 voor het gehele grondgebied een archeologische verwachtingenkaart vastgesteld. Op deze kaart is te zien aan welke gebieden archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden (hoog, middelhoog en laag) zijn toegekend. Ook is hierop het provinciaal aandachtsgebied aangegeven.



Archeologische verwachtingenkaart

Afhankelijk van toegekende (verwachtings-)waarden wordt hierbij aangegeven in welke gevallen archeologisch onderzoek vereist is (diepte bodemingreep en omvang plangebied). Het onderzoekskader is een kaderstellende richtlijn voor het archeoproof maken van bestemmingsplannen.

5.4.2

Omschrijving van de milieueffecten

Landschap

Het alternatief worst case bestemmingsplan gaat uit van maximale mogelijkheden, in termen van milieugevolgen, voor de groei van de grondgebonden en intensieve veehouderijen. Dat wil zeggen dat op alle locaties de maximale uitbreiding plaatsvindt. In het voorkeursalternatief zal er maar op een beperkt aantal locaties sprake zijn van uitbreiding conform de maximale mogelijkheden, omdat dan aangetoond moet worden dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden. Op voorhand is evenwel niet aan te geven op welke locaties er wel en op welke locaties er geen uitbreiding zal plaatsvinden. Daarom is in de effectbeschrijving geen onderscheid gemaakt tussen beide alternatieven. Er wordt beschreven welk effect uitbreiding (schaalvergroting) heeft op verschillende locaties.

De effecten beperken zich tot de bestaande bouwpercelen. De alternatieven voorzien niet in de toevoeging van (agrarische) bouwvlakken. Het zal dus niet zo zijn dat er op nieuwe locaties bebouwing ontstaat.

De uitbreidingsmogelijkheden hebben effect op hun omgeving. Daarom is hieronder weergegeven wat de mogelijke effecten (positief, neutraal of negatief) zijn op de kernkwaliteiten per landschappelijk deelgebied. Voor de beschrijving van de kernkwaliteiten, zie paragraaf 5.4.1.

1. Het Maasdal

In dit landschapstype is er beperkt sprake van (grootschalige) agrarische bedrijven. Er zal dus geen tot beperkt sprake zijn van een schaalvergroting van agrarische bedrijven. Het merendeel van deze bedrijven is gelegen in het gebied tussen Roosteren en Visserweert/Illikhoven. Deze bedrijven liggen op een grote onderlinge afstand. De algehele kwaliteit van de kernkwaliteiten staat dan ook niet tot beperkt onder druk, waardoor de effecten als neutraal tot (licht) negatief beoordeeld worden.

2. De Beekdalen

Net zoals in het Maasdal is in de Beekdalen beperkt sprake van (grootschalige) agrarische bedrijven. De beekdalen tussen Dieteren/Susteren en Nieuwstadt worden gekenmerkt door een zeer kleinschalig en afwisselend beeld. Een incidentele uitbreiding van een agrarisch bedrijf heeft hier geen invloed op de algehele landschappelijke kwaliteit. De effecten worden in dit deel als neutraal beoordeeld. In het noorden, ter hoogte van de Geleenbeek, is sprake van meer openheid in de beekdallaagtes. Aan de randen van het beekdal bevinden zich hier agrarische erven op de hogere gronden. Deze erven liggen 'kaal' in het landschap. Bebouwing in het beekdal (laagte) is niet wenselijk, de effecten zullen hier dan ook negatief beoordeeld worden.

3. De Oude Ontginningen

Dit gebied staat van oudsher al in het teken van agrarische bedrijvigheid. Langzamerhand is de agrarische betekenis afgenomen en zijn open akkercomplexen ingenomen door bedrijventerreinen of wooncomplexen. Van grootschalige agrarische bedrijven is nog beperkt sprake. Deze bevinden zich met name in het gebied tussen Echt en Dieteren. Deze bedrijven zijn aan de randen van de open akkercomplexen gelegen. Er is sprake van een afwisselend beeld met erven die in een groene rand gelegen zijn (bomenlanen, houtwallen/-singels en erfbeplanting) en erven die 'kaal' in het landschap gelegen zijn (zonder begeleidende beplanting). De effecten van schaalvergroting pakken hier altijd negatief tot zeer negatief uit. De oude open akkercomplexen hebben naast een hoge landschappelijke waarde ook een belangrijke cultuurhistorische betekenis. Elke schaalvergroting betekent een verzwakking van de kernkwaliteiten.

4. De Landduinen

De recreatieve betekenis en de natuurwaarde overheerst het landbouwkundig gebruik. Het aantal agrarische bedrijven is dan ook beperkt. In dit landschapstype wordt met name ingezet op kleinschalige en grondgebonden agrarische bedrijven. Het landschappelijke raamwerk bestaat uit houtwallen en boscomplexen (dennenbos). Dit geeft het landschap een groot vermogen om ontwikke-

lingen op te vangen. Het effect van een (beperkte) schaalvergroting wordt dan ook als neutraal beoordeeld.

5. De Jonge Ontginningen

In dit landschapstype is sprake van het grootste oppervlak landbouwgrond binnen de gemeente Echt-Susteren. Landbouw heeft hier de verschijningsvorm van het landschap bepaald. Er zijn veel agrarische bedrijven, die voornamelijk aan ontginningslinten gelegen zijn. Binnen de jonge ontginningen is er sprake van een grote variatie in maat en schaal van de erven. Nabij het Haeselaarbroek en aan de noordzijde van het Echterbroek zijn Landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's) aangewezen. Dit betekent grotere bedrijven, met een grotere beeldbepalendheid. Echter, in enkele delen - vooral in het zuiden - is ook sprake van extensiveringsgebieden. Hier neemt de maat en schaal van de bedrijven juist af.

Het agrarische erf mag gezien worden. Het jonge ontginningenlandschap is tenslotte ingericht als een efficiënt en doelmatig landbouwkundig landschap. Echter, de hoeveelheid bebouwing en de omvang van de bebouwing die tegenwoordig nodig is voor een levensvatbaar bedrijf, zetten de landschappelijke kernkwaliteiten onder druk. Hierbij gaat het met name om kwaliteiten zoals openheid en het (afleesbare) verkavelingspatroon. Door de grote hoeveelheid aan agrarische erven in dit landschapstype zal in het geval van het alternatief, het effect zeer negatief uitpakken. Dit betekent namelijk een flinke toename aan bebouwing, verspreidt over het gehele landschapstype. De algehele landschappelijke kwaliteit wordt hierdoor aangetast.

6. Het Hoogterras

De grootste concentratie aan agrarische bedrijven is te vinden in het zuidelijke deel, rondom de kern Koningsbosch. In het overige deel van het Hoogterras liggen incidenteel agrarische bedrijven, veelal gelegen tussen grote boscomplexen. In het geval van het alternatief zullen de meeste schaalvergrotingen zich in het zuidelijke deel manifesteren. Hier is sprake van een half open landschap als gevolg van diverse kleinere boscomplexjes en een rationele ontginningspatroon van het landbouwgebied. Enkele agrarische bedrijven versterken dit beeld door een rijke hoeveelheid erfbeplanting. Door deze beslotenheid van het erf, ogen deze als groene 'knopen' aan het ontginningslint. De schaalvergroting heeft met name een negatief effect in het zuidelijke deel van het Hoogterras. Een kernkwaliteit die hier onder druk komt te staan is de openheid. In het overige deel van het Hoogterras is sprake van meer beslotenheid en kleinschaligheid. Het effect op de kernkwaliteiten is hier geringer en kan zodoende als neutraal beoordeeld worden.

Cultuurhistorie

Naast de landschapswaarden is er sprake van cultuurhistorische waarden in de gemeente Echt-Susteren. Deze cultuurhistorische waarden kunnen zeer uiteenlopend van schaal zijn. Op kleine schaal gaat het dan over beeldbepalende

karacteristieke panden, elementen of ensembles. Op grote schaal kan het gehele landschappelijke deelgebieden bevatten. Een fraai en intact landschap kan een hoge cultuurhistorische waarde hebben, zoals de Oude Ontginningen. De effecten op deze cultuurhistorische waarden (zowel op kleine als op grote schaal) zijn per landschappelijk deelgebied beoordeeld.

1. Het Maasdal

In het Maasdal is een groot gebied aangeduid als waardevol ensemble. Hierbij gaat het met name om de samenhang tussen de rivier en de uiterwaarden. Deze gronden hebben ook een hoge landschappelijke waarde. De hogere gronden (overwallen) worden meer gekenmerkt door historische kernen en rijksmonumenten met een gemiddelde landschappelijke waarde (niet hoog of laag). Ondanks dat er beperkt sprake is van agrarische erven, bestaat de kans dat deze de ensemble waarde van het gebied beïnvloeden. Het effect wordt als negatief beoordeeld.

2. Het Beekdal

Het beekdal is een zeer gevarieerd landschap, waarbij op kleine schaal weinig Rijksmonumenten en waardevolle ensembles aanwezig zijn. Echter de (cultuurhistorische) landschappelijke waarde varieert van gemiddeld naar zeer hoog. Daarnaast is op de overgang richting het Oude Ontginningenlandschap sprake van de Frontlinie 1944-1945.

Omdat grote delen van het gebied aangegeven zijn met een hoge tot zeer hoge landschappelijke waarde, betekenen mogelijke schaalvergrotingen een verzwakking van deze waarden. Ondanks het geringe aantal erven wordt het effect als negatief beoordeeld.

3. De Oude Ontginningen

Dit deelgebied is het oudste cultuurlandschap van de gemeente Echt-Susteren. De landschappelijke waarde is hier overwegend hoog tot zeer hoog. Alleen aan de noordzijde van het deelgebied is sprake van een gemiddelde landschappelijke waarde. Rondom historische kernen is sprake van waardevolle ensembles. Net zoals elke schaalvergroting een verzwakking betekent van de landschappelijke kernkwaliteiten (zie paragraaf landschap), betekenen deze ook een verzwakking van de cultuurhistorische betekenis. De effecten worden als zeer negatief beoordeeld.

4. De Landduinen

Net zoals in het Maasdal, is in dit deelgebied sprake van een groot aaneengesloten ensemble waarde. De landschappelijke waarde varieert van gemiddeld naar zeer hoog. Ondanks de beperkte agrarische betekenis van dit gebied en het beperkte aantal erven, zullen bij schaalvergroting de cultuurhistorische waarden onder druk komen te staan. Vanwege de hoge ensemble- en landschappelijke waarde, worden de effecten als zeer negatief beoordeeld.

5. De Jonge Ontginningen

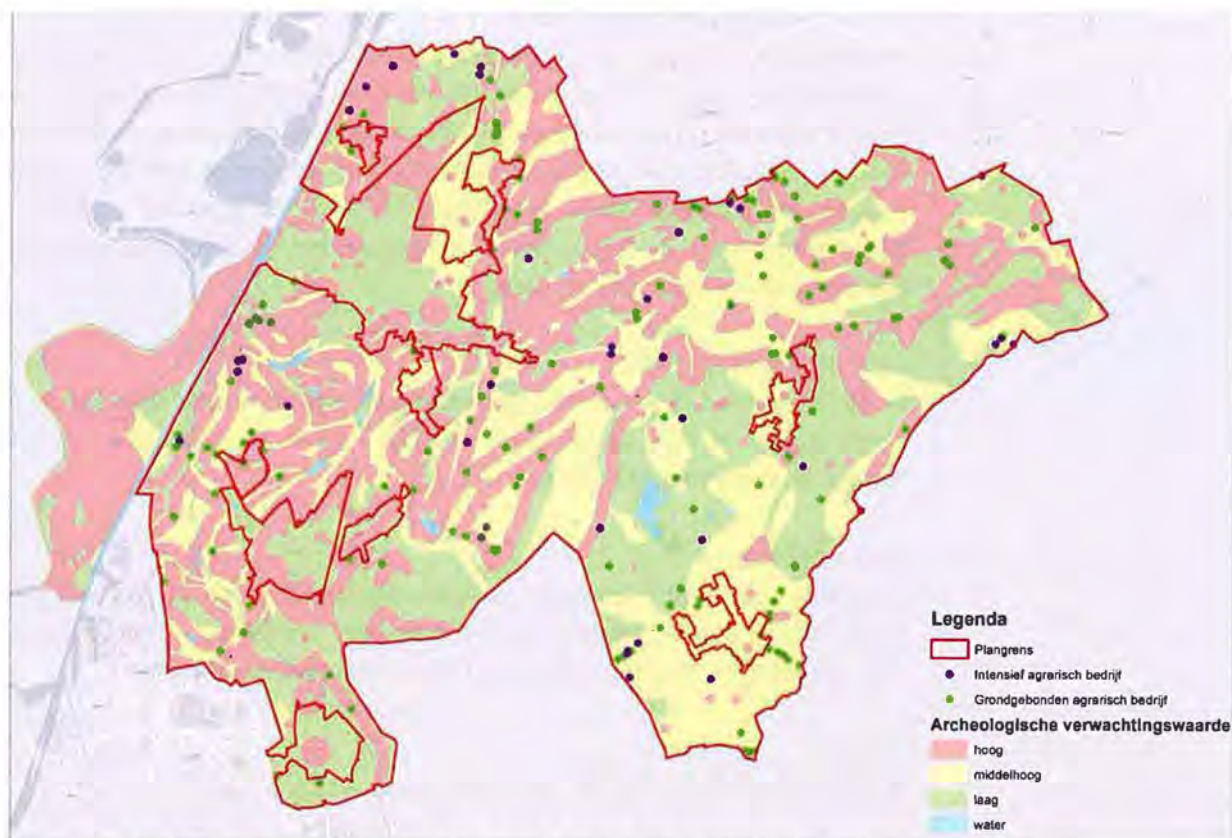
De Jonge Ontginningen is een vrij recent ontgonnen landschap, waardoor de cultuurhistorische betekenis beperkt is. Er is weinig sprake van waardevolle ensembles en Rijksmonument. Historische kernen bestaan hier niet. Het is een sterk agrarisch landschap met een overwegend gemiddelde landschappelijke waarde. Omdat er sprake is van een grote hoeveelheid agrarische erven, kan deze landschappelijke waarde wel onder druk komen te staan. De effecten worden als negatief tot neutraal beoordeeld.

6. Het Hoogterras

Het Hoogterras heeft overwegend een gemiddelde landschappelijke waarde. Rondom de kern Maria Hoop is sprake van een waardevol ensemble en het Annendaalsbosch heeft een hoge landschappelijke waarde. In de huidige situatie liggen vele erven 'kaal' in het half-open landschap. Met schaalvergroting zijn deze erven beter landschappelijk in te passen, waardoor de landschappelijke waarde een hogere betekenis kan krijgen. Het effect wordt hier dan ook als neutraal tot positief beoordeeld.

Archeologie

Het alternatief worst case bestemmingsplan gaat uit van maximale mogelijkheden voor de groei van de grondgebonden en intensieve veehouderijen. Dat wil zeggen dat op alle locaties de maximale uitbreiding plaatsvindt. In het voorkeursalternatief zal er maar op een beperkt aantal locaties sprake zijn van uitbreiding conform de maximale mogelijkheden, omdat dan aangetoond moet worden dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden. Op voorhand is evenwel niet aan te geven op welke locaties er wel en op welke locaties er geen uitbreiding zal plaatsvinden. Daarom is in de effectbeschrijving geen onderscheid gemaakt tussen beide alternatieven. Er wordt beschreven welk effect uitbreiding (schaalvergroting) heeft op verschillende locaties. Bij een schaalvergroting zal sprake zijn van grotere bedrijven en daarmee grotere stallen. Het gevolg hiervan is dat de grond geroerd zal worden. Daarmee kunnen de in de bodem aanwezige archeologische waarden worden bedreigd.



Archeologische verwachtingswaarden en ligging agrarische bedrijven

1. Het Maasdal

In het Maasdal is de archeologische verwachtingswaarde veelal hoog. In dit gebied zijn geen agrarische bedrijven gelegen. Het risico op nadelige effecten voor de archeologische waarden is daarom uitgesloten.

2. Het Beekdal

In de Beekdalen liggen veelal grondgebonden agrarische bedrijven. De archeologische verwachtingswaarde is veelal middelhoog en hoog. De mogelijke effecten op archeologische waarden is daarom hoog.

3. De Oude Ontginningen

De Oude ontginningen kent een variatie van laag, middelhoog en hoge archeologische verwachtingswaarden. In het gebied zijn veelal grondgebonden maar ook enkele intensieve agrarische bedrijven gelegen. De effecten voor de archeologische waarden wordt daarom als matig tot hoog ingeschat.

4. De Landduinen

De landduinen is een gebied met laag tot hoge archeologische verwachtingswaarde. Over het algemeen betekent dit dat er kans aanwezig is op negatieve effecten op de archeologie waarden.

5. De Jonge Ontginningen

De jonge ontginningen is een gebied met vooral lage en in mindere mate hoge archeologische verwachtingswaarde. De veelal grondgebonden agrarische bedrijven liggen verspreid over het gebied. De kans op negatieve effecten zijn voor de archeologische waarde middelmatig. Het hoogterras kent een archeologische verwachtingswaarde middelhoog en laag. De agrarische bedrijven liggen met name in de lage verwachtingswaarde. Het risico op nadelige effecten voor archeologie is daarom laag.

6. Het Hoogterras

In dit deelgebied liggen vooral gebieden met lage en middelhoge verwachtingswaarden. De kans op negatieve effecten voor de archeologische waarden worden als middelmatig ingeschat.

Nuancering

Aangezien ook de archeologische verwachtingswaarden door middel van dubbelbestemmingen in het bestemmingsplan zijn vastgelegd, is bescherming daarvan geborgd. Negatieve effecten zijn dan ook niet te verwachten.

5.4.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de navolgende tabel wordt per landschappelijk deelgebied de beoordeling van de effecten van schaalvergroting van agrarische bedrijven op de kernkwaliteiten weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

Landschappelijk deelgebied	Effecten op kernkwaliteiten landschap	Aantasting cultuurhistorische waarden	Effecten op Archeologische waarden
<i>Het Maasdal</i>	- / 0	-	0
<i>De Beekdalen</i>	- / 0	-	0
<i>De Oude Ontginningen</i>	-- / -	--	0
<i>De Landduinen</i>	0	--	0
<i>De Jonge Ontginningen</i>	--	- / 0	0
<i>Het Hoogterras</i>	- / 0	0 / +	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel: Samengevat overzicht beoordeling effecten

	Voorkeursalternatief
– Effecten op kernkwaliteiten landschap	- / 0
– Effecten op cultuurhistorische waarden	-
– Effecten op archeologische waarden	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.4.4

Maatregelen

Bij afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van agrarische bedrijven kunnen eisen gesteld worden aan de landschappelijke inpassing van het erf of aan de situering van bebouwing. Daarmee wordt de schaalvergroting beter ingepast en wordt het negatieve effect verzwakt. Hiertoe zijn de nodige voorwaarden opgenomen in het bestemmingsplan.

Per landschappelijk deelgebied kan daarover het volgende worden opgemerkt:

1. Het Maasdal

Per geval, kan sprake zijn van een (beperkte) aantasting van de kernkwaliteiten, indien er sprake is van een toename van bedrijfsbebouwing zonder voorwaarden. Een waardevolle kernkwaliteit die onder druk kan komen te staan is de openheid van de oude bouwlanden. Ontwikkeling biedt echter ook de mogelijkheid om erven die met hun bestaande bebouwing 'kaal' in het landschap gelegen zijn (en daardoor beeldbepalend zijn), weer in te passen met een landschappelijke rand. Oftewel: behoud van kernkwaliteiten door ontwikkeling. De effecten kunnen onder voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing als positief beoordeeld worden.

2. De Beekdalen

Een toename van bebouwing in de beekdalen (laagtes) is niet wenselijk. Echter, onder enkele voorwaarden kan het negatieve effect een positieve uitwerking op de kernkwaliteiten hebben. De erven dienen zich dan uitsluitend te ontwikkelen op de aan het beekdal grenzende hogere gronden en te voldoen aan een goede landschappelijke inpassing (rijk beplante erven). De erven dragen zodoende bij aan het kleinschalige en gevarieerde beeld van de beekdalen.

3. De Oude Ontginningen

In situaties waarbij de erven 'kaal' in het landschap gelegen zijn, is het negatieve effect van een schaalvergroting om te vormen tot een neutraal tot positief effect. Naast de openheid van de akkercomplexen is een groene rand typerend voor dit landschapstype. Als met een sterke, robuuste landschappelijke inpassing het erf bijdraagt aan de uitstraling van een groene rand, zal dit een kwaliteitswinst betekenen. Voorwaarde hierbij is dat het erf een minimale impact heeft op schaal en beleving van de open akkercomplexen.

4. De Landduinen

Voorwaarden stellen aan de schaalvergroting kan leiden tot een betere inpassing van het erf in het landschap, maar zal niet het (neutrale) effect op de kernkwaliteiten beïnvloeden. Er is sprake van een zeer robuust landschappelijk raamwerk. Dit geeft het landschapstype een groot vermogen om ontwikkelingen op te vangen, zonder dat dit direct leidt tot aantasting van de kwaliteit.

5. De Jonge Ontginningen

Bij het scheppen van voorwaarden voor een goede landschappelijke inpassing van het erf kan het negatieve effect afgezwakt worden. Echter, de hoeveelheid erven en mogelijke uitbreidingen hebben altijd een negatief effect op de openheid en het verkavelingspatroon. Dit kan niet voorkomen worden door voorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de ontwikkelingsrichting van het erf of de inpassing met erfbeplanting.

6. Het Hoogterras

Het Hoogterras kenmerkt zich door een rijke hoeveelheid beplanting. Dit geeft een fraai afwisselend beeld van openheid (open bouwland) en beslotenheid (bos). De erven kunnen dit beeld versterken door te zorgen voor een rijke hoeveelheid erfbeplanting op het erf. Zodoende heeft het erf zelf ook een sterk besloten en groen karakter. In het zuidelijke deel van het Hoogterras kan het negatieve effect dan als positief beschouwd worden.

Cultuurhistorie

Door middel van een stelsel van aanlegvergunningen kan aantasting van waardevolle cultuurhistorische patronen worden voorkomen, bijvoorbeeld in gebieden met een kenmerkend verkavelingspatroon.

Cultuurhistorische waarden in het buitengebied kunnen, net als het landschap, als inspiratiebron dienen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Cultuurhistorie dient zo vroeg mogelijk bij het ontwerpproces betrokken te worden. Daarom dient bij elk ruimtelijk initiatief gezien te worden of ter plekke cultuurhistorische waarden aanwezig zijn. Een fraai en intact landschap kan bijvoorbeeld zo'n cultuurhistorische waarde zijn. Voorwaarde voor hergebruik in het buitengebied is dat de landschappelijke karakteristiek of contrast tussen landschappen behouden blijft of vergroot wordt. Het creëren van een extra inbandige woning is bijvoorbeeld mogelijk als daardoor in behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt voorzien.

Bij archeologie zijn mitigerende maatregelen niet aan de orde.

5.4.5

Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

5.5

Water en bodem

5.5.1

Referentiesituatie

Waterkwantiteit

Het plangebied maakt deel uit van het stroomgebied van de Vlootbeek en de Middelsgraaf. Op het hoogterras komen geen beken voor. Voor zover het regenwater niet onmiddellijk wegzakt, stroomt het water hier oppervlakkig af naar lager gelegen delen. De lager gelegen delen van het plangebied wateren in noordwestelijke richting af via de belangrijkste waterlopen (Echter Molenbeek, Haver of Roterbeek, Middelsgraaf, Putbeek, Vulensbeek, Pepinusbeek, Putbeek, Geleenbeek, Vloedgraaf, Rode Beek en Middelsgraaf), waarna het water wordt afgevoerd op de Maas. Het Julianakanaal valt deels binnen het plangebied en speelt geen rol bij de afwatering van het gebied omdat de beken er met duikers onderdoor gaan.

De grondwaterstroming in het grootste deel van de gemeente verloopt in zuidoost-noord richting, vanaf het plateauterras naar het dal van de Grensmaas. Dit plateauterras kent zeer diepe grondwaterstanden en is een infiltratiegebied waarbinnen het neerslagoverschot de bodem inzakt en de grondwatervoorraad aangevuld wordt. Aan de voet van de steilrand komt een aantal relatief natte gebieden voor en worden een aantal beken gevoed met kwel.

Voor genoemde beken (watergangen) zijn voor het plangebied kenmerkend. Naast deze watergangen komen enkele grotere (soms tijdelijk droogstaande) oppervlaktewateren voor in het plangebied. Een aantal van deze stagnante wateren hebben een ecologische functie, zoals Het Kranenbroekerven, het kwelmoeras

in het Haeselaarsbroek, het moerasrestant in het Putbroek en de vennen in natuurgebied De Doort.

Waterkwaliteit

Naast het voorkomen van wateroverlast door voldoende waterberging en drooglegging is ook een goede waterkwaliteit erg belangrijk. Negatieve effecten op de waterkwaliteit kunnen worden voorkomen door het in acht nemen van verschillende maatregelen, afhankelijk van het soort plan.

Met behulp van de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt gestreefd het zelfreinigend vermogen van het watersysteem te verbeteren. Het bestemmingsplan dient voldoende flexibel te zijn het waterschap de ruimte te geven tot de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Het regenwater wordt afgevoerd naar het rioolstelsel, met als gevolg dat het water versneld tot afstroming komt richting de beken en niet meer terecht komt in de bodem als grondwater. Het rioolstelsel van de kernen van de gemeente Echt-Susteren bestaat grotendeels uit een gemengd rioolstelsel. Uitzondering hierop zijn een aantal grote bedrijventerreinen, de kernen Koningsbosch en Mariahoop en een aantal nieuwere woningbouwlocaties. De rioolstelsels verpompen het rioolwater naar een rioolwaterzuivering (RWZI).

Binnen de gemeente Echt-Susteren ligt de rioolwaterzuivering (RWZI) Susteren. Het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) zuivert, in opdracht van het waterschap, al het rioolwater dat afgevoerd wordt naar de RWZI. In de RWZI wordt het water gezuiverd van een deel van de Westelijke Mijnstreek, alvorens het wordt geloosd op de Vloedgraaf. Ondanks de zuiverende werking van de RWZI heeft deze lozing een negatief effect op de waterkwaliteit in de Vloedgraaf.

De hoofdrioolpersleidingen in het plangebied en de RWZI worden in het bestemmingsplan voorzien van een passende bestemming met beschermingszones voor de hoofdriolering.

Bijzondere wateren en overige voorzieningen

In het kader van het Waterbeleid 21e eeuw (WB21) is vastgesteld dat het huidige watersysteem op veel plaatsen onvoldoende ruimte biedt om de hevige neerslag door klimaatverandering te kunnen verwerken. Er is sprake van waterbergingstekort.

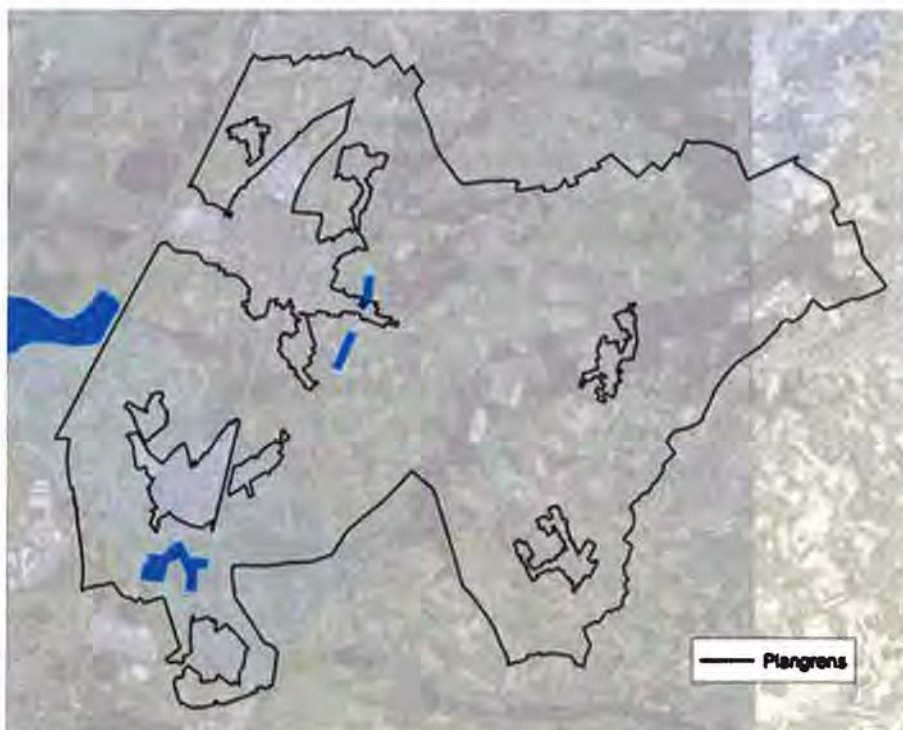
Provincie Limburg is verantwoordelijk voor de grotere bergingsopgaven. Deze bergingsopgaven zijn vastgelegd in de provinciale Stroomgebiedsvisie. De kleinere wateropgaven liggen bij het schap. Er is een normenstudie uitgevoerd, waaruit blijkt in welke gebieden er een (grote) wateropgave ligt (zoekruimte voor waterberging). Deze opgave is voor het plangebied in Gemeente Echt-Susteren klein en beperkt zich tot het verbreden en/of het treffen van voorzieningen van natuurvriendelijke oevers voor een aantal beken. Daarbij is opgemerkt dat waterberging niet een doel op zich is, maar onderdeel is van een pakket aan maatregelen ter verbetering van de natuur en waterkwaliteit in de aangewezen watergangen.

In het plangebied ligt een drinkwaterwinningslocatie langs de Vulensbeek nabij Peij en ten zuiden van Susteren. Het schone water wordt uit het tweede waternvoerend pakket gewonnen. Het overige grondgebied van de gemeente

maakt bovendien onderdeel uit van boringsvrije zones ten behoeve van de bescherming van (toekomstige) drinkwatervoorzieningsvoorraden.

In het zuidwesten ligt het grondwaterbeschermingsgebied Roosteren. Grondwaterbeschermingsgebieden zijn grotere gebieden van waaruit het grondwater stroomt naar de waterwingebieden. Het beleid voor de grondwaterbeschermingsgebieden is erop gericht om een zodanige kwaliteit van het grondwater te behouden dat het geschikt is als grondstof voor de drinkwatervoorziening. De waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zijn beschermd door middel van de Provinciale Milieuverordening (PMV). Binnen grondwaterbeschermingsgebieden geldt een verbod of meldingsplicht voor bepaalde activiteiten. Zo mogen bepaalde, mogelijk vervuilende, inrichtingen niet worden opgericht in grondwaterbeschermingsgebieden. Ook geldt een verbod op het oprichten van boorputten en het roeren van grond dieper dan 3 meter onder maaiveld. Van een aantal van deze verbodsbepalingen kan ontheffing worden verleend door Gedeputeerde Staten.

De PMV heeft met name ruimtelijke consequenties op het gebied van nieuwvestiging van bedrijvigheid. De bestaande bedrijven in de kern zijn op basis van de regelgeving in de PMV beperkt in hun mogelijkheden. In grondwaterbeschermingsgebieden is nieuwvestiging van mogelijk vervuilende bedrijvigheid (bedrijven die zijn opgenomen in bijlage 10 van de PMV) niet toegestaan. De Lijst van bedrijven die bij voorliggend bestemmingsplan is opgenomen, is aangepast op basis van deze lijst. Hierdoor is nieuwvestiging van bedrijven die mogelijk een bedreiging vormen voor de grondwaterkwaliteit uitgesloten.



'Ligging waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebied'

Geurzones

De rioolwaterzuiveringsinstallatie heeft een geurzone. Ook de rioolgemalen hebben een geurzone. Deze is gelegen op 30 meter en/of 50 meter rondom de pompput van de gemalen. Voor een begingemaal (gemalen Roosteren en St. Joost) betreft dit 30 meter en voor een tussengemaal (gemalen Echt en Nieuwstadt) 50 meter. Binnen de geurzones van de gemalen en rwzi mogen geen nieuwe geurgevoelige bestemmingen worden toegelaten.

Bodemkwaliteit

CSO Adviesbureau voor Milieu-Onderzoek B.V. heeft in opdracht van de gemeente Echt-Susteren de bodemkwaliteitskaart opgesteld. In de bodemkwaliteitskaart zijn op basis van historie, gebruik en bodemkwaliteit in totaal 4 bodemkwaliteitszones onderscheiden in de boven- en ondergrond:

Bovengrond (0,0-0,5 m.-mv)

- Historische bebouwing.
- Overige bebouwing.
- Buitengebied.

Ondergrond (0,5-2,0 m.-mv)

- Ondergrond gemeente Echt-Susteren.

5.5.2

Omschrijving van de milieueffecten

Het alternatief worst case bestemmingsplan gaat uit van maximale mogelijkheden voor de groei van de grondgebonden en intensieve veehouderijen. Dat wil zeggen dat op alle locaties de maximale uitbreiding plaatsvindt. In het voorkeursalternatief zal er maar op een beperkt aantal locaties sprake zijn van uitbreiding conform de maximale mogelijkheden, omdat dan aangetoond moet worden dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden. Op voorhand is evenwel niet aan te geven op welke locaties er wel en op welke locaties er geen uitbreiding zal plaatsvinden. Daarom is in de effectbeschrijving geen onderscheid gemaakt tussen beide alternatieven. Er wordt beschreven welk effect uitbreiding (schaalvergroting) heeft op verschillende locaties.

De agrarische bebouwing kan in de alternatieven flink kunnen worden vergroot. Ten opzichte van de bestaande situatie is het dan ook de verwachting dat het bebouwde oppervlak fors kan toenemen.

Het waterschap Roer en Overmaas stelt evenwel voorwaarden aan realisatie van nieuwe bebouwing op haar grondgebied. Zo mag het functioneren van het huidige watersysteem (doorstroming, afwatering, realiseren van het gewenste peil) door de planuitvoering niet verslechteren. Het watersysteem dient te voldoen aan het principe van 'waterneutraal bouwen', dit wil zeggen: waar het verhard oppervlak toeneemt, dienen compenserende maatregelen te worden genomen om piekafvoeren te verwerken en infiltratie van water mogelijk te maken. Oplossingen voor eventuele waterhuishoudkundige problemen dienen bij voorkeur in het eigen projectgebied te worden gevonden.

Daarnaast schrijft de Keur voor dat indien watergangen worden gedempt, hiervoor een gelijk wateroppervlak terug dient te komen. Wanneer voor de uitbreiding (kavel)sloten gedempt dienen te worden, bestaat dus de verplichting hiervoor in de plaats eenzelfde hoeveelheid oppervlaktewater voor terug te brengen.

Het effect op de grondwater- en oppervlaktewaterkwantiteit zal dan ook niet of nauwelijks afwijken van de referentiesituatie (0).

Daarnaast zal een verdere schaalvergroting van de agrarische sector kunnen betekenen dat de inspoeling van nutriënten in de bodem kan toenemen. Hierdoor zal zowel de kwaliteit van het oppervlaktewater als ook van het oppervlaktewater negatief kunnen worden beïnvloed. Hier wordt dus een licht negatief effect verwacht.

Effecten op bodemkwaliteit

De schaalvergroting in de landbouw kan mogelijk leiden tot het gebruik van bodemverontreinigende materialen. Hierdoor kan er sprake zijn van een toename van het risico op bodemverontreinigingen.

Deze ontwikkelingen betreffen vaak ook de verbouw van bestaande of de bouw van nieuwe gebouwen. Wanneer bij de (ver)bouw van deze gebouwen mogelijk bodemverontreinigende (bouw)materialen worden gebruikt is er mogelijk ook sprake van bodemverontreiniging.

Op basis van de ontwikkelingen zoals die zijn voorzien is er mogelijk sprake van een toename van het risico op bodemverontreinigingen. Het risico op en van bodemverontreinigingen worden in het algemeen op grond van wet- en regelgeving beperkt, waardoor verwacht mag worden dat er zo goed als geen milieueffecten zijn. De milieueffecten op de bodemkwaliteit worden dan ook als nihil beoordeeld.

5.5.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de verschillende alternatieven weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voorkeurs-alternatief
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	0
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater	0
Effecten op de bodemkwaliteit	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.5.4

Maatregelen

Water

Op grond van het Besluit Huisvesting is bij bouw van veestallen het gebruik van emissiearme stalsystemen verplicht. Dit draagt bij aan de verlaging van de uitstoot van ammoniak en nutriënten. Dit heeft een positieve invloed op de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater.

Bodem

Een advies is om bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om bodemverontreinigingen, wanneer deze in of in de directe omgeving van het projectgebied aanwezig zijn, te saneren. Hierdoor is er sprake van afname van het aantal bodemverontreinigingen en een toename van de gemiddelde bodemkwaliteit.

Voor het overige wordt een goede bodemkwaliteit op grond van wet- en regelgeving gewaarborgd.

5.5.5

Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

5.6

Verkeer

5.6.1

Referentiesituatie

De Rijksweg A2 (Eindhoven-Maastricht) heeft in totaal drie aansluitingen in de gemeente Echt-Susteren, te weten bij Sint Joost, Echt en Susteren. De weg vervult voornamelijk een (inter-)nationale en bovenregionale functie.

De provinciale wegen N276 (Sittard-Maasbracht-Roermond-Venlo) in het westelijk deel van het plangebied en de Prinsenbaan (N274) in het oostelijk deel zijn de belangrijkste regionale ontsluitingswegen in de gemeente. De N296 is een belangrijke weg voor de ontsluiting van met name Susteren op de A2. De N572 is een provinciale weg met een lokale functie.

De overige wegen in het plangebied (deels onverhard) bestaan uit wegen met een lokale functie en landbouwontsluitingswegen, waarvan een aantal is afgesloten om sluipverkeer te weren en rustzones te creëren.

Door onder meer recreatieve en bedrijfsmatige ontwikkelingen staat de lokale infrastructuur onder druk. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van dergelijke functies, zal rekening gehouden moeten worden met hinder en verkeersveiligheid. Dit zal in de flexibiliteitsbepalingen als voorwaarde worden opgenomen.



De spoorlijn Roermond-Sittard (traject 830/831) doorsnijdt de gemeente. De kernen Echt en Susteren zijn voorzien van een station.

5.6.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Ten aanzien van het aspect verkeer wordt de toe- of afname van het verkeer beoordeeld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verkeer van personenauto's en vrachtwagens. Deze gegevens zullen ook als input dienen voor de aspecten geluid en lucht. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de gevolgen voor de verkeersveiligheid.

Tabel: Beoordelingskader verkeer

Criterium	Methode
Verandering van verkeersintensiteiten.	Kwalitatief
Verandering in de verkeersveiligheid.	Kwalitatief

Effectbeoordeling

In het alternatief worst case bestemmingsplan is er sprake van een schaalvergroting in de landbouw. Mits de locatie het toestaat, mag er fors uitgebreid worden. Uitgaande van ongeveer 200 agrarische bedrijven in het plangebied kan op basis van ervaringscijfers worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2.000 ritten per etmaal, verspreid over het plangebied. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het buitengebied is de toename van het verkeer per wegvak zeer beperkt.

Wat betreft het wegverkeer wordt daarom geconstateerd dat in het alternatief worst case bestemmingsplan er weliswaar sprake is van toename van het aantal verkeersbewegingen, maar dat deze zodanig gering is dat geen maatregelen behoeven te worden getroffen.

Bovendien is bij schaalvergroting en intensivering mogelijk bundeling van verkeersbewegingen mogelijk (bevoorrading met grotere vrachtwagens), waardoor het aantal vrachtwagenritten daalt.

Er zal dus sprake zijn van toename van het aantal verkeersbewegingen, maar deze is zodanig gering dat naar verwachting geen maatregelen behoeven te worden getroffen.

Zowel de intensiteit van het verkeer als ook het aandeel vrachtverkeer zal in het alternatief worst case bestemmingsplan iets toenemen. Door meer zwaarder verkeer kan dit met name op de lokale wegen leiden tot een lichte afname van de verkeersveiligheid.

De grootste problemen met dit zware verkeer zijn de te verwachten potentiële conflicten (kruispunten en wegvakken) met andere weggebruikers, in het bijzonder het kwetsbare langzame verkeer, zoals recreatie(fietsers) en wandelaars. Dit speelt vooral op de lokale wegen met een duidelijke mengfunctie

(verblijven en ontsluiten), waar er geen aparte of onvoldoende voorzieningen zijn voor langzaam verkeer.

In het voorkeursalternatief zal er maar op een beperkt aantal locaties sprake zijn van uitbreiding conform de maximale mogelijkheden, omdat dan aangetoond moet worden dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden. De verwachting hierbij is dat de schaalvergroting op de ene locatie gepaard zal gaan met een stoppend agrarisch bedrijf elders. De toename van de verkeersbewegingen is in dit alternatief dus geringer dan in het alternatief worst case bestemmingsplan. Per saldo wordt dit als een neutraal effect ingeschat.

5.6.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de verschillende alternatieven weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Alternatief worst case bestemmingsplan	Voorkeursalternatief
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-	0
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.6.4

Maatregelen

Bij de wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van veehouderijen kan als voorwaarde worden opgenomen, dat beoordeeld moet worden welke gevolgen de wijziging heeft voor de verkeersintensiteiten en met name of de lokale wegen deze extra intensiteiten aankunnen. Daarnaast zal gekeken moeten worden welk effect er op de verkeerveiligheid zal optreden.

Daar waar meerdere schaalvergrotingen langs lokale wegen plaatsvinden, kan aanpassing van de wegen aan de orde zijn, bijvoorbeeld in de vorm van vrijliggende fietspaden, waardoor de verkeersveiligheid zal verbeteren.

5.6.5

Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

5.7

Geluid

5.7.1

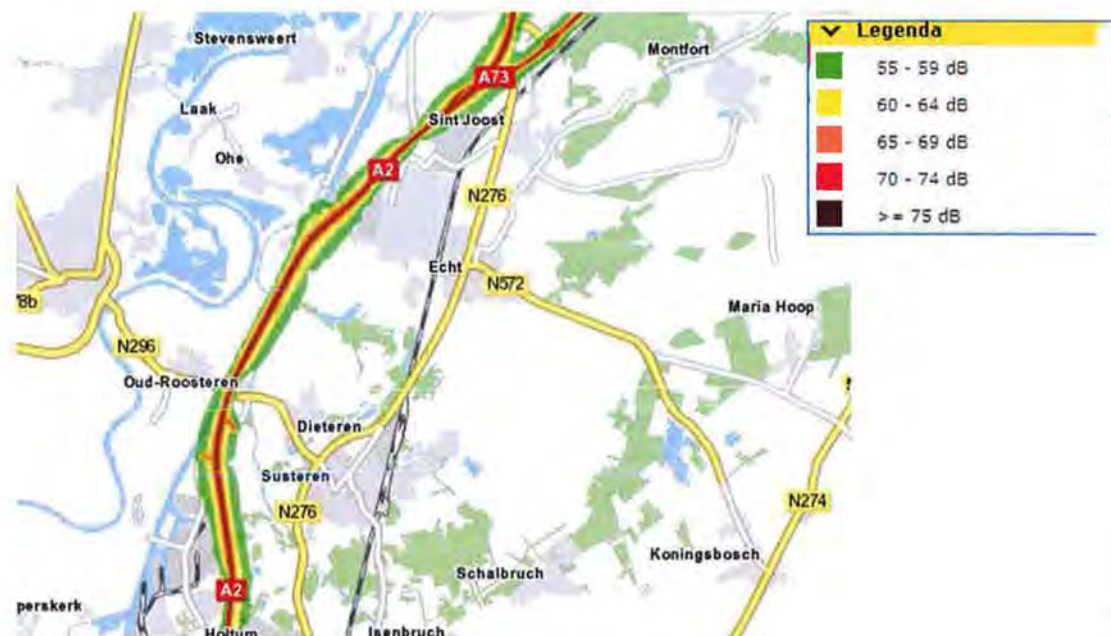
Referentiesituatie

Binnen het plangebied zijn geen wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur. Voor de overige wegen buiten de bebouwde kom geldt een geluidszone van 250 m.

Nieuwe situaties binnen de zones van deze wegen moeten in beginsel voldoen aan de voorkeursgrenswaarde 48 dB. Daarboven kan in een beperkt aantal gevallen onder voorwaarden een ontheffing worden verleend.

Voor nieuwe ontwikkelingen waarvoor het bestemmingsplan gewijzigd wordt moet rekening gehouden worden met de Wgh. Nieuwbouw binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan moeten voldoen aan het Bouwbesluit zodat ook via deze weg rekening wordt gehouden met geluid.

Rijkswaterstaat heeft voor al haar rijkswegen een geluidbelastingskaart. Op deze kaart zijn in zones de verschillende geluidcontouren weergegeven van de rijkswegen. In onderstaande afbeelding een uitsnede van deze kaart ter hoogte van gemeente Echt- Susteren.



Geluidsbelastingskaart 2012 Rijkswaterstaat

Spoorweglawaai

Spoorlijnen hebben ook een geluidszone. De spoorlijn Sittard-Roermond heeft een zone van 600 m aan weerszijde van het spoor. Ook binnen deze zone zal bij nieuwe ontwikkelingen een akoestisch onderzoek moeten worden uitge-

voerd. De voorkeursgrenswaarde voor railverkeer is 55 dB. Net als voor wegverkeerlawaaï moeten ontwikkelingen voldoen aan de Wet geluidhinder (Wgh), het geluidbeleid en het Bouwbesluit.

Industrielawaai

In de Wgh is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde krachtens de Wm aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidszone moet zijn vastgesteld. Met deze zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaaimakers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de lawaaimakers toe.

Binnen het plangebied Echt-Susteren zijn geen gezoneerde bedrijventerreinen gelegen. Wel vallen 50 dB-contour van gezoneerde industrieterreinen binnen het plangebied (De Berk I, De Berk II, Havens, Holtum en Swentibold).

De Berk I en II

Het industrieterrein De Berk bestaat uit een reeds ontwikkeld terrein De Berk I en een nog te ontwikkelen deel, Businesspark Midden-Limburg (voorheen De Berk II). Uit onderzoek van DGMR (M.2012.0457.00.R001 van 18 oktober 2012) is gebleken dat er op negen zonepunten sprake is van een overschrijding van de vastgestelde zone. Door de bepalingen van artikel 67 van de Wet geluidhinder moet de overschrijding van de zone als gevolg van activiteiten op het bedrijventerrein opgelost worden. Hiervoor is een geluidreductieplan voor het gezoneerde bedrijventerrein opgesteld.

Geluid inrichtingen

De geluidsbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd met de Wm-vergunning. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (woningen, scholen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, zorginstellingen en woonwagendplaatsen) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs)grenswaarde komt.

5.7.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Beoordeeld is of een verandering zal optreden ten aanzien van het aantal geluidsgevoelige functies als gevolg van de verschillende alternatieven. Voor het thema geluid zijn dan ook de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven en de burgerwoningen van belang. De toe- en afname van verkeer speelt hierbij een belangrijke rol.

Tabel: Beoordelingskader geluid

Criterium	Methode
Toename/afname geluidshinder	Kwalitatief

De verkeersbewegingen zullen in het alternatief worst case bestemmingsplan licht toenemen. Per weg gaat het echter om een geringe toename van de intensiteiten, waarbij het wel gaat om meer vrachtverkeer. Hierdoor zal er slechts in geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer. Mogelijk zal het aantal geluidsgehinderden in lichte mate kunnen toenemen.

In het voorkeursalternatief zullen de effecten geringer zijn, doordat het aantal bedrijven waar schaalvergroting mogelijk is aanzienlijk minder zal zijn. Niettemin kan lokaal in de omgeving van een bedrijf waar schaalvergroting wel aan de orde is, wel sprake zijn van een lichte toename van het aantal geluidsgehinderden.

Geluid inrichtingen

Volgens het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009) bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand bij veehouderijen minimaal 50 m tussen een inrichting en een gevoelige functie (wonen).

Gelet op deze beperkte afstand kan er geconcludeerd worden dat er ten aanzien van de bestaande veehouderijen ook bij realisatie van het alternatief worst case bestemmingsplan gelet op de locaties waar uitbreiding is toegestaan, voldoende afstand blijft tussen de emissiebronnen van geluid en de gevoelige functies binnen de bebouwde kom.

5.7.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de verschillende alternatieven weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Alternatief worst case bestemmingsplan	Voorkeurs- alternatief
Toe/afname aantal geluidsgehinderden	0/-	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.7.4

Maatregelen

Gezien de geringe invloed van de ontwikkelingen op de geluidshinder als gevolg van wegverkeer, is het niet noodzakelijk om mitigerende en/of compenserende maatregelen toe te passen.

5.7.5

Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

5.8

Luchtkwaliteit

5.8.1

Referentiesituatie

De gevolgen van luchtverontreiniging zijn bijvoorbeeld schade aan de gezondheid van mensen en dieren en schade aan planten en gebouwen. Stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}) veroorzaken gezondheidsklachten en versterken hooikoorts, allergische en astmatische problemen.

De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn wegverkeer, industriële bedrijven en de landbouw.

5.8.2

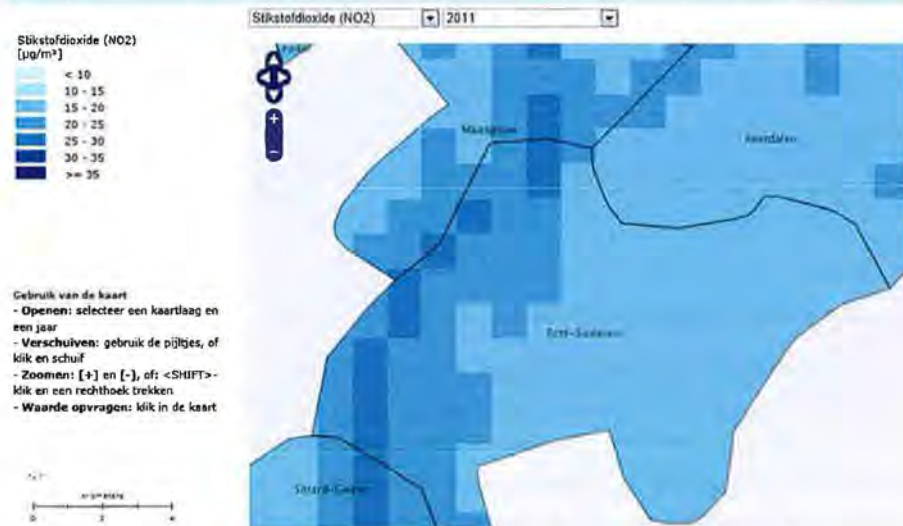
Stikstofdioxide

Veruit de belangrijkste bron van stikstofdioxide in de buitenlucht is het gemotoriseerd verkeer. Momenteel worden in Nederland de normen voor stikstofdioxide in stedelijke gebieden en nabij drukke verkeerswegen regelmatig overschreden. Daarbuiten liggen de concentraties ver onder de Europese grenswaarden.

Voor de gemeente Echt-Susteren ligt het jaargemiddelde tussen de 15 en 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, waarbij de hoogste concentraties langs de A2 worden geregistreerd. Dit is gelegen onder de wettelijke norm van het jaargemiddelde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.



Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)



Situatie stikstofdioxide, bron <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

5.8.3

Fijn stof

De huidige concentraties fijn stof worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de al aanwezige achtergrondconcentraties. In landelijke gebieden met een agrarisch karakter wordt een belangrijk deel van het fijn stof in de lucht veroorzaakt door de veehouderij en het wegverkeer.

Op basis van onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu blijkt dat de concentratie in het plangebied in de huidige situatie niet hoger ligt dan 27 µg/m³ bedraagt. Daarmee blijven de concentraties ruim binnen de grenswaarden. In ieder geval zijn er in en rondom het plangebied geen knelpunten ten aanzien van fijn stof.

Per saldo is de verwachting dat de hoeveelheid ten gevolge van de autonome ontwikkelingen niet zal toenemen.



Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)



Situatie fijnstof, bron <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

Conclusie milieugebruiksruimte

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de milieugebruiksruimte vanuit het aspect luchtkwaliteit groot is. De huidige concentraties fijn stof liggen onder de wettelijke grenswaarden. Op dit aspect zijn geen knelpunten te verwachten.

Hierom is dit aspect in het MER voornamelijk kwalitatief beoordeeld.

5.8.4

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Hierbij wordt zowel gekeken naar fijn stof op basis van wegverkeer als fijn stof als gevolg van de bedrijfsvoering van een intensieve veehouderij.

Tabel: Beoordelingskader luchtkwaliteit

Criterium	Methode
Toe/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	Kwalitatief
Toe/afname knelpunten fijn stof bedrijfsvoering	Kwalitatief/kwantitatief

Fijn stof ten gevolge van wegverkeer

In het alternatief worst case bestemmingsplan nemen de verkeersintensiteiten naar verwachting licht toe. Uitgaande van ongeveer 185 agrarische bedrijven in het plangebied, mag worden uitgegaan van een toename van ongeveer 1.850 ritten per etmaal. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het plangebied is de toename van het verkeer per wegvak zeer beperkt.

Er is daarmee sprake van een nibm-situatie (niet in betekenende mate). Op het onderdeel fijn stof ten gevolge van het wegverkeer zal er zeker geen sprake zijn van knelpunt situaties.

In het voorkeursalternatief zullen minder bedrijven uitbreiden waardoor ook in dit alternatief er geen negatieve effecten worden verwacht.

Effectbeoordeling fijn stof bedrijfsvoering

Fijn stof ten gevolge van de bedrijfsvoering is voor het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen. In het algemeen kan gesteld worden dat fijn stof problemen altijd dichtbij de bron voorkomen, hooguit een paar honderd meter. De effecten van een grote intensieve veehouderij zijn echter lokaal en vergunbaar zolang wordt gekozen voor de juiste staluitvoering en parameters van het emissiepunt.

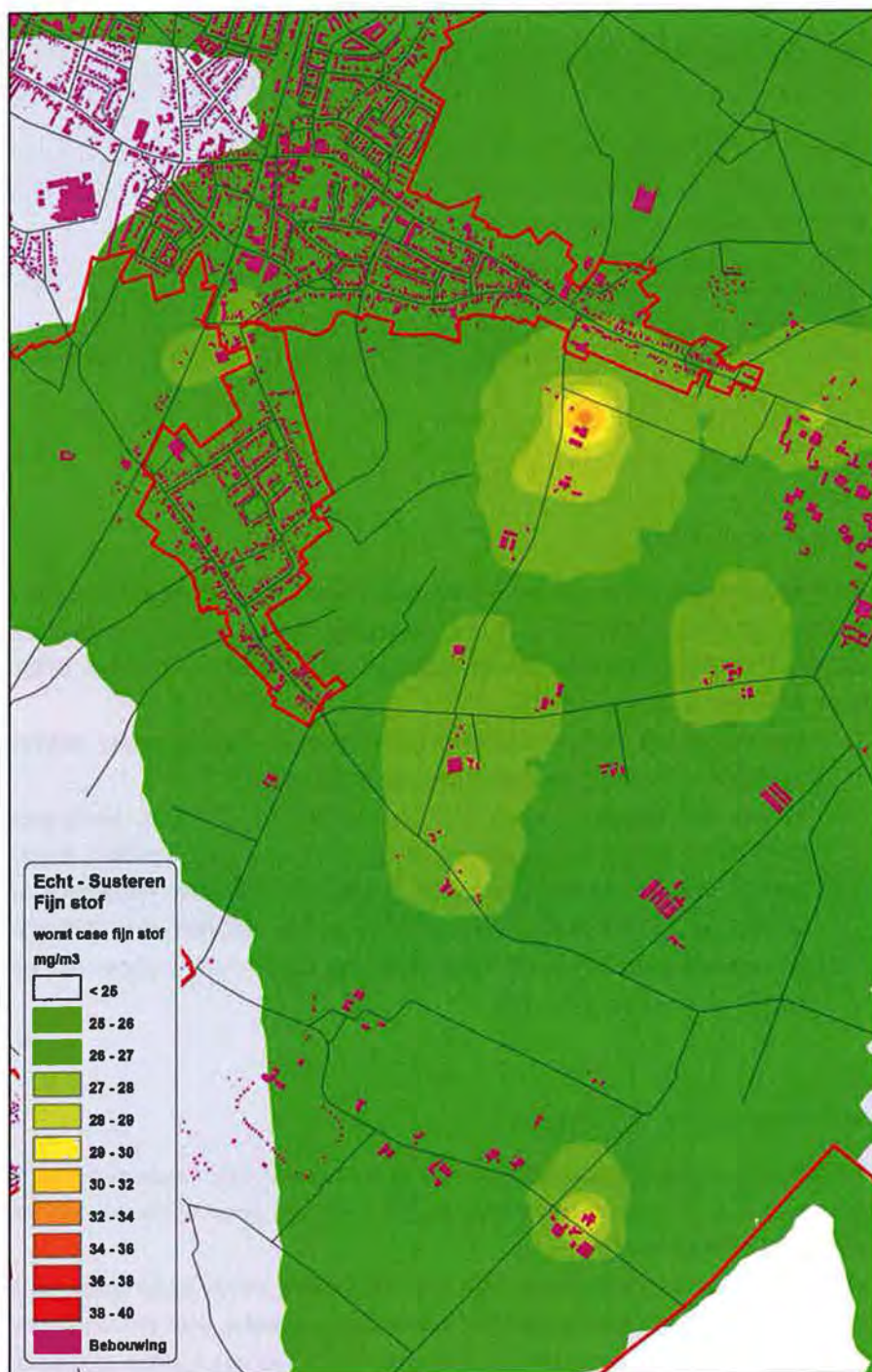
In het studiealternatief (voorontwerp bestemmingsplan) kunnen intensieve veehouderijen uitbreiden en kan in het landbouwontwikkelingsgebied worden omgeschakeld naar intensieve veehouderij. In het alternatief worst case bestemmingsplan is dat alleen nog mogelijk in het landbouwontwikkelingsgebied.

Door de schaalvergroting zou er lokaal sprake kunnen zijn van een mogelijke overschrijding van de normen. Daartoe is voor een representatief deel van de gemeente een berekening gedaan naar de effecten van schaalvergroting. Uit de berekening blijkt dat in de onmiddellijke nabijheid van het bedrijf de hoeveelheid fijn stof kan oplopen (inclusief achtergrond waarde) tot 33 mg/m^3 , waarmee ruim onder de wettelijke norm wordt gebleven. Redelijkerwijs mag er van uit worden gegaan dit voor de gehele gemeente geldt. Niettemin kan er dan lokaal sprake zijn van een verslechtering van de luchtkwaliteit.

Voor de ontwikkelingsmogelijkheden in het landbouwontwikkelingsgebied geldt dat in geval hier incidenteel een grondgebonden veehouderij omschakelt naar intensieve veehouderij (voorkeursalternatief) nog steeds bovenstaande conclusie blijft gelden, dat de hoeveelheid fijn stof lokaal kan oplopen, maar onder de wettelijke normen blijft. Als een dergelijke omschakeling bij meerdere bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied gaat plaatsvinden (alternatief worst case bestemmingsplan), kan er in cumulatie wel een groter effect optreden en de luchtkwaliteit verminderen.

Vanwege de toename van de totale emissie is het studiealternatief en het alternatief worst case bestemmingsplan als een verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld.

In het voorkeursalternatief zijn er alleen ontwikkelingsmogelijkheden voor enkele intensieve veehouderijen in de landbouwontwikkelingsgebieden. Daarom is het voorkeursalternatief als een geringe verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld.



Situatie fijn stof, studiealternatief

5.8.5

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de verschillende alternatieven weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Studie- alternatief	Alternatief worst case bestem- mingsplan	Voorkeurs- alternatief
Toe/afname knelpunten fijn stof t.g.v. weg- verkeer	0	0	0
Toe/afname knelpunten fijn stof bedrijfsvoe- ring	-	-	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.8.6

Maatregelen

Indien noodzakelijk kunnen extra emissiebeperkende maatregelen in het kader van de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu worden voorgeschreven. Voor beperking van fijn stof emissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (gebruik coating tegen stofverspreiding) & huisvesting (strooisel, mest afdekken).
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter. Aanpakluchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi-)wasser, watergordijn, filters, groensingels. Bij toepassing van een chemische of biologische luchtwasser kan de emissie van fijn stof met circa 60% worden gereduceerd. Bij toepassing van de gecombineerde luchtwasser bedraagt de reductie circa 80%.

5.8.7

Leemten in kennis

De effectscores zijn bepaald op basis van expertbeoordeling. Mede gelet op de huidige situatie (concentraties onder de normen) zijn geen berekeningen uitgevoerd op gebiedsniveau.

Het voldoen aan de grenswaarde van een uitbreiding wordt nader getoetst in het kader van de daarvoor benodigde omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Er zijn daarom geen leemten geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

5.9

Gezondheid

5.9.1

Referentiesituatie

Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderijen en geitenhouderijen is een onderwerp dat momenteel erg in de belangstelling staat. Over dit onderwerp is nog relatief weinig bekend en bestaan nog veel onzekerheden.

In juni 2011 is een studie gepubliceerd van IRAS, NIVEL en RIVM³, waarin is ingegaan op de mogelijke relatie tussen de nabijheid van intensieve veehouderijbedrijven en de gezondheid van omwonenden. Hierbij zijn metingen uitgevoerd rond intensieve veehouderijen en zijn gegevens van huisartsen betrokken.

De resultaten van dit en andere onderzoeken zijn verwerkt in een update van het 'Informatieblad Intensieve veehouderijen en gezondheid, sept. 2011' van de GGD. Alle huidige bekende wetenschappelijke informatie met betrekking tot dit onderwerp is hierin verwerkt. Dit Informatieblad gebruiken de GGD'en in Nederland bij het adviseren van gemeenten over intensieve veehouderij en gezondheid.

Hieronder is voor een aantal aspecten de informatie met betrekking tot intensieve veehouderij en gezondheid samengevat:

Zoönosen

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen kunnen overgaan. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Voor omwonenden zijn vooral de via de lucht overdraagbare aandoeningen van belang. Er is een lange lijst van zoönosen bekend. De bekendste in relatie tot de veehouderij zijn momenteel Q-koorts en Influenza (vogel- en varkensgriep). Daarnaast is er het risico van antibioticaresistente bacteriën (MRSA en ESBL). Voor een uitgebreide beschrijving hiervan wordt verwezen naar het genoemde informatieblad. Een goed beoordelingskader voor het inschatten van risico's van zoönosen is nog niet beschikbaar. De Gezondheidsraad is wel gevraagd hierover een advies op te stellen, mede op basis van het hierboven genoemde IRAS rapport. Er zijn geen blootstellingsnormen voor omwonenden. Het vergroten van de afstand tot de bron is een goede methode om de blootstelling te verlagen.

³ Heederik, D.J.J.; IJzermans, C.J. Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden. IRAS Universiteit Utrecht, NIVEL, RIVM. Juni 2011. (IRAS = Institute for Risk Assessment Sciences van de Universiteit Utrecht; NIVEL = Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg; RIVM = Rijksinstituut voor Volksgezondheid en milieuhygiëne.)

MRSA

Staphylococcus aureus is een veel voorkomende bacterie. Meticilline-resistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) is een bacterie die niet gevoelig is voor veel gebruikelijke antibiotica. Het blijkt dat vooral direct contact met dieren tot dragerschap kan leiden. Bij ondernemers in de veehouderij en bij medewerkers van slachterijen komt vee gerelateerde MRSA dragerschap endemisch voor. De concentratie van sporen in de lucht van MRSA neemt snel af met de afstand, maar blijven aantoonbaar in de buitenlucht tot ca. 1.000 m rondom veehouderijbedrijven (IRAS rapport). Deze sporen lijken geen verhoging te geven van besmettingen bij omwonenden rond veehouderijen.

Q-koorts

Risico's op blootstelling aan Q-koortsbacteriën komt met name voor bij schapen en geiten en in mindere mate bij koeien. Voor vleeschapen geldt een zeer lage risicofactor, zoals vastgesteld door het deskundigenberaad, ingesteld door de ministeries van EL&I en VWS. Onder varkens komt Q-koorts niet voor. Varkensbedrijven spelen geen rol bij risico's van Q-koortsbacteriën.

ESBL

ESBL staat voor extended spectrum betalactamase producerende bacterie (ESBL). Het gaat om bacteriën (bijvoorbeeld typen *E. coli* of *Salmonella*) die een enzym produceren dat bepaalde antibiotica kan afbreken. ESBL komt de laatste jaren steeds meer voor in Nederland en in het buitenland en wordt vooral aangetroffen bij vleeskuikens. De laatste jaren neemt het aantal patiënten met infecties veroorzaakt door ESBL-producerende bacteriën toe. Voor mensen met een verminderde weerstand kan de ESBL nadelige gevolgen hebben voor de genezing.

ESBL-producerende bacteriën zijn ook aangetroffen in winkels bij rauw vlees zoals kip, kalkoen, varkensvlees en kalfsvlees. Er is nog onvoldoende bekend in welke hoeveelheden deze bacteriën aanwezig zijn en of dat voldoende is om iemand te besmetten door het eten van het vlees. Als men de hygiëneregels rondom voedselbereiding opvolgt kunnen vlees en eieren veilig gegeten worden. Door goede verhitting gaan alle bacteriën dood en dus ook de ESBL-producerende bacteriën.

De ESBL-producerende bacteriën van dieren verschillen (nog) van die bij mensen. ESBL-producerende bacteriën komen ook voor bij gezelschapsdieren. Maar de meeste patiënten met een ESBL-producerende bacterie in Nederland hebben helemaal geen relatie met dieren(houderij). In Nederland komt ESBL vooral voor in ziekenhuizen en verpleeghuizen. De overdracht van patiënt naar patiënt gaat via direct contact met bijvoorbeeld de urine van een besmet persoon of indirect via de handen van de medewerkers. De verspreiding van de ESBL via de voedselketen en door direct contact met dieren, is nog maar zelden aangetoond. Er is, vooralsnog, geen sprake van risico voor omwonenden.

Fijn stof

Afhankelijk van de doorsnede van de stofdeeltjes wordt gesproken van PM₁₀ voor deeltjes met een doorsnee tot 10 µm of van PM_{2,5} voor deeltjes met een doorsnee tot 2,5 µm. Een belangrijk verschil met het fijn stof dat afkomstig is van het verkeer en van de landbouw is de samenstelling en de grootteverdeling van het stof. Fijn stof uit verkeer bevat vooral ultrafijne deeltjes (vooral ultrafijn stof van 0.1-1.0 µm) en is met allerlei chemische stoffen beladen.

Endotoxinen

Endotoxinen zijn bestanddelen van de celwand van bacteriën. Als bestanddeel van organische stofdeeltjes (als onderdeel van fijn stof) komen ze voor in de buitenlucht en in woningen. Hoge concentratie endotoxinen bevinden zich in de stallen zelf, bij veevoerproductie en in de nabijheid van veehouderijbedrijven. Na inademing kunnen direct verschijnselen zoals droge hoest, kortademigheid met verminderde longfunctie en koorts optreden. Langdurige blootstelling aan endotoxinen kan leiden tot chronische bronchitis en vermindering van de longfunctie. Uit het IRAS onderzoek blijkt dat in de nabije omgeving (tot ca. 250 m) van veehouderijbedrijven hogere concentraties endotoxinen zijn gemeten. Er is een duidelijke samenhang tussen het aantal bedrijven en dieren aantallen in de directe nabijheid van meetlocaties en de gemeten concentraties endotoxinen. Uitrijden van mest kan endotoxineconcentratie verhogen (afhankelijk van de afstand). Hoe hoog de concentraties in de buurt van de woningen in het plangebied exact zijn is niet aan te geven. Uit het IRAS onderzoek is af te leiden dat de concentraties in ieder geval verhoogd zullen zijn ten opzichte van de achtergrondconcentratie. De afstand van 250 m uit het informatieblad, tussen bedrijf en woning is uit voorzorg gegeven. Het is een advies gebaseerd op onderzoek waarin effecten op gezondheid en blootstellingsgegevens zijn geëvalueerd. De GGD wil voorkomen dat er nieuwe overbelaste situaties kunnen ontstaan.

Geurhinder

Voor de gezondheid is het niet alleen belangrijk om te weten of voldaan wordt aan de wetgeving maar vooral ook in welke mate de achtergrondconcentratie ten gevolge van de uitstoot van nieuwe bedrijven wordt verhoogd. Voor de geurbelasting is het van belang om te weten hoe deze zich verhoudt tot de hinderbeleving. Dit laatste kan een grote impact hebben op het sociale leven van een blootgestelde. Er is voor geur een wettelijk en een strenger gezondheidkundig beoordelingskader. Geur veroorzaakt hinder. In veel situaties hangt geur samen met andere klachten zoals depressie, verminderde kwaliteit van leven, moeheid en verstoring van gedrag of activiteiten. De meest voorkomende verstoringeffecten zijn het sluiten van ramen, het niet graag buiten zijn, bezoek niet graag uitnodigen en/of familie of vrienden komen niet graag op bezoek, vertrouwde/ aangename geuren niet meer kunnen ruiken, minder diep ademen.

Mensen met astma, allergieën, bepaalde vormen van overgevoeligheid zoals meervoudig chemische overgevoeligheid en mensen die bezorgd zijn, ervaren eerder hinder en de bijbehorende symptomen dan anderen.

Advies Gezondheidsraad

In november 2012 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht omtrent de gezondheidsrisico's bij veehouderijen. De conclusie van het rapport is dat het niet bekend is tot welke afstand omwonenden van veehouderijen verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Daarom is er niet op wetenschappelijke gronden één landelijke 'veilige' minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen. Omwonenden zijn echter vaak ongerust, en dat verdient serieuze aandacht. Daarom adviseert de Gezondheidsraad dat gemeenten samen met de GGD en belanghebbenden lokaal beleid gaan ontwikkelen met minimumafstanden. Die kunnen namelijk wel op beleidsmatige gronden vastgesteld worden.

5.9.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van 'dosis-effect relaties' is niet zinvol omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor intensieve veehouderijen (en geitenhouderijen). Door de vele aannames waarop het voorkeursalternatief is gebaseerd, wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (intensief veehouderij bedrijf) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn. Door dit hiaat in kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's wordt de effectbeoordeling van de alternatieven beperkt tot onderstaande globale en kwalitatieve beoordeling op hoofdlijnen.

Tabel: Beoordelingskader gezondheid

Criterium	Methode
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	Kwalitatief

Effecten alternatieven

In het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen beperkt. Alleen in het landbouwontwikkelingsgebied kunnen bedrijven omschakelen naar intensieve veehouderij en bestaande intensieve veehouderijen kunnen uitbreiden binnen hun bouwvlak. Geitenhouderijen komen in het plangebied niet voor.

Met name indien in het landbouwontwikkelingsgebied meerdere bedrijven omschakelen naar intensieve veehouderij is er een kans dat de gezondheidsrisico's toenemen. Bij het landbouwontwikkelingsgebied Montfort speelt ook de directe nabijheid van de woonkern Montfort, waardoor de gezondheidsrisico's kunnen toenemen.

De feitelijke risico's zijn afhankelijk van de diersoort van het bedrijf en diersoorten in de omgeving, van het staltype, van de windrichting e.d.

Al met al worden de effecten van het worst case bestemmingsplan als licht negatief ingeschat, met het nodige voorbehoud in verband met onzekere factoren omtrent gezondheid. Omdat in het voorkeursalternatief op voorhand niet duidelijk is hoeveel bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied kunnen omschakelen is hier dezelfde effectscore gehanteerd.

5.9.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de verschillende alternatieven weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Alternatief worst case bestemmingsplan	Voorkeursalternatief
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0/-	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

5.9.4

Maatregelen

De omschakeling naar intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt.

Daarnaast kan worden overwogen om in het kader van de milieubeoordeling van een omschakeling een aanvullende gezondheidkundige risicobeoordeling te vragen voor situaties waarin een bedrijf ligt op minder dan 1.000 m van een woonkern of lintbebouwing, overeenkomstig het advies van de GGD. In het daaruit voortvloeiende advies worden bedrijfsspecifieke kenmerken zoals diersoort, type bouw (open/gesloten stal), ligging, windrichting en andere ruimtelijke ordeningsaspecten meegewogen.

5.9.5

Leemten in kennis

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's, vooral wat betreft de uitstoot van grotere bedrijven en concentraties van bedrijven. De relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen van omwonenden is onderwerp van nader onderzoek.

Ook het recente advies van de Gezondheidsraad maakt duidelijk dat er nog steeds een leemte in kennis blijft.

Passende beoordeling

6.1

Inleiding

Uit de planMER voor het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren blijkt dat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Daarom is het maken van een Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 verplicht. Dit geldt voor zover de gebieden in Nederland liggen, want die zijn beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998. Niet in Nederland gelegen Natura 2000-gebieden vallen niet onder de reikwijdte van deze wet. Bij de voorbereiding van een besluit voor een Nederlands plan of Nederlandse activiteit dient voor buitenlandse beschermde gebieden te worden getoetst aan de Habitatrichtlijn (artikel 6, derde lid). Deze bepaalt dat voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar significante gevolgen kan hebben voor het gebied, een passende beoordeling wordt gemaakt van de gevolgen voor het gebied en dat door de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor het plan of project wordt gegeven nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten.

In paragraaf 5.2 is al uitgebreid ingegaan op de effecten van het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief op omliggende Natura 2000-gebieden. Daarbij is getoetst aan de referentiesituatie zoals die ontstaat als gevolg van de autonome ontwikkeling.

In de Passende Beoordeling dient het bestemmingsplan getoetst te worden aan de huidige situatie. Daarmee moet dus getoetst worden aan het voorkeursalternatief. Onderstaand wordt ingegaan op de effecten van het voorkeursalternatief op de Natura 2000-gebieden ten opzichte van deze huidige situatie.

Overigens wijkt de huidige situatie slechts in geringe mate af van de referentiesituatie.

6.2

Toegelaten ontwikkelingen

Ten aanzien van de te onderzoeken effecten is het van belang, welke effecten op kunnen treden als gevolg van het voorkeursalternatief voor het bestemmingsplan op de Natura 2000-gebieden. Het te toetsen bestemmingsplan buitengebied Echt-Susteren biedt alleen bij afwijkingsbevoegdheid mogelijkheden

voor agrarische bedrijfsontwikkeling, waarbij een toenemende ammoniakuitstoot als gevolg van een grotere veestapel niet mag leiden tot een toename van de depositie op een Natura 2000-gebied. Daarom worden voor het voorkeursalternatief de modelberekeningen voor de autonome ontwikkeling als maatgevend gebruikt.

Ook bij afwijking of wijziging worden een ontgronding en bij agrarische bedrijven kamperen bij de boer en mestvergisting mogelijk gemaakt. Behalve ammoniakneerslag, zijn het effecten die voornamelijk op het gemeentelijk grondgebied optreden.

Mestvergistingsinstallatie

Een mestvergistings-, vergassings- of verbrandingsinstallatie binnen agrarisch bouwvlak, ondergeschikt en ten behoeve van het agrarisch bedrijf is in principe een gesloten systeem. Extra milieubelastende stoffen die vrijkomen in de omgeving zijn zeer gering. Op natuur zijn derhalve geen effecten van betekenis te verwachten. Voor ongeveer 17 bedrijven in het "landbouwontwikkelingsgebied" is mestvergisting toegestaan.

Door het bouwen van biovergistingsinstallaties kan sprake zijn van een toename van de geluidsproductie in het buitengebied. Dit effect is tijdelijk van aard. Geluidsproductie ten gevolge van extra verkeer, van en naar de vergister, alsmede van de vergister zelf zal in cumulatieve zin beperkt zijn. Geluid kan ook verstorend werken voor bijvoorbeeld vleermuizen en vogels. Een van de twee landbouwontwikkelingsgebieden met 6 agrarische bedrijven ligt in de nabijheid van de abdij van het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop. Daarom wordt het effect als licht negatief beoordeeld.

Ontgronding

Ten behoeve van de kalkzandsteenfabriek zijn in het plan wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de kalkzandsteenfabriek en het ontgrondingsgebied te kunnen vergroten.

De ontgronding vindt niet in of grenzend aan Natura 2000-gebieden plaats. Wel gaan onder meer een bosperceel en opgaande landschapselementen in de vorm van bosjes en houtsingels verloren die belangrijk bijdragen aan de kleinschaligheid van het landschap ter plaatse. Die opgaande structuren vormen de vliegroutes en foerageergebied van een aantal streng beschermde soorten vleermuizen, waaronder het instandhoudingsdoel van het Natura 2000-gebied ingekorven vleermuis. Dat zou kunnen leiden tot een negatief effect.

Echter in de wijzigingsbevoegdheid is een voorwaarde opgenomen, op basis waarvan voldaan moet worden aan het bepaalde uit de Natuurbeschermingswet 1998. Op basis daarvan zullen negatieve effecten niet optreden.

Uitbreiding Natuur

Het bestemmingsplan buitengebied Echt-Susteren bevat een wijzigingsbevoegdheid om agrarische gronden naar de bestemming natuur te kunnen omzetten. Dit zal naar verwachting alleen gebeuren wanneer er sprake is van een toegevoegde waarde voor de natuur, bijvoorbeeld als uitbreiding of bufferzone. Er is daarom per definitie sprake van een positief effect. Echter, de om-

zetting kan gepaard gaan met verstorend geluid, trillingen en licht of bijvoorbeeld bodemwerkzaamheden die verblijfplaatsen verstoren of vernietigen. Daardoor kan er tijdelijk sprake zijn van een negatief effect. Naar verwachting zal de uitvoering echter zorgvuldig plaats vinden waardoor wezenlijke effecten worden gemitigeerd. Daarbij zijn werkzaamheden ten koste van de ingelezen Natura 2000-gebieden onwaarschijnlijk en daarom zijn effecten in het kader van deze passende beoordeling afwezig tot positief.

Kamperen bij de boer/kleinschalig kamperen

De meeste agrarische bedrijven liggen niet in de "provinciale ontwikkelingszone groen" of "ecologische hoofdstructuur" en mogen dus een minicamping starten. Kamperen bij de boer is toegestaan door middel van een afwijkingsbevoegdheid, waarbij:

- Voor 140 bedrijven zijn maximaal 25 kampeermiddelen zijn toegestaan op in totaal 70 ha in de voormalige gemeente Echt;
- Voor 40 bedrijven zijn maximaal 15 kampeermiddelen zijn toegestaan op in totaal 12 ha in de voormalige gemeente Susteren;

onder nadere voorwaarden zoals landschappelijke inpassing.

Dit geeft in beginsel een ruimtebeslag, maar gezien de landschappelijke inpassingseisen zal het landschap en zullen daarmee de mogelijkheden voor natuurwaarden niet wezenlijk veranderen. Het gebruik van minicampings is veelal niet jaarrond en redelijk extensief. Vandaar ook dat gerekend is met 200 m² per kampeerplaats. Doordat het daardoor in natuurgebieden drukker kan worden, kan dit negatieve gevolgen hebben voor sommige soorten verstoringsevoelige broedvogels (met name grondbroeders) en zoogdieren (ree en das). Dit doet zich vooral voor als de toegankelijkheid van natuurgebieden groot is en de dichtheid aan paden, vergeleken met de schaal van het gebied, hoog is. In de natuurgebieden wordt de recreatie geleid via paden, dus de betredingsdruk op kwetsbare habitattypen zal niet toenemen. Verder wordt er geen recreatieve infrastructuur aangelegd, en zullen in fysieke zin de Natura 2000-gebieden onaangetast blijven. Overigens liggen dergelijke natuurgebieden met de status van Natura 2000-gebied niet in de gemeente Echt-Susteren, maar in buurgemeenten of het buitenland. Door de kleinschaligheid en spreiding van de locaties, zullen de effecten gering zijn en zeker niet significant.

Veehouderij

Omdat eventuele negatieve effecten op het gebied van de belangrijkste stikstofbron, ammoniak, ook gelden voor gebieden buiten de gemeente zijn deze gebieden in de effectbeoordeling meegenomen. Overige effecten anders dan ammoniakdepositie zullen op de verder weg gelegen gebieden naar verwachting niet optreden.

6.3

Natura 2000-gebieden

De Natura 2000-gebieden Grensmaas en Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop liggen ten minste gedeeltelijk in de gemeente Echt-Susteren. Rond het plangebied Echt-Susteren liggen de hieronder genoemde andere beschermde gebieden. Voor Echt-Susteren gaat het zoals aangegeven om 14 Natura 2000-gebieden. Buiten het gemeentelijk plangebied is geselecteerd op de dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangewezen voor habitattypen die erg gevoelig zijn voor stikstofdepositie (zie ook bijlage 3).

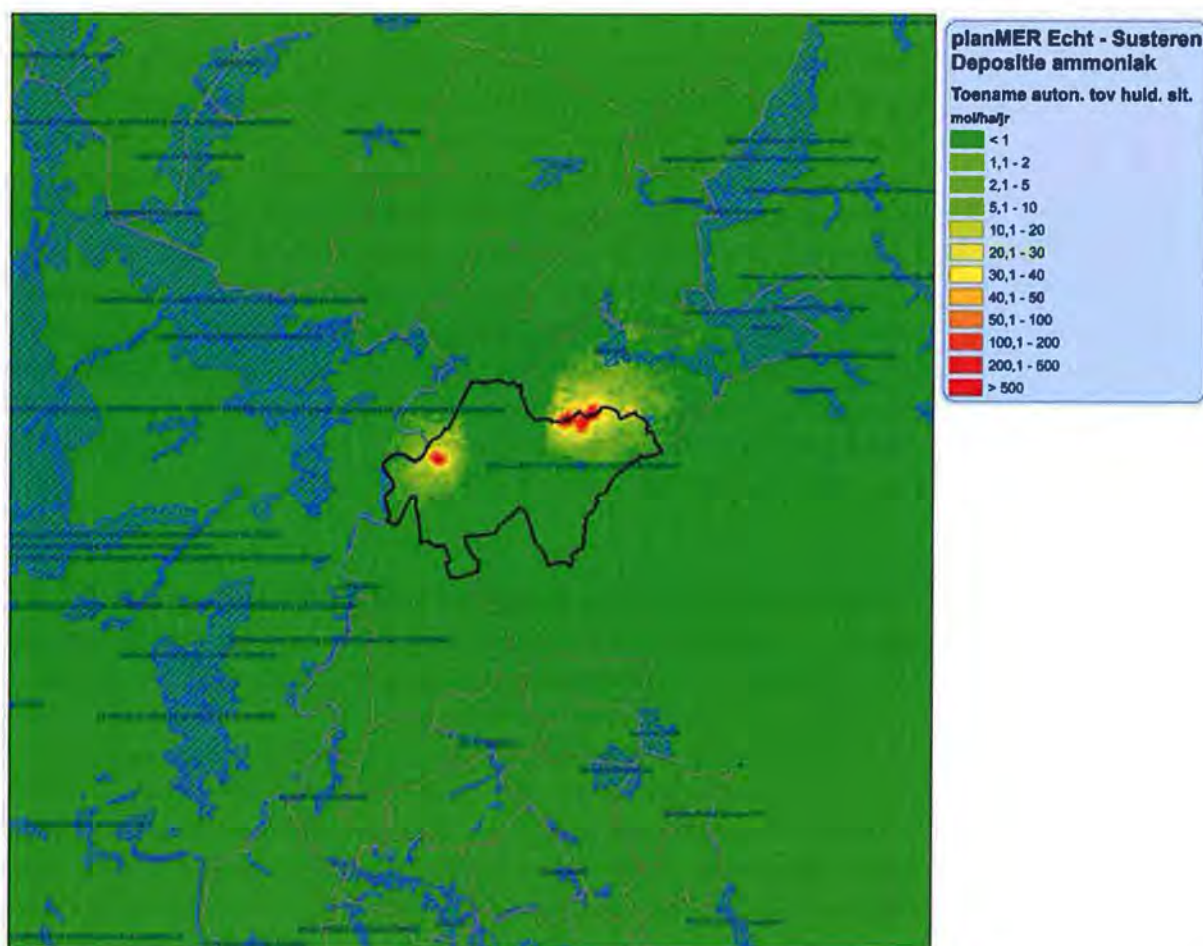
Hierbij gelden de volgende aantekeningen:

- Het maakt voor de wet niet uit of een gebied definitief is aangewezen of dat het besluit een ontwerp betreft. Alle gebieden die zich kwalificeren, zijn volledig beschermd. Wel kan bij de definitieve aanwijzing de begrenzing of de instandhoudingsdoelen nog wijzigen.
- De bescherming van natuurmonumenten die liggen binnen een Natura 2000-gebied vervalt waarschijnlijk met het wijzigingsvoorstel Natuurbeschermingswet 1998, dat in de zomer van 2013 aan de Tweede Kamer zal worden voorgelegd. De natuurmonumenten worden daarmee onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en beleidsmatig en planologisch beschermd. Naar verwachting wordt onder meer de Natuurbeschermingswet 1998 in of na 2013 vervangen door de Wet natuurbeheer.
- Het eerste kabinet Rutte was van plan om de complementaire soorten uit de voorlopige aanwijzingsbesluiten te schrappen en de definitieve aanwijzingsbesluiten te herzien, zodat de complementaire soorten worden verwijderd. Dit is conform de kamerbrief van 25 november 2011 naar aanleiding van de moties van leden Koopmans en Lodders omtrent Natura 2000 en het ontwerp-wijzigingsbesluit van 5 augustus 2012. Voor deze soorten geldt tot dat moment niet de habitattoets, maar kan worden volstaan met een lichtere effectbepaling. Dit gegeven heeft voor de onderhavige toets weinig betekenis.
- De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren, gebaseerd op absolute getallen voor biotische randvoorwaarden en kennis van ruimtelijke randvoorwaarden. Voor buitenlandse gebieden is de effectenindicator niet beschikbaar. Wel is voor alle instandhoudingsdoelen de Nederlandse effectenindicator geraadpleegd. De resultaten daarvan zijn per gebied verwoord.

6.4

Effectbeoordeling ammoniak en Natura 2000-gebieden

De door het bestemmingsplan toe te laten gevolgen van de agrarische bedrijfsontwikkeling voor de ammoniakdepositie in de omgeving zijn getoetst aan die van de eveneens berekende huidige situatie (zie onderstaande kaart van de toename als gevolg van de autonome ontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie en kaarten in paragraaf 5.2). Daaruit blijkt dat in vrijwel de gehele gemeente de toename van ammoniakdepositie minder dan 1 mol N/ha.j is en in een noordoostelijk deel en het westen van de gemeente is de toename plaatselijk honderden mol. De precieze waarden worden per Natura 2000-gebied hierna besproken.



Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

De zolders van de abdij en het voormalig klooster Mariahoop en enkele andere deels nog onbekende locaties herbergen kraamkolonies van ingekorven vlemuis. Rondom het genoemde gebouwencomplex liggen enkele boscomplexen (broekbos Haeselaarsbroek) en landbouwgronden. Het samenstel daarvan is essentieel foerageergebied voor deze soort die verder uitsluitend buiten de

landsgrens voorkomt. Volgens de effectenindicator is ingekorven vleermuis niet gevoelig voor verzuring of vermesting, maar de prooien en de aangeduide landschapselementen zijn dat deels wel. De huidige achtergronddepositie ligt tussen 2.240 en 2.760 mol N/ha.j, waaraan het buitengebied van de gemeente zelf 55 tot 764 mol N/ha.j bijdraagt. Het voorkeursalternatief zorgt echter als gevolg van de autonome ontwikkeling voor een afname van 0,7 tot 4 mol N/ha.j. Dit betekent dat het voorkeursalternatief voor een het verlagen van de stikstofdruk gaat zorgen, wat gunstig is voor het leefgebied van opgaande landschapselementen en een deel van de insecten die vleermuizen als prooi gebruiken. Het voortbestaan van de populatie vleermuizen komt daarmee niet in gevaar. Dit is een licht positief effect.

Grensmaas

De heuvellandrivier kent een smalle, diep ingesneden bedding met slikkige oevers en op vroegere ontgrondingen moerasgebieden, oobos en zachthout-oobos met bevers. Het habitatype Vochtige alluviale bossen (zachthoutoobos) is het meest gevoelig met een kritische depositiewaarde van 2.410 mol N/ha.j. In de huidige situatie ligt de achtergronddepositie tussen 1.320 en 2.360 mol N/ha.j, waarmee alle habitattypen veilig zijn voor verzuring en vermesting. Het voorkeursalternatief verhoogd echter deze waarden met maximaal 22 mol N/ha.j, waarmee de Vochtige alluviale bossen nog veilig zijn. Verder zijn volgens de effectenindicator Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden), Slikkige rivieroevers, Ruigten en zomen (moerasspirea) zeer gevoelig verzuring. Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) en Gaffellibel zijn gevoelig voor verzuring. Gaffellibel is zeer gevoelig voor vermesting. Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen), Zalm, Rivierdonderpad en Rivierprik zijn gevoelig voor vermesting. Daarmee kan het voornemen gekwalificeerd worden als een licht negatief effect.

Roerdal

Van het Nederlandse Natura 2000-gebied in de Roerdalslenk ligt een klein deel op zeer korte afstand van het plangebied, dit betreft het Vlootbeekdal met leefgebied van het pimpernelblauwtje. Het grootste deel van het gebied ligt op een paar kilometer van de gemeentegrens. Het gebied bevat natuurwaarden die volgens de effectenindicator zeer gevoelig zijn voor verzuring: Beken en rivieren met waterplanten (met een KDW van 1.250 mol N/ha.j), Stroomdalgraslanden en Pimpernelblauwtje. Daarnaast zijn Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart), Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen), beekprik, Donker pimpernelblauwtje, gaffellibel, kamsalamander en zeggekorfslak gevoelig voor verzuring. Hoogveenbossen, beekprik, gaffellibel en pimpernelblauwtje zijn zeer gevoelig voor vermesting. Stroomdalgraslanden, Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart), Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen), bittervoorn, donker pimpernelblauwtje, kamsalamander, rivierdonderpad, rivierprik, zeebek en zeggekorfslak zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de afstand tot de in het voorkeursalternatief toe te laten activiteiten in het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht.

Het gebied kent in de huidige situatie een achtergronddepositie van 1.790 tot 3.160 mol N/ha.j, waarvan tot 96 mol N/ha.j uit het plangebied afkomstig is. Daar boven op mag van het voorkeursalternatief van Echt-Susteren een extra depositie tot 7 mol N/ha.j worden verwacht. Het habitatype Beken en rivieren met waterplanten is nu al niet veilig, maar komt door een toename mogelijk verder in de gevarezone. Dat is hoewel klein, een significant negatief effect. Dit effect wordt echter volledig veroorzaakt door de autonome ontwikkelingen en is niet door gemeentelijke planologische maatregelen te beïnvloeden.

Meinweg

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg ligt ruim 6,5 km ten noordoosten van het plangebied en vormt een onderdeel van het grensoverschrijdend natuurgebied Meinweg. Het gebied sluit aan op de Duitse Natura 2000-gebieden 'Meinweg mit Ritzroder Dunen' en 'Lüsekamp und Boschbeek' (zie hierna). Het gebied kent een achtergronddepositie tussen 1.630 en 3.050 mol N/ha.j. Voor tussen 4 en 28 mol N/ha.j hiervan is, aldus het gebruikte model, de gemeente Echt-Susteren verantwoordelijk in de huidige situatie.

Volgens de effectenindicator is drijvende waterweegbree zeer gevoelig voor verzuring. Pioniervegetaties met snavelbiezen, Vochtige alluviale bossen, beekprik, kamsalamander, boomleeuwerik en nachtzwaluw zijn gevoelig voor verzuring. Vochtige heiden, droge heiden, actieve hoogvenen (KDW 400 mol N/ha.j), oude eikenbossen, hoogveenbossen, beekprik en drijvende waterweegbree zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zure vennen (KDW 410 mol N/ha.j), Pioniervegetaties met snavelbiezen, Vochtige alluviale bossen, kamsalamander, boomleeuwerik, nachtzwaluw en roodborsttapuit zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht.

Daarmee is de achtergronddepositie vier tot zeven keer hoger dan toelaatbaar en het voorkeursalternatief zorgt voor een verandering van maximaal 0,2 mol N/ha.j. Dat is te kwalificeren als een neutraal effect.

Geleenbeekdal

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Geleenbeekdal ligt ongeveer 9 km ten zuidoosten van het plangebied als zijrivier van de Maas. Het gebied kent een achtergronddepositie tussen 1.690 en 2.500 mol N/ha.j, waarvan 2 tot 8 mol N/ha.j van het buitengebied Echt-Susteren afkomstig is.

Volgens de effectenindicator zijn Kalkmoerassen met een kritische depositiewaarde van 1.100 mol N/ha.j en nauwe korfslak zeer gevoelig voor verzuring. Eiken-haagbeukenbossen, vochtige alluviale bossen en zeggekorfslak gevoelig voor verzuring. Nauwe korfslak is zeer gevoelig voor vermesting. Kalkmoerassen, beuken-eikenbossen met hulst, Eiken-haagbeukenbossen, vochtige alluviale bossen en zeggekorfslak zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De achtergronddepositie ligt ook hier ruim boven de kritische depositiewaarde zodat een verdere verhoging van de bijdrage uit het te onderzoeken buitengebied van 0,1 tot 0,7 mol N/ha.j een

heel licht negatief effect oplevert, dat echter als neutraal kan worden gekwalificeerd.

Brunsummerheide

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Brunsummerheide ligt op ruim 13 km ten zuidoosten van het plangebied. Het tertiair zilverzand is uiterst voedselarm en daarmee gevoelig voor vermesting met een kritische depositiewaarde van 740 mol N/ha.j, evenals het actief hoogveen met 400 mol N/ha.j. Volgens de effectenindicator zijn verder Pioniervegetaties met snavelbiezen, Spaanse vlag en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Vochtige heiden, Droge heiden, Actieve hoogvenen (heideveentjes) en Hoogveenbossen zijn te kwalificeren als zeer gevoelig voor vermesting. Zure vennen, Heischrale graslanden, Pioniervegetaties met snavelbiezen, Spaanse vlag en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De huidige achtergronddepositie ligt tussen 1.620 en 2.620 mol N/ha.j, waaraan het plangebied 2 tot 8 mol N/ha.j bijdraagt. Door het voorkeursalternatief gaat daar 0,4 mol N/ha.j af. De huidige droge en natte neerslag is al twee tot acht keer hoger dan veilig is voor de habitattypen. Daarmee is er door het voorkeursalternatief een verwaarloosbaar licht positief en dus neutraal effect.

Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek

De 12 deelgebieden van het Belgische Natura 2000-gebied Limburgse Maas met Vijverbroek liggen al op ongeveer 40 m ten westen van het plangebied. Volgens de effectenindicator zijn van de aanwezige habitattypen en andere instandhoudingsdoelen Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, Beken en rivieren met waterplanten, Slikkige rivieroever, Ruigten en zomen, Stroomdalgraslanden en Droge hardhoutooibossen zeer gevoelig voor verzuring. Laaggelegen schraal hooiland, Overgangs- en trilveen met een KDW van 1.200 mol N/ha.j, Vochtige alluviale bossen, Eiken-haagbeukenbossen, kamsalamander, blauwborst, grauwe klauwier, ijsvogel, kwartelkoning, krakeend, kolgans, grauwe gans, rietgans, tafeleend zijn gevoelig verzuring. Laaggelegen schraal hooiland is zeer gevoelig voor vermesting. Vochtige alluviale bossen, Eiken-haagbeukenbossen, Stroomdalgraslanden, Overgangs- en trilveen, Droge hardhoutooibossen, bittervoorn, kamsalamander, rivierdonderpad, rivierprik, zalm en grauwe klauwier zijn gevoelig vermesting. De achtergronddepositie is voor de Belgische gebieden mindernauwkeurig bepaald maar ligt tussen 1.071 en 2.857 mol N/ha.j, daarvan is 2 tot 30 mol N/ha.j afkomstig uit Echt-Susteren. Door de autonome ontwikkelingen in het voorkeursalternatief daalt de depositie echter met 5 mol N/ha.j. De huidige achtergronddepositie is op veel plaatsen al te hoog voor het meest kritische instandhoudingsdoel. Een afname van de depositie is echter een licht positief effect.

Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven

Het Natura 2000-gebied Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven ligt op 3,2 km ten westen van het plangebied. Volgens de effecten-indicator zijn Laaggelegen schraal hooiland, Beken en rivieren met waterplanten, Ruigten en zomen en drijvende waterweegbree zeer gevoelig voor verzuring. zwakgebufferde vennen, Vochtige alluviale bossen, Laaggelegen schraal hooiland, beekprik en kamsalamander zijn gevoelig voor verzuring. Vochtige heiden, Droge heide, Oude eikenbossen, beekprik, drijvende waterweegbree zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Heischrale graslanden, Laaggelegen schraal hooiland, Beuken-eikenbossen met hulst, Vochtige alluviale bossen, bittervoorn, kamsalamander en rivierdonderpad zijn gevoelig voor vermesting. Daarvan hebben de Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie met waterlobelia, oeverkruid en biesvaren, een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De achtergronddepositie ligt tussen 1.071 en 2.143 mol N/ha.j, daarvan is 3 tot 10 mol N/ha.j afkomstig uit Echt-Susteren. Door het voornemen stijgt de depositie maximaal met 1,6 mol N/ha.j. De huidige achtergronddepositie is overal al meer dan twee tot vijf keer te hoog voor het meest kritische instandhoudingsdoel. Alle habitattypen worden door het betreffende bevoegde gezag in Vlaanderen echter gekwalificeerd als in goede tot uitstekende staat van instandhouding. Een verdere toename van de depositie is volgens de Nederlandse normen evenwel een significant negatief effect. Omdat de stijging wordt veroorzaakt door de autonome ontwikkelingen is het niet door het hier beoordeelde plan te beïnvloeden.

Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek

Het Belgische Natura 2000-gebied Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek ligt op ongeveer 9 km ten zuidwesten van het plangebied. Volgens de effecten-indicator zijn Drijvende waterweegbree en gevlekte witsnuitlibel zeer gevoelig voor verzuring. Zwakgebufferde vennen, Vochtige alluviale bossen, Slenken in veengronden, Overgangs- en trilveen, beekprik, blauwborst, boomleeuwerik, bruine kiekendief, korhoen, nachtzwaluw en roerdomp zijn gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Vochtige heiden, Droge heide, Oude eikenbossen, beekprik, drijvende waterweegbree en gevlekte witsnuitlibel zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Heischrale graslanden, Overgangs- en trilveen, Slenken in veengronden, Vochtige alluviale bossen, blauwe kiekendief, boomleeuwerik, korhoen, kraanvogel, nachtzwaluw, roerdomp en wespandief zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. Van de genoemde instandhoudingsdoelen hebben de Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobelia, oeverkruid en biesvaren, een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j. De achtergronddepositie ligt tussen minder dan 1.071

en 2.143 mol N/ha.j, daarvan is 3 tot 7 mol N/ha.j afkomstig uit Echt-Susteren. Door het voorkeursalternatief veranderd de depositie niet. Ondanks dat de huidige achtergronddepositie overal al twee tot vijf keer te hoog is voor het meest kritische instandhoudingsdoel, heeft het voornemen geen effect en krijgt het oordeel neutraal.

Lüsekamp und Boschbeek

Het Natura 2000-gebied Lüsekamp und Boschbeek ligt op 7,7 km ten noord-noordoosten van het plangebied, tegen de Nederlands-Duitse grens en het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg.

Volgens de effectenindicator zijn Zwakgebufferde vennen, Overgangs- en trilvenen, Slenken in veengronden en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Droge heide, Vochtige heiden, Stuifzandheiden met struikheide, Veldbies-beukenbossen, Hoogveenbossen en Oude eikenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Zure vennen, Overgangs- en trilvenen, Slenken in veengronden en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De overkoepelende doelstelling betreft het behoud van een natuurlijk voedselarm hoogveen-, heide- en moerasboscomplex, met preventie van depositie van nutriënten zoals stikstofverbindingen. Hiertoe behoren habitattypen als Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobelia, oeverkruid en biesvaren, een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j en overgangs- en trilvenen met 700 mol N/ha.j als KDW en oude eikenbossen met 1.100 mol N/ha.j als maximaal toe te laten depositiewaarde. De actuele en autonome achtergrondwaarde ligt echter tussen 2.000 en 2.143 mol N/ha.j, waarvan 6 tot 15 mol N/ha.j afkomstig is uit Echt-Susteren. Het voorkeursalternatief veroorzaakt een geringe teruggang van 1,2 mol N/ha.j van. Hoewel de achtergronddepositie al het dubbele tot vijfvoudige van de acceptabele depositie is, levert het voorkeursalternatief een heel licht positief effect.

Schaagbachtal

Het Duitse Natura 2000-gebied Schaagbachtal is gelegen ten zuiden van de Meinweg op ongeveer 9 km ten noordoosten van het plangebied. De ontwikkelingsdoelstelling voor de Schaagbachtal is het behoud en de bevordering van de verschillende structuren binnen het beekdalsysteem met zijn bossen. Hieronder valt de bescherming tegen eutrofiëring invloeden en het behoud van de aanwezige typische habitattypen. Volgens de effectenindicator is het habitattype Beken en rivieren met waterplanten zeer gevoelig voor verzuring. Eiken- en haagbeukenbos, Vochtige alluviale bossen en ijsvogel zijn gevoelig voor verzuring. Veldbies-beukenbossen en Hoogveenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Vochtige alluviale bossen en Eiken- en haagbeukenbos zijn gevoelig voor vermesting. Het gevoeligste habitattype is oude eikenbossen met een kritische depositiewaarde van 1.100 mol N/ha.j. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren zoals via het grondwatersysteem niet verwacht. De achtergronddepositie is in het gehele gebied eensluidend 1.857 mol N/ha.j, waarvan

in elk geval tussen 8 en 11 mol N/ha.j afkomstig is uit Echt-Susteren. Het voorkeursalternatief van het bestemmingsplan buitengebied verhoogt dit hoogstens 0,1 mol N/ha.j. Bij een actuele depositie die al tegen de twee keer zo groot is als de kritische depositie, is elke toename een negatief effect, maar dit is verwaarloosbaar en gewaardeerd als neutraal.

Meinweg mit Ritzroder Dunen

Het Duitse Natura 2000-gebied Meinweg mit Ritzroder Dunen ligt ruim 10 km ten noordoosten van het plangebied. Ook dit gebied grenst aan het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg. Het gebied vormt door de mineralenarme bodem met stuifzanden, een voor vermesting gevoelig terrein. Volgens de effectenindicator zijn Overgangs- en trilvenen, boomleeuwrik en nachtzwaluw gevoelig voor verzuring. Droge heide, Oude eikenbossen en Veldbies-beukenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Overgangs- en trilvenen (KDW 700 mol N/ha.j), boomleeuwrik, nachtzwaluw en wespandief zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De huidige achtergronddepositie ligt tussen 1.786 tot 2.000 mol N/ha.j, waarvan 7 tot 12 mol N/ha.j uit het buitengebied van Echt-Susteren afkomstig is. Het voorkeursalternatief verhoogt dit met maximaal 0,4 mol N/ha.j. Bij een achtergronddepositie die het drievoudige is van wat toelaatbaar is voor de beoogde instandhouding van het meest kritische habitatype is dit strikt genomen opnieuw een significant negatief effect, maar van een orde van grote die verwaarloosbaar is en daarom gekwalificeerd wordt als neutraal.

Helpensteiner Bachtal-Rothenbach

Het Duitse Natura 2000-gebied Helpensteiner Bachtal-Rothenbach ligt ruim 10 km ten noordoosten van het plangebied. De ontwikkelingsdoelstelling is gericht op het behoud en de bevordering van loofbos-gemeenschappen. Hierbij is onder andere bescherming tegen eutrofiërende invloeden nodig. Volgens de effectenindicator zijn Eiken-haagbeukenbossen, Vochtige alluviale bossen en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Veldbies-beukenbossen, Oude eikenbossen (met een kritische depositiewaarde van 1.100 mol N/ha.j) en Hoogveenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Eiken-haagbeukenbossen, Vochtige alluviale bossen en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. De huidige achtergronddepositie ligt tussen nauwe grenzen van 1.786 en 1.857 mol N/ha.j. Daaraan draagt het plangebied Echt-Susteren nu 7 tot 12 mol N/ha.j bij. Het voorkeursalternatief verhoogt deze bijdrage maximaal met 0,3 mol N/ha.j. Bij een aanwezige depositie die tegen het dubbele is van wat als dragelijk voor de instandhoudingdoelen wordt beschouwd, is elke verdere toename strikt genomen een significant negatief effect. De omvang is echter verwaarloosbaar en het effect van het voorkeursalternatief wordt daarom beoordeeld als neutraal.

Teverener Heide

Het Duitse Natura 2000-gebied Teverener Heide ligt ruim 13 km ten zuidoosten van het plangebied. De ontwikkelingsdoelstelling voor de Teverener Heide betreft onder meer het behoud en de optimalisatie van de gemeenschappen en biotopen van droge- en natte heiden, schrale graslanden en oligotrofe stilstaande wateren. Volgens de effectenindicator zijn Zwakgebufferde vennen, Overgangs- en trilvenen, Pioniersvegetaties met snavelbiezen, blauwborst, boomleeuwerik, kamsalamander en nachtzwaluw gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Droge heide, Oude eikenbossen en Vochtige heiden zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwakgebufferde vennen, Zure vennen, Overgangs- en trilvenen (met een kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j), Pioniersvegetaties met snavelbiezen, boomleeuwerik, kamsalamander, nachtzwaluw en wespandief zijn gevoelig voor vermesting. Gezien de relatief grote afstand tot het buitengebied van Echt-Susteren, worden effecten van andere storingsfactoren niet verwacht. In dit heidegebied is de droge en natte neerslag van ammoniak al tussen 1.828 en 2.000 mol N/ha.j. Daarvan kan nu al 2 tot 9 mol N/ha.j worden toegeschreven aan het buitengebied van Echt-Susteren. Het voorkeursalternatief verlaagd dit met 0,2 mol N/ha.j. Hoewel de achtergronddepositie al vier tot vijf keer de waarde overschrijdt waarbij het meest kritische habitattype in stand blijft is ook voor de Teverener Heide het oordeel een significant negatief effect als gevolg van het voorkeursalternatief te hard. Het is een verwaarloosbaar effect en wordt beoordeeld als neutraal.

Conclusie Natura 2000-gebieden

Samengevat geldt voor de effecten van het voorkeursalternatief van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Echt-Susteren dat deze zijn aan te merken als significant negatief voor twee van de onderzochte gebieden: Roerdal en Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven. In beide gevallen is de verslechtering gering en wordt volledig veroorzaakt door de autonome ontwikkeling die door de gevolgen van het zorgvuldig samengestelde voornemen heen speelt. Daarmee is deze geringe verslechtering in de vorm van een toename van de ammoniakdepositie ook niet te beïnvloeden door maatregelen in het bestemmingsplan.

Voor het gebied Grensmaas is er wel een negatief effect, maar dit is klein en er zit nog voldoende ruimte tussen meest kritische depositiewaarde en de achtergronddepositie om hier niet aan een significant effect te komen. Dat geldt ook voor de plaatsing van een beperkt aantal co-vergistingsinstallaties en voor de maximaal 180 in te richten terreinen voor kamperen bij de boer.

Voor de zeven gebieden: Meinweg, Geleenbeekdal, Brunsummerheide, Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek, Schaagbachtal, Meinweg met Ritzroder Dunen en Helpensteiner Bachtal-Rothenbach is het effect van het voorkeursalternatief neutraal. Dat geldt ook voor de beoogde ontgroning.

Voor de drie Natura 2000-gebieden: Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Maria-hoop, Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek en Lüsekamp und Boschbeek geldt tot slot dat ze er op vooruitgaan met een afnemende ammoniakdepositie als gevolg van het voorkeursalternatief in combinatie met

de autonome ontwikkelingen in het buitengebied van Echt-Susteren. Die kwalificatie geldt ook voor de omzetting van landbouwgrond in natuur.

6.5

Conclusie Passende beoordeling

De ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden is als gevolg van de huidige situatie zeer groot. Er is al sprake van een overbelaste situatie in de huidige toestand. Dit betekent dat elke toename van depositie op een Natura 2000-gebied een significant negatief effect kan hebben.

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt, zijn negatieve effecten niet uit te sluiten.

Dat wil echter niet zeggen dat voor individuele bedrijven er geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval. Daartoe kunnen planologische middelen ingezet worden, waarbij uitbreiding van veehouderijen alleen dan mogelijk is, indien is aangetoond dat er geen effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de ammoniakdepositie.

Nu het bestemmingsplan buitengebied Echt-Susteren op die manier is ingericht, kan worden geconcludeerd dat het voorkeursalternatief geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op beide ingelezen Natura 2000-gebieden en 12 Natura 2000-gebieden direct rond de gemeente. Het voorkeursalternatief (het bestemmingsplan) is daarmee uitvoerbaar conform artikel 19 lid j van de Natuurbeschermingswet 1998 en de gemeenteraad kan dit overwegen bij de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied.

6.6

Uitvoerbaarheid regeling

Om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te voorkomen, is in het bestemmingsplan geregeld dat de bouw van veestallen niet is toegestaan bij recht, maar alleen door middel van toepassing van een afwijkingsbevoegdheid bij omgevingsvergunning, waarbij als criterium geldt dat er geen sprake mag zijn van een toename van de ammoniakdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden.

De uitvoerbaarheid van een dergelijke regeling dient aangetoond te worden, c.q. dat een dergelijke regeling "in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening". In essentie komt het daarbij op neer dat onderbouwd moet

worden dat de regeling ook daadwerkelijk gebruikt kan worden. Anders gezegd: onderbouwd moet worden dat er uitbreidingsruimte kan ontstaan, zonder dat er sprake is van toename van de depositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

Dit is langs twee sporen mogelijk:

1. een veehouder die zijn stallen wil uitbreiden kan oude stallen (met een hoge ammoniakemissiefactor) slopen en daarvoor in de plaats een grotere moderne stal bouwen met een lage emissiefactor. Hierbij is er dus sprake van een uitbreiding van een veehouderij zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. De depositie in omliggende Natura 2000-gebieden zal dan dus ook niet toenemen.
2. Een andere mogelijkheid is saldering, waarbij tegelijkertijd met de uitbreiding van de ene veehouderij een andere veehouderij stopt.

Ad 1.

Om aan te tonen dat er op deze manier uitbreidingsruimte kan ontstaan, is een voorbeeldberekening gemaakt, waarbij het bestaande stalsysteem is omgezet in een stalsysteem met de best beschikbare staltechnieken (BBT).

De huidige bij de agrarische bedrijven in gebruik zijnde stalsystemen zijn soms niet als emissiearm te kwalificeren. Voor de systemen die in het plangebied in gebruik zijn, geldt voor bijvoorbeeld vrouwelijk melkvee ouder dan 2 jaar een emissiefactor van 9,5 Kg NH₃/dierplaats/jaar. Deze stalsystemen kunnen worden vervangen door systemen die tot een lagere ammoniakemissie leiden en dus een lagere emissiefactor hebben. Het systeem dat op dit moment beschikbaar is en dat op grond van de inrichting van de stal tot de laagste emissie leidt, heeft een emissiefactor van 4,1 Kg NH₃/dierplaats/jaar voor melkvee.

Hierdoor kunnen er door aanpassing van het staltype meer dieren worden gehouden, zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. Als daarbij rekening wordt gehouden met ca 70 m² stalruimte per melkkoe, dan kan een potentiële uitbreidingsruimte worden berekend.

In sommige gevallen bedraagt de potentiële uitbreidingsruimte per bedrijf wel meer dan 9.000 m². Bijvoorbeeld bij een bedrijf met een stal voor 100 melkkoeien levert de ombouw van een stal met een emissiefactor 9,5 naar een stal met een factor 4,1 een potentiële toename van de oppervlakte op van 9.200 m².

Ook een vergelijkbare manier kan ook bij de varkens- en kippenbedrijven worden berekend dat er meer dieren gehouden kunnen worden zonder toename van de ammoniakemissie, waarvoor extra uitbreidingsruimte wenselijk of noodzakelijk kan zijn.

Vanzelfsprekend verschillen op deze manier de uitbreidingsmogelijkheden per agrarisch bedrijf. Niettemin is hiermee wel aangetoond dat in beginsel bij veel agrarische bedrijven het mogelijk is om de veestapel uit te breiden en extra veestallen te bouwen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de huidige ammoniakemissie. Daarmee is aangetoond dat de opgenomen afwijkingsregeling uitvoerbaar is.

De omvang van de uitbreidingsmogelijkheden, die zo is berekend, past in veel gevallen niet binnen de geldende bouwvlakken. Hiermee is dus tevens aange-

toond dat de opgenomen wijzigingsbevoegdheid om een grondgebonden agrarisch bouwvlak te vergroten tot 1,5 ha. in principe ook uitvoerbaar is.

Ad 2.

Daarnaast kan de uitvoerbaarheid van de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van een bouwvlak voor een grondgebonden agrarisch bedrijf worden aangetoond door saldering. Een bedrijf kan er voor kiezen om gebruik te maken van de emissieruimte in de vorm van saldering van een stoppende veehouderij. Dat wil zeggen dat op de ene plek een bedrijf stopt. Op die locatie is er dan geen sprake meer van ammoniakemissie en dus ook niet van ammoniakdepositie. De depositieruimte op hetzelfde Natura 2000-gebied kan dan door een andere veehouderij worden gebruikt om de veestapel te vergroten, waardoor er per saldo geen sprake is van een toename van de ammoniakdepositie. Door te bepalen wat de ammoniakdepositie op voor verzuring en vermesting kwetsbaar Natura 2000-gebied is, die het gevolg is van de beide betrokken bedrijven, kan worden bepaald wat de ammoniakemissie mag zijn nadat de veestapel is overgenomen. De emissie van het groeiende bedrijf mag zodanig toenemen dat de ammoniakdepositie als geheel niet toeneemt.

De mate waarin hiervan gebruik kan worden gemaakt is afhankelijk van de afstand van het stoppende bedrijf tot het betreffende Natura 2000-gebied, van het staltype van de uitbreidende veehouderij e.d. Dit vergt een zorgvuldige beoordeling, die in het kader van een wijzigingsbevoegdheid beoordeeld kan worden.

Van de wijzigingsbevoegdheid kan in zo'n geval alleen gebruik worden gemaakt indien tegelijkertijd de agrarische bestemming van het stoppende bedrijf wordt verwijderd en de milieuvergunning of melding wordt ingetrokken. Immers anders kan niet gegarandeerd worden dat er per saldo geen sprake is van een toename van de ammoniakdepositie (één van de toetsingscriteria voor de wijzigingsbevoegdheid).

Hiermee is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

De in het bestemmingsplan opgenomen juridische regelingen waarborgen dat er geen negatieve effecten ontstaan. Het bestemmingsplan is op dit onderdeel dan ook uitvoerbaar en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

Conclusies en verantwoording

7.1

Samenvatting effecten

Onderstaande tabel geeft een totaal overzicht van de verwachte effecten van de alternatieven.

Tabel: Samenvatting beoordeling effecten

	Studie- alternatief (voorontwerp bestemmings- plan)	Alternatief worst case bestemmings- plan	Voorkeurs- Alternatief (ontwerp bestemmings- plan)
Effecten op Natura2000-gebieden	--	--	0
Effecten op EHS-gebieden	--	--	0
Effecten op natuurgebieden buiten de EHS	-	-	0
Effecten op flora en fauna, met name gericht op be- schermde soorten	--	--	0
Toe- en afname aantal geurgehinderden en geuremissie	--	-	0
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap:		-/0	-/0
Effecten op cultuurhistorische waarden		-	-
Effecten op archeologische waarden		0	0
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.		0	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.		0	0
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwanti- teit.		0	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het op- pervlaktewater		0	0
Effecten op de bodemkwaliteit		0	0
Verandering van verkeersintensiteiten		0/-	0
Verandering in de verkeersveiligheid		0/-	0/-
Toe/afname aantal geluidsgehinderden		0/-	0/-
Toe/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0	0	0
Toe/afname knelpunten fijn stof bedrijfsvoering	-	-	0/-
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen		0/-	0/-

7.2

Conclusie en aanbevelingen

Het alternatief worst case bestemmingsplan en het voorkeursalternatief kunnen op meerdere thema's negatieve effecten hebben door de in het bestemmingsplan opgenomen uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen.

De effecten zijn vooral groot voor de onderdelen natuur en geurhinder. De effecten zullen vooral kunnen optreden bij toepassing van de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan voor vergroting van agrarische bouwvlakken. Op basis van de resultaten van dit MER zijn in het bestemmingsplan de nodige voorwaarden opgenomen bij de betreffende afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden. Deze voorwaarden betreffen:

- effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden;
- bescherming van streng en middelzwaar beschermde soorten;
- een zorgvuldige inpassing in het landschap;
- er mogen geen knelpunten ontstaan in de verkeersafwikkeling of ten aanzien van de verkeersveiligheid;
- toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij.

In geval van uitbreiding van of omschakeling naar intensieve veehouderijen binnen 250 m. van burgerwoningen wordt in overweging gegeven om te risico's voor de volksgezondheid nader in kaart te brengen en zo nodig de GGD daarbij te betrekken.

Om te kunnen groeien zullen agrarische bedrijven in de sommige gevallen salderingsruimte nodig hebben vanuit de provinciale toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Gelet op de potentiële salderingsmogelijkheden is het van belang dat gestopte bedrijven zo snel mogelijk hun milieuvergunning intrekken. Het is daarom gewenst dat de gemeente hiertoe een actief intrekingsbeleid voert of gaat voeren.

Overwegingen ten aanzien van de Passende beoordeling

Uit de beschrijving van de effecten op Natura 2000-gebieden blijkt dat negatieve effecten niet voor alle gebieden helemaal kunnen worden uitgesloten. Aangezien de huidige achtergronddepositie vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, betekent dat dat elke toename van depositie op deze Natura 2000-gebieden een significant negatief effect heeft. Gevolg hiervan is dat alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar is. Immers uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan worden gebruikt, zijn negatieve effecten niet uit te sluiten.

Dat wil echter niet zeggen dat voor individuele bedrijven er geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval. Daartoe kunnen planologische middelen ingezet worden, waarbij uitbreiding van veehouderijen alleen dan mogelijk is, indien is aangetoond dat er geen effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de ammoniakdepositie. Dat is goed mogelijk door toepassing van de best beschikbare technieken op het gebied van ammoniakemissie en door saldering (overnemen emissieruimte van een stoppend agrarisch bedrijf).

Nu het bestemmingsplan buitengebied Echt-Susteren op de hierboven bedoelde manier is ingericht, kan worden geconcludeerd dat het voorkeursalternatief geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op beide ingelezen Natura 2000-gebieden en 12 Natura 2000-gebieden direct rond de gemeente. Het voorkeursalternatief (het bestemmingsplan) is daarmee uitvoerbaar op grond van artikel 19 lid j. van Natuurbeschermingswet 1998.

7.3

Monitoring en evaluatie

Conform de Wet Milieubeheer dient het bevoegd gezag bij een besluit, waarvoor een plan-m.e.r.-procedure is doorlopen, een evaluatieprogramma op te zetten en uit te (laten) voeren. Het MER dient een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma te bevatten.

Geadviseerd wordt om periodiek te bezien op welke wijze de ontwikkelingen in de landbouw plaatsvinden. Mocht er sprake zijn van forse afwijkingen ten opzichte van de aannames in dit planMER dan is het wenselijk om te evalueren in hoeverre het beleid en het bestemmingsplan moet worden bijgesteld.

Voorgesteld wordt om in ieder geval elke twee jaar te bezien of de punten van nuancering, die in de vorige paragraaf zijn benoemd ook daadwerkelijk optreden. Bij grotere afwijkingen kan zo nodig bijgestuurd worden.

Overigens is in sommige concrete gevallen van uitbreiding van agrarische bedrijven sprake van een plicht om een Besluit-m.e.r. op te stellen. Aan de hand van de bij een dergelijk BesluitMER vereiste concretere en specifiekere informatie kan worden geverifieerd of de in dit planMER gehanteerde uitgangspunten en uitkomsten correct zijn geweest. Indien dat niet het geval blijkt te zijn, dan dient te worden besproken of dat nog moet leiden tot een aanpassing van beleid en bestemmingsplan.

B i j l a g e n

Bijlage 1:	Beschrijving overige Natura 2000-gebieden
Bijlage 2:	Middelzwaar en streng beschermde soorten die de laatste vijf jaar zijn aangetroffen in de gemeente Echt-Susteren.
Bijlage 3:	Notitie effectbeoordeling natuur en ammoniak studiealternatief (=voorontwerpbestemmingsplan)
Bijlage 4:	Verantwoording reacties notitie Reikwijdte en detailniveau

Bijlage 1:**Beschrijving overige Natura 2000-gebieden****Meinweg**

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg ligt ruim 6,5 km ten noordoosten van het plangebied en vormt een onderdeel van het grensoverschrijdend natuurgebied Meinweg. Het betreft een afwisselend gebied bestaande uit den- en loofbossen, gagel- en wilgenstruwelen, droge- en vochtige heide, schraallanden en vennen. Loodrecht op de gradiënt met grote hoogteverschillen (hoog-, midden- en laagterras) liggen de beekdalen van de snelstromende terrasbeken Roode Beek en de Boschbeek die nog een natuurlijk karakter hebben met aansluitend tot zeer kleine kwelstroompjes. De beken hebben nog een vrij natuurlijk, kronkelend verloop met stroomversnellingen en grindbanken en bronbossen. Het gebied sluit aan op de Duitse Natura 2000-gebieden 'Meinweg mit Ritzroder Dunen' en 'Lüsekamp und Boschbeek'.

Instandhoudingsdoelstellingen					
	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	KDW in mol N/ha. j
Habitattypen					
H3160	Zure vennen	>	=	>	410
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>	=	>	1.300
H4030	Droge heiden	++	=	>	1.100
H7110B	* Stroomdalgraslanden	++	>	>	400
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	+	=	=	1.600
H9190	Oude eikenbossen	-	=	>	1.100
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>	1.800
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>	1.860
Habitatrichtlijnsoorten					
Beekprik	++	=	=	=	
Kamsalamander	-	>	>	>	
Drijvende waterweegbree	-	=	=	=	
Broedvogelsoorten					
A224	Nachtzwaluw	-	=	=	25 p
A246	Boomleeuwerik	+	=	=	30 p
A275	Roodborsttapuit	+	=	=	20 p

Geleenbeekdal

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Geleenbeekdal ligt ongeveer 9 km ten zuidoosten van het plangebied. De Geleenbeek is een zijrivier van de Maas, die langs de noordrand van het Mergelland loopt. De beek ontspringt op de noordflank van het Plateau van Ubachsberg even ten zuidwesten van Heerlen en stroomt vervolgens in noordwestelijke richting naar Geleen en van daar naar de Maas. Het reliëfrijke beekdal wordt gevoed met kwelwater waardoor soortenrijke broekbossen en natte graslanden worden aangetroffen, met daarin onder meer de in ons land grootste populatie zeggekorfslak. Van grote betekenis is ook het kalkmoeras van de Kathagerbeemden met zeldzame soorten als schubzegge en gele zegge.

Instandhoudingsdoelstellingen					
	SVI Lande- lijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. . Pop.	KDW in mol N/ha. j
Habitattypen					
H7230	Kalkmoerassen	--	>	>	1.100
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	-	>	=	1.400
H9160B	Eiken-haagbeukenbossen (heuvelland)	--	=	>	1.400
H91E0 C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	>	>	1.860
Habitatrichtlijnsoorten					
Nauwe korfslak		-	=	=	=
Zeggekorfslak		--	=	>	=
Vliegend hert		-	=	=	=

Brunsummerheide

Het Nederlandse Natura 2000-gebied Brunsummerheide ligt op ruim 13 km ten zuidoosten van het plangebied. De Brunsummerheide is een sterk geaccidenteerde heide- en bosgebied in de oostelijke mijnstreek. Door het gebied lopen een aantal aardbreuken waardoor de grote hoogteverschillen zijn ontstaan. De hoogste delen liggen op het oude Maasterras en bevatten een grofgrindige zandbodem. In de lagere delen is tertiair zand aanwezig dat is afgezet door de zee in een vochtige en warme klimaatperiode. Dit zogenaamde zilverzand is uiterst voedselarm. In de oorsprong van de Rode Beek en op de Brandenburg zijn doorstroomveentjes aanwezig en er zijn een tweetal hellingveentjes op locaties waar aardbreuken liggen. Het gebied bestaat uit droge en natte heide, actief hoogveen, bron- en broekbos, aangeplant grove dennenbos, een open zandvlakte, vochtige hooilanden, droge schraalgraslanden en een beek die zijn natuurlijk karakter heeft behouden.

Instandhoudingsdoelstellingen					
	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	KDW in mol N/ha. j
Habitattypen					
H2330	Zandverstuivingen	--	=	=	740
H3160	Zure vennen	-	=	=	410
H4010 A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	=	1.300
H4030	Droge heiden	--	>	>	1.100
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>	830
H7110 B	*Actieve hoogvenen (heide- veentjes)	--	>	=	400
H7150	Pioniervegetaties met sna- velbiezen	-	>	>	1.600
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>	1.800
Habitatrichtlijnsoorten					
* Spaanse vlag		+	=	=	=
Kamsalamander		-	=	=	=

Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven

Het Natura 2000-gebied Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven ligt op 3,2 km naar het westen van het plangebied. Het gebied is 1.869 ha groot en bestaat uit de boven- en middenloop van de Itterbeek met moerassen, bosgebieden en heiden. Het gebied omvat tevens delen van de middenloop van de Zander- en Bosbeek. Het gebied vormt een geheel met Abeek met aangrenzende moerasgebieden en dat weer met Hamonterheid, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof. Het dal van de Itterbeek bestaat uit bron- en broekbossen, vijvers en hooilanden. Hoger op de helling komt wintereiken-beukenbos voor.

Het bosgebied De Brand bestaat voornamelijk uit populieren, sparren, eiken en haagbeuken en met lokaal droge heide. Het gebied is van grote betekenis voor de avifauna. Met name de overgangen tussen bos en open gebied leveren een hoge diversiteit van vogelsoorten. De wateren vormen voortplantingsbiotoop van bijzondere amfibieën. Het Jagersborg bestaat uit een complex van eiken- en broekbossen met enkele vijvers. De Schootsheide en Bergerven betreffen heide en heischrale terreinen en vormen een belangrijke groeiplaats van drijvende waterweegbree.

Samengevatte weergave van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen van toepassing in dit gebied ('=' behoud van de huidige situatie of '+' verbetering) en het belang van het gebied voor de realisatie ervan ('****' essentieel, '***' zeer belangrijk of '**' belangrijk).

Habitattypen		Be- lang- ge- bied	Doelstelling areaal (ver- spreidings- gebied)	Doelstel- ling opp.	Doelstel- ling kwal.	KDW in mol N/ha.j
H313 0	Zwakgebufferde vennen	**	+	+	+	410
H315 0	Meren met krabben- scheer en fontein- kruiden	?	=	+	+	2.100
3260	Beken en rivieren met waterplanten	**	+	+	=	>2.400
4010	Vochtige heiden	*	=	+	+	1.300
4030	Droge heide	**	=	+	+	1.100
6230	Heischale graslanden	**	+	+	=	830
6430	Ruigten en zomen	**	=	+	+	1.870
6510	Glanshaver- en vos- senstaarthooilanden	*	=	+	=	1.400
9120	Beuken-eikenbossen met hulst	*	=	+	+	1.400
9190	Oude eikenbossen					1.100
91E0	Vochtige alluviale bossen	**	=	+	+	1.860
Habitatrichtlijnsoorten						
Bittervoorn		*	=	=	=	
Drijvende waterweegbree		?	=	+	=	
Kamsalamander		**	+	+	+	
Rivierdonderpad		**	=	+	+	
Laatvlieger		?	=	=	+	
Rugstreeppad		*	=	=	+	
Vliegend hert		*	=	+	=	
Ruige dwergvleermuis/gewone dwergvleermuis/kleine dwerg- vleermuis		?	=	=	+	
Beekprik		**	+	+	+	
Boomkikker		***	+	+	+	
Poelkikker		*	=	=	+	
Rosse vleermuis		?	=	=	+	

Alle habitattypen worden door het betreffende bevoegde gezag gekwalificeerd als in goede tot uitstekende staat van instandhouding.

Mechelse heide en vallei van de ZiepbEEK

Het Belgische Natura 2000-gebied De Mechelse heide en de vallei van de ZiepbEEK ligt op ongeveer 9 km ten zuidwesten van het plangebied. Het betreft zowel een Habitatrichtlijngebied (3.741 ha) als Vogelrichtlijngebied (2.345 ha).

Samengevatte weergave van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen van toepassing in dit gebied ('=' behoud van de huidige situatie of '+' verbetering) en het belang van het gebied voor de realisatie ervan ('****' essentieel, '***' zeer belangrijk of '**' belangrijk).

Habitattypen		Belang gebied	Areaal (verspreidingsgebied)	Doelstelling opp.	Doelstelling kwal.	KDW in mol N/ha.j
H3130	Zwakgebufferde vennen	?	?	+	?	410
H2330	Zandverstuivingen			+		
H4010	Vochtige heiden	?	+	+	+	1.300
H4030	Droge heide	?	+	+	?	1.100
H6230	Heischale graslanden	?	+	+	=	830
H7140	Overgangs- en trilveen	?	?	+	+	
H7150	Slenken in veengronden	?	=	+	+	
H9190	Oude eikenbossen	?	+	+	+	1.100
H91E0	Vochtige alluviale bossen	?	+	+	=	1.860
Habitatrichtlijnsoorten						
Beekprik		?	+	=	=	
Drijvende waterweegbree		?	=	=	+	
Gevlekte witsnuitlibel		?	+	+	+	
Gladde slang		?	+	?	+	
Rugstreeppad		?	+	+	?	
Heikikker		?	+	+	?	
Vliegend hert		?	?	+	+	
Vogelrichtlijnsoorten						
A224	Nachtzwaluw		+	+	?	
A246	Boomleeuwerik		+	+	?	
A081	Bruine kiekendief		+	+	?	
A072	Wespendief		?	=	+	
A107	Korhoen		?	?	?	
A236	Zwarte specht		?	?	+	
A272	Blauwborst		?	?	+	
A021	Roerdomp		+	?	+	
A094	Visarend		=	=	=	
A127	Kraanvogel		+	+	?	
A082	Blauwe kiekendief		+	+	?	
A084	Grauwe kiekendief		+	+	?	

Het gebied ligt aan de rand van het Kempens Plateau. De Mechelse Heide vormt één van de grootste heidegebieden in Vlaanderen. Naast grote heideterreinen bevat het gebied meerdere vennen en beboste hellingen bebost met

eiken, berken en grove dennen. Het terrein is glooiend met een lemige zandgrond en plaatselijke veen. De vallei van de Ziepbeek bevat een aantal waardevolle natte beekvalleien, waaronder de beekdalen van de Asbeek, de Ziepbeek en de Kikbeek. De Vallei van de Ziepbeek bestaat uit een afwisseling van vochtige en droge heide, gagelstruwelen, natte bossen, moerassen en vijvers. De relatief grote oppervlakten natte heide worden gevoed door kwel afkomstig van de voet van het Kempens plateau.

Lüsekamp und Boschbeek

Het Duitse Natura 2000-gebied Lüsekamp und Boschbeek ligt op 7,7 km ten noordnoordoosten van het plangebied, tegen de Nederlands-Duitse grens en het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg. Dit gebied is 253 ha groot. Voor zowel Lüsekamp als Boschbeek is de overgang typerend van de hoger gelegen droge beuken- en dennenbossen naar de lager gelegen kwelgebieden. Naast de berkenbroekbossen en gagelmoerassen bevat het gebied heischrale graslanden en vochtige heiden. Samen met het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg herbergt het gebied de grootste adderpopulatie langs de Nederlands-Duitse grens.

De instandhoudingsdoelstelling betreft het behoud van een natuurlijk voedsel-arm hoogveen-, heide- en moerasboscomplex. Hierbij wordt een nadruk gelegd op de preventie van depositie van nutriënten.

Habitattypen		KDW in mol N/ha.j
H7140	Overgangs- en trilvenen	700
H7150	Slenken in veengronden	1.600
H9190	Oude eikenbossen	1.100
H91D0	Hoogveenbossen	1.800
H9110	Veldbies-beukenbossen	1.400
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1.100
H4010	Vochtige heiden	1.300
H4030	Droge heide	1.100
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H3160	Zure vennen	410
Habitatrichtlijnsoort		
Kamsalamander		

Schaagbachtal

Het Duitse Natura 2000-gebied Schaagbachtal is gelegen ten zuiden van de Meinweg, ongeveer 9 km ten noordoosten van het plangebied en beslaat een oppervlak van 149 ha. Het gebied wordt gekenmerkt door een natuurlijk gevormd beekdalsysteem dat stroomt door een verscheidenheid van landschapstypen als soortenrijke bossen, heide, grasland en brongebieden.

Het gebied bevat grote oppervlakten soortenrijke beek begeleidende elzen- en ooibossen. Verder bevat het gebied natte graslanden, brongebieden en kleine oppervlakten veen en natte heide. De ontwikkelingsdoelstelling voor de Schaagbachtal is het behoud en de bevordering van de verschillende structuren binnen het beekdalsysteem met zijn bossen. Hieronder valt de bescherming tegen eutrofiëring invloeden, het behoud van de aanwezige typische habitat-typen en grondwaterstanden en de handhaving en bevordering van de natuurlijke peil-dynamiek.

Habitattypen		KDW in mol N/ha.j
9190	Oude eikenbossen	1.100
91D0	Hoogveenbossen	1.800
91E0	Vochtige alluviale bossen	1.860
9160	Eiken- en haagbeukenbos	1.400
9110	Veldbies-beukenbossen	1.400
3260	Beken en rivieren met waterplanten	>2.400
Vogelrichtlijnsoorten		
A229	IJsvogel	
A236	Zwarte specht	

Meinweg mit Ritzroder Dunen

Het Duitse Natura 2000-gebied Meinweg mit Ritzroder Dunen ligt ruim 10 km ten noordoosten van het plangebied en beslaat een oppervlak van 188 ha. Het gebied grenst aan het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg. Het gebied vormt door de mineraal- en voedselarme bodem, hoogteverschillen en stuifzanden een waardevolle relikwie van voedselarm biotoop. Daarnaast bevat het gebied eikenbossen op zure gronden en restanten van droge heideterreinen. Het behoud en de versterking van de diversiteit van biotopen in de veen- en heide complexen in het gebied hebben absolute prioriteit. De ontwikkelingsdoelen zijn gericht op de omzetting van bossen tot meer natuurlijke bosgemeenschappen, het vergroten van de openheid van het moerasgebied en het ontwikkelen van verbindingen tussen heideterreinen.

Habitattypen		KDW in mol N/ha.j
H7140	Overgangs- en trilvenen	700
H9190	Oude eikenbossen	1.100
H9110	Veldbies-beukenbossen	1.400
H4030	Droge heide	1.100
Vogelrichtlijnsoorten		

A224	Nachtzwaluw	
A236	Zwarte specht	
A246	Boomleeuwerik	
A072	Wespendief	

Helpensteiner Bachtal-Rothenbach

Het Duitse Natura 2000-gebied Helpensteiner Bachtal Rothenbach ligt ruim 10 km ten noordoosten van het plangebied. Het betreft een 162 ha groot beekdal-boscomplex met grootschalig aanwezige vochtige bossen als berk- en elzenbroekbos en moerasbos. Het vormt daarmee een zeer gevarieerd bosgebied ten westen van Wegberg, langs het beekstelsel van de Help Steiner Bache en de Rothenbach.

De ontwikkelingsdoelstelling is gericht op het behoud, de bevordering van loofbos-gemeenschappen en de bevordering van een meer natuurlijk peildynamiek. Hierbij is onder andere bescherming tegen eutrofiërende invloeden nodig.

Habitattypen		KDW in mol N/ha,j
H9190	Oude eikenbossen	1.100
H91D0	Hoogveenbossen	1.800
H91E0	Vochtige alluviale bossen	1.860
H9160	Eiken-haagbeukenbossen	1.400
H9110	Veldbies-beukenbossen	1.400
Habitatrichtlijnsoorten		
1166	Kamsalamander	
Vogelrichtlijnsoorten		
A297	Kleine karekiet	
A271	Nachtegaal	
A337	Wielewaal	
A118	Waterral	
A004	Dodaars	

Teverener Heide

Het Duitse Natura 2000-gebied Teverener Heide ligt ruim 13 km ten zuidoosten van het plangebied. De Teverener Heide heeft een oppervlakte van 447 ha en vormt een overblijfsel van een eens uitgestrekt duin-heide-veencomplex op de grens met Nederland. Tegenwoordig wordt het gebied gevormd door grote oppervlakten veen- en heideterrein, overwegend beboste duinen, vele semi-natuurlijke meren en afgravingen met zeer voedselarme terreinen.

De ontwikkelingsdoelstelling voor de Teverener Heide betreft onder meer het behoud en de optimalisatie van de gemeenschappen en biotopen van droge- en natte heiden, schrale graslanden en oligotrofe stilstaande wateren. Een ander subdoel is de transformatie van de naaldbossen naar loofbos.

Habitattypen		KDW in mol N/ha.j
H7140	Overgangs- en trilvenen	700
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1.600
H9190	Oude eikenbossen	1.100
H4010	Vochtige heiden	1.300
H4030	Droge heide	1.100
H2330	Zandverstuivingen	740
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H3160	Zure vennen	410
Habitatrichtlijnsoorten		
1166	Kamsalamander	
Vogelrichtlijnsoorten		
A224	Nachtzwaluw	
A236	Zwarte specht	
A246	Boomleeuwerik	
A272	Blauwborst	
A072	Wespendief	

Bijlage 2

Middelzwaar en streng beschermd soorten die de laatste vijf jaar zijn aangetroffen in de gemeente Echt-Susteren

(NDFF - quickscanhulp.nl 08-02-2012 15:14:57)

Soort	Soortgroep	Bescherming
Alpenwatersalamander	Amfibieën	Middel zwaar beschermd
Levendbarende hagedis	Reptielen	Middel zwaar beschermd
Daslook	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Gulden sleutelbloem	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Kleine zonnedauw	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Klokjesgentiaan	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Maretak	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Rapunzelklokje	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Rietorchis	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Steenanjer	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Waterdrieblad	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Wilde marjolein	Vaatplanten	Middel zwaar beschermd
Kleine modderkruiper	Vissen	Middel zwaar beschermd
Meerval	Vissen	Middel zwaar beschermd
Damhert	Zoogdieren	Middel zwaar beschermd
Eekhoorn	Zoogdieren	Middel zwaar beschermd
Steenmarter	Zoogdieren	Middel zwaar beschermd
Wild zwijn	Zoogdieren	Middel zwaar beschermd
Boomkikker	Amfibieën	Streng beschermd
Kamsalamander	Amfibieën	Streng beschermd
Poelkikker	Amfibieën	Streng beschermd
Rugstreeppad	Amfibieën	Streng beschermd
donker pimperlauwtje	Insecten - Dagvlinders	Streng beschermd
Hazelworm	Reptielen	Streng beschermd
Bittervoorn	Vissen	Streng beschermd
Boomyvalk	Vogels	Streng beschermd
Buizerd	Vogels	Streng beschermd
Gierzwaluw	Vogels	Streng beschermd
Grote gele kwikstaart	Vogels	Streng beschermd
Havik	Vogels	Streng beschermd
Huisemus	Vogels	Streng beschermd
Kerkuil	Vogels	Streng beschermd
Oehoe	Vogels	Streng beschermd
Ooievaar	Vogels	Streng beschermd
Ransuil	Vogels	Streng beschermd
Roek	Vogels	Streng beschermd
Slechtvalk	Vogels	Streng beschermd
Sperwer	Vogels	Streng beschermd

Steenuil	Vogels	Streng beschermd
Wespendief	Vogels	Streng beschermd
Zwarte Wouw	Vogels	Streng beschermd
Bever	Zoogdieren	Streng beschermd
Bosvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Das	Zoogdieren	Streng beschermd
Franjestaart	Zoogdieren	Streng beschermd
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Gewone- of Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Hamster	Zoogdieren	Streng beschermd
Ingekorven vleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Laatvlieger	Zoogdieren	Streng beschermd
Rosse vleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd
Watervleermuis	Zoogdieren	Streng beschermd

Bijlage 3

Notitie effectbeoordeling natuur en ammoniak studiealternatief (=voorontwerpbestemmingsplan)

(december 2012)

1 Buitengebied Echt-Susteren en Natura 2000

Het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren omvat twee kleinere objecten die met hun erf en directe omgeving samen het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop vormen en er ligt een derde Natura 2000-gebied tegen de grens van de gemeente: Grensmaas. In totaal zijn er 39 gebieden binnen een zone van 30 km van het plangebied te vinden. De ervaring leert dat externe effecten van met name de toe te laten ontwikkeling van de agrarische sector zo ver kunnen doorwerken, dat er significant negatieve effecten kunnen optreden. Van die 39 gebieden liggen er een groot aantal in België en Duitsland. Dat maakt de toetsing van het voornemen wat complexer. Deze notitie zet aan de hand van de stikstofmodelberekeningen uiteen hoe het voornemen kan uitwerken. In afwachting van een nadere keuze voor alternatieven en varianten is er voor gekozen in elk van de drie betrokken landen een gebied te toetsen aan het voornemen. Daarvoor is telkens het dichtstbijzijnde, meest kritische Natura 2000-gebied gekozen. Als het voornemen daarvoor uitvoerbaar zou zijn, is het dat voor alle overige gebieden waarschijnlijk ook.

Een complicatie daarbij is dat elk land een eigen toetsingsregiem kent en de beschikbare kentallen daarop afstemt. Jurisprudentie biedt nog geen zekerheid hoe de toetsing van buitenlandse gebieden moet plaatsvinden. Dat er zorgvuldig naar gekeken moet worden, is wel vastgelegd. In het hierna volgende wordt gemotiveerd dat het zo veel mogelijk toepassen van de Nederlandse systematiek de meeste zekerheid biedt dat voldoende onderzoek is gedaan.

2.1 Jurisprudentie beschermde gebieden

De Natura 2000-gebieden genieten, voor zover ze in Nederland liggen, bescherming onder de Natuurbeschermingswet 1998. Niet in Nederland gelegen Natura 2000-gebieden vallen niet onder de reikwijdte van de Natuurbeschermingswet 1998.

Uit jurisprudentie blijkt dat bij de voorbereiding van een besluit voor een Nederlands plan of Nederlandse activiteit deze voor buitenlandse beschermde gebieden dient te worden getoetst aan de Habitatrichtlijn (artikel 6, derde lid). Deze bepaalt dat voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar significante gevolgen kan hebben voor het gebied, een passende beoordeling wordt gemaakt van de gevolgen voor het gebied en dat door de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor het plan of project wordt gegeven nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten.

Uit het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 7 september 2004, zaak C-127/02, Kokkelvisserij (www.curia.europa.eu), volgt dat wanneer een nationale rechter moet nagaan of de toestemming voor een plan of project in de zin van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn rechtmatig is verleend, hij kan toetsen of de door deze bepaling aan de beoordelingsmarge van de bevoegde nationale autoriteiten gestelde grenzen in acht zijn genomen. Hierbij is van belang of het bevoegd gezag op basis van een eigen onderzoek, of op basis van een bij de Duitse of Belgische autoriteiten gevraagd standpunt ter zake, onderzoek heeft gedaan naar de mogelijke gevolgen van het vergunde project voor in het buitenland gelegen Natura 2000-gebieden. Met andere woorden: bij het nemen van een besluit, moet artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht in acht worden genomen en de nodige kennis over de relevante feiten worden vergaard.

De Raad van State of het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen laat zich er niet over uit op welke wijze die toetsing moet plaatsvinden. Uit vergelijkende onderzoeken blijkt echter dat de Nederlandse toetsingssystematiek strenger is dan die van België en Duitsland. Aangezien het ook tot rechtsongelijkheid zou leiden om Nederlandse Natura 2000-gebieden anders te beoordelen dan buitenlandse, is er in dit onderzoek (en wordt er in de planMER en passende beoordeling) voor gekozen om de toe te laten ontwikkelingen van het buitengebied Echt-Susteren te toetsen volgens de Nederlandse systematiek. Ter illustratie is in deze notitie geprobeerd daarnaast respectievelijk de Belgische en Duitse systematiek toe te passen. Daartoe worden deze hierna toegelicht.

2.2 Natuurregelgeving in België

De Milieuverkenning 2030 (MIRA) onderzoekt hoe het milieu in Vlaanderen er kan uitzien de komende decennia. Milieuverkenning 2030 werd samen met de Natuurverkenning 2030 (NARA) formeel aangeboden op 11 december 2009. Op basis hiervan zijn de beleidsvoornemens neergelegd in MINA-plan 4.

De draagkracht van habitattypen en andere ecosystemen wordt uitgedrukt als de kritische last verzuring. Dit is de maximaal toelaatbare depositie per eenheid van oppervlakte voor een bepaald ecosysteem zonder dat er schadelijke effecten optreden op lange termijn. In Nederland heet dat de kritische depositiewaarde (KDW) en die zijn door Alterra voor alle habitattypen beschreven. Die maat, KDW, wordt ook in Duitsland gebruikt.

MINA-plan 3 bevatte al een langetermijndoelstelling van 1.400 Zeq/ha.j, te bereiken in 2030. Dit betekent een daling van de depositie met 76% ten opzichte van 1990. Deze doelstelling wordt nog nergens in Vlaanderen bereikt. Iets minder dan de helft van de totale verzurende depositie (48%) is afkomstig van emissiebronnen buiten Vlaanderen (*import*). De resterende bijdrage komt vooral van de Vlaamse landbouw (23%).

Twee toestandsindicatoren geven een beeld van de verzuring in Vlaanderen. Allereerst worden concentraties van verzurende stoffen gemeten om een idee te krijgen van de luchtkwaliteit (immissie) en de droge depositie. Deze verzurende concentraties worden gemeten op een aantal representatieve locaties in

Vlaanderen. Die locaties behoren tot het Depositie meetnet verzuring en het Telemetrisch meetnet van de Vlaamse Milieu Maatschappij. Een tweede indicator behandelt de (totale) verzurende deposities. Die worden gemodelleerd aan de hand van beschikbare emissiegegevens en meteorologische informatie.

In België wordt het principe gehanteerd dat wanneer plannen of activiteiten de depositie op een Natura 2000-gebied met meer dan 50% van de kritische last doen toenemen, dit als significant negatief wordt aangemerkt. Die last wordt gemeten in zuurequivalenten per hectare (Zeq/ha). Hierin zit voor rond 30% het aandeel zwaveloxiden, ten opzichte van de in Nederland gebruikelijke kritische depositiewaarde in mol stikstof per hectare per jaar. Een toename van minder dan 10% van de depositie wordt als niet relevant beschouwd.

Tabel: Overzicht van de kritische lasten verzuring voor de verschillende bos-, heide- en soortenrijk graslandecosystemen Vlaanderen (mediaan per type op basis van 206.384 ha, Bron: Meykens & Vereecken, 2001; Langouche et al, 2002; Janssen en Mensink, 2002).

Type ecosysteem	In mol N/ha.j	In Zeq/ha.j	In kg/ha.j
Zuur grasland	929	2.288	13
Neutraal-zuur grasland	1.714	2.157	24
Kalkgrasland	1.643	2.679	23
Cultuurgrasland	1.714	1.961	24
Natte heide	786	2.168	11
Droge heide	786	2.343	11
Loofbos	1.050	2.753	14,7
Naaldbos	736	3.086	10,3

2.3 Natuurregelgeving in Duitsland

In Duitsland wordt het effect van stikstofdepositie bepaald volgens een procedure met twee stappen. Conform deze in Duitsland toe te passen procedure levert een toegevoegde depositie van 7,0 mol/ha.j geen noodzaak tot de 'Prüfschritt 1', omdat Duitsland de toetsingsgrens legt bij 0,1 kg/ha.j (7,0 mol/ha.j). 'Prüfschritt 2' kent bovendien een extra drempel van 3% van de KDW (Krüsmann 2011⁴).

In Duitsland is 3% een normdrempel sinds het Bundesverwaltungsgericht de uitspraak (BVerwG 9 A 5.08 - Urteil vom 14. April 2010) ten behoeve van een beoordeling van stikstofneerslag op een Natura 2000-gebied heeft gedaan.

⁴ Krüsmann, E. D. Patzold & K. Zorn, Industrieentwicklung in Eemshaven und Delfzijl (NL) Untersuchung möglicher Auswirkungen durch Stickstoffeinträge von Vorhaben in Eemshaven und Delfzijl, In die niedersächsischen Natura 2000-Gebiete FFH-Gebiet DE 2306-301 „Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer“ und EU-Vogelschutzgebiet DE 2210-401 „Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer“, IBL Umweltplanung GmbH, Oldenburg, 22 september 2011.

[illegible]

Kaart met modelberekening waaruit de toename van stikstofdepositie in mol/ha.j blijkt van de mogelijkheden van het studiealternatief voorontwerpbestemmingsplan, ten opzichte van de huidige situatie.

Hierin werd de conclusie van het Kieler Institut für Landschaftsökologie uit 2008 bekrachtigd (KIfL 2008⁵), dat een extra belasting van 3% van de kritische depositie, onder bepaalde voorwaarden, als te verwaarlozen kan worden beschouwd. Tot die voorwaarden behoort dat, zoals het rapport (Krüsmann 2011) stelt, de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten in een gunstige staat van Instandhouding verkeren blijkens de opgave van de Landesregierung. Die gunstige staat kan ook objectief worden vastgesteld wanneer de huidige achtergronddepositie niet hoger is dan de kritische depositie. Wanneer de achtergronddepositie samen met de bijdrage aan de depositie van de nieuwe activiteit (of het beoogde plan) minder is dan de KDW, is er ook volgens de Nederlandse methode geen significant negatief effect.

3 Toetsing drie gebieden

Voor de toets is gebruikgemaakt van de modelberekening in OPS pro van de mogelijkheden uit het voorontwerpbestemmingsplan, waarbij de agrarische sector bij recht alle gebruikelijke bedrijfsontwikkeling wordt toegestaan. Dit leidt tot een aanzienlijke toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie (passende beoordeling) en de autonome ontwikkeling (plan-MER).

3.1.1 Brunssummerheide

De meeste Natura 2000-gebieden liggen ver buiten het plangebied. Het Natura 2000-gebied dat in Nederland het dichtst bij het buitengebied van Echt-Susteren ligt en mede is aangewezen voor een habitatype met lage kritische depositiewaarde is Brunssummerheide. Het ligt op 13,4 km in het zuidzuidoosten van het plangebied.

De Brunssummerheide is een sterk geaccidenteerd heide- en bosgebied in de oostelijke mijnstreek. Door het gebied lopen een aantal aardbreuken waardoor de grote hoogteverschillen zijn ontstaan. De hoogste delen liggen op het oude Maasterras en bevatten een grofgrindige zandbodem. In de lagere delen is tertiair zand aanwezig dat is afgezet door de zee in een vochtige en warme klimaatperiode. Dit zogenaamde zilverzand is uiterst voedselarm. In de oorsprong van de Rode Beek en op de Brandenburg zijn doorstroomveentjes aanwezig en er zijn een tweetal hellingveentjes op locaties waar aardbreuken liggen. Het gebied bestaat uit droge en natte heide, actief hoogveen, bron- en broekbos, aangeplant grove dennenbos, een open zandvlakte, vochtige hooilanden, droge schraalgraslanden en een beek die zijn natuurlijk karakter heeft behouden.

Dit gebied van 552 ha is door de minister van LNV (nu EL&I) op 8 januari 2007 gepubliceerd, maar in afwachting van het PAS-beleid nog niet definitief aangewezen.

⁵ KIfL (Kieler Institut für Landschaftsökologie) 2008. Bewertung von Stickstoffeinträgen im Kontext der FFH-Verträglichkeitsstudie. Kiel: 46 pp.

Instandhoudingsdoelstellingen						
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	KDW in mol N/ha. j
Habitattypen						
H2330	Zandverstuivingen	--	=	=		740
H3160	Zure vennen	-	=	=		410
H4010 A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	=		1.300
H4030	Droge heiden	--	>	>		1.100
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>		830
H7110 B	*Actieve hoogvenen (heide- veentjes)	--	>	=		400
H7150	Pioniervegetaties met snavel- biezen	-	>	>		1.600
H9100	*Hoogveenbossen	-	=	>		1.800
Habitatsoorten						
H1078	*Spaanse vlag	+	=	=	=	
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=	

3.1.2 Effectbepaling Brunssummerheide

Volgens de effectenindicator zijn Pioniervegetaties met snavelbiezen, Spaanse vlag en kamsalamander gevoelig voor verzuring. Zandverstuivingen, Vochtige heiden, Droge heiden, Actieve hoogvenen (heideveentjes) en Hoogveenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zure vennen, Heischrale graslanden, Pioniervegetaties met snavelbiezen, Spaanse vlag en kamsalamander zijn gevoelig voor vermesting. Andere storingsfactoren kunnen op ruime afstand van het buitengebied van Echt-Susteren eigenlijk geen rol spelen.

De achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied Brunssummerheide ligt tussen de 1.620 en 2.620 mol N/ha.j. Het habitatype Actieve hoogvenen (heideveentjes) heeft de meest kritische depositiewaarde van 400 mol N/ha.j, wat met de huidige achtergronddepositie vier tot acht maal wordt overschreden. Daardoor is elke extra depositie aan te merken als een significant negatief effect. Het voornemen van het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren voegt met alle toegelaten ontwikkelingen een depositie van 5 tot 50 mol N/ha.j toe aan de achtergronddepositie. Daarmee veroorzaakt het voornemen een significant negatief effect, terwijl er geen dwingende reden van groot openbaar belang is voor het vaststellen van het bestemmingsplan op deze manier en er alternatieven denkbaar zijn. Het bestemmingsplan is daarom onuitvoerbaar.

3.2.1 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven

Het dichtst bij het plangebied Echt-Susteren gelegen Natura 2000-gebied met een habitattype met een lage kritische depositiewaarde in België is het gecombineerde gebied Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven op 3,2 km naar het westen. Het gebied is 1.869 ha groot. Het bestaat voor een twintigste deel uit relictbos op stuifzand, 3% uit eikenbos en 4% uit oligotrofe wateren en droge en natte heide.

Nr.	Habitattype	KDW in mol N/ha.j
Habitattypen		
3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: Lobelia, Littorella, en Isoetes	410
3130	Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met Littorella- of Isoetes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevallen oevers	410
4010	Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix	1.300
4030	Droge heide	1.100
6230	soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems	830
6510	laaggelegen, schraal hooiland	1.400 (a), 1.540 (b)
9190	oude zuurminnende bossen met Quercus robur op zandvlakten	1.100
91e0	overblijvende of relictbossen op alluviale grond	24.10 (a), 2.000(b), 1.860 (c)
Habitatsoorten		
1096	Beekprik	
1831	Drijvende waterweegbree	

Alle habitattypen worden door het betreffende bevoegde gezag gekwalificeerd als in goede tot uitstekende instandhouding.

3.2.2 Effectbepaling Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven

Oligotrofe wateren, Vochtige heiden en Droge heiden zijn zeer gevoelig voor vermessing. Heischrale graslanden en drijvende waterweegbree zijn gevoelig voor vermessing. Andere storingsfactoren kunnen op enige afstand van het buitengebied van Echt-Susteren eigenlijk geen rol spelen.

Nederlandse toetsing

De achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven ligt tussen de 1.071 en 2.143 mol N/ha.j. Het habitattype Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobelia, oeverkruid, en grote en kleine biesvaren, heeft de meest kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j, wat met de huidige achtergronddepositie twee tot vijf maal wordt overschreden. Daardoor is elke extra depositie aan te merken als een significant negatief effect. Het voornemen van het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren voegt met alle toegelaten ontwikkelingen een depositie van 10

tot 50 mol N/ha.j toe aan de achtergronddepositie. Daarmee veroorzaakt het voornemen een significant negatief effect, terwijl er geen dwingende reden van groot openbaar belang is voor het vaststellen van het bestemmingsplan op deze manier en er alternatieven denkbaar zijn. Het bestemmingsplan is daarom onuitvoerbaar.

Belgische toetsing

Volgens de Vlaamse systematiek zijn natte heide en droge heide met, uit de kritische zuurlast omgerekend, een kritische last van 786 mol N/ha.j de meest gevoelige terreindelen. Daarvan is een toegevoegde depositie van 10 tot 50 mol N/ha.j geen 50% en geen 10%. Derhalve zou er geen (significant) negatief effect optreden. In de Belgische systematiek is het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren daarom uitvoerbaar. Volgens de achterliggende studies naar eutrofiëring en verzuring zouden daarbij alle habitattypen van het Natura 2000-gebied Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven, behalve relictbossen en sommige hooilanden, verloren gaan.

3.3.1 Lusekamp und Boschbeek

Het dichtstbij het plangebied Echt-Susteren gelegen Natura 2000-gebied met een habitatype met een lage kritische depositiewaarde in Duitsland is Lusekamp und Boschbeek. Dit gebied ligt tegen de Nederlands-Duitse grens en het Nederlandse Natura 2000-gebied Meinweg op 7,7 km ten noordnoordoosten van het plangebied. Het gebied bestaat voor een derde uit veen en moeras, waaronder vennen met hoogveen en voor een derde uit monocultuur houtteeltpercelen. Een vijfde van het gebied is natuurlijk eiken en beukenbos en een tiende bestaat uit heide. Open water, waaronder de beek, maakt 4% van het gebied uit.

Nr.	Habitatype	KDW in mol N/ha.j
Habitattypen		
7140	Overgangs- en trilvenen	700 (a) 1200
(b)		
7150	Slenken in veengronden	1.600
9190	Oude zuurminnende bossen met <i>Quercus robur</i> op zandvlakten	1.100
91D0	Hoogveenbossen	1.800
9110	Beukenbossen van het type <i>Luzulo-Fagetum</i>	1.400
2310	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> - en <i>Genista</i> -soorten	1.100
4010	Noordatlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>	1.300
4030	Droge heide	1.100
3130	Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met Littorella- of Isoetes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevallene oevers	410
3160	Zure vennen	410

Habitatsoorten		
A224	Nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus</i>
A082	Blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus</i>
A236	Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>
A246	Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>
A272	Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>
A072	Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
A297	Kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
A051	Wintertaling	<i>Anas crecca</i>
A257	Slobeend	<i>Anthus pratensis</i>
A099	Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
A337	Wielewaal	<i>Oriolus oriolus</i>
A118	Waterral	<i>Rallus aquaticus</i>
A381	Roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata</i>
A155	Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>
A004	Dodaars	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
1166	Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>
	Moerashertshooi	<i>Hypericum elodes</i>

3.3.2 Effectbepaling Lusekamp und Boschbeek

Kamsalamander is gevoelig voor verzuring. Droge heiden en Actieve hoogvenen (heideveentjes) zijn zeer gevoelig voor vermeting. Zure vennen en kamsalamander zijn gevoelig voor vermeting. Andere storingsfactoren kunnen op ruime afstand van het buitengebied van Echt-Susteren eigenlijk geen rol spelen.

Nederlandse toetsing

De achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied Lusekamp und Boschbeek ligt tussen de 2.000 en 2.143 mol N/ha.j. Ook hier heeft het habitatype Minerale oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobelia, oeverkruid, en grote en kleine biesvaren, de meest kritische depositiewaarde van 410 mol N/ha.j, zij het samen met het habitatype Zure vennen. Die kritische waarde wordt met de huidige achtergronddepositie vijf maal overschreden. Daardoor is elke extra depositie aan te merken als een significant negatief effect. Het voornemen van het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren voegt met alle toegelaten ontwikkelingen een depositie van 10 tot 50 mol N/ha.j toe aan de achtergronddepositie. Daarmee veroorzaakt het voornemen een significant negatief effect, terwijl er geen dwingende reden van groot openbaar belang is voor het vaststellen van het bestemmingsplan op deze manier en er alternatieven denkbaar zijn. Het bestemmingsplan is daarom onuitvoerbaar.

Duitse toetsing

Volgens de in Duitsland voorgeschreven procedure is de eerste vraag van 'Prüfschritt 1' of het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren zorgt voor een

toegevoegde depositie van meer dan 7,0 mol N/ha.j. Dat is met 10 tot 50 mol N/ha.j zeker het geval.

Vervolgens vraagt 'Prüfschritt 2' of de drempel van 3% van de KDW wordt overschreden. De kritische depositiewaarde van het habitatype Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: waterlobelia, oeverkruid, en grote en kleine biesvaren is 410. Drie procent daarvan is 12,3 mol N/ha.j en dat wordt met 10 tot 50 mol N/ha.j ruimschoots gehaald. Zoals op de kaart uit het rekenmodel blijkt, ligt het betreffende Natura 2000-gebied niet op de grens met de lagere klassen van 5 tot 10 mol N/ha.j, maar dicht bij de grens van meer dan 50 mol N/ha.j. Daarmee veroorzaakt het voornemen een significant negatief effect, terwijl er geen dwingende reden van groot openbaar belang is voor het vaststellen van het bestemmingsplan op deze manier en er alternatieven denkbaar zijn. Het bestemmingsplan is daarom ook volgens de Duitse systematiek onuitvoerbaar.

4 Conclusie

In elk van de drie betrokken landen, Nederland, België en Duitsland is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met het meest voor verzuring of eutrofiëring gevoelige habitatype gekozen om te toetsen aan de toename van stikstofdepositie als gevolg van de klassieke vorm van het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren. Volgens de in Nederland gebruikelijk toetsingssystematiek geeft de toe te laten ontwikkeling alleen al op het habitatype met de meest kritische depositiewaarde in elk van die beschermde gebieden een significant negatief effect. Dat geldt voor het Duitse gebied ook als de wat lichtere Duitse systematiek wordt toegepast. Het toepassen van de erg lichte Belgische systematiek leidt niet tot een negatief effect en dus al helemaal niet tot significantie.

Het voornemen, het bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren, is zonder zorgvuldigheidswaarborgen en dus een aanmerkelijke inperking van de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden, niet uitvoerbaar. Deze conclusie geldt zeer waarschijnlijk ook voor het merendeel deel van de 36 overige gebieden.

Bijlage 4: Verantwoording reacties notitie Reikwijdte en detailniveau

De notitie 'Notitie reikwijdte en detailniveau planMER bestemmingsplan buitengebied' heeft van 31 augustus 2012 tot en met 27 september 2012 ter inzage gelegen (tegelijk met het voorontwerp-bestemmingsplan). Tevens is de nota naar diverse overleginstanties gestuurd. Twee instanties hebben een reactie gestuurd.

Hierna worden de reacties zo nodig samengevat en voorzien van een reactie en is aangegeven in hoeverre de reactie in het planMER meegenomen is.

Reactie 1 Stichting Milieufederatie Limburg

In de reactie stelt de stichting de volgende punten aan de orde:

- a) De stichting mist de gevolgen van de implementatie van de ecologische ladder in één van de alternatieven in de notitie R&D;
- b) Voorts adviseert de stichting bij de beoordeling van de alternatieven de beoordelingscriteria voor het aspect natuur aan te vullen met de volgende criteria: 'het effect op POG-gebieden' en 'het effect op de wensen groene waarden uit de gebiedsvisie groene waarden westelijke mijnstreek';
- c) De stichting wenst de ambities 'de Limburgse veehouderij uit te laten groeien tot de meest duurzame en innovatieve veehouderij van Nederland' beter tot uitdrukking te zien in de alternatieven voor het planMER;
- d) De stichting wijst er op dat gewaakt moet worden voor een te lichtzinnige ambitie om nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven toe te staan.

Gemeentelijke beoordeling

- a) De ecologische ladder is een ambitie die uitgesproken is in de structuurvisie. De gemeente zal er naar streven deze ladder te realiseren wanneer dit mogelijk is. Er worden bijvoorbeeld gronden aangekocht van een stoppend agrarisch bedrijf. Er zal echter geen actieve grondpolitiek bedreven worden om deze ladder te realiseren bijvoorbeeld door onteigeningsprocedures op te starten. Het uitgangspunt m.b.t. de realisatie van de ecologische ladder is dat bestaande functies behouden blijven en wanneer nodig zich ook kunnen ontwikkelen. Alleen wanneer hier geen sprake meer van is, zal - wanneer de gelegenheid zich voordoet - overgegaan worden om op een betreffende locatie de ecologische ladder te realiseren. De ecologische ladder is niet opgenomen in het bestemmingsplan en daarom ook niet in het planMER.
- b) Zoals gebruikelijk in planMER's zijn de effecten beoordeeld voor de beschermde gebieden. Daarbij zijn ook de in het POL opgenomen perspectieven per zone of deelgebied betrokken. Aangezien het POG één van deze perspectieven is, is deze ook meegenomen in de effectbeoordeling.
- c) De gemeente heeft geen aanleiding gezien om deze ambitie in de alternatieven te verwerken. De basis voor het bestemmingsplan (en daarmee het planMER) is de Nota van Uitgangspunten, waarin onder andere is vastgelegd dat niet getornd wordt aan bestaande rechten.

- d) De keuze om wel of geen nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven toe te staan wordt niet in het planMER gemaakt, maar in het bestemmingsplan en de daaraan ten grondslag gelegde Nota van Uitgangspunten.

Conclusie

Deze reactie heeft geen gevolgen voor het planMER.

Reactie 2 Provincie Limburg

De provincie maakt in haar reactie van 2 oktober 2012 de volgende opmerkingen over de notitie 'Notitie reikwijdte en detailniveau planMER bestemmingsplan buitengebied':

- a) De oprichting, wijziging of uitbreiding van een veehouderij maakt geen onderdeel meer uit van de C- en D-lijst van het Besluit m.e.r. Zie C14 en D14.
- b) Er is geen sprake van een planMER-plicht, maar van een besluitMER-plicht.
- c) Stelt voor om de Passende beoordeling eerst aan de provincie voor te leggen alvorens deze formeel in procedure te brengen.

Gemeentelijke beoordeling

- a) De aanleiding voor de opstelling van een MER wordt inderdaad gevormd door C14 en D14 van het Besluit m.e.r. Het klopt dat de formulering van D14 niet letterlijk is 'de oprichting, wijziging of uitbreiding van een veehouderij', maar 'de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren'. Maar in essentie gaat het daarbij om veehouderijen;
- b) Er is wel sprake van een planMER-plicht, omdat het bestemmingsplan buitengebied kaderstellend is voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, met name in de vorm van veehouderijen. De milieuvergunning vormt dan het m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluit.
- c) Gelet op de tijdsplanning van het bestemmingsplan buitengebied wordt de provincie geconsulteerd in de fase van ontwerpsterinzagelegging.

Conclusie

Deze reactie heeft geen gevolgen voor het planMER.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Echt-Susteren

Contactpersoon
mevrouw E. Janssen

Projectleiding
drs. J.W. Bomhof
BügelHajema Adviseurs

Supervisie
drs. H. Veldhuis
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
071.00.01.00.00.08



BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

